

საქართველო

ფასი | ღარი

გვერდითი

info@geworld.net

იუვენოს
«მოქალაქე
კუდი»
და სააკაშვილის
„გადამწყვდები
ბრძოლა
გადარჩენისთვის“

5 **სხარ-**
ვილიონიანი
«დაკვირვება»

ჯიმი ჯალიაშვილი:
ჩვენი მტერი
რუსეთი კი არა,
ვიყავს სისლიანი
8 **ჩაუიშია**

ქარნაღბული:
ესტონური
9 **პრეპიერა**

„პრეზიდენტი
11 **ისათი**
მთვალე იყო,
რომ გაქვინის
ვიზიტის დროს
ზუგდიდში
პერტფორანიდან
გადმოსვლას
პირ შექლო“

18 **ხარიელ**
ვილსადეთა
ენეგოფორუმი

24 **ეთნიკური**
ლოგი აზუ-ში

სომხურ-
თურქული
30 **რომანი**
დაიბზარა

ივან ვასილიჩი პროფესიას **პრ**ისვლის*

И ТЕБЯ ВЫЛЕЧАТ,
И ТЕБЯ ТОЖЕ ВЫЛЕЧАТ,
И МЕНЯ ВЫЛЕЧАТ!

* ივან სერგევიჩი და გივი ვასილიჩი — ვანო სერგის ძე მერაბიშვილი და გივი ვასილის ძე თარგამაძე — ფორმაში არიან. მათი სინთეზი კი გვაძლევს ფრიად საინტერესო პერსონაჟს: ივან ვასილიჩს! ეს ივან ვასილიჩი, თქვენ რომ გაგახსენდათ, ლეონიდ გაიდაის ფილმის პერსონაჟ ივან ვასილევჩისგან განსხვავებით, პროფესიას არ იცვლის.

იანუკოვიჩის პრესსამსახური:
ერთმანეთისგან **3**
უნდა გავვიჯნოთ
საქართველო და
სააკაშვილის რეჟიმი

მონაგლული
პროდუქტები

სუპერმარკეტებსა და
კაფეებში სლდება? **25**

აგვისტოს ტანაკები 16

მსურთ, გაგზავნათ თქვენი მოსაზრებები? დაგზავნეთ: 38-41-97, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

საქართველო

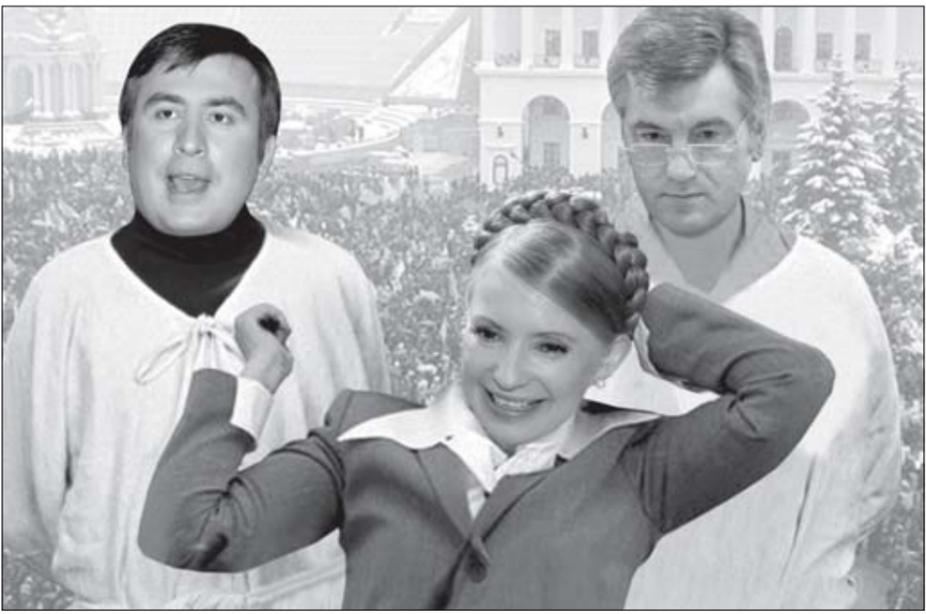
ივან ვასილიჩი პროფესიას პრისვლის

ქართული დესანტის უკრაინაში გადასვლის მიზანი პრეზიდენტ სააკაშვილის პრემიერ ტიმოშენკოსთან სატელეფონო საუბრისას გამოვლენდა.

„ბრძოლისუნარიანი დამკვირვებლები“ რას და როგორ დააკვირდებოდნენ საპრეზიდენტო არჩევნებზე, ყველაზე უკეთ ქართველმა ამომრჩეველებმა იცინა; განსაკუთრებით მათ, ვინც კარგად მომზადებული ზონდერების ძალა საკუთარ თავზე გამოცდადა 2007 წლის 7 ნოემბერსა და შარშანდელი გაზაფხულის საპროტესტო აქციებისას, ჯერ შორიდან რომ აკვირდებოდნენ მომიტინგეებს, შემდეგ კი, ცალკე მოიხელთებდნენ და ძვალსა და რბილს უერთიანებდნენ. ახლაც ასე უნდოდათ; თანაც გვიც იქ იყო, პრეზიდენტის ჯილა თარგამაძე და ამითაც დააიმიდა თავისი კლეოპატრა არშემდგარმა ანტონიუსმა.

იულის კლეოპატრა არ გამოდის — ძარღვებში სამეფო სისხლი არ უჩქევს, არც ჩვენი ანტონიუსია დიდი ხვითო... სამაგიეროდ, ივან სერგევიჩი და გივი ვასილიჩი — ვანო მერაბიშვილი და გივი თარგამაძე — არიან ფორმაში. მათი სინთეზი კი გვაძლევს ფრიად საინტერესო პერსონაჟს: ივან ვასილიჩს!

ეს ივან ვასილიჩი, თქვენ რომ გაგახსენდათ, იმ ივან ვასილიჩისგან განსხვავებით, პროფესიას არ იცვლის.

რომ მათასი კაცი მოვა ამის თქმა პრობლემა არ არის. თუ პრობლემა შეიქმნა, თუ ისინი ჩვენი მტრები არიან, მაშინ ჩვენც მტრები ვაგვხდებით. ძალ-ღონიერი ვიყო, მივაღ და „დავახურავ“ ამ ქალაქს. ჩემს ნათქვამზე პასუხს ვაგებ ნებისმიერ ადგილას. თუ ასე უნდათ, პრობლემა არ არის. მაგრამ მათ მშვიდობიანი მოლაპარაკება უნდა შეეთავაზოთ, ამიტომაც გუუბნებთ ამას შენ.

როგორც ხედავთ, ივან ვასილიჩი ფორმაშია, მაგრამ ნერვიულობს, ბოლომდე დარწმუნებული არ არის, რომ მისი მცდელობა სასურველი შედეგით დამთავრდება. საფუძველიც აქვს, — მართალია, სახელისუფლო ზონდერები ყოველთვის მზად არიან დავალების შესასრულებლად და არ უმტყუნებენ, მაგრამ

უკრაინაში მსოფლიო ქართველები — ლაშა და გია დიდად თავს არ იღებენ, რადგან იხიან, რომ ესენი ნაპოვნია, მათ კი ახალი თავისუფლების კაზანი მოუწავთ, არა მარტო უკრაინის ახალი ხალხისუფლებისგან დავნილი.

ასეთ შემთხვევაში არჩევანი მარტივია — ან უკრაინელი ხალხისა და უკრაინის ხელი-სუფლების მტერი ხარ, ანდა ივან ვასილიჩის — ვანო მერაბიშვილისა და გივი თარგამაძის!

თურქი მთელი დონეში სახსანაბს, — არიქა, ვასილიჩი მოვა და „დაგვანაპარავსო!“

მაგრამ, სანამ გივი „ამ ქალაქს „დავახურავს“, მანამდე სააკაშვილი, იუმჩენკო და ტიმოშენკო ნერვიულობენ, რადგან ხვდებიან, რომ გასრულდა ჟამი უფროსისა, „ნარინჯისფერი“ უკვე გახუნდა, სულ მალე კი „გარდების რევოლუციით“ ანთებული და გიორგი გიორგიევიჩისგან (თქვენ ჯორჯ ჯორჯის ძე ბუში იგულისხმებთ) შუქურად მონათლული მბჟუტავი ნათურაც ჩაქრება.

იულია ტიმოშენკო კი საწყალოვად სახს მიიღებს და ნაზად გადასცემს რევოლუციით შოგილ თავის თანაგებრძოლებს: И ТЕБЯ ВЫЛЕЧАТ, И ТЕБЯ ТОЖЕ ВЫЛЕЧАТ, И МЕНЯ ВЫЛЕЧАТ!

ლაშა გიორგიძე

И ТЕБЯ ВЫЛЕЧАТ, И ТЕБЯ ТОЖЕ ВЫЛЕЧАТ, И МЕНЯ ВЫЛЕЧАТ!

ივან ვასილიჩის პროექტს საქართველოს ხელისუფლების პირველი პირი კურირებდა და ბიჭებიც მიაშველა, მაგრამ არაფერი გამოუვიდათ. ქართველების ცემაში გამობრძმედილი ჯელები თურმე უკრაინის სხვადასხვა ქალაქებში გადაანანილეს, მაგრამ სასტუმროებიდან ცხვირსაც ვერ ჰყოფდნენ, ისე ემინოდნენ დამხვდურებისა.

მაგრაბიშვილი: — ისინი უკვე იქ არიან, დონეცკში.
მერაბიშვილი: — მინდოდა, კიდევ გამოგვზავებოდა, მაგრამ არაფერი გამოუვიდათ. ქართველების ცემაში გამობრძმედილი ჯელები თურმე უკრაინის სხვადასხვა ქალაქებში გადაანანილეს, მაგრამ სასტუმროებიდან ცხვირსაც ვერ ჰყოფდნენ, ისე ემინოდნენ დამხვდურებისა.

თარგამაძე: — დიახ, მერაბიშვილი: — და კიდე — მათ დაეღაპარაკე და უთხარი, რომ მეორე ტურისთვის თვითმფრინავების დახმარება დაგვჭირდება. უთხარი, რომ მეორე ტურისთვის მოამზადონ თვითმფრინავები. უკრაინის რეისებს ხომ ვერ დახურავენ? კიდევ 200-300 ადამიანის გამოგზავნა მინდა და ამის გაკეთება ჩვენი თვითმფრინავებით ძნელია.

კონსტანტინე: — რა მოხდა, რამე ქნეს?
თარგამაძე: — ნუ, ისინი არ არეგისტრირებენ. მართალია, ასე არ შეიძლება დაელოდო, მაგრამ, უბრალოდ, მე ჩემს ემოციებს გამოვხატავ. გადაეცე, რომ, თუ ისინი არ დაარეგისტრირებენ, მაშინ, როცა ისინი მაინც მოვლენ, ჩვენი მტრები იქნებიან.

კონსტანტინე: — ჰო, ვასილიჩი, დარწმუნებული ხარ, რომ გია ამაში გარეული? მან თქვა, რომ დამნაშავე არ არის.

თარგამაძე: — არა. ის რა შუაშია? მე მასზე არ გეუბნები. მე მაგ ადამიანზე არ ვლაპარაკობ. იმ ლაშამ თქვა, რომ მას თავისი შეხვედრები აქვს. მასზე არ ვაძებო.

კონსტანტინე: — მან გუშინ დარეკა. თქვა, რომ მასზე ძებნა გამოცხადებულია.

თარგამაძე: — მეც გა მოვაცხადე ძებნა. კარგია, რომ მან დარეკა, კარგია. მას შეეშინდა, ამიტომ ადგეს და ნავიდეს რუსეთში.

კონსტანტინე: — ოჰ, ვასილიჩი, ნუ განიცდი ასე.
თარგამაძე: — არ განვიცდი. უბრალოდ, მან უნდა გამოგვზავნოს შეტყობინება, რომ ეს რაღაც ტექნიკურია. უთხარი ლაშას, რომ მიშამ თქვა, რომ ისინი ჩვენი მტრები ვაგვხდებიან.

კონსტანტინე: — ნარმოდგენა არ მაქვს, ლაშას ვისზე ველაპარაკო.
თარგამაძე: — დაურეკე და უთხარი, რომ ჩვენ ასე უბრალოდ არ ნავალთ, ჩვენ ნინასნარ ვაძებოთ,

თარგამაძე: — დიახ, მერაბიშვილი: — და კიდე — მათ დაეღაპარაკე და უთხარი, რომ მეორე ტურისთვის თვითმფრინავების დახმარება დაგვჭირდება. უთხარი, რომ მეორე ტურისთვის მოამზადონ თვითმფრინავები. უკრაინის რეისებს ხომ ვერ დახურავენ? კიდევ 200-300 ადამიანის გამოგზავნა მინდა და ამის გაკეთება ჩვენი თვითმფრინავებით ძნელია.

კონსტანტინე: — რა მოხდა, რამე ქნეს?
თარგამაძე: — ნუ, ისინი არ არეგისტრირებენ. მართალია, ასე არ შეიძლება დაელოდო, მაგრამ, უბრალოდ, მე ჩემს ემოციებს გამოვხატავ. გადაეცე, რომ, თუ ისინი არ დაარეგისტრირებენ, მაშინ, როცა ისინი მაინც მოვლენ, ჩვენი მტრები იქნებიან.

კონსტანტინე: — ჰო, ვასილიჩი, დარწმუნებული ხარ, რომ გია ამაში გარეული? მან თქვა, რომ დამნაშავე არ არის.

თარგამაძე: — არა. ის რა შუაშია? მე მასზე არ გეუბნები. მე მაგ ადამიანზე არ ვლაპარაკობ. იმ ლაშამ თქვა, რომ მას თავისი შეხვედრები აქვს. მასზე არ ვაძებო.

კონსტანტინე: — მან გუშინ დარეკა. თქვა, რომ მასზე ძებნა გამოცხადებულია.

თარგამაძე: — მეც გა მოვაცხადე ძებნა. კარგია, რომ მან დარეკა, კარგია. მას შეეშინდა, ამიტომ ადგეს და ნავიდეს რუსეთში.

კონსტანტინე: — ოჰ, ვასილიჩი, ნუ განიცდი ასე.
თარგამაძე: — არ განვიცდი. უბრალოდ, მან უნდა გამოგვზავნოს შეტყობინება, რომ ეს რაღაც ტექნიკურია. უთხარი ლაშას, რომ მიშამ თქვა, რომ ისინი ჩვენი მტრები ვაგვხდებიან.

კონსტანტინე: — ნარმოდგენა არ მაქვს, ლაშას ვისზე ველაპარაკო.
თარგამაძე: — დაურეკე და უთხარი, რომ ჩვენ ასე უბრალოდ არ ნავალთ, ჩვენ ნინასნარ ვაძებოთ,

თარგამაძე: — დიახ, მერაბიშვილი: — და კიდე — მათ დაეღაპარაკე და უთხარი, რომ მეორე ტურისთვის თვითმფრინავების დახმარება დაგვჭირდება. უთხარი, რომ მეორე ტურისთვის მოამზადონ თვითმფრინავები. უკრაინის რეისებს ხომ ვერ დახურავენ? კიდევ 200-300 ადამიანის გამოგზავნა მინდა და ამის გაკეთება ჩვენი თვითმფრინავებით ძნელია.

კონსტანტინე: — რა მოხდა, რამე ქნეს?
თარგამაძე: — ნუ, ისინი არ არეგისტრირებენ. მართალია, ასე არ შეიძლება დაელოდო, მაგრამ, უბრალოდ, მე ჩემს ემოციებს გამოვხატავ. გადაეცე, რომ, თუ ისინი არ დაარეგისტრირებენ, მაშინ, როცა ისინი მაინც მოვლენ, ჩვენი მტრები იქნებიან.

კონსტანტინე: — ჰო, ვასილიჩი, დარწმუნებული ხარ, რომ გია ამაში გარეული? მან თქვა, რომ დამნაშავე არ არის.

თარგამაძე: — არა. ის რა შუაშია? მე მასზე არ გეუბნები. მე მაგ ადამიანზე არ ვლაპარაკობ. იმ ლაშამ თქვა, რომ მას თავისი შეხვედრები აქვს. მასზე არ ვაძებო.

კონსტანტინე: — მან გუშინ დარეკა. თქვა, რომ მასზე ძებნა გამოცხადებულია.

თარგამაძე: — მეც გა მოვაცხადე ძებნა. კარგია, რომ მან დარეკა, კარგია. მას შეეშინდა, ამიტომ ადგეს და ნავიდეს რუსეთში.

კონსტანტინე: — ოჰ, ვასილიჩი, ნუ განიცდი ასე.
თარგამაძე: — არ განვიცდი. უბრალოდ, მან უნდა გამოგვზავნოს შეტყობინება, რომ ეს რაღაც ტექნიკურია. უთხარი ლაშას, რომ მიშამ თქვა, რომ ისინი ჩვენი მტრები ვაგვხდებიან.

კონსტანტინე: — ნარმოდგენა არ მაქვს, ლაშას ვისზე ველაპარაკო.
თარგამაძე: — დაურეკე და უთხარი, რომ ჩვენ ასე უბრალოდ არ ნავალთ, ჩვენ ნინასნარ ვაძებოთ,

თარგამაძე: — დიახ, მერაბიშვილი: — და კიდე — მათ დაეღაპარაკე და უთხარი, რომ მეორე ტურისთვის თვითმფრინავების დახმარება დაგვჭირდება. უთხარი, რომ მეორე ტურისთვის მოამზადონ თვითმფრინავები. უკრაინის რეისებს ხომ ვერ დახურავენ? კიდევ 200-300 ადამიანის გამოგზავნა მინდა და ამის გაკეთება ჩვენი თვითმფრინავებით ძნელია.

კონსტანტინე: — რა მოხდა, რამე ქნეს?
თარგამაძე: — ნუ, ისინი არ არეგისტრირებენ. მართალია, ასე არ შეიძლება დაელოდო, მაგრამ, უბრალოდ, მე ჩემს ემოციებს გამოვხატავ. გადაეცე, რომ, თუ ისინი არ დაარეგისტრირებენ, მაშინ, როცა ისინი მაინც მოვლენ, ჩვენი მტრები იქნებიან.

კონსტანტინე: — ჰო, ვასილიჩი, დარწმუნებული ხარ, რომ გია ამაში გარეული? მან თქვა, რომ დამნაშავე არ არის.

თარგამაძე: — არა. ის რა შუაშია? მე მასზე არ გეუბნები. მე მაგ ადამიანზე არ ვლაპარაკობ. იმ ლაშამ თქვა, რომ მას თავისი შეხვედრები აქვს. მასზე არ ვაძებო.

კონსტანტინე: — მან გუშინ დარეკა. თქვა, რომ მასზე ძებნა გამოცხადებულია.

თარგამაძე: — მეც გა მოვაცხადე ძებნა. კარგია, რომ მან დარეკა, კარგია. მას შეეშინდა, ამიტომ ადგეს და ნავიდეს რუსეთში.

კონსტანტინე: — ოჰ, ვასილიჩი, ნუ განიცდი ასე.
თარგამაძე: — არ განვიცდი. უბრალოდ, მან უნდა გამოგვზავნოს შეტყობინება, რომ ეს რაღაც ტექნიკურია. უთხარი ლაშას, რომ მიშამ თქვა, რომ ისინი ჩვენი მტრები ვაგვხდებიან.

კონსტანტინე: — ნარმოდგენა არ მაქვს, ლაშას ვისზე ველაპარაკო.
თარგამაძე: — დაურეკე და უთხარი, რომ ჩვენ ასე უბრალოდ არ ნავალთ, ჩვენ ნინასნარ ვაძებოთ,

თარგამაძე: — დიახ, მერაბიშვილი: — და კიდე — მათ დაეღაპარაკე და უთხარი, რომ მეორე ტურისთვის თვითმფრინავების დახმარება დაგვჭირდება. უთხარი, რომ მეორე ტურისთვის მოამზადონ თვითმფრინავები. უკრაინის რეისებს ხომ ვერ დახურავენ? კიდევ 200-300 ადამიანის გამოგზავნა მინდა და ამის გაკეთება ჩვენი თვითმფრინავებით ძნელია.

კონსტანტინე: — რა მოხდა, რამე ქნეს?
თარგამაძე: — ნუ, ისინი არ არეგისტრირებენ. მართალია, ასე არ შეიძლება დაელოდო, მაგრამ, უბრალოდ, მე ჩემს ემოციებს გამოვხატავ. გადაეცე, რომ, თუ ისინი არ დაარეგისტრირებენ, მაშინ, როცა ისინი მაინც მოვლენ, ჩვენი მტრები იქნებიან.

კონსტანტინე: — ჰო, ვასილიჩი, დარწმუნებული ხარ, რომ გია ამაში გარეული? მან თქვა, რომ დამნაშავე არ არის.

თარგამაძე: — არა. ის რა შუაშია? მე მასზე არ გეუბნები. მე მაგ ადამიანზე არ ვლაპარაკობ. იმ ლაშამ თქვა, რომ მას თავისი შეხვედრები აქვს. მასზე არ ვაძებო.

კონსტანტინე: — მან გუშინ დარეკა. თქვა, რომ მასზე ძებნა გამოცხადებულია.

თარგამაძე: — მეც გა მოვაცხადე ძებნა. კარგია, რომ მან დარეკა, კარგია. მას შეეშინდა, ამიტომ ადგეს და ნავიდეს რუსეთში.

კონსტანტინე: — ოჰ, ვასილიჩი, ნუ განიცდი ასე.
თარგამაძე: — არ განვიცდი. უბრალოდ, მან უნდა გამოგვზავნოს შეტყობინება, რომ ეს რაღაც ტექნიკურია. უთხარი ლაშას, რომ მიშამ თქვა, რომ ისინი ჩვენი მტრები ვაგვხდებიან.

კონსტანტინე: — ნარმოდგენა არ მაქვს, ლაშას ვისზე ველაპარაკო.
თარგამაძე: — დაურეკე და უთხარი, რომ ჩვენ ასე უბრალოდ არ ნავალთ, ჩვენ ნინასნარ ვაძებოთ,

თარგამაძე: — დიახ, მერაბიშვილი: — და კიდე — მათ დაეღაპარაკე და უთხარი, რომ მეორე ტურისთვის თვითმფრინავების დახმარება დაგვჭირდება. უთხარი, რომ მეორე ტურისთვის მოამზადონ თვითმფრინავები. უკრაინის რეისებს ხომ ვერ დახურავენ? კიდევ 200-300 ადამიანის გამოგზავნა მინდა და ამის გაკეთება ჩვენი თვითმფრინავებით ძნელია.

კონსტანტინე: — რა მოხდა, რამე ქნეს?
თარგამაძე: — ნუ, ისინი არ არეგისტრირებენ. მართალია, ასე არ შეიძლება დაელოდო, მაგრამ, უბრალოდ, მე ჩემს ემოციებს გამოვხატავ. გადაეცე, რომ, თუ ისინი არ დაარეგისტრირებენ, მაშინ, როცა ისინი მაინც მოვლენ, ჩვენი მტრები იქნებიან.

კონსტანტინე: — ჰო, ვასილიჩი, დარწმუნებული ხარ, რომ გია ამაში გარეული? მან თქვა, რომ დამნაშავე არ არის.

თარგამაძე: — არა. ის რა შუაშია? მე მასზე არ გეუბნები. მე მაგ ადამიანზე არ ვლაპარაკობ. იმ ლაშამ თქვა, რომ მას თავისი შეხვედრები აქვს. მასზე არ ვაძებო.

კონსტანტინე: — მან გუშინ დარეკა. თქვა, რომ მასზე ძებნა გამოცხადებულია.

თარგამაძე: — მეც გა მოვაცხადე ძებნა. კარგია, რომ მან დარეკა, კარგია. მას შეეშინდა, ამიტომ ადგეს და ნავიდეს რუსეთში.

კონსტანტინე: — ოჰ, ვასილიჩი, ნუ განიცდი ასე.
თარგამაძე: — არ განვიცდი. უბრალოდ, მან უნდა გამოგვზავნოს შეტყობინება, რომ ეს რაღაც ტექნიკურია. უთხარი ლაშას, რომ მიშამ თქვა, რომ ისინი ჩვენი მტრები ვაგვხდებიან.

კონსტანტინე: — ნარმოდგენა არ მაქვს, ლაშას ვისზე ველაპარაკო.
თარგამაძე: — დაურეკე და უთხარი, რომ ჩვენ ასე უბრალოდ არ ნავალთ, ჩვენ ნინასნარ ვაძებოთ,

საქართველოში „ვარდების რევოლუციის“, უკრაინაში კი „ნარინჯისფერი რევოლუციის“ გამარჯვების (ანუ ქართველი და უკრაინელი ხალხების დამარცხების!) შემდეგ ვანო სააკაშვილის ხელისუფლების ხერხემლად ტრანსფორმირდა, გივიმ კი ახალი დავალება მიიღო — ყირგიზეთს მიაშურა, ვირზე შეჯდა და სოფელ-სოფელ შემოიარა, მოაგროვა „უნახავმა რანახა“ ხალხი და ბიჭეკეში „გადმოტეკა“. იმათაც — „ეს რა ნახა ჩვენმა თვალბეჭდით“ და, მცირედი ნაქვებზეც საკმარისი იყო, ერთიანად დარეოდნენ მაღაზიებს. ვითომ „ტიტების რევოლუცია“ იმით დამთავრდა, რომ აკადემიკოს აკავეს კაგებებს გენერალი ბერდიშხამედოვი ჩაენაცვლა.

რა და რამდენი მიიღო გივიმ, არ ვიცით, თუმცა შეიძლება ითქვას, რომ

ჩვენი ვასილიჩი სულაც არ არის ჩაგვარება მსგავსად რევოლუციური იდეებით შუაპრობილი. უბრალოდ, მიხვდა, რომ ამით ქარკი ბიზნესის ანალოგიური უიქსაგოდა და პაროფანია გაიხადა რევოლუციური.

ბელორუსშიც ცადა, კინაღამ ადამიანის ცოდვაც დაიდო, თავისი უსუსური თანამეინახისა, მაგრამ არ გამოუვიდა. კი აცხადებდა ირონიულად, ერთი იმ კაცის სახე მაჩვენა რევოლუციის შემდეგ (ლუკაშენკოს გულისხმობდა), მაგრამ გამოაძევეს ეგეც და მისი მფარველებიც და ახლა შეუძლია იმის სახე ყოველდღე ნახოს ბელორუსის პრეზიდენტის საიტზე და ტელევიზორში.

თუკი ივან სერგევიჩი ქვეყანას ინკვიზიტორად მოველინა და „ბავშვებაც კი იცის, ვინ არის ვანო“, გივი ვასილიჩს, ანუ საქართველოს პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარეს, ამ პოსტის დაკავების შემდეგ საშობლოში იშვიათად ხედავდნენ

და ერთი პირობა უკვირდათ კიდევ, სად დადის ეს უპირო კაცი, ემანდ სადმე ფარსავს არ გადაეყაროს (ანდა სულაც არყით გამობრუნულს სადმე არ ჩაეძინოს და არ გაცივდეს) და არ დავიღუპოთო.

ჩვენ რომ გივის გაუჩინარებას ასე „განვიცდიდით“, თურმე ვასილიჩი უკრაინაში რომინობდა, თავის პარტნიორების ბიზნესებს დაჰფოფინებდა. აბა, რა ექნა?! საქართველოში მოინარეკლეს, იქ კი მეტი სიფრცევა, ფართო ასპარეზი. ახლა კი, უკრაინის საპრეზიდენტო არჩევნებისას, როცა გივი ვასილიჩისა და მისი ამფსონების ბიზნესებს საფრთხე დემუქრა, დაფაცურდნენ — თუ იანუკოვიჩი გახდა პრეზიდენტი, აქედან აგვაძლებდნენ.

„ნარინჯისფერი რევოლუციის“ დროს ივან სერგევიჩი თბილისიდან უგზავნიდა ხალხს და ინსტრუქციებს, გივი ვასილიჩი კი ეივებს არ მოსცილებია. ამაგიც დაუფასეს სინთეზს — ივან ვასილიჩს, ახლა კი ყველაფერი დნებში ეყრებათ. ამიტომაც პრეზიდენტ სააკაშვილის დავალების შესრულების განხორციელებას საკუთარ თავზე აიღეს. თუ იანუკოვიჩის მომხრე აღმოსავლეთ უკრაინაში საარჩევნო უბნებზე დებოდა მოანჯობდნენ (მეტი არც ევალეობდათ, არჩევნების დასაკვირვებლად კი თბილისურ დესანტს არც ცოდნა აქვს და არც გამოცდილება!) და არჩევნებს ქართულ-ხალხურად ჩაშლიდნენ, მაშინ იულის მეტი შანსი ექნებოდა, მეორე ტურში დანიანურებულიყო. ამ მეორე ტურისთვისაც ემზადებოდნენ და, როგორც ცეკოს თავმჯდომარეობიდან მოსროლილმა და გაპანდურებულმა (პირდაპირი და გადატანითი მნიშვნელობით!) ლევან თარხნიშვილმა განაცხადა, 2000-ზე მეტი „დამკვირვებელი“ სწორედ ორივე ტურზე იყო გათვლილი.

ამჯერადაც ისა იყო, რომორც 2004 წელს:

ვანო — აჰ, გივი — იჰა! საქმეს კი ერთს აკეთებან, ისეთ საქმეს, ქვეყანას რომ თავს სჭრის და მის ავტორიტატს ახამტვიკაბს!

მერაბიშვილი: — დაურეკე იულის და სხვებს, როგორ ჩამოვიყვანო 1000 კაცი.
თარგამაძე: — ამას ახლავე მივხვდავ.
მერაბიშვილი: — მიდი. ხვალ კიდევ ერთ რეისს დავაშავებო. შენ 300-მდე კაცს მიიღებ.
თარგამაძე: — კარგი იქნება, ალბათ, გვეყოფა, მე კიდევ მყავს ხალხი, სადღაც 400-მდე ადამიანი.
მერაბიშვილი: — ახალაღამ თქვა, მოჭიდავეებს მოგცემთ, მათაც გამოგიგზავნი.

ეს საუბარი 14 იანვარს გამართა. დასკვნის გამოტანას ნუ იჩქარებთ, ჯერ მანამდე, 11 იანვარს ნალაპარაკევიც მოისმინეთ:

კონსტანტინე: — ჰო, ვასილიჩი.
თარგამაძე: — კონსტანტინე ხარ?
კონსტანტინე: — დიახ.

იანუკოვიჩის პრესსამსახური:

პრესსამსახურს უნდა გავაჩვენოთ საქართველო და სააკაშვილის რეჟიმი

უკრაინა დღეს საპრეზიდენტო არჩევნების მეორე ტურის მოლოდინის რეჟიმში ცხოვრობს. ვიქტორ იანუკოვიჩისა და იულია ტიმოშენკოს შტაბბინებში დღე და ღამ მუშაობენ, მაგრამ ეს არ ნიშნავს, რომ მათი კარი ყველა გამგებელი ჟურნალისტისთვის ღიაა. გაზეთმა „საქართველო და მსოფლიომ“ შეძლო, ინტერვიუ ჩამოერთმია უკრაინის პრეზიდენტობის კანდიდატის — ვიქტორ იანუკოვიჩის პრესსამსახურის ხელმძღვანელ ელენა ბონდარენკოსთვის.

ელენა ბონდარენკო

— ელენა, პირველ ტურში გამარჯვების მოპოვების შემდეგ თავისი წარმატება ვიქტორ იანუკოვიჩმა ახსნა იმით, რომ ამომრჩეველმა ხმა მისცა ცვლილებებს. იულია ტიმოშენკომ პირველ ტურში იანუკოვიჩთან დამარცხების შემდეგ სხვა კანდიდატების ელექტორატს მოუწოდებდა, მეორე ტურში ხმა მისცენ ცვლილებებს, რომელთაც იგი განახორციელებს. რით განსხვავდება ეს ცვლილებები ერთმანეთისგან?

მეორედ პრემიერად რომ მოვიდა, ეს იყო 2006 წლის ბოლოს, 2007 წლისთვის ეკონომიკურმა ზრდამ კვლავ 9 პროცენტს მიაღწია. იანუკოვიჩისა და ტიმოშენკოს მმართველობის ეკონომიკური ისტორია, ანუ მათი ორ-ორგზის პრემიერობის პერიოდები ერთმანეთს რომ შევადაროთ, დავინახავთ, რომ იანუკოვიჩს ორჯერ ჰქონდა ეკონომიკური გარღვევა, ტიმოშენკოს კი — ეკონომიკური ჩავარდნა.

ეკონომიკურ და სოციალურ დაპირებებს იანუკოვიჩი ყოველთვის ასრულებდა, გადაჭარბებითაც კი, ხალხისთვის არ უღალატებდა. მისი პროგრამის ერთადერთი პუნქტი, რომლის განხორციელება არ შეგვიძლია, უმალეს რადიკალიზაციის საკმარისი რაოდენობის უქონლობის გამო (მაგრამ ოდესმე გვექნება), ეს არის რუსული ენისთვის სახელმწიფო ენის სტატუსის მინიჭება. ჩვენ ვაპირებთ, ვიმუშაოთ ორენოვნების იდეოლოგიის გასაგრძელებლად. როცა მომხრეთა საკმარისი რაოდენობა გვეყოლება, 300 დეპუტატზეა ლაპარაკი, ამას აუცილებლად გავაკეთებთ.

— მიგაჩნიათ, რომ ამის გაკეთება აუცილებელია?

— რა თქმა უნდა. რადგან ეს საკითხი, უნინარეს ყოვლისა, ჩვენთვის ადამიანის უფლებათა სახით ყალიბდება; მიგვაჩნია, რომ მისი განხორციელება მოსახლეობის მოქალაქეობრივი უფლებების დაცვის ჩარჩოებშია მოქცეული. მართალია, ზოგიერთი ცდილობს, საკითხისადმი ასე მიდგომა რალაც პრორუსული გავლენის გამოხატულებად წარმოაჩინოს, მაგრამ მინდა გითხრა, რომ ასეთი ადამიანები დიდი გონიერებით არ გამოირჩევიან და ერთმანეთში ურევინ რუსეთის მიზნებს ან მის ინტერესებს, ამ საკითხში რეგიონების პარტიის მიზნებსა და ინტერესებს. სასაცილოა იმის მოსმენა, როცა აცხადებენ, რომ ორენოვნება უკრაინაში ეროვნულ იდენტიფიკაციას მოკლავს, განვითარების გზას გადაუტყვევებს უკრაინას. ეს იგივეა, რაც, მაგალითად, ავსტ-

რიელებს დავაბრალოთ ნაკლებად სტრუქტურული, რადგან ისინი გერმანულად ლაპარაკობენ. მათ ასეთი კომპლექსი არ აქვთ. რატომ გაგვიჩნდა მაინც და მაინც ჩვენ ასეთი კომპლექსი, ჩემთვის გაუგებარია.

ორენოვნება ჩვენთვის კოლოსალური უსაქვალაობაა, ეს კონსტიტუციური ნაწილია. რატომ მხრიდან მასზე უარის თქმა დიდი სისულელე იქნება.

— ორენოვნება ხომ რეალურად არსებობს და რა აუცილებელია მისი კონსტიტუციური დაცვით?

— რა თქმა უნდა, აუცილებელია, რადგან რალაც გაურკვეველობა გამოგვდის სახელმწიფოებრივ დონეზე. ყოფილი ურთიერთობებში, სამსახურებში, ტრანსპორტში, საზოგადოებრივ ადგილებში ადამიანები ერთმანეთს უკრაინულად და რუსულად ელაპარაკებიან, ხოლო სახელმწიფო თანამოქალაქეებსა და გადასახადების გადახდებებს, ვინაშინ უნდა არ ელაპარაკება. მხედველობაში მაქვს, სასამართლო სისტემა, თავდაცვის დოკუმენტები, განათლება. მარშანდლიდან მოყოლებული უმალეს სასწავლებლებში მისაღები გამოცდებისა და ტესტების ენა მხოლოდ უკრაინულია, ანუ ეს უკვე ნიშნავს უფლებების და თა-

ქართველმა ხალხმა აიკრიბა სააკაშვილი და ხელახლა მანვე უნდა დაუბრუნოს

ვის უფლებების შეზღუდვას ექვეყნის შიგნით. ეს, სხვათაშორის, ფილმების ჩვენებასაც ეხება, რადგან რუსულის გარდა, ყველა უცხოური ფილმი მხოლოდ უკრაინულად ითარგმნება. აღმოსავლეთ რეგიონებში კი მოსახლეობა რუსულად დუბლირებულ ფილმებს ანიჭებს უპირატესობას. ეს ეხება ტელევიზიასაც და რადიოსაც. მადლობა ღმერთს, გაზეთებამდე ჯერ არ მიუღწევია ასეთ შეზღუდვებს: რედაქციებს ჯერ კიდევ აქვთ უფლება, თვითონ გადაწყვიტონ, რომელ ენაზე უნდა იბეჭდებოდეს. ტელეარხებსა და რადიოს არ აქვს უფლება, რუსულ ენაზე გადაცემებს თავიანთი საეთერო დროის 25 პროცენტზე მეტი დაუთმონ. აი, ასეთი თავისუფლებაა.

— დღეს, 25 იანვარს კიევში გამართულ ექსპერტთა მრგვალი მაგიდის მონაწილეებმა, უკრაინელებმა, ცხადია, ასეთი პოზიცია დააფიქსირეს: ცრუდამკვირვებელთა ქართული დელეგაციის 2000-კაციანი დესანტის გადმოსხმა 17 იანვრის საპრეზიდენტო არჩევნებში მონაწილეობის მისაღებად შეჭველად უარყოფითად იმოქმედებს ქართულ-უკრაინულ სახელმწიფოთაშორის ურთიერთობაზე.

— იცით, მთლად სწორად ნათქვამი არ არის. იგი უარყოფითად იმოქმედებს სააკაშვილის რეჟიმთან ურთიერთობაზე. ერთმანეთისგან უნდა გავიჯნოთ საქართველო და სააკაშვილის რეჟიმი.

— ჩვენთან ამბობენ, ვინც გინდა მოვიდეს უკრაინის სათავეში, ნებისმიერთან ნორმალური ურთიერთობა გვექნებაო...

— როგორ და რაში შეიძლება მასთან თანამშრომლობა, როცა მოსმენილი გვაქვს, სავარაუდოდ, ტიმოშენკოსა და სააკაშვილის საუბარი სამხედრო (საბრძოლო) დახმარების შესახებ. ვილაც მოთარეშებები ფსევდოდამკვირვებლებად ჩამოდიან უკრაინაში ყალბი მოწმობებით, ჩხუბსა და აყალმაყალს ტყვედებურპოპულაროვსკის, დონეცკის საარჩევნო უბნებში. ეს რა, მეგობრული ურთიერთობების გამოვლენაა უკრაინის მიმართ თუ სხვა რამეა?

ფენ. აქაურ მოქალაქეებს ხან ზომბირებულს უწოდებენ, ხან — ნაკლებად განვითარებულს და გაუნათლებლს, ახლა კი იქ ქართულ დესანტს აგზავნიან.

— რით და როგორ იქნება შესაძლებელი იმ უსიამოვნო ნაირების მოცილება, რომლებიც, როგორც თქვენ ამბობთ, ცრუ დამკვირვებლების დესანტირების შემდეგ დარჩა უკრაინაში?

— ქართველმა ხალხმა აირჩია სააკაშვილი და ხელეობი მანვე უნდა დაუბრუნოს სააკაშვილს, რომ ქართველ ხალხს არ აღუჭურვია სააკაშვილი უკრაინის საშინაო საქმეებში ჩართვის უფლებით.

საქართველოს საშინაო საქმეა, გააკვიროს ურთიერთობა თავის უზომოდ თავგასულ პრაქტიკაში.

— როგორც ექსპერტები ასკვნიან, თქვენ ოპტიმისტურად უყურებთ მეორე ტურის შედეგებს. რითაა ეს განპირობებული?

— პირველ ტურში ჩვენ საკმაოდ დეტალურად და ზუსტად გავარკვიეთ ყველა ჩვენი ძლიერი და სუსტი მხარე. მხოლოდ 2 კვირა გვაქვს დარჩენილი ნაკლის გამოსასწორებლად და სიტუაციის გასაუმჯობესებლად. ძალთა განლაგება უკრაინაში ამდროის განმავლობაში არ შეიცვლება, რაც გინდა დანერგოთ დაკვეთილ მისაღებში ტიმოშენკოს თითქოს არსებულ რეზერვებზე. მას რეზერვები არ აქვს. ამ არჩევნებს იგი ნააგებს. ტიმოშენკოს დათვალს სამსახურს გაუნეცს საკუთარ ძალებსა და საკუთარ გამარჯვებაში უსაზღვრო თავდაჯერება, საკუთარი თავის გადამეტებული შეფასება და მოწინააღმდეგის შეუფასებლობა.

იანუკოვიჩმა თავის ცხოვრებაში უმძიმესი მარცხი განიცადა, მაგრამ გადალახა, მოერია და პოლიტიკაში დაბრუნდა უკეთესი შედეგით, რომელიც იმ მომენტში ჰქონდა. ტიმოშენკოს ჰქონდა დამარცხების მომენტები, მაგრამ მხოლოდ ლოკალურ დონეზე, როცა ნაგავ არჩევნები კიევში და ტერნოპოლის საოლქო საბჭოში. დადგა დრო ნაგავს არჩევნები საერთო უკრაინულ დონეზე. იგი დამარცხებისთვის უნდა მოემზადოს. თუ საამისოდ არ მოემზადება, პოლიტიკაში ვეღარასოდეს დაბრუნდება.

— კი მაგრამ იანუკოვიჩმა თქვა, რომ ტიმოშენკო კარგად ჩანს პოლიტიკაში ოპონენტის სახით.

— დიას, რა თქმა უნდა! მისი ადგილი ოპოზიციაშია. იქ იგი მშვენიერია. ჰოდა, იყოს იქ.

ესაუბრა არაჩხუნა სანდუჩიძე ქ. კიევი, უკრაინა

უკრაინელები არასოდეს მისხებენ ნებას სააკაშვილსა და მის მოთარაქებებს, მართონ უკრაინელი ხალხი და იმოქმედონ მის ნებასა და გადაწყვეტილებას. არასოდეს!

ალექსი მილერი ტოპ-მენეჯერების მსოფლიო ათეულშია

„გაზპრომის“ მმართველობის თავმჯდომარე ალექსი მილერი ჟურნალ „Harvard Business Review“-ის რეიტინგის მიხედვით მსოფლიოს საუკეთესო მენეჯერთა ათეულშია. ამ ათეულმა სახელმწიფოს ეკონომიკური თავისებურებებისა და რესურსების გამოყენების თვალსაზრისით ყველა უკან ჩამოიტოვა.

ექსპერტებმა 1999 გენერალური დირექტორის (მათგან 731 მოქმედი) მუშაობა შეისწავლეს. მათი საქმიანობის ეფექტურობის საზომი მათი მმართველობის პერიოდში აქციონერთა შემოსავალი იყო. ამ შემოსავლებიდან გამოიქვითა ქვეყანასა და სექტორში საშუალო მაჩვენებელი. გარდა ამისა, გათვალისწინებულ იქნა ინფლაცია.

რულებელ დირექტორს ჯონ ჩამბერსს, „Reliance Industries Ltd“-ის თავმჯდომარეს მუკემ ამბანის, „Gilead Sciences“-ის აღმასრულებელ დირექტორს ჯონ მარტინს, „Amazon“-ის დამფუძნებელს, პრეზიდენტსა და აღმასრულებელ დირექტორს ჯეფრი ბეზოსს, კორპორაცია „Ebay“-ის მმართველს მარგარეტ ვიტმანს, „Google“-ის დირექტორსა და თავმჯდომარესა და მთავარ აღმასრულებელ დირექტორს ერიკ ემერსონ შმიდტსა და „Monsanto“-ს მთავარ მმართველ ჰუვ გრანტის.

სიის სათავეში კომპანია „Apple“-ის დამფუძნებელი სტივ ჯობსია. მისი მმართველობის პერიოდში კომპანიის კაპიტალიზაცია და დივიდენდები რეკორდულად გაიზარდა. შემდეგ „Samsung Electronics“-ის გენერალური დირექტორი იუნ ჩჟონ ენი დგას, უორენ ბაფეტი და ბილ გეიტსი კი სიაში საერთოდ ვერ მოხვდნენ, რადგან რეიტინგის შემდგენლებმა შეარჩიეს მხოლოდ ის კონკურენტები, რომელთაც თანამდებობა 1995-2007 წლებში ეკავათ. „გაზპრომის“ აქციონერთა შემოსავლის 101 მილიარდი დოლარით გაზრდა ამ ალექსი მილერი რეიტინგში საპატიო მესამე ადგილზე დააყენა.

ალექსი მილერი

მსოფლიოს საუკეთესო მენეჯერთა ათეულში დარჩენილი მომდევნო შვიდი ადგილი მიუღწევია „Cisco Systems“-ის აღმას-

ესტონელი რინოვნიკები ნახისტურ შეკრებებში მონაწილეობენ

ესტონეთის ძალადგინების სტრუქტურების წარმომადგენლები და ხელისუფლების აპარატის თანამშრომლები „მესამე რეიხის“ სხვადასხვა თარიღების აღსანიშნავ შეიმეებში მონაწილეობდნენ.

კერძოდ, სახელმწიფო მოხელეები აღნიშნავდნენ ადოლფ ჰიტლერის დაბადების დღეს, ვანზუის კონფერენციის (კონფერენცია, რომელიც 1942 წლის 20 იანვარს გაიმართა და რომელზეც ებრაელთა სრული მოსაპოვების საკითხი განიხილებოდა. თავად ესტონეთი ამ კონფერენციაზე დასახელდა ქვეყნად, რომელმაც პირველმა მოაგვარა „ებრაელთა საკითხი“) წლის-თავს და მიუნჰენის პუტჩს. ნაციონალური დონის დიპლომატიის 2006-2007 წლებში ჩატარდა ტალინში, ტარტუსში, პიარნუში და მასში თავდაცვის ძა-

ლების წარმომადგენელთა გარდა მოხალისეთა გასამხედროებელი ორგანიზაცია „კაიტსელიტიც“ მონაწილეობდა. ებრაელთა საკითხი დაბადების დღის აღსანიშნავი ღონისძიების 30 მონაწილე, რომელთაც სამკლავურებზე ფაშისტური სვასტიკა აქვთ გამოსახული და ესტონეთის სვასტიკიანი დროშები უჭირავთ.

საქართველოს «ხერხეოლის» გამრუდება ემუქრება

ქართული «პოლიტიკა» — «დამკვირვებულად» უკრაინაში

გივი თარგამაძე, გიორგი კოდუა, გივი წერეთელი, ზაზა გოროზია, გიორგი ალექსიშვილი — ეს იმ „დამკვირვებულთა“ არასრული ჩამონათვალია, რომლებიც საქართველოდან უკრაინაში არჩევნებზე გაემგზავრნენ. რა განზრახვა ჰქონდათ მეზობელ ქვეყანაში ჩასულ ქართველ „დამკვირვებებს“ რეალურად, რომელთა უმეტესობაც დღეს საქართველოში ძალგან სტრუქტურებში მუშაობს?

გიორგი ქარდიშოვილი — საქართველოს ელჩი ლიტვის რესპუბლიკაში; გიორგი კოდუა — „აირ-ზენას“ გენერალური დირექტორი; დავით გიგაური — მეტროპოლიტენის სამმართველოს პატრულ-ინსპექტორი; გიორგი ბელონიძე — შსს ქუთაისის სამხარეო მთავარი სამმართველოს ინსპექტორ-გამომძიებელი; ზურაბ ძარბაზიანი — თბილისის საქალაქო სამსახურის მთავარი სპეციალისტი; დავით პატრიკაშვილი — ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე; ზაზა ბაბიძე — ხაშურის მუნიციპალიტეტის თანამშრომელი იურიდიულ საკითხებში; შალვა იმარაშვილი — კუდის კახეთის რეგიონალური სამმართველოს უფროსი; სოფიო ადვიშვილი — იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრი; დავით აბაშიძე — პარლამენტის ყოფილი წევრი; მიხეილ ბაქაშვილი — ოპოზიციის ერთ-ერთი აქტივისტი, დაკავებული იყო საპრეზიდენტო არჩევნების დროს ერთ-ერთ უბანზე დებოშის მონაწილად; მამუკა ბენდელიანი — ზუგდიდის პოლიციის თანამშრომელი; შალვა აბრამიშვილი და ლევან აბრამიანი — ყოფილი „კმარელები“; თამაზ სარმანაშვილი — აჭარის საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე; ირაკლი სურმანიძე — აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის იურიდიული დე-

პარტამენტის მთავარი სპეციალისტი; გიორგი ლარიშვილი — შვირდელი ძალების მოსამსახურე; გივი ბაქაშვილი — სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს თანამშრომელი; გურამ ბაქაშვილი — იმერეთის საგადასახადო სამსახურის თანამშრომელი; როგორც გაირკვა, უკრაინაში წასული „დამკვირვებლები“, პოლიტიკური ნიშნით შერჩეული ადამიანები არიან, რომელთა უმრავლესობა „პოლიტიკის“ ნაწილს წარმოადგენს. მიუხედავად იმისა, რომ ქართველ დამკვირვებებს, საპრეზიდენტო არჩევნების პირველ ტურში არ მიეცათ საშუალება, არჩევნებს „დაკვირვებოდნენ“, ქვეყნის „ხერხეოლი“ ვანო მერაბიშვილი „ახალაიას ბიჭების“ გაგზავნას მეორე ტურისთვის გაზრდილი რაოდენობით აპირებს და ამისთვის დამატებითი რეისებიც უკვე მოითხოვს. თუ როგორ მიიღებენ უკრაინაში დაბატონებით დაუპატიჟებელ სტუმრებს, ამას თვეგრევის დასაწყისში გაგვრკვევთ.

შესაძლოა, სააკაშვილისა და მერაბიშვილის ეს „პოლიტიკური ანგობა“ და ქრათ-მიანი იულიასთვის თავის მონონება, ქვეყანას ძვირი დაუფუძღვს. უკრაინის სრული იურიდიული უფლება აქვს, უჩივლოს საქართველოს ხელისუფლებას დამოუკიდებელი სახელმწიფოს შიდაპოლიტიკურ ცხოვრებაში უხეშად ჩარევისთვის, მაგრამ სააკაშვილი, თავისი პოლიტიკური გარდაცვალების მოახლოების გრძობს და ამისთვის მზად არის, შევანაბდეს მთელი პატალიონი და „ბაჩოს სხვა ბიჭებიც“ მეზობელ სახელმწიფოში გაგზავნოს.

ქართველი დამკვირვებლების რაოდენობა სააკაშვილის მეგობარი იუმენკო-სათვისაც მოულოდნელი აღმოჩნდა, თუმცა, როგორც გაირკვა, არჩევნების გაყალბებაში ჭიპმოჭრილმა ქართველებმაც ვერ უშველეს მას.

როგორც გაირკვა, ადამიანებს, რომელთაც ჩვენს ქვეყანაში მაღალი თანამდებობები უჭირავთ, დამკვირვებულთა აპლიკაციის მიხედვით, უმუშევრები და უსახლკაროები არიან, ამიტომაც უკრაინული პოლიტიკური წრეებიდან ერთადერთი შეფასება დაიმსახურეს — ქართველი „ბომბები“. ვინ არიან რეალურად ეს ქართველი „ბომბები“? „საქართველო და მსოფლიო“ გაგაცნობთ უკრაინაში არჩევნებზე დასაკვირვებლად წასულ „უპატრონობებსა და უსახლკაროებს“.

გიორგი ალექსიშვილი — „საქართველოს რკინიგზის“ დირექტორის ფინანსური მრჩეველი, უშიშროების საბჭოს მდივანი — ეკა ტყეშელაშვილის მეუღლე; დავით ბაქანიძე — გათუმის პოლიციის უფროსი; დავით ბახარია — აფხაზეთის ავტონომიური მთავრობის აპარატის პროტოკოლისა და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან ურთიერთობის დეპარტამენტის პროტოკოლის სამსახურის უფროსი; ზაზა გოროზია — სამეგრელო-ზემო სვანეთის გუბერნატორი, სტატუსი — ჟურნალისტი (როდესაც იგი უკრაინაში ერთ-ერთ სარჩევნო უბანზე, არჩევნებამდე ერთი დღით ადრე, ვითარებას ამონეშებდა, დააკავეს და პრესკარტა ჩამოართვეს. გოროზიას გაუჭირდა მედასაშუალების დასახელება, რომელშიც ის „მუშაობს“).

ქვეყანა, რომელშიც არჩევნების გაყალბება უკურნებელი სენია და ხალხის არჩევანი ყოველთვის რეალობის არაადეკვატური, უკრაინელებს სწორი არჩევანის გაკეთებაში ეხმარება. ექსპერტების შეფასებით, დიდია სააკაშვილის დანტერესება —

„საქართველო და მსოფლიო“ „დამკვირვებულთა“ 2000-კაციანი სიდიდე იმ ადამიანების ამოცნობა შეძლო, რომლებიც საქართველოს აღმასრულებელი და საკანონმდებლო ხელისუფლების წევრები და, ასევე, სააკაშვილის „კარის ბიზნესმენები არიან“.

ირაკლი გიორგობიანი — ჯანდაცვის მინისტრის მოადგილე; ლევან დავითულიანი — საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე; ბადრი ბასიშვილი — მაჟორიტარი დეპუტატი ლიახვის ხეობიდან; ივანე ყაჭიური — იაშვილის ბავშვთა კლინიკის გენერალური დირექტორი;

სსრკ-ის უკრაინის «დაპყრობა»

უკრაინის საპრეზიდენტო არჩევნებზე საქართველომ ორი ათასზე მეტი ე. წ. დამკვირვებელი მიაგვლინა. ისინი არჩევნებზე არ დაუშვეს, სამაგიეროდ, ქართველ ძალოვან მარშებს უკრაინაში კარგი გასაღებები გამოუვიდათ. მათ ჯავრი სულ უკრაინელ ლამაზმანებზე გაიყარეს, რისთვისაც ბევრ მათგანს მუშტიც მოხვდა სახეში. ქართველი «დამკვირვებლები» ამჟამად უკრაინაში იმყოფებიან. საინტერესოა, რა დაუჯდა ქვეყანას მათი უკრაინული ვოიაჟი და ამ თანხით რისი გაცემები შეიძლება ჩვენი ქვეყნის გაუბედურებული ხალხისთვის.

დამკვირვებელ-გუბერნატორი ზაზა გორგოზია

საქართველოს ხელისუფლებამ უკრაინაში პროფესიონალები არჩევნებამდე სამი დღით ადრე გაგზავნა, რათა ცესკოში დარეგისტრირებულიყვნენ და არჩევნებზე დაკვირვების უფლება მიეღოთ, მაგრამ «ნურას უკაცრავად!». უკრაინელებმა ქართველების «დაკვირვება» არ მოინდომეს და ჩვენმა სწორი მოვარება მამაკაცებმა კიევიში გაილაღეს. მათი რამდენიმე, ფულს ხომ ხელისუფლება (ქართველი ხალხის ჯიბიდან) უხდიდათ!

თულ ზენას (კიევამდე მგზავრობის საფასურია 115 ევრო, ხოლო ორივე გზისა — 283). ეს ჩვეულებრივი ჩარტერული რეისების ფასებია. ჩვენთვის უცნობია, კონკრეტულად რომელი სერვისით ისარგებლეს თარგამაძემ, ახალია და კოდულება; «იკადრეს» კი ჩვეულებრივი ჩარტერი? რამდენადაც ცნობილია, მხოლოდ ბილეთები ჩვენს ქვეყანას დაახლოებით 1 369 720 ლარიდან 1 მილიონ ნახევრამდე დაუჯდა. ამას იმასაც თუ დავუმატებთ, რომ «საპატიო მისიით» ნარგავნილებს თავშესაფარიც დასჭირდებოდათ (სასტუმროში ნომრების აღება), ცხადია, გაცილებით დიდ თანხაზე გვექნება საუბარი.

რაც შეეხება მათ კვებას, შესაძლოა, ისინი მამაკაცურად შემწვარ გოჭებსა და ხაჭაპურებს არ მიირთმევდნენ, მაგრამ არც შიმშილით მოკვლავდნენ თავს და მინცდამინც არც ეკონომიის განევაზე იფიქრებდნენ. გამოდის, რომ ამ ე. წ. დამკვირვებლების გამზავრება — დაბინავებაში სახელმწიფომ სამი მილიონი ლარი მანც დახარჯა.

ით, თითოეული «დამკვირვებლის» ხელფასი 3000 ლარით განისაზღვრა, რაც ორი ათას დამკვირვებელზე ექვს მილიონ ლარს შეადგენს. «ელიტარულ დამკვირვებლებს» კი, ცხადია, უკრაინის «დაფასებისთვის» ბატონი მიხეილ შლეგი გაცილებით მეტი თანხით «დააფასებდა».

შევეცადეთ, გაგვერკვია, დაახლოებით, რა თანხა დაჯდა მათი ვიზიტი უკრაინაში (ავიბილეთების, სასტუმროსა და დამკვირვებელთა ხელფასების ჩათვლით).

ამ მიზნით რამდენიმე ტურისტულ სააგენტოს დაგვიკავშირდით, რათა გაგვერკვია, თუ რა დაჯდება კიევიში, საშუალო დონის სასტუმროში, ერთი ადამიანის 5 და 10 დღემდე ვიზიტი. როგორც სააგენტოებში განგვიმარტეს, კიევიში, სამგარსკვლავიან სასტუმროში, ერთადგილიანი ნომრის ათი დღით აღება 368 ევრო ჯდება, ორკაციანი კი — 546 ევრო; თანაც, ამ თანხაში კვება არ შედის. გამოდის, რომ ორი ათასი ადამიანისთვის სასტუმროს დაქირავება დაახლოებით 1 მილიონ 300 ათასიდან მილიონ ნახევრამდე დაჯდა, თუმცა ვეჭვობ, რომ გივი თარგამაძემ, ზაზა გორგოზია და დამკვირვებლებს სასტუმროს არ დასჯერდებოდნენ, მათი ვიზიტი გაცილებით ძვირი დაუჯდებოდა ქვეყანას.

რამდენ გასაკვირიც უნდა იყოს, ეს «უკრაინული გასეირნება» საქართველოს მოსახლეობას ცხრა მილიონ ლარამდე დაუჯდა. ამ ფასად კი რამდენ სახლს შეუძენდნენ დევნილებს და რამდენ გაცივებულს შეუშუქებდნენ მიძიმე ყოფას!

უკრაინის მიმართულებით სამი ავიაკომპანია ამორცილებს ფრენებს. მათ შორის ორი უკრაინული კომპანიაა, რომლებშიც თბილისი-კიევის ბილეთის ფასი 132 ევროა, ხოლო ორივე გზა ერთგან — 276 ევრო, ხოლო მეორეგან 269 ევრო ღირს. განსხვავებული ფასები აქვს ქარ-

თულ ზენას (კიევამდე მგზავრობის საფასურია 115 ევრო, ხოლო ორივე გზისა — 283). ეს ჩვეულებრივი ჩარტერული რეისების ფასებია. ჩვენთვის უცნობია, კონკრეტულად რომელი სერვისით ისარგებლეს თარგამაძემ, ახალია და კოდულება; «იკადრეს» კი ჩვეულებრივი ჩარტერი? რამდენადაც ცნობილია, მხოლოდ ბილეთები ჩვენს ქვეყანას დაახლოებით 1 369 720 ლარიდან 1 მილიონ ნახევრამდე დაუჯდა. ამას იმასაც თუ დავუმატებთ, რომ «საპატიო მისიით» ნარგავნილებს თავშესაფარიც დასჭირდებოდათ (სასტუმროში ნომრების აღება), ცხადია, გაცილებით დიდ თანხაზე გვექნება საუბარი.

რამდენ გასაკვირიც უნდა იყოს, ეს «უკრაინული გასეირნება» საქართველოს მოსახლეობას ცხრა მილიონ ლარამდე დაუჯდა. ამ ფასად კი რამდენ სახლს შეუძენდნენ დევნილებს და რამდენ გაცივებულს შეუშუქებდნენ მიძიმე ყოფას!

რამდენ გასაკვირიც უნდა იყოს, ეს «უკრაინული გასეირნება» საქართველოს მოსახლეობას ცხრა მილიონ ლარამდე დაუჯდა. ამ ფასად კი რამდენ სახლს შეუძენდნენ დევნილებს და რამდენ გაცივებულს შეუშუქებდნენ მიძიმე ყოფას!

ოზამას შვილას სკოლაში კედოფილი დააკავეს

ამერიკის პოლიციამ პრესტიჟულ კერძო სკოლაში, სადაც აშშ-ის პრეზიდენტის — ბარაკ ოზამას ქალიშვილები სწავლობენ, 6 წლის მასწავლებელი, რობერტ პიტერსონი დააკავეს, რომელიც სკოლის უხუცესი პედაგოგი იყო და ბრალად მოსწავლეებთან ინტიმური კავშირი ედებოდა.

სკოლის ხელმძღვანელობა, დიდი ხანია, ეჭვობდა, რომ პიტერსონს მოძალადეობისათვის პასუხისგება მოუწევდა, მაგრამ სამსახურიდან ოფიციალურად ის მხოლოდ დაპატიმრების შემდეგ დაითხოვეს. ეჭვმიტანილმა გირაოს სახით 250 ათასი დოლარი გადაიხადა და ორიოდე დღეში დააღწია თავი პატიმრობას. გათავისუფლების ერთ-ერთი პირობა სკოლასთან და მის მიერ ორგანიზებულ ღონისძიებებთან მიახლოების კატეგორიული აკრძალვაც იყო.

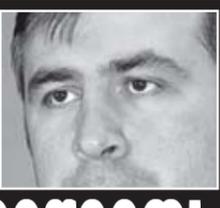

ვერემ თავად იყო სტუმრად პიტერსონთან. ბიჭი ყვება, რომ მასწავლებელი მას უხამს ფოტოებს ათვლიერებინებდა და ძალადობდა მასზე.

რობერტ პიტერსონი ამ სასწავლო დაწესებულებაში 1979 წლიდან მუშაობდა. ის საზოგადოებრივ ცოდნეობას ასწავლიდა მეშვიდე და მერვე კლასების მოსწავლეებს, ამასთანავე ხელმძღვანელობდა ოკეანის სანაპიროზე მდებარე საზაფხულო ბანაკს. სწორედ იქ დასვენიებულ მოსწავლეთაგან ერთერთმა დაადანაშაულა პედაგოგი გადაკიდებასა და თავის მოზრებაში. ბავშვი აცხადებს, რომ მასწავლებელი მას საზაფხულო სახლში აკითხავდა. მეორე მოსწავლე ირწმუნება, რომ რამდენ-

პრეზიდენტის ქალიშვილებიდან უფროსი მეექვსე კლასში სწავლობს, უმცროსი კი — მესამეში. ამდენად, პედოფილიაში ბრალდებულს მასწავლებელი, რომელსაც ბავშვებთან მუშაობის 30-წლიანი სტაჟი აქვს, მათ არ ასწავლიდა. ოზამას ქალიშვილებისათვის თავის დროზე სკოლა სახელმწიფო სკოლების მმართველმა მიშლემ რომ დავაინტერესოს მერმა ედრიან ფენტიმ შეარჩიეს. სწავლების ერთი წლის საფასური 28 ათასი დოლარია.

საქართველო შეეხება, ქართველი სპეცრაზმელების საუბრებით უკრაინაში დასტაბილიზაცია გააოიწვიოს

2007 წლის 7 ნოემბერს ოპოზიციის ლიდერები დაუფარავად აცხადებდნენ, რომ სააკაშვილმა რუსთაველზე გამოსული ხალხის დასარბევად უკრაინელი სპეცრაზმელებიც დაიხმარა. ახლა კი, როცა მის უკრაინელ «დოსტებს» გაუჭირდათ, თვითონაც «ხელი გამოიღო» და ცდილობს «ამაგი დაუფასოს». ახალგაზრდული მოძრაობა «ნინ»-ის ხელმძღვანელის, შოთა აფხაიძის მტკიცებით, ქართველი «დამკვირვებლები», რომელთა შორის რეალური დამკვირვებელი მხოლოდ 20 თუ იქნება, ცდილობენ დაპირისპირება გამოიწვიონ უკრაინაში. «თუკი ქართველი სპეცრაზმელები დაპირისპირებას მოახერხებენ, შესაძლოა, ეს საპრეზიდენტო არჩევნების მეორე ტურის გადწევის მიზეზი გახდეს, ამით კი ისინი დროს მოიგებენ.» — ამბობს აფხაიძე. «საქართველო და მსოფლიო» შოთა აფხაიძის დაუკავშირდა.

— მაქვს რეალური ინფორმაცია, რომ კიევიში გამგზავრებული შორის არიან კულის თანამშრომლები ირაკლი ანდრონიკაშვილი, ირაკლი გოგია და ბაკურ კორინალოვი. ასევე, გიორგი კალანდარიშვილი, რომელიც კრიმინალური პოლიციის ფოტოგრაფია, კულის კახეთის რეგიონალური სამმართველოს უფროსი შალვა იმერლიშვილი და «ნაციონალისტების» დეპუტატი ბადრი ბაისილი. მათ ჩვენ პირადად ვიცნობთ. ეს ადამიანები ეჭვმიტანილი და მხილებული არიან სხვადასხვა დანაშაულებრივ ქმედებაში, რამდენიმე თვედასმასა და დარბევაში, ადამიანთა გატაცებაში.

— მიზანი ნათელია; ისინი დამკვირვებელთა ნიღაბს ევარებენ, ვითომ უკრაინელ ხალხს არჩევნების პატიოსნად ჩატარებაში უნდა დახმარებოდნენ. მათი რეალური მიზანი კი არჩევნების ჩაშლა იყო, უნდოდათ, კარუსელი ზუსტად ისე დაეტრიალებინათ, როგორც საქართველოში ატრიალებენ სააკაშვილის ზონდერბრიგადები. მაგრამ მათ დაავიწყდათ, რომ უკრაინა არის დამოუკიდებელი, სუვერენული ქვეყანა და უცხოელებს არავინ მისცემდა უკრაინელი ხალხის არჩევნის გაყალბების უფლებას.

ლესი ხელისუფლების წარმომადგენლები. ამაში ეჭვი უკვე არავის ეპარება და მათი სატელეფონო საუბრებიც ამას ადასტურებს. ევროკავშირთან და მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნიდან რამდენიმე ათეული ადამიანი ჩავიდა, ჩვენგან კი — 2 000 კაცი. ეს კარგად გამოვრთილი, ფიზიკურად მომზადებული ისეთი ძალაა, რომ დესტაბილიზაციას ნამდვილად გამოიწვევს. ისინი არა მარტო დონეცკში ჩავიდნენ, არამედ გადაწვიდნენ ქიევსა და სხვა ქალაქებში. მათ კავშირი აქვთ ჩერნოზომ დაჯგუფებებთან. წარმოიდგინეთ, რასთან გვაქვს საქმი.

მათ ნაწილს მართლაც აქვს არჩევნებზე დაკვირვების კომპეტენცია? — ცენტრალური საარჩევნო კომისიიდან, ალბათ, 15-20 კაცი თუ იქნებოდა ჩასული არჩევნებზე დასაკვირვებელი ადამიანი ჩავიდა, ჩვენგან კი — 2 000 კაცი. ეს კარგად გამოვრთილი, ფიზიკურად მომზადებული ისეთი ძალაა, რომ დესტაბილიზაციას ნამდვილად გამოიწვევს. ისინი არა მარტო დონეცკში ჩავიდნენ, არამედ გადაწვიდნენ ქიევსა და სხვა ქალაქებში. მათ კავშირი აქვთ ჩერნოზომ დაჯგუფებებთან. წარმოიდგინეთ, რასთან გვაქვს საქმი.

— რეალურად რა მიზანს ემსახურება ამ ადამიანების ვიზიტი უკრაინაში?

— მიზანი ნათელია; ისინი დამკვირვებელთა ნიღაბს ევარებენ, ვითომ უკრაინელ ხალხს არჩევნების პატიოსნად ჩატარებაში უნდა დახმარებოდნენ. მათი რეალური მიზანი კი არჩევნების ჩაშლა იყო, უნდოდათ, კარუსელი ზუსტად ისე დაეტრიალებინათ, როგორც საქართველოში ატრიალებენ სააკაშვილის ზონდერბრიგადები. მაგრამ მათ დაავიწყდათ, რომ უკრაინა არის დამოუკიდებელი, სუვერენული ქვეყანა და უცხოელებს არავინ მისცემდა უკრაინელი ხალხის არჩევნის გაყალბების უფლებას.

— რეალურად რა მიზანს ემსახურება ამ ადამიანების ვიზიტი უკრაინაში?

ანალიტიკოსები წელს ჩინეთის ქრახს ელიან

ავტორიტეტული ფინანსური ანალიტიკოსი ჯიემს ჩინოსი, რომელმაც პირველმა გათვალა «Enron»-ის კრახის მოსალოდნელობა, ირწმუნება, რომ წელს ჩინეთის სახელმწიფო სუპერბუშტი გასკდება. მისი თქმით, ამის მიზეზი ქვეყნის ხელისუფლების მხრიდან ეკონომიკური მონაცემებით შეგნებული მანიპულირება გახდება. ანალიტიკოსი საგანგაშო პროგნოზებს სხვა ექსპერტებზე აკეთებენ.

ახლა მთელი მსოფლიო ჩინეთის ეკონომიკის ზრდას სულგანაბრებული შესცივინებს და კრიზისიდან გამოსავალსაც მასში ხედავს. ჩინოსი კი ამბობს, რომ ჩინეთის ეკონომიკა კრედიტების ხარჯზეა ჰიპერინფლაციური და უძრავი ქონების გადახურებული ბაზრით დუბაიზე ათასჯერ უარესია.

ეტაპი ეკონომიკურ ბლოკის შორის ურთიერთობის დაძაბვას განაპირობებს, რაც ეკონომიკური ომების ნინაპირობა იქნება. პესიმისტურ პროგნოზს აკეთებს დანიური «Saxo Bank»-ის ექსპერტი დავიდ კარსბალიც. მისი მტკიცებით, ინფლაციას დეფლაცია დაამარცხებს, ეს კი საფონდო ბაზრებს შეარყევს, სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების შემოსავალს შეამცირებს და ოქროს ფასს უნციაზე 870 დოლარამდე დააგდებს.

ლატვიის ეკონომიკის მინისტრი პოლიტიკიდან მიდის

ლატვიის ეკონომიკის მინისტრი არტის კამპარსი მზადდა, საერთოდ წავიდეს პოლიტიკიდან იმ ურთულესი ფინანსური მდგომარეობის გამო, რომელშიც აღმოჩნდა.

კამპარსმა ადრე ორი კრედიტი აიღო. პირველი დაახლოებით 115 ათას დოლარს შეადგენდა, მეორე კი — 300 ათასს. ამ კრედიტების დასაფარად ყოველთვის უნდა დაეხმოს მისი ხელფასი გადასახადების გადახდის შემდეგ სულ 2,6 ათასი დოლარის ეკვივალენტს შეადგენდა.

ამოიწურა და კამპარსმა განაცხადა, რომ პოლიტიკაში წასვლის გადაწყვეტილება გადახედვას საჭიროებს. შეგახსენებთ, ლატვია ევროკავშირის იმ ქვეყნებს შორის აღმოჩნდა, რომლებიც განსაკუთრებით დაზარალებულნი იყვნენ ეკონომიკური კრიზისის შედეგად. ქვეყანაში 9 თვის მანძილზე საერთო შიდა პროდუქტის მოცულობა 18%-ით შემცირდა; სამაგიეროდ, იგივე ტემპით გაიზარდა უმუშევრობა. ხელისუფლებას ყველაზე არაპოპულარული გადაწყვეტილებების მიღება უხდებოდა — მათ შორის მოქალაქეებისათვის ხელფასების და პენსიების შემცირებაც. გარდა ამისა, ლატვია დახმარებას მსოფლიო სავალუტო ფონდსა და ევროკავშირს სთხოვდა.

იუზენკოს «მოქნული კუდი» და სააკაშვილის «გადაგზავნი ბრძოლა გადარჩენისთვის»

22 იანვარს უკრაინის პრეზიდენტმა ვიქტორ იუშენკომ უკრაინის გმირის წოდება მიანიჭა უკრაინელ ნაციონალისტ სტეპან ბანდერას, რომელიც მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ მოკლეს. ეს ბრძანებულება შოკით აღიქმეს როგორც უკრაინის აღმოსავლეთში, ისე — პოლონეთში, ვინაიდან ბანდერა ომის დროს ლიად თანამშრომლობდა ნაცისტურ ესეკლეთთან, მაგრამ განსაკუთრებით «გაითქვა» სახელი 1943 წელს ვოლინში პოლონელებისა და ებრაელების მასიური ხოცვა-ჟლეტით. ამით იუშენკომ პრეზიდენტობის ორივე კანდიდატს სერიოზული პრობლემები შეუქმნა: თუ ტიმოშენკო გაიმარჯვებს, ის ამ ბრძანებულებას ვერ გააუქმებს, ვინაიდან თავის ამომრჩევლებს, ანუ მთელ დასავლეთ უკრაინას დაჰპირდა; მაგრამ არაუქმების შემთხვევაში კარგავს უკრაინის მთავარ მხარდამჭერს — პოლონეთს! იანუკოვიჩი კი გამარჯვების შემთხვევაში აუცილებლად გააუქმებს ამ ბრძანებულებას და აიჯანყებს დასავლეთ უკრაინას, რაც ბოლოს და ბოლოს შეიძლება უკრაინის დაშლის ფორმალური მიზეზი გახდეს, რაზეც სულ უფრო ხშირად ლაპარაკობენ უცხოელი ექსპერტები.

ტურ სერიალს არავინ კრძალავს! ამის გამო პოლონეთი და ისრაელი რა ხასიათზე დადგებოდნენ, გასაგებია და ამის შემდეგ ნუთუ უკრაინელებს მათი საერთაშორისო მხარდაჭერის იმედი უნდა ჰქონდეთ? არის მოსაზრება, რომ იუშენკოს აზრით, პოლონელებმა «გადაადგეს», რაც გასაკვირი არ იქნებოდა. ამავე დროს იგი მეორე ტურის წინ პრეზიდენტობის ორივე კანდიდატს «პუტინის პროექტებს» უწოდებს და თავისი თავი ერთადერთ პატრიოტად გამოჰყავს, როდესაც სინამდვილეში თვითონ ამერიკელებს მარიონეტი იყო, რომელმაც ყველაფერი გააკეთა, რომ ქვეყანა გახლენკამდე მიეყვანა.

იუშენკომ ასევე აღარ მოითხოვა მისი იმ ბრძანების აღსრულება, რომელიც 2008 წლის შემოდგომაზე გამოსცა პარლამენტის დათხოვნისა და ვადამდელი არჩევნების დეკლარაციის ჩატარების შესახებ, მაგრამ ფინანსური კრიზისის გამო გადაიდო. ვადამდელი არჩევნების შემთხვევაში ტიმოშენკო დიდი ფრაქციით შევიდოდა პარლამენტში და შეიძლება, პრეზიდენტი იანუკოვიჩი იძულებული გახდებოდა მისთვის დაებრუნებინა პრეზიდენტის პოსტი. ასეთ შემთხვევაში «მგლებიც მადლებიც იქნებოდნენ და ცხვრებიც ცოცხლები დარჩებოდნენ». მაგრამ სწორედ ეს არ აწყობდა სააკაშვილის ძმაკაცს და ისიც პროვოკაციულ ნაბიჯებს დგამს უკრაინაში არეულობის შესატანად, რათა შემდეგ სტაბილურების მანტიაში გახვეულმა ქვეყნის გადამარჩენის როლი ითამაშოს. სამაგიეროდ, ამ ნაბიჯის გამო სოციალისტური პარტიის ლიდერმა იუშენკოს «აგონიაში მყოფი ნაციონტი-მანიაკი» უწოდა.

ერაყის კომისია გორდონ ბრაუნს დაკითხავს

ბრიტანეთის მთავრობის მეთაური გორდონ ბრაუნი ბრიტანული ჯარის ერაყში შეჭრის გარემოებათა საგამოძიებო კომისიის კითხვებს 2010 წლის გაზაფხულისთვის დანიშნულ საპარლამენტო არჩევნებამდე უპასუხებს.

თავდაპირველი გეგმების მიხედვით, ჯონ ჩილკოტას ხელმძღვანელობით შექმნილ კომისიას მუშაობა თებერვალში უნდა შეწყვიტებოდა, რათა მოქმედი კაბინეტის წევრთა ჩვენებებს არჩევნების შედეგებზე გავლენა არ მოეხდინა, მაგრამ საზოგადოებისა და ოპოზიციის ზეწოლის შედეგად გრაფიკი შეიცვალა. ბრაუნმა, რომელიც 1997-2007 წლებში ბრიტანეთის ფინანსთა მინისტრი იყო, არა ერთხელ განაცხადა, რომ მზადდა, ნებისმიერ დროს მისცეს ჩვენება კომისიას. ერაყში ომის დაწყების თაობაზე საკუთარი მოსაზრებები კომისიას უკვე გაუზიარეს თავდაცვის ექსპერტების ჯგუფს და საგარეო საქმეთა ყოფილმა მინისტრმა ჯეკ სტრომმა. ხუნის თქმით, სწორედ ბრაუნის მიერ მართული ფინანსთა სამინისტროს დამსახურებები ვერ მოასწრო ბრიტანეთის ჯარმა საბრძოლო მოქმედებებისათვის სათანადოდ მომზადება.

ლობს, განაცხადა, «სადამირეჟიმის დამხობა კამპანიის მთავარი მიზანი არ იყო». მიუხედავად იმისა, რომ ერაყში მასობრივი განადგურების იარაღი ვერ აღმოაჩინეს, სტრომ მაინც მიზანშეწონილად მიიჩნევს მასინდელი შეჭრის გადაწყვეტილებას. ბრიტანეთის ყოფილი პრემიერი ტონი ბლერი კომისიის კითხვებს 29 იანვარს უპასუხებს. შეგახსენებთ, 2003 წლის მარტში, საპარლამენტო კენჭისყრისას, პარლამენტის ორივე ნაწყვანმა პოლიტიკურმა პარტიამ მხარი დაუჭირა ერაყში შეჭრაში მონაწილეობის მიღების საკითხს. ოპერაცია რამდენიმე დღეში დაიწყო. შეჭრის საფუძვლად იქცა ეგრეთ წოდებული ერაყული დოსიეს მასალები, რომლებშიც ნათქვამი იყო, რომ სადამ ჰუსეინი საიდუმლოდ განაგრძობდა მასიური განადგურების იარაღის წარმოებას. მოგვიანებით გაირკვა, რომ დაზვერვის მონაცემები დაუზუსტებელი იყო. ერაყის ჯარის განადგურების შემდეგ ქვეყანაში მსგავსი იარაღი ვერ აღმოაჩინეს.

ზოგიერთი ქართველი მიმომხილველი ქება-დიდებას ასხამს პრეზიდენტ იუშენკოს «არჩევნების დემოკრატიულად ჩატარების გამო», ვერ ითვალისწინებს რა, რომ მას არჩევნების გაყალბების არავითარი ბერკეტი არ გააჩნია. ბანდერასთვის გმირობის მინიჭებით კი მან თავისი «დემოკრატიის» იმიჯი ყველას თვალში ექვევებ დააყენა. გაყალბება შეეძლო პრემიერ-მინისტრ ტიმოშენკოს, მაგრამ იგი დარწმუნებული იყო, რომ ისედაც იმარჯვებდა და უნდოდა, სუფთად გამარჯვება. აი მეორე ტურში კი იგი, ალბათ, ნამდვილად შეეცდებოდა გაყალბებას. ამიტომ საინტერესოა, რას აკეთებს ტიმოშენკოსთან მივლინებული თარხნიშვილი. უფრო სწორად, ამ კითხვის დასმაც უხერხულია, ისედაც ყველა კარგად ვიხიოთ, თუ რას აკეთებს არის იმ პარტიის პარტიის ლიდერმა იუშენკოს «აგონიაში მყოფი ნაციონტი-მანიაკი» უწოდა.

აქ არის მომენტები, რომლებიც ჯერჯერობით ბურუსითაა მოცული. მაგალითად, იუშენკოს შეუძლებელია, არ სცოდნოდა, ეს ბრძანებულება აღმფრთხილებს რომ გამომწვევდა პოლონეთში. ის ხომ სწორედ პოლონელების აქტიური დახმარებით მოვიდა ხელისუფლებაში და ასე გადაუხადა მათ მადლობა? ლეოვი მდებარე ლუდსა-ხარში აფინანსებს ისტორიულ ტელეკრიალს, რომლის მოქმედება XVIII საუკუნეში ხდება და რომლის მთავარი გმირი, ვინმე მაქსიმ ჟელეზნიაკი ამაყად ამბობს: «მე ეკლესიის ქონგურაზე ჩამოვკიდე ლიანის (პოლონელი), ურია და ძალი!». ამ ფაშის-

რაც უკრაინაში ხდება, ასე თუ ისე, გასაგებია.

უდიდესი ზოღვა, როგორც აღაიანის გადაგზავნას, მის სულიერ და ფიზიკურ დაავადებას იწვევს

ევროსაბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის ზამთრის სესიაზე, რომელიც 25-29 იანვარს იმართება, სხვა საკითხებთან ერთად «სექსუალური ორიენტაციის ნიადაგზე დისკრიმინაციისა და სქესის იდენტიფიკაციის კანონპროექტის განხილვაც იგეგმება, რომელიც ჰომოსექსუალიზმის, ბისექსუალიზმისა და სხვა სექსუალური გადახრების ლეგალიზებას გულისხმობს. საქართველოს საპარლამენტო არსებული ტრადიციული რელიგიების წარმომადგენლებმა, ევროსაბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის მომავალ სესიაზე განსახილველ «სექსუალური ორიენტაციის» შესახებ კანონპროექტთან დაკავშირებით, ერთობლივი განცხადება გაავრცელეს. «საქართველო და მსოფლიო» ამ პრობლემას მომდევნო ნომერშიც დაუბრუნდება. წერილის სიმწვავე დიდად იქნება დამოკიდებული იმაზე, გაითვალისწინებს თუ არა საქართველოს საპარლამენტო დელეგაცია საქართველოს საპარლამენტო არსებული ტრადიციული რელიგიების წარმომადგენელთა განცხადებაში მოხმობილ არგუმენტებს. ამჯერად კი, გთავაზობთ განცხადების სრულ ტექსტს:

„ან. 25-29 იანვარს სტრასბურგში ევროსაბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის მომავალ სესიაზე სხვა საკითხებთან ერთად იგეგმება «სექსუალური ორიენტაციის ნიადაგზე დისკრიმინაციისა და სქესის იდენტიფიკაციის» კანონპროექტის განხილვა, რომელიც ჰომოსექსუალიზმს, ბისექსუალიზმსა და სხვა სექსუალური გადახრების ლეგალიზებას გულისხმობს. ამავე სესიაზე გამოიტანეს დოკუმენტი რომელიც აბორტს წარმოგვიდგენს, როგორც ქალის უფლებებსა და ოჯახის დაგვემცის საშუალებას. შეუძლებელია, ევროპა, რომელიც უძველესი ქრისტიანული სამყაროს ნაწილს წარმოადგენს და რომლის კულტურაც მთლიანად რელიგიურ-

რი ნიშნით არის განმსჭვალული, ევროსაბჭოს მაღალი ტრიბუნლიდან ხმას აძლევდეს ისეთი მოვლენის ჩვეულებრივ ნორმად ქცევას, როგორც არის სექსუალური გადახრები. ჰომოსექსუალიზმში, ბისექსუალიზმში და სხვა სექსუალური გადახრების ლეგალიზაციის შემთხვევაში არამარტო ქრისტიანობაში, არამედ ყველა ტრადიციული რელიგიის უდიდეს ცოდვად მიიჩნევა, რადგან იგი აღაიანის გადაგზავნას, მის სულიერ და ფიზიკურ დაავადებას იწვევს. ბუნებრივია, ისმის კითხვა: თუ კი შესაძლებელია, ადამიანის უფლებების დაცვის მოტივით, მის თავისუფალ ნებაზე აპელირების, ცხოვრების დასაშვებ ნორმად იქცეს ეს უზენოესი, მაშ, რა ლოგიკით ვგმობთ ნარკომა-

საქართველო

ბუხრეთი, გაგზავნილი თქვენი მოსაზრებები? დაგვიკავშირდით: 38-41-97, ან მიგვწერეთ: info@geworld.net

იუზუფკაძე უკრაინის გიორის წოდება მიანიჭა უკრაინულ ნაციონალისტ სტეპან ბანდერას

მათ ხანდახან თავი ცუდ ისტორიაში რომ არ გაეხვიონ. არადა, დაგვიჩვენოთ ავანტიურის ჩაყარვას სააკაშვილისთვის კიდევ უფრო სერიოზული დარტყმა შეიძლება აღმოჩნდეს. ისევეა სრულ საერთაშორისო იზოლაციაში მყოფ სააკაშვილს ზუსტად ამ დროს, თებერვლის დასაწყისში, სისხლის სამართლის საქმეთა საერთაშორისო სასამართლოს (ჰააგის ტრიბუნალი) გამოძიებულ უნდა ეწვიონ, რომლებიც ტალიბანის კომისიის დასკვნებს ადგილზე ამონებენ. ასეთ დროს ეს ავანტიურა კიდევ უფრო ადიდებს სააკაშვილის ამ ტრიბუნალზე წარდგენის შანსებს. მისი ამ ტრიბუნალიდან ერთადერთი გადარჩენა იქნებოდა, რომ პრეზიდენტის პოსტიდან სასამართლოდ გადამდგარიყო და ემიგრაციაში წასულიყო, რაზეც ამერიკელები მიუთითებდნენ. ამ შემთხვევაში ისინი (ამერიკელები) ყველაფერს გააკეთებდნენ, რომ ეს სასამართლო პროცესი არ შემდგარიყო, ვინაიდან სასამართლოზე სააკაშვილს შეეძლო რამდენიმე ამერიკელი მაღალჩინოსანი „ჩაეშვა“, როგორც ეს მას სჩვევია ხოლმე.

7 თებერვალს უკრაინა ან იანუკოვიჩს აიკრავს

და სტაბილური განვითარების ლიანდაგზე გადავა, ან გივი თარგამაძის პოპილარული იდეა ბაზარს მოაწყობენ, რომ 2008 წლის აპრილში ჩვენთვის შეიქცა პონაგონი გახდა.

აგონია კი, რომელიც იუშჩენკო იმყოფება, გადამდებია და ადიდებდა უკვე ისახება მის ძმაცაცა და ნათელ-მირონზე. ამ დღეებში ერთ-ერთ ესტონურ გაზეთში უკრაინის-ტი, რომელიც ორი წლის წინათ საქართველოში ესტონეთის პრეზიდენტს ახლდა, წერს, რომ მაშინ სააკაშვილი სიცოცხლით სავსე, ენერგიული, ტემპერამენტისანი „ვარსკვლავი“ იყო; ახლა კი პრესკონფერენციაზე წარსდგა ავადმყოფურად ფერმკრთალი, გადღლილი შუა ხნის კაცი, ჩაშავებული თვალებითა და აჩქარებული სუნთქვით. ეს გასაგებია, წერს ესტონელი ჟურნალისტი, ამ ხნის განმავლობაში მას ჰქონდა: ნაგებული ომი, რომელიც მანვე დაიწყო; მისი პირადი სრული იგნორირება მთელი მსოფლიოს მიერ და სამოქალაქო

არეულობა საკუთარ ქვეყანაში. აქვე მიუთითებს, რომ აგვისტოს ომის შემდეგ ჩვენ (ესტონეთი) მე-5 ქვეყანა ვართ, რომელიც სააკაშვილის ოფიციალურ მიღებაზე დათანხმდა (სამი არაბული ქვეყნისა და უკრაინის შემდეგ). სხვა ესტონური გაზეთი კი მსუხარებები აკეთებს კონსტატირებას, რომ ესტონეთი ავტომატურად უჭერდა მხარს ბუშის ადმინისტრაციის ყველა საეჭვო ინიციატივას საქართველოს მიმართ!

ამ დღეებში სააკაშვილმა კიდევ ერთი უჩვეულო ნაბიჯი გადადგა. მან ირანის ისლამურ რესპუბლიკაში საგარეო საქმეთა მინისტრი გააგზავნა, რომელმაც ერთდღიანი ვიზიტისას ირანის ბირთვულ პროგრამასთან დაკავშირებით ფაქტობრივად სიტყვა სიტყვით გაიმეორა ირანის უახლოესი მოკავშირის — რუსეთის პოზიცია.

ეს რომ სახელმწიფო დეპარტამენტში სერიოზულ აღშფოთებას გამოიწვევს, გასაგებია. მაშ, რატომ აკეთებს სააკაშვილი ამას? ალბათ, მიანიშნა, რომ ობამას ადმინისტრაციამ „გადაადგო“ და მათ ჯინაზე ყველაფერზეა წამსვლელი. ეს კი მას ახალი ავანტიურისკენ უბიძგებს და საქართველოს ყოფნა-არყოფნას სათუთს ხდის.

ესტონეთში ყოფნისას მან ამ თავისი უკანასკნელი სტრატეგიული პარტნიორისგან საინტერესო რჩევაც მიიღო, რომელსაც კარგი იქნებოდა, თუ გაიზიარებდა: ესტონეთის პრეზიდენტმა უთხრა, რომ საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიების უახლოესი ნაწილი დაბრუნების არავითარი შანსი არ არსებობს; ამიტომ ჯობია, მილიტარზაციაზე ფულს ნუ ხარჯავთ და ეკონომიკის აღდგენას მიხედეთ! ეს მართლაც ნამდვილად მეგობრული და კეთილი რჩევაა, მაგრამ კარგ მთქმელს კარგი გამგონი სჭირდება, ასეთი კი სააკაშვილი არასოდეს ყოფილა.

საერთოდ, მსოფლიოში დრამატული ცვლილებები ხორციელდება. ძლიერი განვითარებადი ქვეყნები სულ უფრო ზურგს აქცევენ ამერიკას და მსოფლიოს ახალ მზარდ ქვეყანას — ჩინეთს უთმობენ მეტ ყურადღებას, რომელიც თანდათან მსოფლიოს მეორე პოლუსის ადგილს იკავებს. აქ საინტერესოა ის არის, რომ ჩინეთი ერთპარტიული კომუნისტური ქვეყანა

და იქ „დემოკრატია“ და „ადამიანის უფლებები“ არავის აინტერესებს; სამაგიეროდ, ეკონომიკური ზრდით უკვე ამ ათწლეულში ამერიკას უნდა გადაუსწროს.

„ვამინგტონ ტაიმსი“ 8 იანვრის ნომერში წერს, რომ შოულ აზიაში ამერიკის მოკავშირეები: იაპონია, სამხრეთ კორეა, ფილიპინები და ტაივანი 2010 წელს სულ უფრო დაუახლოვდებიან ჩინეთს და თანდათანობით ზურგს შეაქცევენ დასუსტებულ ამერიკას. „ფაინენშელ ტაიმსი“ ანალოგიურად ლაპარაკობს ბრაზილიაზე, თურქეთზე, ინდოეთსა და სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკაზე. ყველა ეს ქვეყანა ევროპისა და ჩრდილოეთ ამერიკის გარეთ მყოფ ერთადერთ დემოკრატიულად ითვლება. და რა რჩება ამერიკას? მხოლოდ ტოტალიტარული და ავტორიტარული, აგრეთვე, აღმოსავლეთ ევროპის ზოგიერთი ყოფილი კომუნისტური რეჟიმები, მათ რიცხვში კი ჯერჯერობით საქართველოცაა. თუმცა

აპრიკაზე დაგოვლილი სააკაშვილი რა ნაბიჯს გადადგამს შემდეგ, ეს თვითონ მანაც არ იცის, რა კი მხოლოდ სასწაულის იმედითა უნდა ვიყოთ!

თუ როგორ აპირებენ სააკაშვილი, მერაბიშვილი და თარგამაძე რაღაც მითიური ადგილობრივი არჩევნების ჩატარებას, ზოგიერთ „გულუბრყვილ“ ოპოზიციურ ლიდერს უკვე აჩვენეს უკრაინაში ზონდეროვა გაგზავნით! ხოლო რას ელოდებიან ამის შემდეგ ისინი, არა მარტო რიგითი ამომრჩევლებისთვის, პოლიტიკური ექსპერტებისთვისაც გაუგებარია.

მთავარი კი ის არის, რომ 2010 წლის დასაწყისი გულის უკანასკნელი პროექტისთვის გოლო წელი აღმოჩნდა! რამაც კლიმატში

ბრიტანეთში ტერორიზმის საფრთხის დონე „არსებითად“ „სერიოზულად“ გაიზარდა. ეს ნიშნავს, რომ ხელისუფლება ტერორისტულ აქტს „აბსოლუტურად მოსალოდნელად“ მიიჩნევს. ამ საფრთხის „არსებითობის“ შესახებ 2009 წელს გამოცხადდა.

ბრიტანეთის მთავრობამ განაცხადა, რომ ქვეყანაში ტერორიზმის საფრთხის დონე „არსებითად“ „სერიოზულად“ გაიზარდა. ეს ნიშნავს, რომ ხელისუფლება ტერორისტულ აქტს „აბსოლუტურად მოსალოდნელად“ მიიჩნევს. ამ საფრთხის „არსებითობის“ შესახებ 2009 წელს გამოცხადდა.

მიუხედავად ამისა, შინაგან საქმეთა მინისტრმა ალან ჯონსონმა განაცხადა, რომ სპეცსამსახურებს ტერაქტების შუადების თაობაზე რაიმე ოპერაციული ინფორმაცია არ გააჩნიათ. მაგრამ ბრიტანელებს ყოველი შემთხვევისათვის მანაც სთხოვა, რომ გულისხმი რეზილიენცია და ნებისმიერი საეჭვო შემთხვევის თაობაზე დაუყოვნებლივ აცნობონ ხელისუფლებას, გარდა ამისა, ხელი შეუწყონ პოლიციასა და სპეცსამსახურების წარმომადგენლებს მუშაობაში. მინისტრმა ასევე განმარტა, რომ საფრთხის დონის გაზრდა რაიმე კონკრეტულ მოვლენას არ უკავშირდება, ხელისუფლებამ არ აპირებს იმ ოპერაციული ინფორმაციის გახმაურებას, რომლის საფუძველზეც მიიღეს აღნიშნული გადაწყვეტილება. შეგახსენებთ, რომ ბრიტანეთში ტერორისტულ საფრთხეს ხუთ-საფეხურიანი შკალით აფასებენ. ეს საფეხურებია: „დაბალი“, „ზომიერი“, „არსებითი“, „სერიოზული“ და „კრიტიკული“.

აშშ-ის სამხედრო საჭაერო ძალების გადამდგარი ოფიცერი და პენტაგონის ყოფილი თანამშრომელი ჯეიმს ფონდრენ უმცროსი ჩინეთის სასარგებლოდ შპონაჟში დაშინაჟდა ცნეს და სამი წლით თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯეს.

პენტაგონის თანამშრომელი ჩინეთის აგენტი აღმოჩნდა

წინა, პედოფილიას, სუიციდსა და სხვა მსგავსი მახინჯებს! იგივე ითქმის აბორტთან დაკავშირებითაც. არავის აქვს უფლება მუცლადლების პერიოდში შეუწყვიტოს სიცოცხლე ჩვილს. არ აქვს მნიშვნელობა, რა ხნისაა ჩანასახი. იგი პირველი დღეებიდანვე იმ უფლებებით უნდა სარგებლობდეს, როგორც ზრდასრული ადამიანი.

საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია და საქართველოში არსებული სხვა ტრადიციული რელიგიური

ორგანიზაციების წარმომადგენლები, რომლებიც თავს ევროპული ცივილიზაციის ნაწილად ვთვლით, მივმართავთ ევროსაბჭოს დეპუტატებს, არ დაუჭირონ მხარი აღნიშნულ საკანონმდებლო ინიციატივებს.

იმედს გამოვთქვამთ, რომ საქართველოს საპარლამენტო დელეგაცია გაემიჯნება ამ კანონპროექტებს და ევროსაბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის მიერ დოკუმენტის მიღების შემთხვევაშიც კი საქართველო არ შეუერთდება მას.

თხავადი მწვანე ჩაი - ზუგდიდში

ზუგდიდში მცხოვრებ დამსახურებულ ინჟინერ-ტექნოლოგს, ჩაის ექსპერტ-ტიტისტერს, ინდემნარმე აპოლონ არახამიას ჩაის ნედლეულის გადამამუშავებელი საკუთარი მიკროფაბრიკა აქვს, რომელიც უმაღლესი ხარისხის კონკურენტუნარიან ჩაის პროდუქციას და ჩვენში სრულიად ახალ, უაღკოპოლო თხევად მწვანე ჩაის უშვებს, რომელიც თავისი ანტიოქსიდანტური თვისებებით დღემდე წარმოებულ ჩაის ყველა სახეობაზე მაღლა დგას.

აპოლონ არახამიას საოჯახო ბიზნესს სპონსორიც გამოუჩნდა, რაც საშუალებას მისცემს მენარმეს, მომავალში თავისი სანარმო გააფართოვოს; რისთვისაც ასევე აუცილებელია საკუთარებაში ჰქონდეს თუნდაც 10-30 ჰექტარი ჩაის პლანტაცია. მან დახმარებისთვის წერილობით მიმართა საზოგადოება „ზუგდიდელის“ თავმჯდომარეს — ბატონ ოთარ ფაცაციას; „აჰჰჰჰ, როგორც ინდემნარმეს გამაჩნია კერძო საკუთრებაში ჩაის მცირე ხანში, რომელიც სრულ მზადყოფნაშია და რომლის ბაზაზეც შემოიღო ვანარმო როგორც შავი, ისე მწვანე ბანის ეკოლოგიურად სუფთა, კონკურენტუნარიანი ჩაის პროდუქტია. ასევე, მსოფლიოში სრულიად ახალი სახე ჩაის პროდუქტისა — „თხევადი მწვანე ჩაი“, რომელსაც ანალოგი არ გააჩნია და რომელიც თავისი მაღალი ანტიოქსიდანტური თვისებებით მეოხებით მაღლა დგას დღემ-

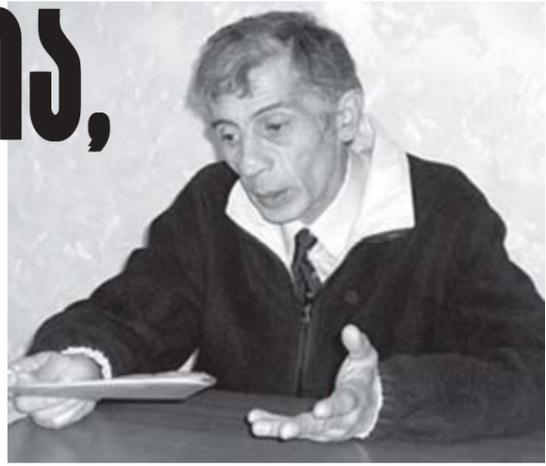
დე წარმოებული ჩაის ყველა სახეობისგან. გასულ წელს ჩემ მიერ წარმოებულმა პროდუქტებმა (მცირე სარეკლამო რაოდენობით) დიდი მოწონება დაიმსახურა. მომავალში ამ მიმართულებით მუშაობის გაშლა-გაგრძელებისათვის აუცილებელია საკუთარ მფლობელობაში გამაჩნდეს 10-30 ჰექტრამდე ჩაის პლანტაციის სამექანიზაციო ფართობი. გთხოვთ, დამეხმაროთ და მიუხედავად მთელი ზემდგომ ორგანოებში ამ საკითხის მოსაგვარებლად, — ნათქვამია მოხსენებით ბარათში. აპოლონ არახამიას განზრახული აქვს, აღზარდოს ახალგაზრდა ჩაისის სპეციალისტები და თავისი სანარმოში დაასაქმოს 70-მდე მუშახელი. ოთარ ფაცაცია სამეგრელო-ზემო სვანეთის გუბერნატორს ზაზა გოროზიას მიმართა, სადაც მითითებული იყო, რომ ჩაის პლანტაციის პრივატიზება სოფელ ინგირში არსებული კოოპერატივიდანაა შესაძლებელი, რაზეც კოოპერატივის ხელმძღვანელობაც თანახმაა. ასე, რომ თუ იქნება სამეგრელოს რეგიონის ხელი-სუფლების ნებართვა, სულ მალე ზუგდიდში ჩაის ახალი სახის ნარმის გამოშვება დაიწყება.

ლადო ქირია, ზუგდიდი

გზართ, გაზიარებული თქვენი მოსახლეობა? დაგვიკავშირეთ: 38-41-97, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

საქართველო

საქართველოს გზები რუსეთი კი არა, სისლთანის რეჟიმის, როგორც უფსკრულიდან მიჩანებას ქვეყანას

— არა ერთხელ მოთქვამს და კვლავ ვიმეორებ, **სააკაშვილმა და მისმა გარემოებამ, როგორც ქვეყნის შიგნით, ისე საერთაშორისო პოლიტიკურ ასაპარუხე იმდენი უფსკრული დაუხვას, რომ ამ ხელისუფლების პირობებში რუსეთთან კეთილშობილური ურთიერთობის აღდგენა შეუძლებელია.**

საქართველოში და საერთაშორისო პოლიტიკურ ასაპარუხე განვითარებულ მოვლენებზე გვესაუბრება პოლიტიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ჯიმი ზალნიანისი.

— ბატონო ჯიმი, რა ახსნას მოუძებნით ჩვენი ხელისუფლების თავგამოდებას და უკრაინის საპრეზიდენტო არჩევნებზე ორიათასკაციანი სადამკვირვებლო დელეგაციის გაგზავნას? რატომ არის იგი დანერგული უცხო ქვეყნის შიდა საქმეები და, თქვენი აზრით, რა სტენდარტით განვითარდება პროცესები?

გორც ამას ჩვენი ხელისუფლების წარმომადგენლები ამტკიცებენ. ეს რომ ასე არ ყოფილიყო, უპირველესად, ამერიკა აყვირებდა, თუმცა მათმა დამკვირვებლებმა ერთხმად აღიარეს, რომ არჩევნები დემოკრატიულად ჩატარდა. ერთადერთი, ვინც დაჟინებით ირწმუნება, რომ დარღვევები იყო, ჩვენი დამკვირვებლები არიან, თუმცა მე ძალიან მაინტერესებს მათი განმარტება, თუ ვისი მხრიდან ხდება ეს დარღვევები. თუ იუმჩენკო იყო ამის თავი და თავი, მაშინ გამოდის, რომ მას ძალიან ნაუფია არჩევნები, ხოლო თუ იანუკოვიჩს აბრალებენ ყველაფერს, ჩნდება ლოგიკური კითხვა — რატომ უნდა შეეძლოს მას ამის გაკეთება? ვინმემ შეიძლება თქვას, რომ კრემლი ეხმარებოდა, მაგრამ ასეც რომ ყოფილიყო, ამაზე არც ამერიკა დასუქავდა თავს და არც ტომოშენკო...

იქნება, რითაც მან უკრაინელი ხალხის განწყობა იქამდე მიიყვანა, რომ არჩევნებში პრორუსულმა კანდიდატმა გაიმარჯვა. თქვენ როგორ ფიქრობთ, რეალურად ეცდებოდა თუ არა რუსეთი საქართველოში ამ მიმართულებით მუშაობას?

საფულების შესაცვლელად აქტიურად ემზადება. თქვენი აზრით, რამდენად საფუძვლიანია მათი ისტერია?

— ის, რომ ჩვენი ხელისუფლება დანერგული უკრაინის სათავეში მისდამი კეთილგანწყობილი ძალების მოსვლით, სავსებით ბუნებრივია, მაგრამ, როცა ეს ყველაფერი სცილდება ეთიკის ჩარჩოებს და ხდება უცხო ქვეყნის შიდა საქმეებში უხეში ჩარევა, იმას ნიშნავს, რომ ჩვენი პოლიტიკური ხელმძღვანელების ინტერესები მეზობელი სახელმწიფოების, ამ შემთხვევაში უკრაინისადმი, გაცილებით დიდი და ამბიციურია, ვიდრე უბრალო თანადგობა, მხარდაჭერა მისთვის სასურველი ძალებისადმი. მარტივად რომ ვთქვათ, ამ შესვლით

— თუ საქართველოში პოლიტიკური პროცესები ისე გაგრძელდა, როგორც ახლა მიმდინარეობს, დარწმუნებული ვარ, რუსეთს არ დასჭირდება განსაკუთრებული ძალები, რათა უკრაინის სახელმწიფოში იუმჩენკო იყოს ამის თავი და თავი, მაშინ გამოდის, რომ მას ძალიან ნაუფია არჩევნები, ხოლო თუ იანუკოვიჩს აბრალებენ ყველაფერს, ჩნდება ლოგიკური კითხვა — რატომ უნდა შეეძლოს მას ამის გაკეთება? ვინმემ შეიძლება თქვას, რომ კრემლი ეხმარებოდა, მაგრამ ასეც რომ ყოფილიყო, ამაზე არც ამერიკა დასუქავდა თავს და არც ტომოშენკო...

— თუ საქართველოში პოლიტიკური პროცესები ისე გაგრძელდა, როგორც ახლა მიმდინარეობს, დარწმუნებული ვარ, რუსეთს არ დასჭირდება განსაკუთრებული ძალები, რათა უკრაინის სახელმწიფოში იუმჩენკო იყოს ამის თავი და თავი, მაშინ გამოდის, რომ მას ძალიან ნაუფია არჩევნები, ხოლო თუ იანუკოვიჩს აბრალებენ ყველაფერს, ჩნდება ლოგიკური კითხვა — რატომ უნდა შეეძლოს მას ამის გაკეთება? ვინმემ შეიძლება თქვას, რომ კრემლი ეხმარებოდა, მაგრამ ასეც რომ ყოფილიყო, ამაზე არც ამერიკა დასუქავდა თავს და არც ტომოშენკო...

— თუ საქართველოში პოლიტიკური პროცესები ისე გაგრძელდა, როგორც ახლა მიმდინარეობს, დარწმუნებული ვარ, რუსეთს არ დასჭირდება განსაკუთრებული ძალები, რათა უკრაინის სახელმწიფოში იუმჩენკო იყოს ამის თავი და თავი, მაშინ გამოდის, რომ მას ძალიან ნაუფია არჩევნები, ხოლო თუ იანუკოვიჩს აბრალებენ ყველაფერს, ჩნდება ლოგიკური კითხვა — რატომ უნდა შეეძლოს მას ამის გაკეთება? ვინმემ შეიძლება თქვას, რომ კრემლი ეხმარებოდა, მაგრამ ასეც რომ ყოფილიყო, ამაზე არც ამერიკა დასუქავდა თავს და არც ტომოშენკო...

ჩვენმა ხელისუფლებამ კიდევ ერთხელ ცხადყო, რომ ყველაფერს აკეთებს უკრაინის ინტერესების დასაცავად, როგორც დღეს საქართველოში.

— ჩვენი ხელისუფლების წარმომადგენელთა დაჟინებული მტკიცებები მიუხედავად, რომ, ვინც უნდა გახდეს პრეზიდენტი, საქართველოში უკრაინის ურთიერთობა არ შეიცვლება, მაინც ჩნდება ლოგიკური კითხვა — განჩნდება თუ არა ბზარი ორი ქვეყნის მრავალწლიან მეგობრობაში?

— თუ საქართველოში პოლიტიკური პროცესები ისე გაგრძელდა, როგორც ახლა მიმდინარეობს, დარწმუნებული ვარ, რუსეთს არ დასჭირდება განსაკუთრებული ძალები, რათა უკრაინის სახელმწიფოში იუმჩენკო იყოს ამის თავი და თავი, მაშინ გამოდის, რომ მას ძალიან ნაუფია არჩევნები, ხოლო თუ იანუკოვიჩს აბრალებენ ყველაფერს, ჩნდება ლოგიკური კითხვა — რატომ უნდა შეეძლოს მას ამის გაკეთება? ვინმემ შეიძლება თქვას, რომ კრემლი ეხმარებოდა, მაგრამ ასეც რომ ყოფილიყო, ამაზე არც ამერიკა დასუქავდა თავს და არც ტომოშენკო...

— თუ საქართველოში პოლიტიკური პროცესები ისე გაგრძელდა, როგორც ახლა მიმდინარეობს, დარწმუნებული ვარ, რუსეთს არ დასჭირდება განსაკუთრებული ძალები, რათა უკრაინის სახელმწიფოში იუმჩენკო იყოს ამის თავი და თავი, მაშინ გამოდის, რომ მას ძალიან ნაუფია არჩევნები, ხოლო თუ იანუკოვიჩს აბრალებენ ყველაფერს, ჩნდება ლოგიკური კითხვა — რატომ უნდა შეეძლოს მას ამის გაკეთება? ვინმემ შეიძლება თქვას, რომ კრემლი ეხმარებოდა, მაგრამ ასეც რომ ყოფილიყო, ამაზე არც ამერიკა დასუქავდა თავს და არც ტომოშენკო...

ეს, რა თქმა უნდა, გაცილებით უფრო ხელსაყრელ ატმოსფეროს შეუქმნის სააკაშვილსა და მის გარემოცვას. გამომდინარე იმ მარტივი ლოგიკიდან, რომ, რაც უფრო დაემსგავსება მას თავისი მოკავშირე სახელმწიფო მმართველობის პრინციპებით, მით უფრო ადვილი იქნება მასთან საერთო ენის გამოხატვა და, შესაბამისად, კიდევ უფრო მჭიდრო ურთიერთობის დამყარება...

— თუ საქართველოში პოლიტიკური პროცესები ისე გაგრძელდა, როგორც ახლა მიმდინარეობს, დარწმუნებული ვარ, რუსეთს არ დასჭირდება განსაკუთრებული ძალები, რათა უკრაინის სახელმწიფოში იუმჩენკო იყოს ამის თავი და თავი, მაშინ გამოდის, რომ მას ძალიან ნაუფია არჩევნები, ხოლო თუ იანუკოვიჩს აბრალებენ ყველაფერს, ჩნდება ლოგიკური კითხვა — რატომ უნდა შეეძლოს მას ამის გაკეთება? ვინმემ შეიძლება თქვას, რომ კრემლი ეხმარებოდა, მაგრამ ასეც რომ ყოფილიყო, ამაზე არც ამერიკა დასუქავდა თავს და არც ტომოშენკო...

— თუ საქართველოში პოლიტიკური პროცესები ისე გაგრძელდა, როგორც ახლა მიმდინარეობს, დარწმუნებული ვარ, რუსეთს არ დასჭირდება განსაკუთრებული ძალები, რათა უკრაინის სახელმწიფოში იუმჩენკო იყოს ამის თავი და თავი, მაშინ გამოდის, რომ მას ძალიან ნაუფია არჩევნები, ხოლო თუ იანუკოვიჩს აბრალებენ ყველაფერს, ჩნდება ლოგიკური კითხვა — რატომ უნდა შეეძლოს მას ამის გაკეთება? ვინმემ შეიძლება თქვას, რომ კრემლი ეხმარებოდა, მაგრამ ასეც რომ ყოფილიყო, ამაზე არც ამერიკა დასუქავდა თავს და არც ტომოშენკო...

— თუ საქართველოში პოლიტიკური პროცესები ისე გაგრძელდა, როგორც ახლა მიმდინარეობს, დარწმუნებული ვარ, რუსეთს არ დასჭირდება განსაკუთრებული ძალები, რათა უკრაინის სახელმწიფოში იუმჩენკო იყოს ამის თავი და თავი, მაშინ გამოდის, რომ მას ძალიან ნაუფია არჩევნები, ხოლო თუ იანუკოვიჩს აბრალებენ ყველაფერს, ჩნდება ლოგიკური კითხვა — რატომ უნდა შეეძლოს მას ამის გაკეთება? ვინმემ შეიძლება თქვას, რომ კრემლი ეხმარებოდა, მაგრამ ასეც რომ ყოფილიყო, ამაზე არც ამერიკა დასუქავდა თავს და არც ტომოშენკო...

რაც შეეხება არჩევნებს, ჩემი აზრით, არც ერთ პოსტსაბჭოთა სახელმწიფოში არ ჩატარებულა ისეთი დემოკრატიული არჩევნები, როგორც უკრაინაში ჩატარდა. ყველაფერს თავი რომ დავანებოთ, პრეზიდენტმა, რომლის ხელშიც იყო ყველანაირი ბერკეტი და იოლად შეეძლო, შედეგები თავის სასარგებლოდ შეეცვალო, ხმათა მხოლოდ ხუთი პროცენტი მიიღო, რითაც მან რეალურად დაანახა მსოფლიოს, რომ ეს არჩევნები ნამდვილად დემოკრატიული იყო და არა — გაყალბებული, რო-

— თუ საქართველოში პოლიტიკური პროცესები ისე გაგრძელდა, როგორც ახლა მიმდინარეობს, დარწმუნებული ვარ, რუსეთს არ დასჭირდება განსაკუთრებული ძალები, რათა უკრაინის სახელმწიფოში იუმჩენკო იყოს ამის თავი და თავი, მაშინ გამოდის, რომ მას ძალიან ნაუფია არჩევნები, ხოლო თუ იანუკოვიჩს აბრალებენ ყველაფერს, ჩნდება ლოგიკური კითხვა — რატომ უნდა შეეძლოს მას ამის გაკეთება? ვინმემ შეიძლება თქვას, რომ კრემლი ეხმარებოდა, მაგრამ ასეც რომ ყოფილიყო, ამაზე არც ამერიკა დასუქავდა თავს და არც ტომოშენკო...

— თუ საქართველოში პოლიტიკური პროცესები ისე გაგრძელდა, როგორც ახლა მიმდინარეობს, დარწმუნებული ვარ, რუსეთს არ დასჭირდება განსაკუთრებული ძალები, რათა უკრაინის სახელმწიფოში იუმჩენკო იყოს ამის თავი და თავი, მაშინ გამოდის, რომ მას ძალიან ნაუფია არჩევნები, ხოლო თუ იანუკოვიჩს აბრალებენ ყველაფერს, ჩნდება ლოგიკური კითხვა — რატომ უნდა შეეძლოს მას ამის გაკეთება? ვინმემ შეიძლება თქვას, რომ კრემლი ეხმარებოდა, მაგრამ ასეც რომ ყოფილიყო, ამაზე არც ამერიკა დასუქავდა თავს და არც ტომოშენკო...

— თუ საქართველოში პოლიტიკური პროცესები ისე გაგრძელდა, როგორც ახლა მიმდინარეობს, დარწმუნებული ვარ, რუსეთს არ დასჭირდება განსაკუთრებული ძალები, რათა უკრაინის სახელმწიფოში იუმჩენკო იყოს ამის თავი და თავი, მაშინ გამოდის, რომ მას ძალიან ნაუფია არჩევნები, ხოლო თუ იანუკოვიჩს აბრალებენ ყველაფერს, ჩნდება ლოგიკური კითხვა — რატომ უნდა შეეძლოს მას ამის გაკეთება? ვინმემ შეიძლება თქვას, რომ კრემლი ეხმარებოდა, მაგრამ ასეც რომ ყოფილიყო, ამაზე არც ამერიკა დასუქავდა თავს და არც ტომოშენკო...

კიევში სტალინი გაასაბარტლეს

კიევის სააპელაციო სასამართლომ სსრ კავშირისა და უსსრ-ის ბოლშევიკი ლიდერები 1932-1933 წლებში უკრაინაში საყოველთაო შიმშილისა და გენოციდის მოწყობაში დამნაშავედ ცნო.

დამნაშავეებად ცნეს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი სტალინი, სსრკ სახკომსაბჭოს თავმჯდომარე მოლოტოვი, კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანი — კავანოვიჩი და პოსტიმევი, უკრაინის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი კოსიორი, მეორე მდივანი ხატაევიჩი და სახკომსაბჭოს თავმჯდომარე ჩუბარი. სასამართლოს გადაწყვეტილება წინააღ-

მდეგობრივი და არაერთმნიშვნელოვანია თუნდაც იმიტომ, რომ, უკრაინული კანონმდებლობის მიხედვით, აკრძალულია გარდაცვლილი ადამიანისათვის განაჩენის გამოტანა. მაგრამ უკრაინის უშიშროების სამსახურის ხელმძღვანელის — ვალენტინ ნალიგაინკოს აზრით, შეიძლება დამკვირვებელს პრეცედენტი, როდესაც კაცობრიობის წინააღმდეგ ჩადენილ დანაშაულს ხანდაზმულობის ვადა არ აქვს. განა-

როების სამსახურის გამოძიებელთა დასკვნებს, რომ სტალინის მეთაურობით ბოლშევიკებმა „უკრაინული ნაციონალური ჯგუფის გენოციდი“ მოაწყვეს, ანუ ხელისუფლად შექმნეს „მისი ფიზიკური განადგურებისთვის გათვლილი სასიცოცხლო პირობები“. პროცესის მასალებში აღნიშნულია, რომ ამ გენოციდს 941 ათასი ადამიანი ემსხვერმლა. ოფიციალური კიევი აღნიშნულ მოვლენას სწორედ უკრაინელი ხალხის გენოციდად აფასებს და ცდილობს, ამაში მსოფლიოც დადარწმუნოს. რუსეთი მის აღ პოზიციას კატეგორიულად არ ეთანხმება.

ჩენის გამოტანისთანავე, დამნაშავეთა გარდაცვალების გამო სასამართლომ საქმე დახურო. სასამართლოს გადაწყვეტილება ადასტურებს უშიშ-

როების სამსახურის გამოძიებელთა დასკვნებს, რომ სტალინის მეთაურობით ბოლშევიკებმა „უკრაინული ნაციონალური ჯგუფის გენოციდი“ მოაწყვეს, ანუ ხელისუფლად შექმნეს „მისი ფიზიკური განადგურებისთვის გათვლილი სასიცოცხლო პირობები“. პროცესის მასალებში აღნიშნულია, რომ ამ გენოციდს 941 ათასი ადამიანი ემსხვერმლა. ოფიციალური კიევი აღნიშნულ მოვლენას სწორედ უკრაინელი ხალხის გენოციდად აფასებს და ცდილობს, ამაში მსოფლიოც დადარწმუნოს. რუსეთი მის აღ პოზიციას კატეგორიულად არ ეთანხმება.

ესაუბრა ჯაბა ჭვანია

ქართული ელექტორი პრაქტიკა

„პრესკონფერენციაზე გამოვიდა ავადმყოფურად ფერმკრთალი, თმაგანწილი მამაკაცი, გადიდებული თვალებით“, — წერს ნამყვანი ესტონური გამოცემა „Eesti Päevaleht“. ალბათ, უკვე მიხვდით, ვისზეა საუბარი, სწორედ მასზე, ვინც ადრე პრეზიდენტ ილევსს „სიცოცხლით სავსე, გარუჯული და სამხრეთულად ტემპერანტიანი“ ხვდებოდა. ამ გარეგნულ დეტალებს თავი რომც დავანებოთ, მიხვილ სააკაშვილის ვიზიტმა ესტონეთში საკმაოდ მძიმე შეფასებების ფონზე ჩაიარა და შესაბამისი შთაბეჭდილება დატოვა.

„საკაშვილს ბრალი მოუძღვის ყველა იმ სირთულის წარმოქმნაში, რომელსაც საქართველო ბოლო დროს ნააწყენდა“, — განუცხადა ტელეარხ „Terevisioon“-ს ესტონეთის პარლამენტის დეპუტატმა ეველინ სემმა, რითაც ფრიალ გამაძფერა ნეგატიური განწყობა დაგეგმილი ვიზიტის მიმართ. სეპი საქართველოსთან საპარლამენტო ურთიერთობების ჯგუფის წევრია, ჩვენს ქვეყანას 2008 წლის იანვარში სტუმრობდა და იმდროინდელი არჩევნები შეაფასა, როგორც „არაპრობლემური“ და „მძიმე დარღვევებით ჩატარებული“. საერთოდ იგი ქართულესტონური თანამშრომლობის გაფართოების მომხრეა.

ორმხრივი თანამშრომლობა ოდნავ სხვაგვარად შეაფასა ადგილობრივმა პოლიტიკოსებმა თომას ალატალუმ „Delfi“-სთან საუბარში: „ესტონეთმა დაუშვა საკმაოდ ბევრი შეცდომა საქართველოს მიმართ, გატარებულ პოლიტიკაში, ერთ-ერთი მათგანი, აშშ-ის არასწორი ინიციატივების შეტანა და აქტიური მხარდაჭერა იყო“. თუმცა იგი მიიჩნევს, რომ ესტონეთმა მაინც უნდა მიიღოს ქართველი სტუმარი, მიუხედავად იმისა, რომ „ბევრმა ქვეყანამ სააკაშვილის მიმართ საკუთარი დამოკიდებულება უარესობისკენ შეცვალა“.

საერთოდ, რამდენად ღირს ჩასვლა ქვეყანაში, რომლის საზოგადოებამ მსჯელობს თემაზე „მივიღოთ თუ არ მოვიღოთ“? უნდა გვიხაროდეს თუ არა მიხვილ სააკაშვილის ვიზიტი? — კითხულობს „Eesti Päevaleht“-ი და მისთვის დამახასიათებელი სიფრთხილი დასძენს: „საკაშვილის უპირობო მხარდაჭერა შეიძლება ძვირი დაჯდეს“. „Delfi“-ის რეპორტაჟში პრესკონფერენციიდან აშკარად ირონიული დამოკიდებულება იგრძნობა: „ანტიკვარიატის შეფუთვით დაკავებული ვიქტორ იუმშინი ილევსსა და სააკაშვილს დემოკრატიის დროშის ზიდავში ვერ მიეხმარება“, რასაც თან ერთვის ვრცელი პასაჟი სააკაშვილის პალსტუხისა და ილევსის ჩამოკონწიანებული „ბაბოჩკის“ შესახებ.

ნეგატიური საინფორმაციო ფონის მიუხედავად, ვიზიტის ორგანიზება მხარეებს, როგორც ჩანს, მაინც უღირდა. სააკაშვილის შემთხვევაში ყველაფერი გასაგებია, იმის დასამტკიცებლად, რომ უცხოეთში არასასურველი სტუმარი არ გახლავთ, სავარაუდოდ, პაპუა ახალ გვინეაშიც ჩავა (თუ დაპატივებენ, რის სურვილს ფრთხილ პაპუაზენი ჯერჯერობით არ ამჟღავნებენ) და უარს, ალბათ, არც აბორიგენების ტრადიციულ ცეკვა-თამაშებში მონაწილეობაზე იტყვიან.

თომას ილევსის მოტივაცია გასაშიფრად ცოტა უფრო რთულია. ერთი შეხედვით, სააკაშვილის გამასპინძლების სანაცვლოდ მან არ მიიღო არაფერი ოპოზიციისა და მედიის მწვავე კრიტიკის გარდა. თუმცა ილევსმა მოახერხა ესტონეთის მინიჭება და ახალი, ალბათ, ამომრჩეველს კლიერ ასიაშვილს. ახლა, სად იპოვიდა სხვა უცხოელ ხელისუფალს, რომელიც ასე მორჩილად მოუსმენდა ესტონეთის პრაქტიკის მენტორულ დამოკიდებას?

„საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობა, უახლოეს მომავალში არ აღდგება. არ ღირს ენერჯის დახარჯვა იმ პრობლემებზე, რომელიც არ შეიძლება უახლოეს მომავალში გადაწყდეს... საქართველომ სტრატეგიული მთავრება უნდა გამოავლინოს“, — განაცხადა თომას ილევსმა. ისე, ცნობილ ფილმში „მამაცი გული“ ერთი კარგი სცენარის ინგლისის მეფე ედუარდ I-ის თავის მძიმე განსაცდელი ტრიპალესს, როდესაც აჯანყებული შოტლანდიელები საკუთრივ ინგლისზე შეტევას იწყებენ და არც საფრანგეთში მიმდინარე ომს უჩანს კარგი პირო, ამ დროს ვიღაც გაპარანჭული მუტრუკი მისთვის სტრატეგიული რჩევების მიცემას იწყებს. მეფე ჯერ იკითხავს, „ვინ არის ეს ადამიანი, რომელიც საუბრობს ისე, თითქოს მის რჩევას ვსაჭიროებდე?“, შემდეგ დიმილით მოუხმობს და მოულოდნელად ფანჯარაში გადაავადებს, დახედავს კიდეც ზემოდან ეზოში გაშლარულს, ირონიული გამომეტყველებით.

სინემატოგრაფს თავი რომ დავანებოთ და რეალობაში დავბრუნდეთ, ვნახავთ, რომ, სამწუხაროდ, ყველა როდი გრძნობს იმ ზღვარს, რომლის მიღმა მმართველის ღირსებისა და ქვეყნის სუვერენიტეტის შეზღავანება იწყება. სააკაშვილის შექმნილი, ერთი მოხბილი რეპლიკით გაენეიტრალებინა ილევსის დამოძღვრა, რომელმაც აშკარად გადააჭარბა მასშინ, როდესაც საქართველოსთვის პრიორიტეტების დასახევა დაიწყო, თუმცა აქაც ვერ ივარგა.

ესტონეთის პრეზიდენტმა მიხვილ სააკაშვილისაგან „ოქროსი სანთის ორდენი“ კი მიიღო. მაგრამ, რისთვის დაიბნახურა ილევსმა ეს ჯილდო, კვლავინდებურად დაუდგენელია, თუმცა ძიება გრძელდება. ხომ არ ვართ შედამტყაბ მომთხოვნი თომას ილევსისა და მისი განცხადებების მიმართ? დიპლომატიური ნიჭი, თავაზიანობა და თავდაჭერა ილევსმა ხომ ცარიელ ადგილზე არ იბადება, მას შესაბამისი სკოლა წარმოშობს, რომელსაც, თავის მხრივ, რამდენიმე

გაუგებარია, რისთვის დააჯილდოვა სააკაშვილმა თომას ილევსი „ოქროსი სანთის ორდენით“

წყარო კვებავს: სახელმწიფოს და ელიტის ტრადიციები, კულტურული განვითარების და ენობრივი ურთიერთობების ხანგრძლივი გამოცდილება და ა.შ. ალბათ, მაინც გარკვეული ლმობიერება უნდა გამოვავლინოთ. ესტონური სახელმწიფოებრიობის ისტორია დაახლოებით იმდენივე წელიწადი ითვლის, რამდენსაც ქართული და იმაზე მეტს ნუ მოვთხოვთ, რის ტვირთაც ძალუბო. ბოლოს და ბოლოს, გავითვალისწინოთ, რომ ერს XVIII საუკუნემდე შობილი უნაზე ბიბლია ვერ უთარგმნია, ხოლო პირველი ესტონელი პოეტი (შეთავსებით პირველი მეცნიერი) კრისტინა პეტერსონი მხოლოდ XIX საუკუნეში დაიბადა. არისტოკრატიაც არ ჰყოლიათ; ჩვენთვის ძნელი წარმოსადგენია, თორემ, მიდი და შექმენი დიპლომატიის სკოლა, როდესაც თავზე გადგას გერმანელი მემაშულე „შნაფსის“ ბოთლითა და მათი რაბიტი ხელში: Arbeit, Arbeit Schweine! მარქსისტი ისტორიკოსების თქმისა არ იყოს, მძიმე იყო ესტონელი გლეხების ხვედრი მხეცური ექსპლუატაციის მარწმუნებში, მათ არავინ არასდროს უსმენდა. ამიტომ, ალბათ, განსაკუთრებული ტოლერანტობა უნდა გამოვავლინოთ მათში, როდესაც ამ ქვეყნის წარმომადგენელს საერთაშორისო საკითხებზე, გენეავთ, კოსმოსის მოწყობაზე საკუთარი აზრის გამოთქმა სურს.

თუმცა ეს, სავარაუდოდ, არც შეურაცხყოფის გადაცემა უნდა ნიშნავდეს, არც იმ პასიური მიდგომის გაზიარებას, რომელსაც თომას ილევსი გვთავაზობს — „შესაძლებლობების ფანჯრის გახსნის დალოდება“. საქართველოს მთელი წინარე ისტორიის არსიც და აზრიც ხომ ამ შესაძლებლობების შექმნასა და ხსენებულ „ფანჯრების“ გახსნაში თუ არა, მათი გახსნის ხელშეწყობაში მდგომარეობს. სახელმწიფოებრიობის ტრადიციის შენარჩუნება და უნიკალური კულტურის შექმნა, ალბათ, სწორედ ამის ხარჯზე მოვახერხებთ.

ზემოთ თქმული, სულაც არ ისახავს მიზნად ყოველივე ესტონურის დაკნინებას; უბრა-

ლოდ, ისე გამოვიდა, რომ სხვადასხვა ლიგაში განსხვავებულ თამაშს ვთამაშობთ და იმედია, ასე გავაგრძელებთ. ვინაიდან საერთაშორისო ურთიერთობების ისტორიაზე საუბრის შესაძლებლობა იშვიათად გვუძლევა, ერთი საოცარი ეპიზოდზე გავიხსენოთ: მაშა რომ უთხრა გორგასალს (იგი იმ საუბარში რაღაც სფინქსისა და ოიდისოსის გაბაასე-ბიდან): „ითხოვე ჩემგან, რაც გნებავს თავისა შენისათვის“. „მნებავს, რათა იყოს მშვიდობა შენ შორის და იყოს ისა“, — მიუგო ვახტანგმა. თითქოსდა მოკლე პასუხია, თუმცა მის მიღმა მთელი ეპოპოლიტიკური, გენეავთ, ფილოსოფიური კონცეფციის დახახვა შეიძლება. ნებისმიერ შემთხვევაში, დაფიქრებისთვის კარგი ამოსავალი წერტილია.

P.S. ჩვენ მეგობარ ესტონელს მშვენიერი ხალხური სიმღერები აქვთ. „Reinlaul“ ეწოდება და საინტერესო პრინციპზეა აგებული, მოკლე დასაწყისი საყოველთაოდ ცნობილია. მაგალითად, „ჩემმა ძმამ ქუდი დაიხურა და ქალაქის გზას გაუდგა“, შემდეგ თითოეული შემსრულებელი საკუთარი ფანტაზიის მიხედვით აღწერს რა მოუვიდა ძმას, მაგალითად, ტყეში შევიდა, ლუდსანაში შეიარა, ყაჩაღი შემოეყარა და ა.შ. ყველა ნაბიჯი დაწვრილებით აღწერილია, საუკეთესო სოლისტად ითვლება ის, ვისი სიმღერაც ყველაზე გრძელი გამოდგება, თითოეულ სტრიქონს გუნდი იმეორებს. ასე ერთად და მხიარულად ატარებენ ისინი ცივ საღამოებს ბალტიის პირქუშ ნაპირებზე.

P.P.S. მათ, ვისაც კვლავინდებურად უჭირს ინტერნეტი გავრცელებულ ფორტზე ესტონეთის არმიის პირადი შემადგენლობის გარჩევა ამავე ქვეყნის ველოსიპედისტთა ახალგაზრდული ნაკრები-საგან, შეგვიძლია ერთი მინიშნება მივცეთ — სამხედრო მხანა მისიურები აცვიან.

პარავით, რომ მიხვილ სააკაშვილი, ერთ-ერთ ადგილობრივ საეკსპორტ ცენტრს ეწვია და ალკოჰოლური სასმელების განყოფილება დაათვალიერა. ადგილობრივი მედიის ვარაუდით, სტუმარი დაინტერესდა იმით, თუ როგორ იყო წარმოდგენილი ქართული ღვინო დახლებზე. ყურადღება ნამდვილად მისაქცევია: შარშან ექსპორტირებულია 10%-ით ნაკლები ღვინო, ვიდრე ბედკრულ 2008-ში. განსაკუთრებით შემცირდა ექსპორტი უკრაინაში (32,2%-ით), რაც უკრაინის მიწებიდან უფრო მნიშვნელოვანია, რადგან ამ ქვეყანაზე ქართული ღვინოს ექსპორტის 40%-ზე მეტი მოდის.

ისე, მთელი ესტონეთი დედაბუდიანად რომც გალოთდეს და ქართული ღვინოს სმისა და სევაიანი ხალხური სიმღერების შესრულების გარდა სხვა არაფერი გააკეთოს, საშუალო უკრაინულ ქალაქზე (ოქსეჩე რომ არაფერი ვთქვათ) მეტს მაინც ვერ დაღვეს, სხვა მასშტაბები და სხვა გასაქანია. აქვე შეგვიძლია ვივარაუდოთ:

თუ სააკაშვილის ხელისუფლება გააგრძელდეს უკრაინის საშინაო საქმეებში ჩარევას გვიპასილირის სტილში, ღვინოს ექსპორტი ამ ქვეყანაში დარჩენილი 67,8%-ითაც შეეზღვევა. დაიქარება სხვა ბონუსები, როგორც უკრაინისთან მჭიდრო კავშირებს მოჰქონდა.

ამ და სხვა ეკონომიკურ სირთულეებს, ხელისუფლების ამბიციურ და გაუთვლელ პროექტებთან ერთად, სავარაუდოდ უნდა შევხვდეთ.

მივყავართ. მართალია, საუბარი ფინანსებზე ქვეყანაში, სადაც ძალიან ფინანსთა მინისტრის მოადგილეს პანელურებს ურტყამენ, ერთობ უხერხულია, თუმცა სჯობს წინასწარვე განვიხილოთ თემა, რომელიც მომავალში შეიძლება აქტუალური გახდეს; საქმე ე.წ. „ოდიოზური ვალეზის“ პრობლემას ეხება.

ეს ცნება ჯერ კიდევ 20-იან წლებში გაჩნდა. სამართლის თეორეტიკოსმა ალექსანდრე საკმა იგი ასე განმარტა: „თუ დესპოტიზმი ხელისუფლებას იღებს ვალს არა ქვეყნის ინტერესებისათვის, არამედ რეჟიმის გასამყარებლად, ეს ვალს ოდიოზურად ითვლება. იგი არ წარმოადგენს სახელმწიფოს ვალდებულებას, ეს რეჟიმის ვალია, იმ ხელისუფლების პირადი ვალი, რომელმაც იგი წარმოქმნა. შესაბამისად, ხელისუფლების დამხობა ვალის გაქრობასაც ნიშნავს.“

ეს მიდგომა საერთაშორისო ურთიერთობებში ჩამოყალიბებულ ნორმას არ წარმოადგენს და ძველი ვალეზის გადახდას, როგორც წესი, ახალი ხელისუფლება განაგრძობს, თუმცა სრული ან ნაწილობრივი ჩამოწმის შემთხვევები ნამდვილად ყოფილა. ასე, XX საუკუნის დასაწყისში შტატებმა ვალეზის გადახდასთან კუბა გაათავისუფლა. სავარაუდოდ, ნაწილობრივ განუღებდა სადამ პუსეინის მიერ ნაკისრი საფინანსო ვალდებულებებიც („დექლარაციის შემკვიდრება“). თემისადმი აპელირებას თავის დროზე ახდენდნენ ლათინური ამერიკის ქვეყნები, სამხრეთ აფრიკა, ინგოლა და სხვა აფრიკული სახელმწიფოები.

ჩვენი ამოცანა სულაც არ არის სააკაშვილის ხელისუფლებისთვის განსაზღვრების (დესპოტიზმი, დიქტატორული და ა.შ.) მოძებნა, თუმცა, თუ ოპოზიციის წარმომადგენლებსა და რიგი საერთაშორისო დამკვირვებლების შეფასებების მიხედვით ვიმსჯელებთ, შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ პოლიტიკური ასპარეზიდან გაქრობის შემდეგ იგი დიდი ალბათობით სწორედ მსგავს ეპითეტებსა და შეფასებებს დაიმსახურებს, რაც ბუნებრივად „ოდიოზური ვალეზის“ პრობლემას წინა პლანზე წამოწმებს.

„ახალი ეკონომიკის ინგლისური ფონდის“ (NEF) მოხსენებაში „ოდიოზური დაკრედიტება“ ზრი საინტერესოდ ყალიბდება: ამ ქვეყნის მოსახლეობა სამედიცინო ზარალიდან — ჯერ დიქტატორის ხელისუფლების შენარჩუნების, შემდეგ ვალეზის წნების, ბოლოს კი განვითარების ტემპის შეფერხების გამო“.

მართალია, ოპოზიციის მიყოფი ძალები, როგორც წესი, ერიდებოდნენ მსგავსი იდეების გახმოვანებას ხელისუფლებაში მოსვლამდე, თუმცა პრობლემის ფრთხილ მონიშვნას, რაც შემთხვევებში, მნიშვნელოვანი პოლიუსები მოჰქონდა: დონორები ერიდებოდნენ აგონიის პირას მისული დიქტატორული რეჟიმების დაკრედიტებას, მეტ გამჭვირვალობას ითხოვდნენ, არბილებდნენ პოზიციებს ახალ (ან მომავალ) ხელისუფლებასთან მოლაპარაკების დროს და ა.შ.

ასეთ ვითარებაში, ალბათ, მნიშვნელოვანია, მკაფიოდ გაიმიჯნოს: ა) რეპრესიული აპარატის გაძლიერებაზე მიმართული, ბ) მოპარული და გაფლანგული, გ) მიზნობრივად დახარჯული სახსრები. ურიგო არ იქნებოდა, რომე-ლიმე ოპოზიციურ პარტიას ან ექსპერტთა ჯგუფს ეს საკითხი დაწვრილებით შეესწავლა და შესაბამისი დავსკვნები გამოეტანა.

ლიბიტი მონიავა

უახლესი ისტორიის უახვი ლაქები და «ბედნიერი ერი» უსასრო პერსპექტივა

საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადებიდან თვრამეტი მძიმე და მღელვარებით აღსავსე წელიწადი გავიდა. ამ ხნის განმავლობაში უკვე რამდენიმე ხელისუფლება გამოვიცვალეთ (გადმოკრატებული შევარდნაძის ჩათვლით), სამოქალაქო ომის სუსხიც ვინწინეთ და კონფლიქტური კერებიც გავაჩაღეთ; ჩვენზე ხელით დავარბიეთ სამეგრელო, გავძარცვეთ და ნანოლ-ნანოლ გავყიდეთ ფაბრიკა-ქარხნები, გავანიავეთ ეროვნული დოვლათი, მიწასთან გავასწორეთ მეცნიერება და განათლება... ყველაზე სავალალო კი ის არის, რომ დაკარგეთ აფხაზეთი, სამაჩაბლო და კოდორის ხეობაც კი, სადაც მტრის ფეხი არასოდეს დადგმულა.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გამო ნახევარ მილიონამდე ჩვენი თვისტომი დევნილი გაგვიხდა. თვრამეტი წელიწადია, ქართველი საზოგადოება გაუთავებლად ბჭობს და კამათობს იმის თაობაზე, თუ ვის გამო აღმოჩნდით ასეთ მდგომარეობაში. ერთი ეროვნულ მთავრობასა და ზვიად გამსახურდიას ადანამაულებენ, მეორე — შევარდნაძეს, მესამე კი — რუსეთს. ზოგიერთები ჩვენი უბედურების მიზეზად შეერთებულ შტატებს მიიჩნევენ და თითქმის ვარდების რევოლუციის შედეგად მოსული ხელისუფლების კენიშვრენს გაუთავებელ ურთიერთრალდებებს დასასარულს არ უჩანს. დრო კი შეუჩერებლად გარბის და ღრმა ჭაობში ჩაფლულ საქართველოს ახალ-ახალი საფრთხეები ემატება.

სამწახარო, რომ ქართველი საზოგადოება, ვისაც თავი ინტელექტუალურ ელიტად კყავს ნარკომასული, იოპიათად საუბრობს იაზა, რომ უახლესი ისტორიის განიკლვა დატრიალებული ლოპის ნილი ჩვენე მიგვიძღვის;

დაიხ, სწორედ ჩვენ ვართ დამნაშავე, რომ ასე დაიქცა და გავერანდა უძველესი კულტურისა და ისტორიის მქონე ქვეყანა. ამასთან ერთად, არ გვსურს ან ძალა არ შეგვწევს, ბოლომდე გავიზაროთ ჩვენი ნილი პასუხისმგებლობა და თვით არსებით თავგანწირულად ჩავდგეთ მის სამსახურში. თუკი ქრონოლოგიურად მივყვებით და გავაანალიზებთ ბოლო 18 წლის უახლეს ისტორიას, დავინახავთ, როგორ დაეცაგვსა ქართული საზოგადოება რალაც ამოვრულსა და უსახურს, რომელმაც დაკარგა საუკუნეებამოვლილი თვისებები, თუმცა ახალიც ისეთი დამახინჯებული ფორმით შეითვისა, რომ დღეს თავად ვერ გავგერკვევია, საით მივდივართ და რისკენ ვისწრაფვით. დავინწყით იმ ავბებიდან 9 აპრილის დღიდან, დღიდან, რომელიც იქცა არა საბჭოთა კავშირის წგრევის დასასწყისად (როგორც მაშინდელი დიდებულები ამბობდნენ), არა-

მედ ქართველ და რუს — ერთმორწმუნე ერს შორის შუღლის ჩამოგდების საბაბად, რაშიც დასავლეთმა მშვენივრად გამოიყენა ქართველ დისიდენტთა მთელი კოპორტა, ზოგი გააზრებულად, ზოგიც გაუზრებულად. **დღეს მავანს ჰგონია, რომ საქართველოში გამეფებული ანტირუსული ისტორია სააკაშვილის მხოლოდ გამგრძელებელია იმ იდეოლოგიისა, რომელსაც ეროვნული მოძრაობა ქადაგებდა 20 წლის წინ.** სამწუხაროა, რომ ჩვენი საზოგადოება აპყვა ეროვნულ მოძრაობას და ყველანაირი განსჯის გარეშე ერთმანეთთან გააიგივა საბჭოთა კავშირი და რუსეთი. დაიწყო რუსის და ყოველივე რუსულის ლანძღვა-გინება, თუმცა ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ ამას წინ უძღოდა ასტაფიევის „Ловля пескарей в Грузии“ და ანდრეი სახაროვის ლვარძილიანი განცხადება საქართველოს იმპერიის დაშლის აუცილებლობის შესახებ. ეს ფაქტი განსაკუთრებით საგულისხემა, რადგან, როგორც ვხედავთ, საქართველოში მომავალი კონფლიქტების სიგანალი სწორედ სახაროვის განცხადებებში გამოჩნდა. იგი ცნობილი საბჭოთა დისიდენტი იყო და, მამასადამე, რბილად რომ ვთქვათ, დასავლეთისაგან ნალოლიავები.

ხშირად გვავინწყებდა თუ რა მდგომარეობაში იმყოფებოდა საქართველო 200 წლის წინათ, როდესაც სახელმწიფოებრიობა სწორედ რომ დაკარგული ჰქონდა. საქართველო მხოლოდ იდეაში არსებობდა: აჭარა, ფოთი, ყულევი, ახალციხე, ახალქალაქი, ასპინძა, ქუთაისი, ბორჯომი დაკარგული იყო. ისედაც პატარა ქვეყანას რამდენიმე მეფე და თავადი ჰყავდა, რომლებიც მუსლიმანური ქვეყნების გავლენის ქვეშ იმყოფებოდნენ და, რომ არა ეროვნულ-მეორის სიმატეც და პოლიტიკური გონი, საქართველოს ვერაფერი იხსნიდა. მის მიერ ხელმოწერილ ტრაქტატში იყო მუსლი, რომლის მიხედვითაც რუსეთი ვალდებული იყო დაეხმებინა საქართველოს მისი მიუეთვინებინა სამხედრო გზით დაბრუნებული ძირძველი ქართული ტერიტორიები. რა თქმა უნდა, ის პირველი ტრაქტატი, საქართველოს სახელმწიფოებრიობის გაუქმებას არ ითვალისწინებდა და იგი, სამწუხაროდ, დაარღვია არა მხოლოდ რუსეთმა, არამედ საქართველომაც, რაც ცალკე განხილვის თემაა და ერთ საგაზეთო სტატიაში ვერ მოთავსდება. მოკლედ ვიტყვი — დღეს საქართველოში ცოტამ თუ იცის იმის შესახებ,

რომ საქართველო რუსეთს შეუერთდა არა გეორგიევსკის ტრაქტატის, არამედ გეორგი მეცამეტის მიერ შედგენილ ტრაქტატის საფუძველზე, რომელიც მან 1799 წელს დადო ერეკლე მეორის გარდაცვალების შემდეგ, ხოლო 1783 წლის ტრაქტატი იმ დროისათვის უკვე გაუქმებული იყო. გეორგიევსკის ტრაქტატის გაფორმების შემდეგ, 1786 წელს, დედოფალმა დარეჯანმა საზავო ხელშეკრულება დადო ავარის ხანთან, ომართან, მოუხედავად ამისა, რუსეთის იმპერიამ შეასრულა თავისი პირობა და საუკუნოვანი ბრძოლების შემდეგ საქართველოს დაუბრუნდა თავისი ძირძველი ტერიტორიები: აჭარა, აფხაზეთი, ახალციხე, ახალქალაქი და ფოთი. ასევე ცოტამ თუ იცის, რომ საქართველოს რუსეთის იმპერიაში ყოფნის საუკუნეზე მეტი ხნის განმავლობაში სიკვდილით არავინ დაუსჯიათ. ამრიგად, ქართველი ხალხი 80-იანი წლების ბოლოს ისე აპყვა ახალ ტრალას, რომ არც კი დაფიქრებულა, ვის დასად მიჰყვებოდა. როგორც ჩანს, ძალზე დიდი იყო დამოუკიდებლობისა და თავისუფლების წყურვილი და, რაც მთავარია, იმ თაობას ძალზე ეჩქარებოდა ამ მიზნის მიღწევა. ამან გამოიწვია ყოველივე საბჭოურის გამობა და უსამართლო თავდასხმები ადამიანებზე, რომლებიც საბჭოთა კავშირის დროს ნომენკლატურულ თანამდებობებზე მუშაობდნენ. ყოველივე საბჭოურის მიმართ უკიდურესად რადიკალურად განწყობილია განსაკუთრებული რისხვა იოსებ სტალინსა და ლავრენტი ბერიას დაატყვიათ. არადა, ამ ბოლო პერიოდში გამოქვეყნებული მრავალი დოკუმენტის შედეგად აღმოჩნდა, რომ იოსებ სტალინი და ლავრენტი ბერიას სიმატეც და პოლიტიკური გონი, საქართველოს ვერაფერი იხსნიდა. მის მიერ ხელმოწერილ ტრაქტატში იყო მუსლი, რომლის მიხედვითაც რუსეთი ვალდებული იყო დაეხმებინა საქართველოს მისი მიუეთვინებინა სამხედრო გზით დაბრუნებული ძირძველი ქართული ტერიტორიები. რა თქმა უნდა, ის პირველი ტრაქტატი, საქართველოს სახელმწიფოებრიობის გაუქმებას არ ითვალისწინებდა და იგი, სამწუხაროდ, დაარღვია არა მხოლოდ რუსეთმა, არამედ საქართველომაც, რაც ცალკე განხილვის თემაა და ერთ საგაზეთო სტატიაში ვერ მოთავსდება. მოკლედ ვიტყვი — დღეს საქართველოში ცოტამ თუ იცის იმის შესახებ,

ოციან წლებში მეფის რუსეთის წინააღმდეგ ებრავლთა აჯანყებას ეძახდა), რომელიც იყო ათეისტთა რევოლუცია და მიზნად ისახავდა რუსეთის თვითმყოფადობისა და მართლმადიდებლობის მოსპობას, ძალზე სახიფათო აღმოჩნდა საქართველოსთვის. ტროცკიმ, ლენინმა, ბუხარინმა და კამენევა გადანყვიტეს საქართველოს ბოლომდე დაქუცმაცება და დანგრევა. ბრძოლები მიმდინარეობდა ცხინვალში, საქართველოს მონყვიტეს აფხაზეთი და იგი ცალკე რესპუბლიკად შეიყვანეს სსრ კავშირში. **1931 წელს სტალინი ახერხებ აფხაზეთის სახელმწიფოებრივი წარმონაქმნის სტატუსის შეცვლას და მას საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკას უქვემდებარებს ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსით. ამ გადანყვიტების განცხობრციელებში და აფხაზეთში ქართველთა მომრავლებაში დიდი წვლილი მიუძღვის სწორედ ლავრენტი ბერიას (თუ აფხაზე სეპარატისტებთან კამათისას აფხაზეთის სტატუსი და იქ ქართველი მოსახლეობის რაოდენობას ვიშველებთ, ეს სწორედ ბერიას დამსახურებაა). ასევე ლავრენტი ბერიას დამსახურება იყო თურქი-მესხების გასახლება, რომლებსაც დაეინყებულნი ჰქონდათ ყოველივე ქართული და იმ კონკრეტულ ისტორიულ პერიოდში სერიოზულ საფრთხეს უქმნიდნენ ქვეყნის ერთიანობას (თუმცა გარკვეული ეთნიკური, კულტურული თუ რელიგიური ჯგუფების დისკრიმინაცია ყოვლად მიუღებელია, მაგრამ ასეთი ფაქტები ისტორიის სხვადასხვა ეტაპზე თითქმის ყველა ასაკოვანი სახელმწიფოსთვის არის დამახასიათებელი).** ლავრენტი ბერიასა და სტალინის მმართველობის დროს, ასევე შემდგომ პერიოდში, საქართველოში სწრაფი ტემპით ვითარდებოდა მრეწველობა, მძიმე ინდუსტრია და სოფლის მეურნეობა. მთელ საბჭოთა კავშირში სახელი გაითქვა ქართულმა ღვინომ, მინერალურმა წყლებმა, ჩაიმ და ციტრუსმა, რამაც საქართველო კავკასიაში დომინანტი რესპუბლიკა გახადა. მაღლობის ნაცვლად საქართველოსადმი ერთგული ეს ორი ადამიანი მუდმივად ლანძღვის სამიზნედ იქცა (რამდენიმე წლის წინ ერთ ჩინელ მაღალჩინოსანს შევხვდი. რუსულად ჩემზე უკეთ საუბრობდა და ძალიან სერიოზულად მითხრა: „ქართველებს არ გმართებთ სტალინის ასეთი გინება. იქნებ, სასწორის პინაზე დაგედოთ, რა გააკეთა მან ცუდი და რა კარგი ქვეყნისთვის. ჩვენ ვიცით, რომ თავმჯდომარე მამადე მთელი მართლმადიდებლური სამყაროს საკუთრებაა და მისი დაცვა მართლმადიდებელი სამყაროს ვალაა. ასე რომ, აქაც ჩვენმა საზოგადოებამ უნიათობა გამოიჩინა და მართლმადიდებლობის მტრებს მიემხრო. ამის შემდეგ გულუბრყვილობა უფლის წყალობის მოლოდინი.

დიდი შეცდომა იყო ეროვნული ხელისუფლების დროს სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის გაუქმება და მისი მოსახლეობის წინააღმდეგ გალაშქრება. რამდენიმე ტვინი-ნაკულული სეპარატისტის გამო ქართულ საზოგადოებაში ყველაზე უკეთ ინტეგრირებული, პრაქტიკულად ერთიანი კულტურის მქონე ძმების შევინროება და ტერორი დაიწყო მთელი რესპუბლიკის მასშტაბით. სამწუხაროდ, იგივე განმეორდა 2008 წლის 8 აგვისტოს, როდესაც მთელმა საზოგადოებამ, ოპოზიციის ჩათვლით, არ დაგმო 8 აგვისტოს აგრესია ჩვენი ძმების თუ არა, ჩვენი თანამოქალაქეების, სამაჩაბლოში მცხოვრები ოსების წინააღმდეგ, ეს უკვე საქართველოს დღევანდელი ხელისუფლების მიერ განხორციელდა (იხ. ტალიავინის კომისიის დასკვნა) და როგორც თვით დასავლეთში გამოქვეყნებული ზოგიერთი პუბლიკაციიდან ჩანს, შემკვეთი აშშ იყო და არა — რუსეთი. **სირცხვილი იყო, როდესაც საქართველომ ხალხმა თვითი დაიჭრა და პირში წყალი ჩაიგუბა სერბეთის დაბომბვისა და დაქუცმაცების გამო. საგულისხემა, რომ რუსეთი ატარებდა სერბეთის ტერიტორიულ მთლიანობას, რასაც საქართველოსათვის სტრატეგიული მნიშვნელობა ჰქონდა, ვინაიდან საქართველოს ორი გაყინული კონფლიქტის ბედი დიდად იყო დამოკიდებული რუსეთის პოზიციებზე. საქმე მხოლოდ აფხაზეთისა და სამაჩაბლოს დაბრუნებას არ ეხება.**

სეუძლებელია, არ გავიხსენოთ ის სამარცხვინო ფაქტიც, როდესაც „ვარდების ხელი-სუფლებამ“ მოსვლადან სულ რამდენიმე კვირაში სასტიკად დაარბია ეკლესია გლდანში, მაგრამ რა? არც ამის გამო არ გამოხატა პროტესტი ქართველმა ხალხმა და საზოგადოებამ. იგივე განმეორდა სხალთაში მშენებარე ეკლესიის დანგრევის დროსაც, მაშინაც სირაქლემას პოზიციაში აღმოჩნდა ჩვენი ნაქები საზოგადოება. **ასევე სამარცხვინო იყო, რომ გვირგვლიანისა და რობაქიძის მკვლელობის გამო სულ რაღაც 1000-მდე კაცი გამოვიდა პროტესტის გამოსახატად. კიდევ უფრო სამარცხვინო ის იყო, რომ იმ ათასკაციან მინიფესტანტთა ნახევარს პოლიტიკოსები წარმოადგენდნენ, რომლებიც თავიანთი პიარით უფრო იყვნენ დაკავებული, ვიდრე კანონის უზენაესობისა და მართლმსაჯულების დაცვით. არადა, მსავსესი ფაქტის გამო, როდესაც საბერძნეთში პოლიციელმა შემთხვევით 15 წლის ბიჭი მოკლა, მინისტრიც გადააყენეს და პოლიციის უფროსიც. პოლიციელიც დაიჭირეს და მილიონნახევარი ადამიანიც გამოვიდა ქუჩაში. ეს იმიტომ, რომ ჩვენგან განსხვავებით ბერძენ ხალხს ერთიანი საზოგადოება ჰყავს. ასევე სამარცხვინო იყო, როდესაც საქართველოსთვის 7 ნოემბერი, სადაც მშვიდობიანი მომიტინგეებზე სისხლიანი ხელი აღმართა ხელისუფლებამ, მაგრამ რა? კვლავ მცირედი გაბრძოლება და ბედთან შერიგება. საზოგადოების იმ ნაწილმა, რომელიც მუშაობდა პოლიციის, პარლამენტში, ჯარში და სხვადასხვა სახელმწიფო სტრუქტურებში, თავისუფლებას, ღირსებას, თავიანთი ძმებისა და დების გვერდით დგომას ქართველი ხალხის მკვლელებთან და ჯალათებთან ერთად დგომა ამჯობინეს თავიანთი ჯამაგირების გამო. ასე რომ, სანამ ვინმეს დავაბრალებთ საქართველოში განვითარებულ უბედურებებს, უნდა გავიხსენოთ ქართული ანდაზა — „რაც მოგივა დავითათა, ყველა შენი თავითა“.**

**ყველაფერი დაგვიხატა ჩვენი თავი, მაგრამ ბევრი ვერაფერი შევისმინეთ. არც გამოჩნულად პატრიოტი მწერალი გრიგოლ რობაქიძე უნდა დავივიწყოთ, რომელიც თავის დროზე მწარე გულისტკივლით შენიშნავდა, „ქართველ ერს ერთადერთი მტერი ჰყავს, თვითონ ქართველი ერი“... იქნებ, ამ სიტყვებმა მაინც დაგვაფიქროს?!
არჩილ ჭყორიძე**

«სააკაშვილი ისეთი მთვრალი იყო, რომ ბაკინის ვიზიტის დროს ზუგდიდში ვერტმფრენიდან გადაოსვლას ვერ შეძლო»

რატომ იღებს ალკოჰოლსა და დაბაზვიდებულს დიდი დოზით ქვეყნის პირველი პირი?

ექსპერტების, ფსიქოლოგებისა და „მეოთხე ხელისუფლების“ წარმომადგენელთა შეფასება ბოლო დროს ქვეყნის პირველი პირის მიმართ ერთგვაროვანია — მიხეილ სააკაშვილი მოვლენების არაადეკვატურია. რატომ გახდა სააკაშვილი არაადეკვატური? იმასაც ამბობენ, რომ იგი ძალიან ხშირად და დიდი დოზით იღებს დამამშვიდებელ პრეპარატებს. ასევე, ხშირად სვამს და ამას მნიშვნელოვანი შეხვედრების დროსაც კი არ ერიდება.

თამარ ბაგოშიძე, ფსიქოლოგი: „მხოლოდ საჯარო პირებზე არ ვრცელდება ეს შეფასება. ადამიანები დამამშვიდებელ საშუალებებს იღებენ, როცა უძილობა აწუხებთ. ამის მიზეზი სტრესია. სტრესს კი იწვევს ამ ადამიანისგან იმაზე მეტის მოთხოვნა, რისი გაკეთებაც შეუძლია. ეს გავლენას ახდენს, ბუნებრივად, ძილზეც. ამიტომ ადამიანი იძულებულია, დალიოს დამამშვიდებელი საშუალება, თუმცა ერთჯერადად ამის გაკეთება პრობლემას ვერ აგვარებს, რაც აიძულებს მას, სისტემატიურად მიიღოს დამამშვიდებელი პრეპარატები. თუმცა არ არის გამოცხადებული დამამშვიდებლების სისტემატიური მიღება სხვა მიზეზითაც იყოს განპირობებული“.

ამიტომ, ბუნებრივია, ალკოჰოლით რაიმე პრობლემის მოგვარება ან მცდელობა მაინც, დაბრკოლებებთან გამკლავების არაადეკვატური ფორმაა. გარდა ზუგდიდის ინციდენტისა, ჩვენ სააკაშვილის არაერთი გამოსვლა ვნახეთ, სადაც ის ნასვამ მდგომარეობაში იყო ან დამამშვიდებელი პრეპარატების გავლენას განიცდიდა. ერთი კი შეუიარაღებელი თვალთვალ ჩანს, სააკაშვილი ზედმეტად ბევრს ნერვიულობს. ამის მიზეზი ქვეყანაში არსებული უამრავი პრობლემის გარდა საგარეო ურთიერთობები და პოლიტიკაა, ის პოლიტიკა, რომელმაც მიხეილ სააკაშვილის ხელისუფლება დასასრულის დასაწყისთან მიიყვანა. პრეზიდენტის ზუგდიდურ ვიზაჟსა და გადამეტებული დოზით ალკოჰოლით სავსე მიწების მოხმარებას თბილისის ფორუმზე დარეგისტრირებული საქართველოს მოქალაქეებზე გამოხმაურებულ ფორუმის მომხმარებელთა ნაწილი ამტკიცებს, რომ სააკაშვილის ნერვიუბა და გამძლეობა ალარ შერჩა, რაც დამამშვიდებელი პრეპარატების

როდესაც ამერიკელი სენატორი ჯონ მაკეინი საქართველოს ეწვია, სააკაშვილმა მას ტრადიციულად უმასპინძლა. მაკეინმა ქვეყნის პირველი პირისგან საპატიო ჯილდო, საქართველოს ეროვნული გმირის ორდენი მიიღო, ქართული სამზარეულოც დააგემოვნა და ქვეყნის სხვადასხვა რაიონსაც ეწვია.

„მე პირადად სენატორის ნახვაზე მეტად სააკაშვილის ნახვა მსურდა, ვინაიდან მინდოდა, პირადად მეთქვა სათქმელი. ხალხი კითხულობდა, სად არის პრეზიდენტიო, პატრულის რამდენიმე თანამშრომლისგან კი გაჟონა ინფორმაცია, რომ სააკაშვილი ისეთი ნასვამია, ვერტმფრენიდან გამოსვლასაც ვერ ახერხებსო“, — ამბობს ბერაია.

ფსიქოლოგის აზრით, ალკოჰოლის ბოროტად და ხშირად გამოყენება არის სტრესის დაძლევის არასწორი საშუალება: „დებრესიამ მიყოფ ადამიანს შკონია, რომ ალკოჰოლის მიღებით მას ეს პრობლემა მოუგვარდება. მაგრამ ეს ასე არ არის, გამოფხიზლება და კვლავ იგივე პრობლემების წინაშე დადგება;“

მიღებას აიძულებს, ნაწილის მოსაზრება კი ამგვარია: „საკაშვილი ვერასდროს აცნობიერებდა თავის პასუხისმგებლობას ქვეყნისა და ერის წინაშე. ის ყოველთვის არაადეკვატური იყო; ყოველთვის ისეთ ადგილებში დადიხ, ისე მიირთმევს საკვებს, ისეთი ქვეყნები აქვს, რომ ვერაფერი იფიქრებს მასზე, რომ ქვეყნის პრეზიდენტი.“

„საქართველოს და მსოფლიოს“ წყარო, რომელიც ზუგდიდში ცხოვრობს, აღნიშნავს, რომ მაკეინის ზუგდიდში სტუმრობისას მიხეილ სააკაშვილი ისეთი მთვრალი იყო, რომ ვერტმფრენიდან გამოსვლაც ვერ მოახერხაო.

ამას „საქართველოს და მსოფლიოს“ სხვა წყაროც ადასტურებს, თუმცა მას არ სურს საკუთარი ვინაობის გამხელა, ვინაიდან იგი ზუგდიდში მუშაობს და პრობლემების შექმნას ერიდება.

რას შეიძლება უკავშირდებოდეს მიხეილ სააკაშვილის არაადეკვატური ქმედება? ამ ფაქტის შეფასება ფსიქოლოგს ეთხოვით.

სხვათაშორის, ერთი ფაქტი მახსენდება, რომელიც მიხეილ სააკაშვილის ალკოჰოლით ზემოქმედების დროს მიღებულ გადაწყვეტილებას უკავშირდება: აგვისტოს ომის დროს პრესაში დაინერა, რომ მიხეილ სააკაშვილმა ცხინვალში ქართველი სპეცრაზმელებისა და სამხედროების შესვლის ბრძანება ნასვამ მდგომარეობაში გასცა. ამ ფაქტს არც ერთი პოლიტიკური ფიგურა არ გამოეხმაურა. მოგვიანებით კი ფორუმებს ქვეყნის შინაგან საქმეთა მინისტრის — ვანო მერაბიშვილისთვის კითხვების დასმის შესაძლებლობა მიეცათ.

ერთ-ერთმა ჟურნალისტმა პოლიციის შეფს სამი შეკითხვა დაუსვა, მათ შორის იმაზეც, იყო თუ არა მიხეილ სააკაშვილი ნასვამ მდგომარეობაში, როდესაც ცხინვალში შესვლის ბრძანება გასცა. მერაბიშვილმა ჟურნალისტის ორ შეკითხვას უპასუხა, ყველაზე მთავარი კი, რომელიც მიხეილ სააკაშვილის სიმთვრალეს ეხებოდა, უპასუხით ვიმსჯელებთ, რომ დემილი თანხმობის ნიშანია, ნათელია, რა ვითარებაში და რა მიზეზით დაიკარგა ქვეყნის ტერიტორიის 20 პროცენტი.

„თავისუფლების ინსტიტუტი“ პოლიტიკოსად გამომცხვარი კიდევ ერთი პოლიტიკოსი გიგი უგულავაა; „უმალეს ხელისუფალი“ დაჯილდოვებული (თუნდაც ეს თბილისის საერთოდ არ ეხებოდეს) ის მორჩილად ასრულებს. ამის გამო დაკვეთების უზადოდ შემსრულებელი უგულავა დღესაც წარმატებული პოლიტიკური ფიგურაა უმრავლესობაში. სწორედ ამან განაპირობა ის, რომ 2010 წლის გაზაფხულზე დაგეგმილ მერის არჩევნებზე ხელისუფლებამ ფსონი კვლავ უგულავაზე დადო.

თბილისის მერის სავარძელს შეჩვეული გიგიც ამომრჩეველთა გულის მოსაგებად დღემდე სამი ობიექტს მაინც ხსნის (ზოგს დაუმთავრებელს), დანგრეულს აშენებს და სატელევიზიო გამოსვლებში თავის „საგმირო საქმეებზე“ მოგვითხრობს. საინტერესოა ის ფაქტიც, რომ უგულავას ინიციატივით, თბილისელებს (მხოლოდ იმ ასაკის ადამიანებს, რომელთაც არჩევნებში ხმის მიცემის უფლება აქვთ) ინგლისურისა და კომპიუტერის უფასოდ შესწავლის საშუალება მიეცათ. ეს ყველაფერი რომ არჩევნებს უკავშირდება და უგულავას წინასაარჩევნო „ფორიანი კანფეტია“, ნათელია.

უგულავამ დაპირებების სკივრს ამჯერადაც მოხსნა თავი. „პირიქი“ უგულავამ მშვენივრად იცის, თავისი სკივრიდან როდის რა დააძროს, ვის რა პატივი სცეს... უგულავამ ჟურნალისტები რესტორანში დაპატიჟა და ძვირადღირებული „ლანჩი-თა“ გაუმასპინძლა. „ზე-

უგულავას წინასაარჩევნო პიარის ქვეყნის ბიუჯეტს მილიონობით ლარი უჯდება

„თავისუფლების ინსტიტუტი“ პოლიტიკოსად გამომცხვარი კიდევ ერთი პოლიტიკოსი გიგი უგულავაა; „უმალეს ხელისუფალი“ დაჯილდოვებული (თუნდაც ეს თბილისის საერთოდ არ ეხებოდეს) ის მორჩილად ასრულებს. ამის გამო დაკვეთების უზადოდ შემსრულებელი უგულავა დღესაც წარმატებული პოლიტიკური ფიგურაა უმრავლესობაში. სწორედ ამან განაპირობა ის, რომ 2010 წლის გაზაფხულზე დაგეგმილ მერის არჩევნებზე ხელისუფლებამ ფსონი კვლავ უგულავაზე დადო.

ტიის გეგმაც წარუდგინა; მისი ინიციატივით ახალი სასწავლო ცენტრი გაიხსნება. „წლეულს 10 000 ადამიანი შეძლებს დასაქმებისთვის საჭირო უნარ-ჩვევების მიღებას; მერიასში შეიქმნება კურსდამთავრებულთა ბაზა. წარჩინებულებს მერია სახელმწიფო სტრუქტურებსა და კერძო სექტორში მუშაობის დასაწყებად უშუამდგომლებს. მათი ერთობლივი შეთანხმებით, სოციალურად დაუცველი, მრავალშვილიანი ოჯახების დასაქმების პროგრამა ამოქმედდება, რომელიც ქალაქის მასშტაბით სოციალურად დაუცველი მრავალშვილიანი ოჯახის თითო წევრის კერძო სექტორში დასაქმებას ითვალისწინებს“, — გვირგვინებდა შარშან უგულავა, თუმცა განხორციელებული გეგმა თვალთვალ არავის უნახავს.

მიდან“ დაბრუნებულმა ჟურნალისტებმა აღნიშნეს, რომ სუფრაზე, რომელსაც ჩიტის რძეც კი არ აკლდა, კარგად მოილხინეს; შემდგომ კი ისიც გაარკვიეს, რომ დედაქალაქის ბიუჯეტს მათი პატივისცემა 60 000 ლარამდე დაუჯდა.

თბილისის მერის სავარძელს შეჩვეული გიგიც ამომრჩეველთა გულის მოსაგებად დღემდე სამი ობიექტს მაინც ხსნის (ზოგს დაუმთავრებელს), დანგრეულს აშენებს და სატელევიზიო გამოსვლებში თავის „საგმირო საქმეებზე“ მოგვითხრობს. საინტერესოა ის ფაქტიც, რომ უგულავას ინიციატივით, თბილისელებს (მხოლოდ იმ ასაკის ადამიანებს, რომელთაც არჩევნებში ხმის მიცემის უფლება აქვთ) ინგლისურისა და კომპიუტერის უფასოდ შესწავლის საშუალება მიეცათ. ეს ყველაფერი რომ არჩევნებს უკავშირდება და უგულავას წინასაარჩევნო „ფორიანი კანფეტია“, ნათელია.

„თავისუფლების ინსტიტუტი“ ყოფილი წევრი თავს არ ზოგავს, რომ არჩევნებში გაიმარჯვოს. საკრებულოში სამი თვის განმავლობაში იმდენჯერ მივიდა, საერთოდ, რომ არ ყოფილა 4 წლის განმავლობაში; ამასთან, საკრებულოს 2010 წლის დასაქმების ბიუჯეტის

უგულავამ დაპირებების სკივრს ამჯერადაც მოხსნა თავი. „პირიქი“ უგულავამ მშვენივრად იცის, თავისი სკივრიდან როდის რა დააძროს, ვის რა პატივი სცეს... უგულავამ ჟურნალისტები რესტორანში დაპატიჟა და ძვირადღირებული „ლანჩი-თა“ გაუმასპინძლა. „ზე-

მიდან“ დაბრუნებულმა ჟურნალისტებმა აღნიშნეს, რომ სუფრაზე, რომელსაც ჩიტის რძეც კი არ აკლდა, კარგად მოილხინეს; შემდგომ კი ისიც გაარკვიეს, რომ დედაქალაქის ბიუჯეტს მათი პატივისცემა 60 000 ლარამდე დაუჯდა.

თბილისის მერის სავარძელს შეჩვეული გიგიც ამომრჩეველთა გულის მოსაგებად დღემდე სამი ობიექტს მაინც ხსნის (ზოგს დაუმთავრებელს), დანგრეულს აშენებს და სატელევიზიო გამოსვლებში თავის „საგმირო საქმეებზე“ მოგვითხრობს. საინტერესოა ის ფაქტიც, რომ უგულავას ინიციატივით, თბილისელებს (მხოლოდ იმ ასაკის ადამიანებს, რომელთაც არჩევნებში ხმის მიცემის უფლება აქვთ) ინგლისურისა და კომპიუტერის უფასოდ შესწავლის საშუალება მიეცათ. ეს ყველაფერი რომ არჩევნებს უკავშირდება და უგულავას წინასაარჩევნო „ფორიანი კანფეტია“, ნათელია.

„თავისუფლების ინსტიტუტი“ ყოფილი წევრი თავს არ ზოგავს, რომ არჩევნებში გაიმარჯვოს. საკრებულოში სამი თვის განმავლობაში იმდენჯერ მივიდა, საერთოდ, რომ არ ყოფილა 4 წლის განმავლობაში; ამასთან, საკრებულოს 2010 წლის დასაქმების ბიუჯეტის

უგულავამ დაპირებების სკივრს ამჯერადაც მოხსნა თავი. „პირიქი“ უგულავამ მშვენივრად იცის, თავისი სკივრიდან როდის რა დააძროს, ვის რა პატივი სცეს... უგულავამ ჟურნალისტები რესტორანში დაპატიჟა და ძვირადღირებული „ლანჩი-თა“ გაუმასპინძლა. „ზე-

მიდან“ დაბრუნებულმა ჟურნალისტებმა აღნიშნეს, რომ სუფრაზე, რომელსაც ჩიტის რძეც კი არ აკლდა, კარგად მოილხინეს; შემდგომ კი ისიც გაარკვიეს, რომ დედაქალაქის ბიუჯეტს მათი პატივისცემა 60 000 ლარამდე დაუჯდა.

უგულავა თბილისის მერი 2005 წლიდანაა. მისი მერობის პერიოდში უფრო მეტი

უგულავა თბილისის მერი 2005 წლიდანაა. მისი მერობის პერიოდში უფრო მეტი

უგულავა თბილისის მერი 2005 წლიდანაა. მისი მერობის პერიოდში უფრო მეტი

უგულავა თბილისის მერი 2005 წლიდანაა. მისი მერობის პერიოდში უფრო მეტი

თხოვთ, თუმცა შეგვიძლია, ბიზნესის ტერორში დასაბუთებულად დავადანაშაულოთ. ვერ კიდევ თბილისის მოქმედმა მერმა 37 სასწავლო ცენტრი გახსნა, რომლებშიც დაახლოებით 600-მდე ადამიანი მუშაობს. მათი საშუალო ანაზღაურება 300 ლარია. საბოლოოდ სახელფასო რეესტრს, რომელიც 5 თვის განმავლობაში იქნება დროებით დასაქმებული ადამიანებისთვის, 900 000 ლარს შეადგენს. შესაბამისად, როგორც კი არჩევნები დამთავრდება, 600 ადამიანი — სამსახურს, ხოლო ურ ფაზაში გაზაფხულზე შევა და „კინოც“ მაშინ ნახეთ. ის, რომ სამშენებლო კომპანიებს „შეენერათ“ ძველი თბილისის რეაბილიტაცია, ამაზე უგულავას პასუხს ვერ მოვ-

გიგი უგულავა სპორტული გვერდი მოამზადა შორენა ბობოლაძემ

გზურთ, გაგზიაროთ თქვენი მოსაზრებები? დაგვიკავშირდით: 38-41-97, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

საქართველო

ზურაბ გაგნიძე: **ზვიად ძიძიგურს ყოველთვის აკლდა პოლიტიკური ალღო და კეთილგონიერება**

თვითმმართველობის არჩევნებმა და მერის სავარძლის დაუფლების შესაძლებლობამ ოპოზიციის გარკვეული ნაწილი გაააქტიურა, ხელისუფალთა მიმართ მათი სკეპტიციზმი საეჭვოდ გააღრმავდა. ხელისუფლება კი ამბობს — არჩევნებს უკეთესად ჩავატარებთ, მაგრამ ამგვარი დაპირება ბოლო წლებში არა ერთხელ მოგვისმენია. ქართული პოლიტიკის ოპოზიციური სპექტრი თვითმმართველობის არჩევნების ჩატარებას გაეროს სთხოვს; გაეროსადმი მიმართვას ერთსულოვნად მოაწერეს ხელი და ზ.ძიძიგურიც იმედოვნებს, რომ ეს ნაბიჯი საქართველოში თვითმმართველობის არჩევნებს გადაარჩენს. კანონმდებლობის თანახმად კი, ხელისუფლების მიმართვის გარეშე ადგილობრივი არჩევნების ჩატარებას გაერო ვერ იკისრებს. ვნახოთ, რა მოხდება. კონსერვატიულმა პარტიამ მერობის კანდიდატად პარტიის ლიდერის — ზვიად ძიძიგურის კანდიდატურა დაასახელა, რომლის ფსიქოპორტრეტს წარმოგვიდგენს ფილოსოფიისა და ფსიქოლოგიის დოქტორი, პროფესორი **ზურაბ ბაბნიძე**.

ატეხვის მცდელობა იყო, რომელსაც პოლიტიკოსები ხშირად მიმართავენ პოპულარობის გაზრდის მიზნით. ეს იყო სააკაშვილის ფუჭსიტყვაობის მიზანმიმართული სუსტი ასლი რის თქმის უფლებას თვითონ ბატონ ძიძიგურის სიტყვები მძღვეს: „პირველად საქართველოში უნდა დაინსტალირდეს პრაიმერის პროცესი, რაც გაააქტიურებს ჩვენ მხარდამჭერებს და აიძულებს ხელისუფლებას, ბევრ დათმობაზე წავიდეს“. ეს კი მიგვაწინინებს, რომ მის პოლიტიკულში სასესიო გამოცდის ხელშეწყობა არაა შესაძლებელი. მან ერთ-ერთ ინტერვიუში განაცხადა, რომ, ადგილობრივ არჩევნებში აპირებს მონაწილეობას და, „ასევე საპროტესტო აქციებშიც“. ორმაგი სახე და ორმაგი სტანდარტი თან გვარწმუნებს: „ჩემთვის ყველაზე დიდი ქონება პატიოსანი კაცის სახელია და ვცდილობ, გავუფრთხილდე“. რა კატეგორიის პატიოსანებაა, მერის სავარძელი გასრულდა და იმავე ქალაქში გამართულ საპროტესტო აქციებში აპირებდეს მონაწილეობის მიღებას, ანუ „ძიძიგური ძიძიგურის წინააღმდეგ“?! მას სჯერა თავისი არჩეული გზისა და პატიოსანების, არასოდეს იდნაშაულებს თავს შეცდომებში;

— ბატონო ზურაბ, რა ფსიქოლოგიური მატარებელია ზვიად ძიძიგური და რამდენად ფლობს პიროვნული სიმნიშვნის აუცილებელ კრიტერიუმებს?

— პიროვნების დახასიათება ერთი სიტყვით რომ შეიძლება, ვიტყვი, ზვიად ძიძიგური რომანტიკოსი პოლიტიკოსია-მეთქი. ქართულ პოლიტიკაში სრულიად ახალგაზრდა მოვიდა და ბრძოლის გზებზე გაჭაღარავდა. რომანტიკოსები ქმნიან ღრმად ემოციურ და ამაღლებებელ დამოკიდებულებას რამესადმი. ძიძიგურმა ამგვარი დამოკიდებულება შექმნა საქართველოს დამოუკიდებლობისადმი, თავისუფლებისთვის ბრძოლაში მთელი არსებით გადაეშვა.

ათასი ბრალდება წაუყენეს და ტყე-ტყე „ნადიროვით“ სდევნიდნენ.

ძიძიგური რომანტიკოსია, ეტად ეგზოციტრიკი და ემოციური ფსიქოტიკი. ამგვარად დამოკიდებულება მისი სულიერება დაამსხვრია და გამოიწვია მისი სულიერებასთან დაკავშირება.

ზვიადის იდეალიზებული უნივერსალიზმი პირისპირ შეეჯახა ცხოვრებისეულ ბინძურ სისასტიკეს. ეს ყველაფერი ავადმყოფურად განიცადა, გაუჭირდა ციდან მიწაზე მტკიცეულად დანარცხება. იდეალის მსხვერპლად მისი მომავალი ნაწილობრივ განსაზღვრა. ასე თუ ისე, მან გაუძლო ამ ტვიკოსსა და ტანჯვას, ათას ბილნ ცილისნამებას, ეკლიან გვირგვინს, მაგრამ შინაგან ნატურას ბევრი ვერაფერი შესძინა, რადგან არ გააჩნია იდენტობის მყარი განცდა, ამიტომაც ვერ მიაღწია ნამდვილ, ქვეყნარტ პიროვნულ სიმნიშვნეს.

— ზვიად ძიძიგურის ვარდოსნებთან წასვლის საკითხს ფსიქოლოგიური როგორ და რით ახსნი?

— ცხიდან გამოსულ რომანტიკოს-პოლიტიკოსი ქართული პოლიტიკა სრულიად ახალ სამოსელში დახვდა. გულანთებულმა რევოლუციონერებმა საქართველოს დამოუკიდებლობის აქტს მაინც მიაღწიეს, მაგრამ, როგორც ხდება ხოლმე, ამით მხოლოდ ვიგინდარებმა ისარგებლეს. ზვიადის მიერ განვლილი გზის პათივისცემა სადაც გამქრალიყო, ხოლო ერთგული იდეალები — დამსხვრეული იყო, მონოლითურად შეკრული ერთი გათითოკაცებული დახვდა. სამართლიანი, დემოკრატიული საქართველოს ნაცვლად ნეოკოლონიალიზმის გზაზე შემდგარი ქვეყანა შეეგება. პოლიტიკური ტესტი ახალ სახეებსა და ახალ თამაშის წესებს მოითხოვდა. ზვიადს კი აკლია

მოქნილობა, ლავირების უნარი, სიახლის აღქმა და ეფექტური გათავისების ნიჭი. თანაც მისი „ფსიქიკე“ ნაკლები რხევებით არ ხასიათდება და ძლიერი შინაგანი პრინციპებიც აქვს. გაუჭირდა არსებულ სიტუაციასთან კომფორტული მიმართულებების მოძებნა, როგორც ყოველთვის, მან არსებული რეალობა კი დაინახა, მაგრამ — ზედაპირულად და ვერ შეძლო მისი სიღრმისეული შეფასება. უმნიშვნელო პიროვნებამ ფეხქვეშ უწინადაგობა იგრძნო და გაუჩნდა რომანტიული ოცნებების სქემით გარკვეულობისა და პოლიტიკური სამართლიანობის აღდგენის კატასტროფული მოთხოვნა. მისი განხორციელების გადაწყვეტილება მან სპონტანურად მიიღო, ყოველგვარი გონებრივი განსჯის, ვითარების შესწავლისა და დახანების გარეშე. ამრიგად, აღმოჩნდა ეროვნული მოძრაობის ცნობილი სახე ზვიად ძიძიგური ერთიან ნაციონალურ მოძრაობაში. მანამ გაუთვალისწინებელი სპონტანურობით, პიროვნული უმნიშვნელობით ნაციონალურ მოძრაობას ეროვნულობის ფასადური ფორმა შეუქმნა, რაც არ ეპატიება გამოცდილ პოლიტიკოსს, რამაც მისი რეიტინგი პოლიტიკურ ასპარეზზე მნიშვნელოვნად შეარყია. თვითონ ამ ფაქტს ასე ხსნის: „**მაშინ შევადრინდებთან ბრძოლის გამო მივიღე ეს გადაწყვეტილება. ვისაც ნამდვილად შეეძლო შევადრინდის დამარცხება მისა სააკაშვილი და ნაციონალური მოძრაობა იყო. მაშინ კონსერვატორებმა, რესპუბლიკელებმა და ნაციონალურმა მოძრაობამ გააკეთეს ერთიანი ბლოკი**“, მანიპულირების საშუალებებმა და პიარტექნოლოგიების დახვეწილობამ ამკარად წარმოაჩინა ზვიადის, როგორც პოლიტიკოსის, სისუსტე და ნაკლოვანებანი: მან ვერ შეძლო არსებულის ინტენსიური ანალიზი, პრობლემაზე ცენტრირებულობა, კარგადა და ცუდს შორის სხვაობის დანახვა.

ზვიად ძიძიგურს აკლია ბაჰჩიანობა, ღალატობს ალღო და გუჰანი, სუსტი ინტუიციური შებენებები აქვს.

ეს აღნიშნული ფსიქოლოგიები უშუალოდ უკავშირდება ინდივიდის გონებრივ უნარებსა და ინტელექტს, პროგრესული აზროვნების უნარს. მისმა ნაციონალუბის გვერდში დადგომამ დაგვანახა, რომ ზვიად ძიძიგური გარემოებათა ზეგავლენით მიიღო იდეასთან და არა — შინაგანი მონოღობით. მის ამგვარ პოზიციას კი ინვესტის ხასიათში არსებული არაკომფორტული იმპულსები.

— ნამდვილად არაობიექტურები ვიქნებით, თუ იმ ფაქტს არ გავიხსენებთ, როცა ვარდოსნების არჩევნებიდან რამდენიმე დღის შემდეგ ძიძიგური ოპოზიციამ გააღვიძა...

— ეს აამკარავებს, რომ მისი მხრიდან ეს იყო პროცესებისა და ვითარების არაეფექტიანი და დაგვიანებული შეცნობა, რადგან მის პიროვნებაში ემოციური ნონასწორობა დომინანტურ ხაზს არ ემორჩილება. ამგვარი ფსიქოტიკი დიდ წარმატებას ვერაოდეს აღწევს, მიუხედავად იმისა, რომ მთელი სიცოცხლის განმავლობაში სურს, რამე ხელშეახლები შექმნას და შეუძლია მიზნისთვის თავდადებულობა ბრძოლა. ამ ნაბიჯს თვითონ ასე ხსნის: „**საკაშვილისაგან შემოთავაზებებიც მქონდა და ნორმალური დამოკიდებულებაც, მაგრამ ვნახე, იყო მცდელობა, შეექმნა რეჟიმი და დაემკვიდრებინა წესები, რომელსაც მთელი ცხოვრება ვებრძოდი, წამოვედი**“. ქვეცნობიერში უწინავს, რომ,

თუ სააკაშვილი იმ ილახს აბრძოდა, რომლისთვისაც ძიძიგური მთელი ცხოვრება იბრძოდა,

მაშინ უშუალოდ თვითონ ძიძიგურს აბრძოდა.

ამ სიტუაციაში ან უნდა გაპოლოდა იმ გზას, რასაც დაადაგ ან უნდა წამოსულიყო. ის რომ იძულებული შეექმნა, წამოსულიყო კარგად ჩანს მის ერთ-ერთ ინტერვიუში, სადაც ამ ფაქტს აანალიზებს: „**ამ გადასახედვად შეიძლება იყოს რაღაც სინანული, ჩემს მაშინდელ გადაწყვეტილებაში, მაგრამ ნებისმიერ ძალას, რომელსაც აბსოლუტური ძალაუფლება ჩაუვარდება ხელში, შეიძლება სააკაშვილზე უარესი გააკეთოს**“. სინანული სიმნიშვნის კრიტერიუმი. მაგრამ ის არ ნანობს გულწრფელად. რაც შეეხება პრეზიდენტ სააკაშვილის „**აბსოლუტურ ძალაუფლებას**“, მაშინ მერის არჩევნებში რატომღა მონაწილეობას? თვითონ აცხადებდა პრესის ფურცლებზე: „**როდესაც მანდატებს სახალხოდ დაჭრი, უკან აღარ უნდა დაიხიო**“. რა შეიცვალა? ასეთ პოლიტიკურ პარადოქსებს ფსიქოლოგიაში ღირებულებათა აღრევას უწოდებენ, თუმცა ღირებულებათა აღრევა დღეს მარტო პოლიტიკოსებში კი არა, თვით ერის ფსიქოგანწყობაშიც შეიმჩნევა. ზვიად ძიძიგურს ვერ გაუცნობიერებია, რომ პოლიტიკური გათვლით ოპოზიციონერთა მონაწილეობა მერის არჩევნებში თვით პრეზიდენტს ალუდგენს იმიჯს და მის ნისქვილზე დაასახამს წყალს.

ზვიად ძიძიგური არაა ანალიტიკური აზროვნების პოლიტიკოსი ელასტიური მიდგომებით. ამის თქმის უფლებას მძღვეს ის ფაქტი, რომ პრაიმერის იდეა მთელ ოპოზიციას კონსერვატორებმა შესთავაზეს. ზვიად ძიძიგურის აზრით: „**პრაიმერი ერთობის გამოვლენის გეგმა და ვთავაზობთ ოპოზიციურ სპექტრს, გამოავლინოს საერთო ლიდერი**“. კონსერვატორების ლიდერის გეგმად ვერ გაამართლა. პრაიმერის მიზიდველი აღმოჩნდა. პრაიმერი, მხოლოდ ხმაურის

ზვიად ძიძიგურს არ შეუძლია, წინასწარ დაგვიანდეს ბრძოლის სტრატეგია და ნებისყოფის სიბტყისით, გონებრივ, ფიზიკურ და სულიერ კალთა კონსენსრაციით მიჰყვას ერთსა და იმავე გზას.

მან ვერაფრით შეძლო პოლიტიკოსად ჩამოყალიბება, რადგან ვერაფრით ისწავლა საკუთარი ემოციების ფლოზა, ზუსტი და გათვლილი სვლების ხელოვნება. ახლაც, მერობის მაძიებელი ძიძიგური რიხიანად აცხადებს: „**საკაშვილის რეჟიმის დემონტაჟი, სწორედ ადგილობრივი არჩევნებით დაიწყება**“. ფსიქოლოგიის ეს მის ქვეცნობიერში არსებული „ნატურის“ გახმოვანებაა, რადგან იგი იყო და რჩება ქუჩის მეამბოხე პოლიტიკის მატარებელ სუბიექტად, რომელსაც სჯერა, რომ დიდი პოლიტიკა 21-ე საუკუნეში ხალხის ქუჩაში გამოსვლით, მაგისტრალის გადაკეცივით, სირცხვილის დერეფნებითა და პრეზიდენტის რევიდენციაში კურდღლების გადასმით... იმართება. ის ვერ შედგა როგორც მონიფული პიროვნება და მონიფული პოლიტიკოსი. ამგვარი ფსიქოტიკი უამრავი შტრიხების არაორდინალური სინთეზით ნებისმიერ ამომრჩეველს დააქვებს.

ესაუბრა ლალი შაჰიაჰვილი

თეიმურაზ ჩარკვიანი — დუმილის ბიჭი

ქადრი ფილიძე „მიმინო“

თეიმურაზ ჩარკვიანი არასაპატიო მიზანით საკომიტატო მოსაგონისა და კლანდული სტრუქტურის გახდენას არ თაქილავს.

ბათუმის მაჟორიტარი დეპუტატი თბილისელი ბიზნესმენი თეიმურაზ ჩარკვიანი, რომელმაც 2008 წლის საპარლამენტო არჩევნებში „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ სახელით მიიღო მონაწილეობა. 57 წლის თეიმურაზ ჩარკვიანი პარლამენტში ბიზნესიდან რომ მოვიდა, ეს არცაა გასაკვირი, რადგან „ნაციონალურმა“ 2008 წლის არჩევნებზე ფსონი ძირითადად ფულიან და ჯიბეხელ ადამიანებზე დადეს, მაგრამ ერთგვარად პარადოქსია, რომ ბათუმელებმა მათი პრობლემების მოგვარება თბილისელ კაცს ანდეს.

თეიმურაზ ჩარკვიანი მარტო ბათუმელებმა არჩიეს თუ ხელისუფლება დაეხმარა მის დეპუტატის მანდატის მოპოვებაში, ეს საკამათო თემაა და ამაზე მსჯელობა შორს წაგვიყვანს, მაგრამ ერთი რამ ცხადია, წელიწადნახევრის განმავლობაში მან ვერ მოახერხა საქართველოს მოსახლეობისთვის წარედგინა თავი.

თეიმურაზ ჩარკვიანის პოლიტიკური მოღვაწეობის შესახებ, თანაპარტიულებისა და ნათესავ-ახლობლების გარდა, სოტა ჰინგაძე თუ იხის.

სათბურე პირობებს უქმნის ბიზნესის წარმოებისათვის და ბატონ თეიმურაზსაც მშვიდად შეუძლია იყოს, რადგან „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ გაფურჩქენილ მის სამშენებლო ბიზნესს მინიმუმ 2013 წლამდე არანაირი კატაკლიზმები არ ემუქრება, თუ არ ჩავთვლით გაზაფხულზე ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებისთვის „ნაციონალურის“ წინასაარჩევნო კამპანიის დასაფინანსებლად „ნებაყოფლობით მცირედი შესანიშნავი“ გაღებას.

ბატონ თეიმურაზს სამშენებლო ბიზნესი რომ აქვს, ეს იმ ბიოგრაფიულ მონაცემებში დაფიქსირებული არაა, რომელიც პარლამენტის ოფიციალურ ვებგვერდზეა განთავსებული. აღნიშნულ მონაცემებში არც ის წერია, რომ თეიმურაზ ჩარკვიანის მეორე ნახევარი, პროფესიით ექიმი ნინო ქორქაშვილი ე.წ. მიხაილოვის საავადმყოფოს გენერალური დირექტორია. როგორც ჩვენთვის სანდო წყაროდან გახდა ცნობილი, ეკონომიკის მინისტრმა ქალბატონი ნინო სწორედ მეუღლის პროტექციით დანიშნა ამ ფრიად საპასუხისმგებლო თანამდებობაზე.

რაც შეეხება თეიმურაზ ჩარკვიანის პიროვნების შესახებ პარლამენტის საიტზე გამოქვეყნებულ საჯარო ინფორმაციას, შემდეგია:

ბატონი თეიმურაზი 1952 წლის 5 თებერვალს ქ. თბილისში დაიბადა. ჰყავს მეუღლე და ორი შვილი, უმაღლესი განათლება საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში მიიღო სამრეწველო და სამოქალაქო მშენებლობის სპეციალობით. კვალიფიკაციით ინჟინერ-მშენებელია. პროფესორი თეიმურაზ ჩარკვიანი საქართველოს საინჟინრო აკადემიის წევრ-კორესპონდენტია. აქვე უნდა ითქვას ისიც, რომ 2007 წელს ბატონმა პრეზიდენტმა თეიმურაზ ჩარკვიანი ლიონის ორდენით დააჯილდოვა. ლიონის ორდენის კავალერმა შრომითი საქმიანობა 1967 წელს ტრესტ „საქკომპმშენის“ მე-6 სამშენებლო

სამმართველოში მუშად დაინიშნა. თუმცა ვირული სამუშაოს შესრულება მალე მოხერხდა და 1969 წელს სამსახურიდან წამოვიდა. ხუთ წელზე მეტ ხანს თეიმურაზ ჩარკვიანი, სავარაუდოდ, უმუშევარი იყო. 1974 წელს კი საქართველოს მშენებლობის სამინისტროს რკინა-ბეტონის ქარხანაში ოსტატად გააგრძელა მუშაობა. მალე იმავე ქარხანაში ჯერ მთავარ ტექნოლოგად, ხოლო შემდეგ საამქროს უფროსად დანიშნეს. 1978 წელს საქართველოს სასოფლო მშენებლობის სამინისტროს №1 ტრესტის რკინა-ბეტონის ქარხანაში მთავარ ინჟინრად გადავიდა მოკლე ხანში კი დირექტორის თანამდებობა დაიკავა. აქედან მოყოლებული თეიმურაზ ჩარკვიანი რამდენიმე ქარხნის დირექტორი იყო, „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ მინისტრის სავარძელში ჯდომასაც გაუსინჯა გემო. ბატონი თეიმურაზი საქართველოს ურბანიზაციისა და მშენებლობის მინისტრი სულ რაღაც ექვსი თვე გახლდათ.

როგორც კი მინისტრის თანამდებობიდან გადააყენეს, ის მაშინვე სს სამშენებლო კომპანია „თბილისის“ გენერალური დირექტორის რანგში მოგვევლინა. 2008 წელს თეიმურაზ ჩარკვიანი საქართველოს პარლამენტის წევრი, ევროპასთან ინტეგრაციისა და დარგობრივი ეკონომიკისა და ეკონომიკური პოლიტიკის კომიტეტების წევრი ხდება.

57 წლის დეპუტატი ჯადვატი პოლიტიკური აქტიურობით არს ხალისუფლებას და არს ოპოზიციის აბაჯრებს თავს.

ჟურნალისტებისთვის კომენტარის გაკეთება ჩიორა თავთაქიშვილისა და მისი ასაკის პარლამენტარების საქმეა. ნახევარ საუკუნის გადაცილებული დეპუტატი მსგავსი წერილმანებისთვის არ ცდებოდა. თანაც საკუთარ ბიზნესს გაფრთხილება უნდა — რა იცი, შენს ნათქვამს როგორ შეატრიალებენ ინტრიგანი ჟურნალისტები?! თუმცა კომიტეტის სხდომებზე ცალკეულ საკითხებთან დაკავშირებით შიგა და შიგ საკუთარ მოსაზრებებს მაინც უზიარებს კოლეგა პარლამენტარებს.

ოფიციალური ინფორმაციის გაცნობის შემდეგ, ცნობილ ადამიანებს კითხვით მივმართეთ — თუ იციან, ვინ არის თეიმურაზ ჩარკვიანი? ჩვენ არც ამჯერად შევძენდარვართ.

მე-7 მონვევის პარლამენტის დეპუტატისა და ლიონის ორდენის კავალერის პოლიტიკური საქმიანობის შესახებ წარმოდგენა არ აქვს „ეროვნულ-ქრისტიანული“ მოძრაობის თავმჯდომარე გიორგი ანდრიაშვილს, ამიტომ მან ამ საკითხზე კომენტარის გაკეთება არ ისურვა.

ცესკოს ყოფილმა თავმჯდომარემ ნანა დევდარიანმა არც ის, ვინაა თეიმურაზ ჩარკვიანი, თუმცა მუდმივად აკვირდება ქვეყანაში მიმდინარე პოლიტიკურ პროცესებს:

— თეიმურაზ ჩარკვიანი? არ ვიცი ვინაა. იქნებ თქვენ მითხარით?

— ის საქართველოს პარლამენტის წევრია, თქვენი აზრით, უნდა ცნობდეს თუ არა საზოგადოება დეპუტატებს?

— ეს პრობლემა მუდმივად იდგა; ამ კატეგორიის პარლამენტარებს ძალიან ენამოსწრებულად უნდა ჯანსუღ ჩარკვიანმა „დუმილის ბიჭი“. თუმცა პარლამენტის წევრების რაოდენობის შემცირების შემდეგ ეს პრობლემა დღის წესრიგში აღარ უნდა მდგარიყო. 150 კაცი არც ისე ბევრია, რომ რომელიმე მათგანს არ იცნობდნენ.

— ქალბატონ ნანა, მაინც რატომაა ეს საკითხი საქართველოში მუდმივად აქტუალური?

— ეს პრობლემა განსაკუთრებით თვალსაჩინო „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ გახდა, რადგან, ვისაც არ დაეზარა და დროზე აფრიალა, ყველა პარლამენტის წევრობის კანდიდატა სიაში მოხვდა.

ეს ოსები პოლიტიკას ისეთი რაგამი, როგორც ნაგოვან და საზოგადოების წინაშე არ გაქვს დამსახურება, კარლამენტარის სტატუსი ვერ გიშვავს, საზოგადოებამ თავად უნდა გალიაროს. ნათია ქალაიშვილი

თეთრი სახლი 15 მილიონი დოლარით გაიყვანა

ვაშინგტონში მდებარე პრეზიდენტის რეზიდენციის ლირებულება ერთი წლის მანძილზე 5,1%-ით (15,5 მილიონი დოლარით) შემცირდა.

2009 წლის იანვარში თეთრი სახლი 308 მილიონ დოლარად იყო შეფასებული, 2010 წლის იანვარში კი მისმა ფასმა 292,5 მილიონი შეადგინა. ექსპერტები აღნიშნავენ, რომ მარშან ამერიკაში უძრავი ქონებისა და, კონკრეტულად, თეთრი სახლის გაიყვანის ტემპი შენედა. 2008 წელს პრეზიდენტის რეზიდენციის ლირებულებამ 7,2%-ით ანუ 24 მილიონი დოლარით იკლო. თეთრი სახლი 1800 წელს აშენდა. მისი საერთო ფართი 5,1 ათას

კვადრატულ მეტრს აღემატება. შენობაში 132 საცხოვრებელი ოთახი, 35 სააბაზანო, 16 საძინებელი, სამი სამზარეულო, სამი ლიფტი, 28 ბუხარი და ერთი მინისქვეშა ბუნკერი; მინის ნაკვეთის ფართობი 7,3 ჰექტარს შეადგენს. თეთრი სახლის ყიდვას, ცხადია, არავინ აპირებს, იმ უბრალო მიზეზის გამო, რომ ის არ იყიდება. ანალიტიკოსები აშშ-ის პრეზიდენტების რეზიდენციას მხოლოდ ინტერესის გამო აფასებენ.

აზიას ოზონის ექსპორტში აღანაულებენ

კლიმატოლოგებმა დაადგინეს, რომ აზიიდან დაბინძურებული ჰაერი ჩრდილოეთ ამერიკამდე აღწევს. საუბარია აზოტის ოქსიდებით დაბინძურებულ ჰაერზე. ბოლო წლებში ამგვარი შენარტები ამერიკისა და ევროპის ჰაერში საგრძნობლად შემცირდა, მაგრამ აშშ-ის ტერიტორიაზე ახლაცაა რეგიონები, სადაც ჰაერი დიდი რაოდენობით ოზონს — აზოტის ოქსიდის სხვა ნივთიერებებთან ქიმიური რეაქციის შედეგს შეიცავს.

მიუხედავად იმისა, რომ ოზონის შრე დედადინას კოსმოსური სხივების დამლუპველი ზემოქმედებისაგან იცავს, ადამიანისათვის ის უკიდურესად ტოქსიკური ნივთიერებაა, რომელიც ზველას, ყველის გაღიზიანებას, მკერდის არემი ტკივილებსა და სუნთქვის გახშირებას იწვევს. ოზონის ზემოქმედებასთან აკავშირებენ ასთმას, ბრონქიტსა და უამრავ სხვა დაავადებას. კომპიუტერული მოდელირების შედეგად დადგინდა, რომ მანვე ნივთიერებები ამერიკაში აზიიდან ვრცელდება. ანალიზისათვის გამოიყენეს მონაცემები, რომლებიც კოსმოსურმა აპარატებმა 1995-2008 წლებში მოაგროვეს. სულ ცოტა ხნის წინათ მეცნიერებმა ოზონური დაბინძურების კიდევ ერთი მექანიზმი აღმოაჩინეს. ოზონი აზოტის ოქსიდებისაგან გზებისა და უამრავ სხვა დაავადებში მიმდინარე რეაქციების საწარმოებდა.

გერმანულმა ფონდმა „სოფონა, პასუხისმგებლობა და მომავალი“ ნაციონალ-სოციალიზმის მსხვერპლთა დასახმარებლად 2010 წელს 2,2 მილიონი ევრო გამოყო.

გეგმავლება ნახიზის მსხვერპლთა 2,2 მილიონი ევრო გაყოფას

თანხა აღმოსავლეთ და ცენტრალურ ევროპაში, აგრეთვე, ისრაელში ჰიტლერის რეჟიმის მსხვერპლთა მხარდასაჭერად გადაინაწილებდა. სულ წარსულის გააზრებაზე, ადამიანის უფლებათა დაცვასა და ნაციონალის მსხვერპლთა დახმარებაზე წელს ფონდი 6,7 მილიონ ევროს დახარჯავს. ფონდის მმართველობის წევრის — მარტინ ზალმის განცხადებით, ოსვენციმის გათავისუფლებიდან ლამის 65 წლის შემდეგაც ნაციონალ-მსხვერპლთა გარკვეული ნაწილი მარტოცდმარტო, სიღატაკეში ცხოვრობს და ახლაც იტანჯება მრავალი წლისწინანდელი კომარებით. დაახლოებით 400 ათასი ევრო იმ ღონისძიებების ორგანიზებას მოხმარდება, რომელთა ფარგლებშიც ვაშისთვის თვითმხილველები სკოლების მოსწავლეებს შეხვდებიან და ახალგაზრდობა მათგან მოისმენს ნაციონალ-სოციალიზმის სამხილველებს. შეგახსენებთ, მეორე მსოფლიო ომის პერიოდში გერმანიაში მცხოვრები 8,4 მილიონი მშვიდობიანი უცხოელი და 4,5 მილიონი სამხედრო ტყვე იძულებით მონურ შრომას ეწეოდა საკონცენტრაციო და შრომით ბანაკებში, წარმოებდასა და სოფლის მეურნეობაში.

მსურს, გააზიაროთ თქვენი მოსაზრებები? დაგვიკავშირდით: 38-41-97, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

საქართველო

დიპლომატიური ნაპი თუ ფუქიბლეური გადაბირება?

ექვნი ახალი ელჩის ჩამოსვლას უკრაინაში

„В нашем смехе, И в наших слезах, и в пульсации вен — Перемен, мы ждем перемен!“

ვიქტორ ცოი

რუსეთის პრეზიდენტმა დიმიტრი მედვედევმა რუსეთის ელჩს უკრაინაში, მიხეილ ზურაბოვს, მითითება მისცა, მოვალეობის შესრულებას შესდგომოდა. ამასთან, ის რფ-ის სპეცნარმომადგენელად დანიშნა უკრაინასთან სავაჭრო-ეკონომიკური კავშირების განვითარებაში. მედვედევმა იმედი გამოთქვა, რომ ამ გზით ზურაბოვი შეძლებს, ყოველმხრივი კავშირები დაამყაროს უკრაინის ახალ ხელმძღვანელობასთან, პოლიტიკურ ელიტასა და საზოგადოების წარმომადგენლებთან.

რუსეთის ფედერაციის ელჩი უკრაინაში, მიხეილ ზურაბოვი, რომლის შესახებაც ამდენს ლაპარაკობდნენ საგარეო საქმეთა სამინისტროები, პოლიტიკოსები და კომენტატორები, ბოლოს და ბოლოს კიევი მიემგზავრება. შეგახსენებთ, რომ უკრაინაში რუსეთის საელჩოს საქმიანობაში რეალური ცვლილებების აუცილებლობაზე დიდხანს და ბევრს ლაპარაკობდნენ და კანდიდატურებზე კამათობდნენ. პირველად ვიქტორ ჩერნომირდინს ნამოსცდა, რომ ახალი ელჩი „სიმპათიური ახალგაზრდა და ყოფილი მინისტრია.“ ძალიან ბევრი ეგონა, რომ ეს ნემცოვი იქნებოდა და გუნება ნაუხდა.

რუსეთის ფედერაციის ფედერალური კრების ორივე პალატის სპიკერებმა მომავალ ელჩს თავისებური ატესტაცია და დახასიათება მისცეს. სახელმწიფო დუმის თავმჯდომარემ, ბორის გრიზლოვმა მასზე თქვა: „თვსებები, რომლებიც მას აქვს (კომუნიკაბელურობა, კარგი მეხსიერება, მოქნილობა), უკრაინაში სამუშაოდ გამოადგება.“ ხოლო ფედერაციის საბჭოს ხელმძღვანელის, სერგეი მირონოვის განცხადებით, ზურაბოვმა მთლად კარგად ვერ გაართვა თავი ჯანდაცვის მინისტრის მოვალეობის შესრულებას, ვინაიდან ამ სფეროს არსს მაინცდამაინც ვერ ჩასვლდა. სამაგიეროდ, „ბრწყინვალედ მართავდა ფინანსურ ნაკადებს და ჩინებულად ერკვეოდა ეკონომიკაში.“

მიხეილ ზურაბოვის წარსულში არ მოიხიბნება „შავი ლაქები“. ის კარგი მეოჯახეა, არ მოიხმარს ალკოჰოლს. ანალიტიკოსთა აზრით, მას საქმის ჩინებულად ალღო და სხვადასხვა ბიზნესის წარმოების შესანიშნავი უნარი აქვს.

საჯაროდ ზურაბოვი არასდროს ლაპარაკობდა უკრაინასა და რუსეთ-უკრაინის პრობლემებზე, თუმცა ძნელი წარმოსადგენია, რომ ასეთ მაღალ პოსტზე ნამუშევარი კაცი არ იცნობდეს თანამედროვე უკრაინის სპეციფიკას.

აღნიშნულ დიპლომატიურ დანიშნავს ორი შემადგენელი ფაქტორი — საკუთრივ, რუსული, მეორე კი — შიდა-უკრაინული. რაც შეეხება პირველს; პოლიტოლოგთა და პოლიტიკოსთა თვალსაზრისით ერთმანეთს ემთხვევა: „ტექნიკური დიპლომატი“ ან, როგორც „კორაკულმა“ ვადიმ კარასევიმ განაცხადა, „შესყიდვების გარიგებათა დიდოსტატი“ ზურაბოვი „უკრაინის პრივატიზაციის ფინალურ ფაზაში მონაწილეობისთვის ჩამოდიხს.“

ვის მმართველთა მიერ აშკარად მტრულ პოლიტიკას ახორციელებს რუსეთის მიმართ, სახელმწიფო, რომლის წარგზავნილებიც რუსეთის ტერიტორიაზე იბრძოდნენ. განა შესაძლებელია საქმიანი საბაზრო ურთიერთობების ცინიკურ სასწორზე დადება? უკრაინელმა პოლიტიკოსებმა და მათმა შემკვეთებმა უდაოდ დააზიანეს სლავური ერთიანობის ჭიპლარი, მაგრამ ეს არ ნიშნავს, რომ ერთიანობა „ახალი ბიზნეს-ტექნოლოგიური პროექტით“ ანდა ნავთობისა და გაზის ექსპანსიის ნაწილით უნდა შეიცვალოს, რომლის რეალიზაციაშიც უკრაინა საკვანძო რგოლს წარმოადგენს.

2009 წლის იანვარმა აჩვენა, როგორ ექცევიან აქ მილსადენს და ვის დაედება ეს ბრალად. და აი, როცა საუბარი სრულდება გაზსა და მილსადენებზე, იხსენებენ სევესტოპოლს, ფლოტსა და მშვიდობას, რომელზეც ამდენს დასე იმედიანად ლაპარაკობდნენ შარშანდელი წლის ბოლოს რუს თანამემამულეებთან შეხვედრებისას რუსეთის მართლმადიდებლური ეკლესიის პატრიარქი და რუსეთის პრეზიდენტიც.

მართალია, საგარეო საქმეთა სამინისტრო და ფედერალური კრება თავდაპირველად სკეპტიკურად განეწყო უკრაინაში რუსეთის ელჩად მიხეილ ზურაბოვის დანიშვნაში გამო, მაგრამ პრეზიდენტმა დიმიტრი მედვედევმა დეპუტატებს განსახილველად სწორედ მისი კანდიდატურა წარუდგინა და, ბუნებრივია, ის მიიღეს.

მ. ზურაბოვის ელჩად დანიშვნას ბობოქარი და ნეგატიური ემოციები მოჰყვა. მაგალითად, გენადი ზიუგანოვის განცხადებით, ზურაბოვის დანიშვნა „უკრაინელმა ხალხმა შესაძლოა შეურაცხყოფად მიიღოს“, რომ კრემლი „არათუ დაინტერესებული არაა მეზობელთან მეგობრული ურთიერთობების აღდგენის მიხედვით, არამედ მასთან დაპირისპირების მოხდენის მიხედვით.“

პოლიტიკური ტექნოლოგიების ცენტრის დირექტორი (მოსკოვი) ივანო პუნიჩი ირწმუნება: „დღეს რუსეთისა და უკრაინის ურთიერთობებში მნიშვნელოვანია ფულის გადახდა და ამისათვის ჩვეულებრივი დიპლომატიები არ გამოადგებიან. დაიწყო პრაგმატიკოსთა, ანუ იმათი დიპლომატია, ვინც თვალს იცის და სენტიმენტები არ აწუხებს.“

რუსი პოლიტოლოგი შატროვი უფრო შორსაც მიდის და მიიჩნევს, რომ „პრინციპებს, რომლებზეც უახლოეს ხანებში რუსეთ-უკრაინის ურთიერთობებში აიგება, ექსპერტები ასე აყალიბებენ: ბიზნესი და მხოლოდ ბიზნესი.“ რითაც იმის თქმა სურს, რომ „კრიზისის პირობებში სლავთა ძმობის შესახებ ლაპარაკის ნაცვლად პრაგმატიული ეკონომიკური ურთიერთობები მკვიდრდება.“

მართალია, რატომ არ უნდა შევისყიდოთ გაიაფებული უკრაინული აქტივები და არ ავაგოთ სახელმწიფოთა შორის ურთიერთობები პრინციპით: „იყიდე — გადაიხდე“ ან „არ გადაიხდები — მიეცი“?

უეჭველია, რომ უკრაინის მიმართ მოსკოვის აწონილ-დანონილი, არგუმენტირებული პოლიტიკის გარშე, რუსი უკრაინელები, რომლებიც არ მოიხილენ ასომილირებასა და სამშობლოს დატოვებას, ბანდეროვშიც ნასხვა — ნამდვილი მარგინალური „ნაციონალური უმცირესობის“ სტატუსით შეებრძობებიან, რასაც, სხვათა შორის, ასე ელიან დასავლეთში. და ეს უკვე რუსული სევესტოპოლის, ყირიმის გარეშე მოხდება...

თუ ახალი ელჩი მიხეილ ზურაბოვი მოვა როგორც „რეფორმატორი“, რუსი უკრაინელები მოხარულნი იქნებიან, მას მხარი შეამხვიან. ისინი მზად არიან დაილოცოსა და კრიტიკისათვის. სასურველია, ელჩი რუსული მოძრაობის აქტივებს და ხელმძღვანელებს, და არა მარტო რჩეულთა ვინრო წრეს, შეხედეს. ასეთი კონტაქტების დაწყება უპრიანი იქნებოდა მიხეილ იურის ძის შეხვედრით რუს თანამემამულეთა ორგანიზაციის სრულიად უკრაინის საკოორდინაციო საბჭოს სრულ შემადგენლობასთან. ასევე, სასურველია მუშაობის სრულყოფა და სტრუქტურირება ჰუმანიტარული დანართების აღმოჩენის საქმეში, რათა რუსული რესურსები რუსეთის აშკარა მტრების ხელში არ აღმოჩნდეს; რუსული საზოგადოებრივი ძალების კონსოლიდაციისკენ მიმართული მუშაობის დახვეწა, რაც ხელს შეუწყობს სახალხო დიპლომატიის ეფექტიან მოღვაწეობას რუსეთ-უკრაინის თანამშრომლობის განმტკიცებაში.

ეს ხელს არ შეუშლის ეკონომიკურ გათვლებს. უფრო მეტიც — ეკონომიკური წარმატებები პოლიტიკურ წარმატებებსაც მოიტანს.

ევროკავშირი სიღარიბის შესახებ

ევროპის სტატისტიკურმა სააგენტომ, 2006 წლის შემდეგ პირველად, რამდენიმე დღის წინ გამოაქვეყნა გამოკვლევა ევროკავშირის ქვეყნებში სიღარიბის დონის შესახებ. ეს მონაცემები ეხება ევროკავშირის 27 ქვეყანას და, აგრეთვე, ნორვეგიასა და ისლანდიას. 2008 წლის მონაცემთა შეფასებით, ეს ეკონომიკური კრიზისის პირველი ფაზის შეფასებაა ევროკავშირის წევრი ქვეყნების მოსახლეობის ცხოვრების დონეზე. ევროპის სტატისტიკური სააგენტოს გამოთვლით, სიღარიბის რისკის ქვეშ ევროკავშირის 27 ქვეყნის მოსახლეობის 17 პროცენტია, დასაქმებულთა შორის — 8 პროცენტი, ხოლო 65 წლის ასაკის ზემოთ — 19 პროცენტი.

კი“ განისაზღვრებოდა, როგორც მომუშავე ადამიანზე საშუალო ნაციონალური შემოსავლის „ორ მესამედზე ნაკლები.“ ამგვარად, ციფრები ვერ შეჯერდებიან. უხეში შედარებით კი ნათელია, რომ 2006-2008 წლებში ევროკავშირში ღარიბების რაოდენობის დრამატულ ზრდას ადგილი არ ჰქონია.

სათვის. ჩეხეთმა, სლოვაკეთმა და სლოვენამ სიღარიბესთან ბრძოლაში ლიდერობა დაიმკვიდრეს და ქვეყანაში „შეადრებით ღარიბთა“ დონე ნიდერლანდებსა და შვედეთზე დაბლა დანიეს. ლატვიას, რუმინესა და ბულგარეთს კი ამ მაჩვენებლით ევროკავშირში იმაზე დაბალი დონე აქვთ, ვიდრე „ჩამორჩენილ“ ესპანეთსა და საბერძნეთს.

რო მარცხენა მხარეზეა ცხადყო, რომ ამ ქვეყანა-კანდიდატის მოსახლეობის შემოსავალი ნაკლებად დიდფერენცირებულია, ვიდრე ევროკავშირის სხვა ქვეყნებში. ევროპის სტატისტიკური სააგენტოს 2008 წლის ანგარიშგებაში მონაცემები თურქეთის შესახებ ვერ მოხვედა.

სიცოცხლე გამოკვლევებში „სიღარიბის რისკი“ განისაზღვრება კაცზე იმაზე მცირე შემოსავლით, ვიდრე ნაციონალურ ეკონომიკაში მონიჭებული ადამიანის მედიანური შემოსავლის 60 პროცენტია (შემოსავლის მედიანური დონე ისეთი დონეა,

რომლის ქვემოთ და ზემოთ შემოსავალს იღებს მოსახლეობის ან მუშუბის ერთნაირი რაოდენობა). 2006 წლის გამოკვლევები „სიღარიბეს“ სხვაგვარად განსაზღვრავდა — იკვლევდნენ მხოლოდ სრულად დასაქმებულ პირებს, ხოლო „სიღარიბის რის-

ევროკავშირის ქვეყნების ეკონომიკების შედარებით ჩანს, რომ ევროკავშირის ახალმა წევრებმა, ბაზრის საკმაოდ მკაცრი რეგულირების ფარგლებში „სოციალური სახელმწიფოს“ დამტკიცებად საპირისპირო სტრატეგიები აირჩიეს, რაც დე ფაქტო ოფიციალურ დოქტრინას წარმოადგენს მთელი ევროკავშირი-

2006 წლის გამოკვლევებმა, ასევე, უჩვენა, რომ ევროკავშირის ახალ წევრ-ქვეყნებსა და ქვეყანა-კანდიდატებში სოციალურ პოლიტიკას საკმაოდ უჩვეულო ნაყოფის გადასცემდა შეუძლია. ასე მაგალითად, თურქეთის სრულად დასაქმებულ მოსახლეობაში სიღარიბის დონის საცნობა-

ევროკავშირის გათვლები, ასევე, ცხადყოფს, რომ დიდ ბრიტანეთში „სიღარიბის რისკი“ ქვეყნის მოსახლეობის 19 პროცენტზე დასაქმებულთა 9 პროცენტია, რაც ესპანეთისა და პორტუგალიის დონის ტოლია. ამასთან, ევროპის სტატისტიკური სააგენტოს განცხადებით, ზემოწამოთვლილი მხოლოდ და მხოლოდ წინასწარი მონაცემებია.

ვიქტორ შუსტაკოვი უკრაინა

ქართული — ტიმოშენკოს კოზიარი

ის მაგიდასთან არაბუნებრივად გამართული იჯდა, თეთრ კაბაში, თავზე ოქროსფერი ნაწნავის ლეგენდარული შარავანდედით. იულია ტიმოშენკო ის-ის იყო შეიტყო, რომ უკრაინაში არჩევნების ფავორიტს, ვიქტორ იანუკოვიჩს 13 პროცენტით ჩამორჩებოდა, ანუ ჯერ კიდევ დევოდა იმედი, რომ მეორე ტურის შედეგებით პრეზიდენტი გამხდარიყო. მისი დიქცია და პასუხის გაცემის მანერა ბრბოსთვის მიშველებულ ავტომატის ჯერს ჰგავდა. ერთი წამითაც არ დაფიქრებულა, ისე აკაკანდა.

ვიჩი, როგორც მოსალოდნელი იყო, სააკაშვილს დაუკავშირდა, რათა ეს დამკვირვებლები უკან გაებრუნებინა, ხოლო პრეზიდენტობის კანდიდატის ბანაკში წამოძახებულნი გახდნენ: „საქართველო იზოლაციაში უნდა მოექცეს!“ რუსმა დეპუტატმა სერგეი მარკოვმა, ვ. პუტინის ყოფილმა მრჩეველმა უკრაინაში ჩასულ ქართველებს „პარტიზანები“ უწოდა. შედეგად, ტიმოშენკოს საშუალება მიეცა, თავისი პოპულარობა ამგვარი სიტყვებით განემტკიცებინა: „მე მხარს არ დაუჭერ ამ დამკვირვებელთა განხილვას იმის მიხედვით, თუ რომელ ქვეყანას წარმოადგენენ. ქართველები გამოცდილი ხალხია, იციან, რომ აქ ფალსიფიკაციებს შექმნა ადგილი. მე მხარს ვუჭერ თავისუფლებასა და დემოკრატიას და მივსალმები საერთაშორისო დამკვირვებლების მონაწილეობას.“

თის მიერ ოკუპირებულ ტერიტორიებზე მიიჩნევა. ამ თვალსაზრისით, სააკაშვილი უაღრესად დინტერესებული იმით, რომ დონეცკში არჩევნები არ გაყალბდეს, — განაცხადა უკრაინელმა პოლიტოლოგმა ტარას ბერეზოვეცმა, რომელსაც, ეტყობა, ტიმოშენკოს ხილვა ყველაზე მაღალ პოსტზე სურს. „ქართულმა იმპროვიზაციამ“, პოლიტოლოგთა აზრით, დასავლეთ უკრაინაში შესაძლოა სოლიდარობის ტალღა გამოიწვიოს და აიძულოს ამომრჩეველი, ხმა მისცეს იმ კანდიდატის საწინააღმდეგოდ, რომელიც მოსკოვით იქცევა და თავისუფალი არჩევნების ჩატარება არ სურს. „მეორე ტურში უკრაინელები ორი უბედურებიდან უფრო მცირეს აირჩევენ. ტიმოშენკოს ხმას მისცემენ არა იმის გამო, რომ ის ტიმოშენკოა, არამედ იმიტომ, რომ ხალხი დაირაზმება იანუკოვიჩის წინააღმდეგ“, — აცხადებს ბერეზოვიცი. ის ელის, რომ მეორე ტურში უფრო იაქტიურებენ ამომრჩეველები დასავლეთი და ცენტრალური უკრაინიდან. ეს სცენარი ძალიან ჰგავს „ნარინჯისფერ რევო-

ლუციას“, როცა სულერთი იყო, ვის აირჩევდნენ, ოღონდ ეს იანუკოვიჩი არ ყოფილიყო. პრობლემა ისაა, რომ ტიმოშენკოს, რომელიც 5 წლის განმავლობაში ეჩხუბებოდა იუშჩენკოს, თავისი წვლილი შეჰქონდა ამჟამინდელ კრიზისში.

კიდევ ერთი საკითხი: ხომ არ მოწმობს ქართული ებიზოდი, იმას, რომ წარმოუდგენლად ამბიციურ იულიას შეუძლია ქვეყანა დიდსა და სამიმ კონფლიქტებში ჩაითრიოს? ამასთან, კავშირი საქართველოს პრეზიდენტ სააკაშვილთან, რომლის მმართველობის სტილიც ისეთ შთაბეჭდილებას ახდენს, თითქოს ადამიანი ჯერ ისერის და მერე უმიზნებს, შესაძლოა დეტონატორად იქცეს.

კიდევ ერთი რეზერვი, რომლის გამოყენებაც სექსუალურ იულიას შეუძლია, დამარცხებულ კანდიდატთა ამომრჩეველები არიან. ყველაზე მეტმა ადამიანმა ხმა ბიზნესმენ სერგეი ტიგოპკოს მისცა. ვის აირჩევენ ისინი 7 თებერვალს? „ნარინჯისფერი რევოლუციის“ დროს ტიგოპკო იანუკოვიჩის მხარეზე იყო, მაგრამ მხარს, ძირითადად, კიეველები უჭერდნენ, ამასთან, ის აშკარად პრომოსკოვურია. ტიგოპკომ ვნებათაღელვის გასამაფრებლად განაცხადა: „ჩემი ამომრჩეველი ბრძენია და გადწყვეტილებას თავად მიიღებს!“

MF DNES, რუსეთი

ფოტოგენური ქარბორბა-ლა, სახელად იულია (მიუხედავად იმისა, რომ მხოლოდ და მხოლოდ მეორე ადგილზე იყო) ოსტატურად არიდებდა პრესის ყურადღებას ვიქტორ იანუკოვიჩს, რომელიც გაპარვების მიზნით იტალიაში იმყოფებოდა. „ინტერკონტინენტალი“ ზემოდა ნინა დღეს ხმების დათვლის შედეგად გაიკვირა, რომ იულია მას 10,5 პროცენტით ჩამორჩებოდა. თუმცა ჰაერში, კერძების სიმძიმით გაზნეული მაგიდების თავზე, დაფარვატებდა კითხვა: შეძლებს კი იულია ამომრჩეველთა დარწმუნებასა და მეტოქის დაჯანსაღებას? როგორ შეიძლება ამის გაკეთება? არადა, დრო მიქრის, სულ რაღაც სამოდე კვირა დაღრჩენილა...

ახლა მთელი ყურადღება დასავლეთ უკრაინისკენა მიმართული, სადაც ამომრჩეველები ყველაზე მეტად დაზარალებულნი არიან. „ნარინჯისფერი“ კატასტროფის, ანუ პროვეროპელი იუშჩენკოს მთავრობისგან, რომლის ხელმძღვანელობის დროსაც ქვეყანას მუდმივი შიდაპოლიტიკური და ეკონომიკური კრიზისი აზანზარებდა. მაგრამ როგორ უნდა მოიპოვო ხალხის კეთილდღეობა? როგორ უნდა აიძულო საარჩევნო უბნებზე მისვლა? სააკაშვილი „ინტერფაქსის“ ცნობით, ტიმოშენკომ საქართველოს პრეზიდენტ ასობით უსუნთმავარი დამკვირვებელი სთხოვა, რომლებიც ჩარტერული რეისით დონეცკისკენ გაემგზავრა. საპასუხო რეაქციას არ დაუგვიანია. იანუკო-

ტიმოშენკოს ბიოგრაფიის შავი ლაქები

უმადლესი რადის პირველი, მეორე და მესამე მოწვევის დეპუტატმა, ავტორმა სკანდალური წიგნებისა: „გაიძვირა ხელისფლების ყაში“ (ლენინი კუნძულს შესახებ) და „ნარცისი: შტრისები ვიქტორ მედვედჩუკის პოლიტიკური პორტრეტისათვის“, დიმიტრი ჩობიტა უფროსის ტყვე თავისი ახალი წიგნი „იულია ტიმოშენკოს ბლოკის პოლიტიკური პორტრეტი, ანუ კომპონი ხალხისათვის“ წარუდგინა.

ორე მუხლით შემოიფარგლებოდა. ავტორმა კი მასალები შეაგროვა და XIX საუკუნემდე ნაკლებად ცნობილი ფაქტები აღწერა. „ამ ისტორიაში მნიშვნელოვანი ისაა, რომ კაბიტელმანის გვარი გრიგინით შეიცვალა. იულია ვლადიმერის ასულის ბაბუის ამგვარი ნაბიჯი სლავური ოჯახური ტრადიციისათვის დამახასიათებელი არ არის. მას რომ ეს არ გაეკეთებინა, გათხოვებამდე იულია ვლადიმერის ასული გვარი კაბიტელმანი იქნებოდა,“ — ნათქვამია წიგნში.

წიგნის ავტორის აღნიშვნით, მის ნაწარმოებში მოყვანილია ნაკლებად ცნობილი ფაქტები იულია ტიმოშენკოსა და მისი გარემოცვის ცხოვრებიდან. „კომპონი ზეთოვანი კულტურების გამოწვევით მიღებული ნივთიერებები... მშვენიერი სურნელი აქვს, მაგრამ უმეაქნისა. ჰოდა, იულია ტიმოშენკოს ბლოკიც კომპონია,“ — განმარტავს ჩობიტი. მისივე თქმით, იულია ტიმოშენკო, როგორც თავისი სახელობის ბლოკის ლიდერი, ძალაუფლების წყურვილით შეპყრობილი ადამიანია. ზოგადად, ტიმოშენკოს პიროვნებას წიგნის ცალკე ნაწილი ეძღვნება, სადაც მოთხრობილია მისი ცხოვრებაზე, ბიზნესზე, ფინანსურ საქმეებსა და დანაშაულებრივ ნარსულზე. განსაკუთრებული ყურადღება წიგნში პრემიერის გენერალის ეთმობა. ჩობიტი ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ დღემდე ტიმოშენკოზე ბევრს წერდნენ, მაგრამ მისი საგვარეულო წესების მე-

როცა ამერიკელმა მეცნიერებმა განაცხადეს, რომ დნმ-ის გამოკვლევით, თავისი ქალა სინამდვილეში ქალისა იყო, საფრთხის ქვეშ აღმოჩნდა ყველასათვის საყვარელი სიუჟეტი ჰიტლერის ნემტის ძიების შესახებ. უსაფრთხოების ფედერალური სამსახურის მთავარი არქივაროუსმა კატეგორიულად განაცხადა, რომ ნემტი ნამდვილია და მოჰყავა, თუ როგორ განადგურა კ-გებებში თითქმის მთლიანად დიქტატორის გვამი. გენერალ-ლეიტენანტ ვასილი ქრისტოფოროვის თქმით, ნემტის კრეაცია 1970 წელს მოახდინეს, ხოლო ფერფლი აღმოსავლეთ გერმანიის ერთ-ერთ მდინარეს გაატანეს. კ-გებებს ხელმძღვანელის, იური ანდროპოვის ბრძანებით, აგენტებმა ჰიტლერის, მისი ცოლის — ევა ბრაუნისა და მისი დამქაშის — იოზეფ ჰებელსის ოჯახის საფლავი გათხარეს. ოფიცრებმა მგადებურგში, საბჭოთა ბაზის ტერიტორიაზე მდებარე საგარეო მართავი ანდროპოვმა სსრკ-ის პარტიულ ლიდერებს ურჩია, ცხედრები მანამდე გაე-

ლუბიანკის სარდაფებში, სადაც რუსეთის საიდუმლო პოლიციის შტაბბინაა, წითელი არმიის ნაალაფარს შორის ინახება ჰიტლერის ყბის ნატეხი, ხოლო სახელმწიფო არქივში მისი ნატეხიარო თავის ქალის ნაწილია დაცული.

აურზაური ჰიტლერის თავის ქალის გაბო

ლუბიანკის სარდაფებში, სადაც რუსეთის საიდუმლო პოლიციის შტაბბინაა, წითელი არმიის ნაალაფარს შორის ინახება ჰიტლერის ყბის ნატეხი, ხოლო სახელმწიფო არქივში მისი ნატეხიარო თავის ქალის ნაწილია დაცული.

ლას, სადაც მისი ბუნკერი იყო განთავსებული. ჰიტლერმა ციანიდანი ამოხსნა გაკენიტა, რის შემდეგაც ტყვია დაიხალა.

ბანში ის ხის კუბოთი გადაასვენეს, შემდეგ კი, საგამოძიებო კომისიის ჩამოყალიბებისთანავე, — მაგდებურგში.

როცა წითელი არმიის ჯარისკაცებმა ბუნკერამდე მიანდნენ, იქ, ჰებელსისა და მისი ცოლის ცხედრების გვერდით ორი დანახშირებული გვამი აღმოაჩინეს. რაკი ეჭვი შეეპარათ, რომ ეს შესაძლოა ჰიტლერის გვამი არ ყოფილიყო, გამოსაკვლევად ბერლინთან მდებარე საველე ჰოსპიტალში გადაიტანეს. იქ ჰიტლერის კბილების ფორმულა აღმოაჩინეს, ყბაში ჩარჩენილ შუშის ნამსხვრევთან ერთად, რაც იმაზე მეტყველებდა, რომ მან სანამლაკიანი კაფსულა გაკენიტა. პირველ ანგარიშში სტალინის ლობობის შესახებ არ მოახსენეს, ალბათ, იმიტომ, რომ არ განერისხებინათ ჰიტლერის „გმირული სიკვდილის“ ფაქტით, თუმცა ბუნკერში ნამყოფი მოწვეები დაკითხვაზე ამბობდნენ, რომ ჰიტლერმა იარაღი დაიხალა.

ჰიტლერის ყბა და თავის ქალის ნაწილი კრემლში გაავსვენეს, ნემტი კი საბჭოთა ბაზაზე, მაგდებურგში, იქამდე ინახებოდა, სანამ აღმოსავლეთ გერმანიის არმიისათვის ყაზარმების გადაცემის გადაწყვეტილება არ მიიღეს. გენერალი ქრისტოფოროვი კატეგორიულად ირწმუნება, რომ ფე-ეს-ბეს მათ განკარგულებაში არსებული თავის ქალის ნამდვილობაში დაეჭვების არავითარი საფუძველი არ გააჩნია. თუმცა მიმდინარე წლის სექტემბერში კონფიტიკუტის უნივერსიტეტის მასწავლებლებმა განაცხადეს, რომ, დნმ-ის გამოკვლევითა მონაცემებით, თავის ქალა 40-ოდე წლის ქალისაა.

მეტყობა, სტალინი დააბნია მიღებული მონაცემების წინააღმდეგობრიობამ. სანამ საქმეს ნათელი მოეფინებოდა, კონტრდამზვერი ჯგუფი „სმერში“ და ენ-კა-ვე-დეს რაზმები ჰიტლერის ნემტს ხელიდან არ უშვებდნენ და გადაადგილებისას თან მიჰქონდათ. ბერლინის გარეუ-

„გმირული სიკვდილის“ ფაქტით, თუმცა ბუნკერში ნამყოფი მოწვეები დაკითხვაზე ამბობდნენ, რომ ჰიტლერმა იარაღი დაიხალა. მეტყობა, სტალინი დააბნია მიღებული მონაცემების წინააღმდეგობრიობამ. სანამ საქმეს ნათელი მოეფინებოდა, კონტრდამზვერი ჯგუფი „სმერში“ და ენ-კა-ვე-დეს რაზმები ჰიტლერის ნემტს ხელიდან არ უშვებდნენ და გადაადგილებისას თან მიჰქონდათ. ბერლინის გარეუ-

ტონი კალიკი
The Times, დიდი ბრიტანეთი

ROSALT.RU

აგვისტოს ტანკები

ქართული არმიის რეორგანიზაცია სააკაშვილის მმართველობისას 2008 წლის ხუთდღიან ომამდე

ქართული არმიის მოკლე ისტორია 1991 წლის შემდეგ

თანამედროვე ქართული არმია სათავეს ჯერ კიდევ სსრკ-ის დროს, 1990 წლის 20 დეკემბერს, შექმნილი საქართველოს ეროვნული გვარდიიდან იღებს. 1991 წლის 30 აპრილს ეროვნულ გვარდიაში განეწვეა გამოცხადდა და მას შემდეგ ამ თარიღს საქართველოს შეიარაღებულ ძალთა დღედ აღნიშნავენ.

90-იანი წლების დასაწყისის ეროვნული გვარდია ნებაყოფლობით გაერთიანებას წარმოადგენდა, რომლის ბევრ წევრს, მათ შორის, ოფიცრებსაც და სარდალ თენგიზ კიტოვანსაც, სპეციალური სამხედრო განათლება არ ჰქონდათ. თუმცა ამას ხელი არ შეუშლია ზოგიერთი მათგანისთვის, შემდგომში მაღალი პოსტები დაეკავებინათ თანამედროვე ქართულ არმიაში. ესენი იყვნენ, მაგალითად, 2008 წლის აგვისტოსთვის გაერთიანებული შტაბის უფროსის მოადგილეები — გ. ტატიშვილი და ა. ოსეიანიშვილი. როგორც ბევრი ამგვარი ფორმირება მსოფლიოში, საქართველოს ეროვნული გვარდიაც პროფესიონალი კადრების სიმცირეს განიცდიდა და დისციპლინითაც ვერ დაიკვეხნა. მოგვიანებით ეროვნული გვარდია ინტეგრირებული იქნა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სტრუქტურაში, თუმცა ქართულ-აფხაზური ომის დასასრულისათვის, 1992-1993 წლებში, ხსენებული პროცესი მხოლოდ იწყებოდა.

თავად თავდაცვის სამინისტრო 1992 წელს შეიქმნა, საქართველოს მიერ დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ. იმავე წლის გაზაფხულზე მის შემადგენლობაში ჩამოყალიბდა მე-11 ბრიგადა (პირველი კორპუსის პირველი ბრიგადა). საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სტრუქტურული ელემენტებიდან აფხაზეთში ომში აქტიურად მონაწილეობდა მე-2

კორპუსი, განსაკუთრებით კი მისი 23-ე მექანიზებული ბრიგადა, რომელიც, ძირითადად, ადგილობრივი ქართველებისგან შედგებოდა.

ცალკე აღნიშვნის ღირსია დაბალი დისციპლინის მქონე არასამთავრობო ნებაყოფლობითი შეიარაღებული ფორმირებები, პირველ რიგში, ჯაბა იოსელიანის „მხედრონი“ და, ასევე, საქართველოს პირველი პრეზიდენტის ზვიად გამსახურდიას მომხრეთა ფორმირება, რომელთა ურთიერთდამოკიდებულებას სახელმწიფო სტრუქტურებთან, აფხაზეთში ომის დროს, არაერთგვაროვანი ხასიათი ჰქონდა — თანამშრომლობიდან დაწყებული, შეიარაღებული ამბოხით დამთავრებული სოხუმის დაცვის ბოლო დღეებში.

ზოგადად, 90-იანი წლებისთვის დამახასიათებელი ძირითადი ფაქტორები, რომლებმაც ნეგატიური როლი შეასრულა აფხაზეთში საომარი მოქმედებების მიმდინარეობასა და შედეგებზე, ერთიანი სამხედრო ორგანიზაციის არარსებობა, „ატამანშინა“ და ზვიადისტა ამბოხი იყო. აფხაზეთში დამარცხებისა და სამოქალაქო ომის დასრულების შემდეგ გააქტიურდა ქართული სამხედრო ორგანი-

ზაციის რეფორმირების პროცესი. ზვიადისტა ფორმირების დამარცხების, „მხედრონი“ დაშლისა და სხვა არასამთავრობო შეიარაღებულ ფორმირებებზე („თეთრი ლეგიონი“, „ტყის ძმები“, „მონადირე“) ნაწილობრივი კონტროლის დამყარების შემდეგ, მნიშვნელოვნად შესუსტდა „ატამანშინა“ (საბოლოოდ ლიკვიდირებული იქნა სააკაშვილის მმართველობისას). გაძლიერდა ეროვნული გვარდიის ინტეგრაცია თავდაცვის სამინისტროს სტრუქტურაში, რამაც, საბოლოო

ჯამში, ეროვნული გვარდიის ფუნქციის შეზღუდვა გამოიწვია თავდაცვის სამინისტროს ფარგლებში რეზერვისტთა მომზადებითა და სამოხილზაციო ღონისძიებებით. მიუხედავად ამისა, გარკვეულმა ფაქტორებმა ერთობ ნეგატიური როლი შეასრულა ქართული არმიის განვითარების პროცესზე. პირველ რიგში, საუბარია თავდაცვის სამინისტროს დაფინანსების დაბალ დონეზე. 2002 წელსაც კი საქართველოს სამხედრო ბიუჯეტი სულ — 36 მლნ ლარს, ხოლო 2003 წელს 60.9 მლნ ლარს შეადგენდა. ამას შედეგად მოჰყვა თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო და სამოქალაქო მოსამსახურეთა დასაბრუნებელი ანაზღაურება, ქართული არმიის ტექნიკური ჩამორჩენილობა და საბრძოლო მზადყოფნის დაბალი დონე.

ედუარდ შევარდნაძის მმართველობის ბოლო წლებში სამხედრო სფეროში მიმდინარე პოზიტიურ პროცესებს უნდა მიეკუთვნოს უცხო სახელმწიფოთა მხრიდან სამხედრო დახმარების გაძლიერება. აქედან აღსანიშნავია ამერიკული „ნორთისა და ალჭურვის“ 64 მლნ დოლარიანი პროგრამა (2002-2004 წ.წ.), რომლის მიმდინარეობისას მომზადდა მე-11 არმიის სამი მსუბუქი ქვეითი ბატალიონი (ამჟამად 1 ბრიგადა, გორი), ეროვნული გვარდიის

მე-16 სამთო ბატალიონი და შერეული მექანიზებული ასეული. საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მონაცემებით, „ნორთისა და ალჭურვის პროგრამის“ ფარგლებში მომზადდა გაიარა 1 ბრგადის სამმა ბატალიონმა, II ბრიგადის 21-ე ბატალიონმა და სატანკო ბატალიონმა, სულ 2702 სამხედრო მოსამსახურე.

უცხო სახელმწიფოები საქართველოს შეიარაღებითა და სამხედრო აღჭურვილობითაც ეხმარებოდნენ. მაგალითად, აშშ-მა — ავტოტრანსპორტი და 10 შეეულმფრენი UH-1H, თურქეთმა ორი ასეთი შეეულმფრენი, ხოლო უკრაინამ 10 სასწავლო-საწვრთნელი თვითმფრინავი L-29 და

აუზში; საქართველოს, როგორც სატრანზიტო სახელმწიფოს როლის უზრუნველყოფა.

აღნიშნულ დოკუმენტში საქართველოს შეიარაღებული ძალების წინაშე მდგომი ამოცანების კონკრეტიზაცია ეროვნული უსაფრთხოებისათვის ძირითადი საფრთხეების განსაზღვრით ხდებოდა; კერძოდ კი:

საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევა, რამაც იგულისხმებოდა თბილისის მიერ არაკონტროლირებადი აფხაზეთის რესპუბლიკისა და სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკის კვაზისახელმწიფოებრივი წარმონაქმნების არსებობა;

კონფლიქტების გავრცელება მეზობელ სახელმწიფოთა მხრიდან, პირველ რიგში, ჩრდილოეთ კავკასიიდან;

სამხედრო აგრესია უცხო სახელმწიფოთა (რასაც კონცეფციის ავტორები ნაკლებ სავარაუდოდ მიიჩნევენ) ან არასამთავრობო სუბიექტების (უფრო მეტად მოსალოდნელი) მხრიდან;

რუსეთის ფედერაციის სამხედრო ბაზები საქართველოში, მოკლევადიანი საფრთხის სახით, ქვეყნიდან მათ საბოლოო გაყვანამდე.

NMS-ში დამატების სახით, საუბარი იყო საფრთხეზე არამხოლოდ რუსული სამხედრო ბაზების, არამედ აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთში რუსი მშვიდობისმყოფელების მხრიდანაც.

2007 წელს გამოქვეყნებულ SDR-ში და კონკრეტულად იყო სამხედრო მშენებლობის დამოკიდებულება საფრთხეებზე, რომელთაგან გამოირჩეოდა:

საქართველოს წინააღმდეგ ფართომასშტაბიანი აგრესია (ზაზგასმული იყო მისი დაბალი ალბათობა);

საქართველოს სსრ-ის ყოფილი ავტონომიების ტერიტორიებზე სამხედრო მოქმედებათა აღდგენა;

კონფლიქტის გავრცელება ჩრდილოეთ კავკასიის ტერიტორიიდან;

კონფლიქტის გავრცელება სამხრეთ კავკასიის სახელმწიფოთა მხრიდან;

საერთაშორისო ტერორიზმი.

საგულისხმოა ორი მომენტი. ჯერ ერთი, საქართველოს წინააღმდეგ უცხო სახელმწიფოს მხრიდან (იგულისხმებოდა რუსეთი) ფართომასშტაბიანი აგრესიის ნაკლებ სავარაუდოდ მიჩნევის მიუხედავად, მოვლენათა ასეთი განვითარებისადმი მომზადება შედგინებული იყო გათვალისწინებული ქართული არმიის სამხედრო მშენებლობაში. მეორეც: ნატოში განწევრება განიხილებოდა, როგორც ამგვარი აგრესიის თავიდან აცილების გარანტია.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ამ ეტაპზე საქართველოს შეიარაღებულ ძალებს საბრძო-

ლო მოქმედებათა წარმოების მოთხოვნას უყენებდნენ როგორც კოალიციური ძალების შემადგენლობაში, ისე დამოუკიდებლად, მათ შორის, უცხო სახელმწიფოს მხრიდან აგრესიის მოსაგერიებლად. ამისათვის კი საჭირო იყო საქართველოს შეიარაღებული ძალების რეკონფიგურაცია.

სახელმწიფოს მხრიდან პოტენციური აგრესია ასევე მოითხოვდა მრავარიცხოვან პროფესიონალურ არმიას და რეზერვს.

იმყოფებოდნენ: შეიარაღებულ ძალთა სახეობების სარდლობა, დეპარტამენტები და ცალკეული სტრუქტურები. 2004 წლის შემოდგომაზე მიიღეს გადაწყვეტილება მსს-ს შინაგანი ჯარების თავდაცვის სამინისტროსათვის გადაცემის შესახებ, რომელთა ბაზაზეც შეიქმნა არმიის მეოთხე ქვეითი ბრიგადა.

ნატოს ეგიდით ჩატარებულ ოპერაციებში მონაწილეობა ქართული არმიისგან მაღალი მობილურობის მქონე, შედარებით მსუბუქად შეიარაღებული, საკმაოდ კომპაქტურ პროფესიონალურ ძალებად რეორგანიზაციას მოითხოვს. უფრო მეტიც, ნაციონალური უსაფრთხოების სფეროში ქართული კონცეპტუალური დოკუმენტების ავტორთა აღნიშვნით, საერთაშორისო ტერორიზმისგან მომდინარე საფრთხე პირდაპირ დამოკიდებულია ამერიკისა და ნატოს ოპერაციებში ქართული არმიის მონაწილეობაზე.

თავდაცვა ფართო გაგებით, ქვეყნის ტერიტორიული ერთიანობის დაცვის ჩათვლით, რაც გულისხმობდა შეტევით ოპერაციებს ყოფილი ავტონომიების წინააღმდეგ; შეიარაღებულ ძალთა მომზადების მაღალი დონე ეროვნული უსაფრთხოებისთვის შექმნილ მუქარაზე რეაგირებისათვის.

მოცემულ დოკუმენტში წარმოდგენილი იყო, აგრეთვე, საქართველოს შეიარაღებული ძალების მიმართ ნაშთი დატოვებული მოთხოვნები: ნატოს ფორმირებებთან შესატყვისობა; ხარისხიანი ოპერატიული დაგეგმვა; სამოქალაქო ხელისუფლების მხარდაჭერა; საინფორმაციო და სადაზვერვო უზრუნველყოფის მაღალი დონე.

ნატოს ოპერაციებში ქართული არმიის მონაწილეობაზე ნატოს რეკომენდაციებმა არსებითი ზეგავლენა მოახდინეს SDR-ის ავტორებზე. მოცემული დოკუმენტის თანახმად, საქართველოს შეიარაღებული ძალები 2015 წლისათვის უნდა ტრანსფორმირებულიყო მცირერიცხოვან, მსუბუქად შეიარაღებულ არმიად, რაც არ შეესაბამებოდა საქართველოს სამხედრო თვითმყოფადობის მოთხოვნებს.

ნატოს ფორმირებებთან შესატყვისობა; ხარისხიანი ოპერატიული დაგეგმვა; სამოქალაქო ხელისუფლების მხარდაჭერა; საინფორმაციო და სადაზვერვო უზრუნველყოფის მაღალი დონე.

ქართული ქვეითი ბრიგადის შემადგენლობაში შედიოდა: შტაბი (60 კაცი) და შტაბის ასეული (108 კაცი და ორი ბატალიონი (თითოეულში 591 კაცი), ერთი შერეული სატანკო ბატალიონი (ორი სატანკო და ერთი მექანიზებული ასეული — სულ 380 კაცი, 306 ტანკი T-72 და 15 BMP), მატერიალურ-ტექნიკური უზრუნველყოფის ბატალიონი (288 კაცი), საარტილერიო დივიზიონი (371 კაცი, 18 ჰაუბიცა D-30, 12 ნალმტყორცნი, 4 3CY-23-4), სადაზვერვო ასეული (101 კაცი, 8 BTP), შერეული საინჟინრო ასეული (96 კაცი), კავშირგაბმულო-

უმთავრეს ამოცანათა დამოუკიდებლად გადაწყვეტა (ყოფილ ავტონომიებში კონფლიქტის ესკალაციის შემთხვევაში საბრძოლო მოქმედებებში მონაწილეობა და უცხო ქვეყნის აგრესიის მოგერიება) საქართველოს შეიარაღებული ძალებისგან მოითხოვდა რიცხოვნობის უზირატესობას აფხაზეთისა და ოსეთის ძალოვან სტრუქტურებთან შედარებით, კლასიკურ და კონტრპარტიზანულ ომში, რისთვისაც აუცილებელი იყო პროფესიონალური რეგულარული არმიის რიცხოვნობისა და მძიმე შეიარაღების ხარისხის გაზრდა.

ნატოს ოპერაციებში ქართული არმიის მონაწილეობაზე ნატოს რეკომენდაციებმა არსებითი ზეგავლენა მოახდინეს SDR-ის ავტორებზე. მოცემული დოკუმენტის თანახმად, საქართველოს შეიარაღებული ძალები 2015 წლისათვის უნდა ტრანსფორმირებულიყო მცირერიცხოვან, მსუბუქად შეიარაღებულ არმიად, რაც არ შეესაბამებოდა საქართველოს სამხედრო თვითმყოფადობის მოთხოვნებს.

ქართული ქვეითი ბრიგადის შემადგენლობაში შედიოდა: შტაბი (60 კაცი) და შტაბის ასეული (108 კაცი და ორი ბატალიონი (თითოეულში 591 კაცი), ერთი შერეული სატანკო ბატალიონი (ორი სატანკო და ერთი მექანიზებული ასეული — სულ 380 კაცი, 306 ტანკი T-72 და 15 BMP), მატერიალურ-ტექნიკური უზრუნველყოფის ბატალიონი (288 კაცი), საარტილერიო დივიზიონი (371 კაცი, 18 ჰაუბიცა D-30, 12 ნალმტყორცნი, 4 3CY-23-4), სადაზვერვო ასეული (101 კაცი, 8 BTP), შერეული საინჟინრო ასეული (96 კაცი), კავშირგაბმულო-

ბის ასეული (88 კაცი და ორი ჯავშანტრასპორტიორი) — სულ 3265 სამხედრო მოსამსახურე.

საარტილერიო ბრიგადას სახმელეთო ჯარების ძირითადი დამხმარე საშუალების როლი ეკისრა. 2008 წლის შუახანებში მის შემადგენლობაში შედიოდა: სამმართველო, 152 მმ-იანი საბუქსირე ჰაუბიცის 2A65 Msta-B დივიზიონი, 152 მმ-იანი თვითმავალი ჰაუბიცის 2C3 „აკაცია“ დივიზიონი, თვითმავალი ჰაუბიცების Dana დივიზიონი, 203 მმ-იანი თვითმავალი ქვემეხების 2C7 „პიონი“ ბატარეა, რეაქტიული საარტილერიო დივიზიონი, ტანკსანინალმდეგო დივიზიონი, სანვრთნელი ბატალიონი, მატერიალური უზრუნველყოფის ბატალიონი, დაცვის ასეული.

ცხინვალის შორიანლო განთავსებული იყო ქართველ მშვიდობისმოყვრულთა ბატალიონი, რომელიც 8 აგვისტოსთვის I საქვეითო ბრიგადის 11 მსუბუქი ქვეითი ბატალიონისა და სატანკო ბატალიონის მექანიზებული ასეულისგან შედგებოდა.

- 2008 წლის აგვისტოსათვის საქართველოს სახმელეთო ძალების შეიარაღებაში შედიოდა: სხვადასხვა მოდიფიკაციის 191 ტანკი T-72
- 56 ტანკი T-55AM
- 80 საბრძოლო მანქანა BMP-1
- 74 ქვეითი საბრძოლო მანქანა BMP-2
- 11 საბრძოლო სადაზვერვო მანქანა BPM-1K
- 5 დაჯავშნული სადაზვერვო მანქანა BRDM-2
- 31 ჯავშანტრასპორტიორი BTP-70
- 35 ჯავშანტრასპორტიორი BTP-80
- 86 დაჯავშნული MT-1B
- 6 203-მმ თვითმავალი ქვემეხი 2C7 „პიონი“
- ერთი 152-მმ თვითმავალი ჰაუბიცა 2C19 Msta-c
- 13 152-მმ თვითმავალი ჰაუბიცა 2C3 „აკაცია“
- 24 152-მმ თვითმავალი ჰაუბიცა Dana
- 11 152-მმ საბუქსირე ჰაუბიცა 2A65 Msta-B
- სამი 152-მმ საბუქსირე ქვემეხი 2A36 „ГИАЦИНТ-Б“
- 109 122-მმ საბუქსირე ჰაუბიცა D-30
- 15 100-მმ ტანკსანინალმდეგო ქვემეხი MT-12
- 40 85-მმ ტანკსანინალმდეგო ქვემეხი D-48
- 16 122-მმ РСЗО BM-21 „გრადა“-ი
- დაახლოებით 80-მდე 120-მმ ნალმტყორცნი და 300-მდე ნალმტყორცნი
- 30 23-მმ საზენიტო ქვემეხი 3V-23-2.

ქართული არმიის განკარგულებაში იყო, ასევე, დიდი რაოდენობის ტანკსანინალმდეგო სარაკეტო კომპლექსი „ფაგოტი“, „ფაქტორია“ და „კონკურსი“, ასევე, გადასატანი საზენიტო სარაკეტო კომპლექსები „Стрела-2М, Игла-1, Игла და Стом 2.

სააკაშვილის მმართველობისას გარდაქმნა შეეხო ეროვნულ გვარდიასაც (ნატოს რეკომენდაციით) — ის რეზერვისტთა მოსამზადებელ, მობილიზაციის, ტერიტორიული დაცვისა და სამოქალაქო ხელისუფლების დახმარების უზრუნველყოფელ სტრუქტურად იქცა.

პიანხლვა ცალუიკო
ბაბრქელვა
შეძებ ნომერში

ქარიბჭიდან მოპარული ნარნეა ოსვენსიის მუზეუმს დაუბრუნდა

პიტლერისეულ საკონცენტრაციო ბანაკ „აუშვიც-ბირკენაუდან“ მოპარული მეტაკის დაფა ნარნეით „Arbeit macht frei“ („შრომა ათავისუფლებს“) ოსვენსიის მუზეუმს დაუბრუნდა. დაფა დამნაშავეების მიერ სამადაა გახერხილი და მის აღდგენაზე სპეციალისტი-რესტავრატორები იმუშავენ. ჯერჯერობით გადაწყვეტილი არაა, აბრის ორიგინალს დააბრუნებენ ადგილზე თუ მის ასლს.

აბრა პოლონეთის პოლიციამ ქურდობაში ხუთი ექვმიტანლისაგან ერთ-ერთის სახლთან ახლოს, ტყეში, მიწაში ჩამარხული აღმოაჩინა. თუ ექვმიტანილთა ბრალეულობა დამტკიცდება, თითოეულს ათ წლამდე პატიმრობა ელის.

ბრძანებით 1940 წლის 27 აპრილს შეიქმნა. იმავე წლის 14 ივნისიდან იქ პოლიტიკური ტყვეები და პოლონეთის გადასახლებული ციხეების პატიმრები მიჰყავდათ.

მასმედია ირწმუნება, რომ აბრა მოიპარეს ერთი შეშლილი კოლექციონერისათვის, რომელმაც შეკვეთა ინტერნეტის საშუალებით გაავრცელა. „The Times“-ის ინფორმაციით, დამკვეთი შეედი ნეო-ნაციონალურ ფორუმს, რომელმაც კრაკოვის პროკურატურამ ამ დანაშაულის ორგანიზებაში ექვმიტანილი 34 წლის ანდერს პეგსტრემის დაკავების ორდერი გასცა.

საკონცენტრაციო ბანაკი რამდენიმე ზონად და სექტორად დაიყო. 1944 წლის აგვისტოში იქ 100 ათასზე მეტი ტყვე იმყოფებოდა. ბანაკის ტერიტორიაზე პიტლერისეულ საშუალებით გაავრცელა. „The Times“-ის ინფორმაციით, დამკვეთი შეედი ნეო-ნაციონალურ ფორუმს, რომელმაც კრაკოვის პროკურატურამ ამ დანაშაულის ორგანიზებაში ექვმიტანილი 34 წლის ანდერს პეგსტრემის დაკავების ორდერი გასცა.

შეგახსენებთ, რომ მეორე მსოფლიო ომის დროს საკონცენტრაციო ბანაკების ტყვეები ყოველდღიურად სიმფონიური მუსიკის ფონზე მიდიოდნენ სამუშაოდ ლოზუნგით „Arbeit macht frei“. 1940-1945 წლებში „აუშვიც-ბირკენაუდ“ ხალხის მასიური განადგურების უდიდესი საკონცენტრაციო ბანაკი იყო. ის პოლონეთში, კრაკოვიდან 70 კილომეტრის დაშორებით, მდებარეობს. ბანაკი გიმლერის

1942 წლის გაზაფხულზე საბჭოთა ტყვეებსა და ავადმყოფ ტყვეებსზე გახდა „ცოკლონ-ბ“-ს გამოყენების პირველი ცდები დაიწყო. თავიდან გვამებს მარხავდნენ, მოგვიანებით — კრემატორიუმებში წვავენ. ტყვეებზე, ასევე, ტარდებოდა ათასნაირი ფსევდოსამედიცინო ექსპერიმენტი. 1945 წლის 27 იანვარს ოსვენსიის საბჭოთა სამხედროებმა დაიკავეს და გადარჩენილი ტყვეები გაათავისუფლეს.

აპერიკელა ქალა ბავუვი აიქულა, ზაზუნა რაქურით მოიქლა

ჯორჯიის შტატის მკვიდრმა, 38 წლის ლინ მიდლბრუკს გეტერმა თავისი შვილი ცუდად სწავლისათვის დასაჯა და აიძულა, ზაზუნა ჩაქურით მოეკლა.

გამოძიების მასალების მიხედვით, 12 წლის ბიჭმა მომხდარიდან მეორე დღეს ამ ამბის შესახებ მასწავლებელს უამბო, მასწავლებელმა კი ინფორმაცია ადგილობრივ მე-

ნიუ იორკის შტატში მდებარე ქალაქ კოპიკის ფერმერმა ჯერ თავის 51 ძობას ესროლა, შემდეგ კი ბოსლემივე მოიქლა თავი.

ნიუიორკელა ფერმერმა 51 ძობა მოიქლა და თავი მოიქლა

როგორც პოლიცია აცხადებს, 59 წლის დინ პირსონმა, მხოლოდ ხბოები დაინდო, მისი კარზე კი დატოვა წერილი, რომელშიც ითხოვდა, კარი არავის შეეღო, ვიდრე პოლი-

ციას არ გამოიძახებდნენ. კარი მაინც შეაღო მეზობელმა, რომელმაც პირველმა იხილა საშინელი სურათი. ამ დროისათვის თავად ფერმერი უკვე გარდაცვლილი იყო.

პროკურატურამ რომან გვენცაძეს 12-წლიანი სასჯელი 5 წლამდე შეუხსიარა

მაშინ, როდესაც წერილობითი ქურდობისთვის ამა ქვეყნის მოკვდავთა სასამართლო „შთამბეჭდავი“ სასჯელით ისტუმრებს ციხეში, მკვლელობისთვის დაკავებული ზოგიერთი ჩინოვიკის შვილს სულ რაღაც 5 წელს უსჯის. ერთ-ერთი ასეთი დამნაშავე ყოფილი შს მინისტრის — რომან გვენცაძის შვილიშვილი და სომ-ის მაღალჩინოსნის — ლევან გვენცაძის შვილი, რომან გვენცაძე გახლავთ.

თვალახეული თემიდან მოტყუება, ალბათ, მხოლოდ დღევანდელ საქართველოში თუ არის შესაძლებელი, სადაც ძალა აღმართს ხნავს; თუ მაღალჩინოსნის შვილი ან ნათესავი ხარ, მაშინ ჩათვალე, რომ, რაც არ უნდა უმძიმესი დანაშაული ჩაიდინო, დამონებული მართლმსაჯულების ხელში სასჯელს თვალს დახამხამებში ჩამოგიკლებენ. მართალია, „საქართველო და მსოფლიომ“ დღეს არსებული „გამჭირვალე“ და „საზოგადოებრივი“ პროკურატურისა და სასამართლოს ხელში ვერ გაარკვია მკვლელობისთვის გასამართლებულ რომან გვენცაძეს რა დამსახურებისთვის შეუმციროს 12-წლიანი სასჯელი 5 წლამდე და ვერც ის გაიგო, კვლავაც პატიმრობაში რჩება თუ არა იგი, რადგან ხსენებულ უწყებები ამ თემას საჯაროდ არ ახმაურებენ (!).

თუმცა დანამდვილებით შეგვიძლია იმის თქმა, რომ 2007 წლის 26 ოქტომბრის თბილისის საქალაქო სასამართლოს სს საქმეთა კოლეგიის მიერ მკვლელობისთვის (108-ე მუხლით) გასამართლებულ რომან გვენცაძეს ორი წლის შემდეგ პროკურატურამ საპროცესო შეთანხმება გაუფორმა და სასჯელი 5 წლამდე შეუმცირა.

„საქართველო და მსოფლიოს“ შესაბამისი მტკიცებულებები დოკუმენტების სახით მოკლული ლევან კახიანი ოჯახს მოგვანოდა. მათ სწორედ ჩვენი გაზეთის (№37) მეშვეობით შეუტყვიათ, რომ მოკლულის დედამ და დეიდამ გვენცაძეს ჩადენილი დანაშაული აპატიეს და შერიგდნენ (!).

შეგახსენებთ, რომ „საქართველო და მსოფლიოს“ 37-ე ნომერში დაიბეჭდა სტატია სათაურით „ყოფილი შს მინისტრის შვილიშვილმა 2 წლის წინათ ჩადენილი მკვლელობა აღიარა“.

სტატიაში საუბარი იყო იმის შესახებ, რომ საქართველოს ყოფილი შს მინისტრის — რომან გვენცაძის შვილიშვილმა, რომან გვენცაძემ 2 წლის შემდეგ დანაშაული აღიარა და პროკურატურას საპროცესო შეთანხმების შეამდგომლობა მიმართა. აგრეთვე, ვწერდით იმაზეც, რომ გვენცაძეს მოკლულის ოჯახმა დანაშაული აპატია და შერიგებაც მოხდა.

სტატიის გამოსვლის შემდეგ რედაქციას მოკლულის მამიდა, ეთერ კახიანი დაუკავშირდა, რომელმაც განგვიმარტა, რომ მხარეები არ შერიგებულან, დამნაშავეს მხოლოდ მოკლულის დედამ და დეიდამ აპატიეს.

შეგახსენებთ, რომ ყოფილი შს მინისტრისა და სპეციალური ოპერატიული დეპარტამენტის (სოდის) მაღალჩინოსნის შვილი 2 წლის წინ მკვლელობის ბრალდებით დააკავეს. მაშინ რომან გვენცაძე ისე გაასამართლეს, რომ წარ-

დგენილ ბრალდებაში თავი დამნაშავედ არ უცვინია. ამასთან, დანაშაულის ჩადენის დროს რომან გვენცაძე 19 წლის იყო. საქმის მასალების მიხედვით, მკვლელობა 2007 წლის 8 თებერვალს, ღამით, რიყეზე მდებარე რესტორან „ნატურის ხეში“ მოხდა. იმ დღეს რომან გვენცაძის ნათესავი ჯვრისნერას აღნიშნავდა. სუფრას გვენცაძე თამაობდა. ზუსტად იმ დროს რესტორანში ლევან კახიანიც საკუთარ დაბადების დღეს აღნიშნავდა. იგი ბასრი იარაღით ყელში მიყენებული შრილობით (მარჯვენა საძილე არტერიის სრული გამოჭრით) გარდაიცვალა. გვენცაძე კი იმავე საღამოს მამამისმა ლევან გვენცაძემ სამართალდამცავებს ჩააბარა. ზუსტად ვერაფერი იხსენებს, თუ რის გამო შეკამათდნენ გვენცაძე და კახიანი, რადგან, როგორც თანამეინახე-

თამაზ ილიაშვილი:
„ფაქტობრივად, ამის საუბარს იკლავს დღევანდელი კანონმდებლობა. რადგან საპროცესო მსგავსი გადაწყვეტილება, ეს უკვე მორალური თვალსაზრისით უნდა შეფასდეს“

ბი ამბობენ, იმ დროს ორივე საკმაოდ შეზახორებული იყო. ჩხუბისა და განწირული ყვირილის ხმაზე ქვემოთ ჩასულ თანამეისუფრეებს საზარელი სურათი დახვდათ: ყელგამოჭრილი ახალგაზრდა ბიჭი ძირს ეგდო, რომელიც ჯერ კიდევ ხროტილებდა. დაჭრილი ლევან კახიანი იყო. მკვლელობის უშუალო შემსწრე მხოლოდ ერთი ადამიანია, რესტორნის დაცვის თანამშრომელი აღმონდა. მურად მირზანაშვილი ერთადერთი პიროვნებაა, რომელსაც გვენცაძეს ხელი დაადო და თქვა, რომ სწორედ მან მოკლა კახიანი.

თავად გვენცაძემ არ გამოკრისხა, რომ კახიანი შეიძლება მართლაც მის მიერ ყოფილიყო მოკლული, რადგან ჩხუბის დროს იგი დანაშაულის მისამართოდ იქნა აღიარებული და არ იხსის, ვის მოხვდა.

რას მათ გააკეთეს, დასინჯა და დიდი შეურაცხყოფაა, — ამბობს მოკლულის მამიდა

— თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2007 წლის 26 ოქტომბრის განაჩენში რომან გვენცაძის მიმართ შეტანილი იქნეს ცვლილება: — დატკიცდეს სახელმწიფო ბრალდების მიერ წარმოდგენილი საპროცესო შეთანხმება სახელმწიფო ბრალდებულსა და მსჯავრდებულს რომან გვენცაძეს შორის. — რომან გვენცაძე ცნობილი იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსსსს-ის საპროცესო კოდექსის 108-ე მუხლით და საპროცესოს სსსსს-ის 55-ე მუხლის გამოყენებით განაწილდეს 05 (ხუთი) წლით თავისუფლების აღკვეთა.

— მსჯავრდებულ რომან გვენცაძეს სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყო დაკავების დღიდან — 2007 წლის 09 თებერვლიდან.

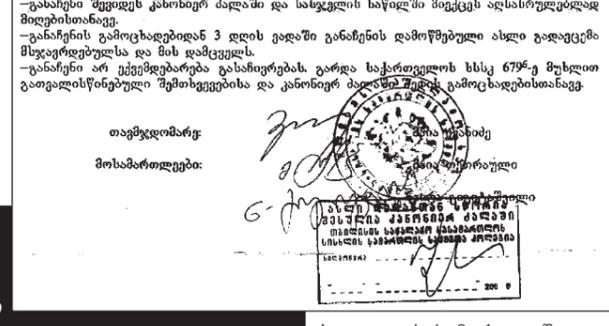
— მხედველობაში იქნას მიღებული, რომ თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2007 წლის 26 ოქტომბრის განაჩენით რომან გვენცაძის მიმართ შერჩეული აღკვეთის ღონისძიება — დაპატიმრება გაუქმებულია: — საქმეზე ნიუმტიკაციაზე ცნობილი ორი ცალი გასაშლელი დანა, ლურჯი ფერის მისური წარწერით „EXPRESS“, უმკლავებო პულკოვი წარწერით „LCWCASVAL“, შუბი ლურჯი ფერის ჯინსის შარვალი წარწერით „GIORDANO BLVES“, შავი ფერის მისური მარცხენა მხარეს წარწერით „ARMANI JEANS“, ღ. კახიანის შავი ფერის ნაქსოვი სვტერი წინა მხარეს კუბურული ორნამენტებით, შავი ფერის პერანგი თითონ ზოლებით, შავი ფერის მისური გულზე ცისფერი ორნამენტებით, ჯინსის ლურჯი ფერის შარვალი ფაიფიერი ჯამბით წარწერით „ALBERTO“, ტურხი თეთრი, ცისფერი და ყვითელი ზოლებით, ფეხსაცმელი და ერთი წყვილი შავი წინდა, საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ განადგურდეს.

— საქმეზე ნიუმტიკაციაზე ცნობილი მობილური ტელეფონი „ნოკია“, რიბიკტი №8, რამფლუგ ავთენტიკი მონიტორი ფერის დაჭიბი, საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ დაუბრუნდეს მის კანონიერ მფლობელს.

— განაჩენი შევიდეს კანონიერ ძალაში და სასჯელის ნაწილში მიეცეს აღსასრულებლად მიღებისთანავე.

— განაჩენის გამოცხადებიდან 3 დღის ვადაში განაჩენის დამოწმებული ასლი გადაეცემა მსჯავრდებულსა და მის დამცველს.

— განაჩენი არ ექვემდებარება განაჩენის ვადის გათვალისწინებით და კანონიერ ძალაში შეიქმნება გამოცხადებისთანავე.

პელაციო სასამართლოში გასაჩივრებს. ადვოკატები მის გამართლებას ითხოვდნენ, თუმცა მეორე ინსტანციამ განაჩენი ძალაში დატოვა. ამის შემდეგ ადვოკატებმა საქმე უზენაეს სასამართლოში გაასაჩივრეს. მოთხოვნა უცვლელი დარჩა. პროცესზე მოულოდნელად გვენცაძემ დანაშაული აღიარა და სასჯელის შემსუბუქება ითხოვა. ამასთან, მოკლულის დეიდამ, მანანა თუხარულმა განაცხადა, რომ მსჯავრდებულს შეურიგდნენ და ჩადენილი დანაშაული აპატიეს. ამის მერე გვენცაძის ადვოკატებს ისლა დაარჩენდათ, რომ მოთხოვნა შეეცვალათ და სასამართლოს გვენცაძისთვის სასჯელის შემსუბუქება სთხოვეს.

სასჯელი მართლაც შეუსუბუქეს გვენცაძეს. 12 წელითან შედარებით 5 წელი მართლაც რომ ბიარამობა გვენცაძისთვის. ით უმეტეს, თუ გავითვალისწინებთ, რომ სასჯელის ნაწილი უკვე მოხდილი აქვს და ძალიან მალე გათავისუფლდება.

საქმის ასეთი შემობრუნებით აღმფოთებულია მოკლულის ოჯახი. როგორც ლევანის მამიდა, ეთერ კახიანი ჩვენთან საუბარში აღნიშნა, პროკურატურისა და სასამართლოს ეს გადაწყვეტილება მათთვის შეურაცხმყოფელია.

„საქართველო და მსოფლიოსთან“ ეთერ კახიანი დეტალურად საუბრობს იმ შეთანხმების შესახებ, რომელიც მათსა და გვენცაძის ოჯახს შორის დაიდო. ეთერ კახიანი: — ისინი ცდილობდნენ, რომ ბიჭი დაუსჯელი დარჩენილიყო. ამიტომ პირადად ველაპარაკე მამამისს, ლევან გვენცაძეს და ვთხოვე, ამას ნუ გააკეთებდა; სამართლიანად მოვიცეთ-მეთქი. ჩვენ

არ გვინდა, სისხლი ავილოთ. ისინი ხაზს უსვამდნენ იმას, რომ სვანები არიან და დაგვარბევენ, შვილს მოგვიკლავენო და ა.შ. ვუთხარი, რომ ჩვენ არ ვართ მკვლელები. შევუთვალეთ, რომ საჩივარს არ შევიტანდით, თუ ბიჭს მიუცვიოდნენ იმას, რისი ღირსიც იყო. მამამისმა თქვა, რომ პირადად მე კანონის დამცველი ვარ და კანონის მიხედვით მოქმედებო. ამიტომ სასამართლოზე არ გამოვცხადებულვართ, რადგან არ იყო გამოცხადებული, რომ ნერვებს ემტყუნა“.

— რა მოხდა შემდეგ? — არაფერი. ჩვენ არ ვესწრებოდით პროცესებს, მე ისედაც არ ვიყავი თბილისში. პროცესზე მხოლოდ ლევანის დეიდა — მანანა თუხარული გამოდიოდა (ის დაზარალებულის უფლებამონაცვლედ იყო ცნობილი — ს.ბ.). როგორც იცით, გვენცაძეს 12 წელი მიუსაჯეს. ჩვენ უფრო მეტს ველოდით, მაგრამ მიუსაჯეს და რა უნდა გვექნა?

თქვენი გაზეთის საშუალებით გავიგეთ, რომ ლევანის დეიდა და დედა — ნატა თუხარული შეურიგდნენ გვენცაძეს, ანუ მათ აღარ აინტერესებთ ეს საქმე. ყველაფერი ჩვენს გარეშე მოხდა. რამდენადაც ჩვენ სასამართლოს არ ვესწრებოდით, ჩათვალეს, რომ იმის ღირსი არ ვიყავით, ჩვენთვის, ანუ მამის მხარისთვის რამე ეკითხათ. სამარცხვინო ფაქტია, რაც დეიდა და დეიდამ გააკეთეს.

— ქალბატონო ეთერ, თქვენ მოგვანოდით იმის დაზარალებულები დოკუმენტი, რომ გვენცაძეს საპროცესო შეთანხმების შედეგად 5 წლამდე შეუმცირეს სასჯელი, საიდან გაქვთ ეს დოკუმენტი? ჩვენ მიერ მოთხოვნილ საქმის განაჩენში წერია, რომ გვენცაძეს 12 წელი მიუსაჯეს, რა, სასამართლო მალავს მომხდარს?

— ჩვენ ვიცოდით, რომ მას 12 წელი ჰქონდა მისჯილი. როდესაც თქვენი გაზეთიდან შევიტყვიეთ, რომ კახიანის ოჯახი გვენცაძეს შეურიგდა, გამოვიკითხეთ ეს საქმე. მე ნამდვილად ვერ გეტყვი, საიდან მოვიპოვე ეს დოკუმენტი, ეს ჩემი პირადი საქმეა, მაგრამ ფაქტი სახეზეა, თქვენს ხედავთ. ეს არის შესაბამისად დამონებული დოკუმენტი, რომ გვენცაძეს ნამდვილად 5 წელი მისცეს. ჭორის დონეზე გავიგეთ, რომ გვენცაძე უკვე თავისუფალია, თუმცა ჯერჯერობით ვერ დავადასტურებთ.

რაც მათ გააკეთეს, დასინჯა და დიდი შეურაცხყოფაა. ნათელია, ამ სამართლიანად დასჯილი და როგორ მოხდა, რომ ისედაც მოხდა. ეს არის დიდი სალომე გოგონია

უსამართლობა. გვენცაძე კალიან მალე გამოვა, მას არც კი მოუხდია სასჯელი. რა პიროვნება უნდა დაგვამოს მისგან? ცუდი სასამართლო გაუწია მას მამამისმა და ჩვენც, რა თქმა უნდა. მათ სამართლი არაფრად ჩააგდეს. ლევანი გაცოცხლდა, თუ რა მოხდა ისეთი, რომ ამ ბიჭს ასე მოულოდნელად შეუმსუბუქეს სასჯელი? კალიან დიდი უსამართლობა მოხდა.

ჯერჯერობით არ დავლაპარაკებოვარ ლევან გვენცაძეს, მაინტერესებს, რა პასუხს გაძეგვს. რომან გვენცაძე ჩინოვნიკის შვილი რომ არ ყოფილიყო, უფრო მეტსაღ შეიხსიარებდა.

— რას აპირებთ? ცნობილია, რომ ამ საქმეში თქვენი ოჯახი, როგორც მხარე არ მონაწილეობდა. — იურისტებმა მითხრეს, რომ ამ ეტაპზე შეუძლებელია რაიმეს გაკეთება. შემდგომში რა მოხდება, არ ვიცი. — საქართველო და მსოფლიო — იურისტებს დაუკავშირდა, რათა გაერკვია, არსებული კანონმდებლობა ითვალისწინებს თუ არა განაჩენგამოტანილ საქმეზე საპროცესო გარიგებას. აღმოჩნდა, რომ ითვალისწინებს.

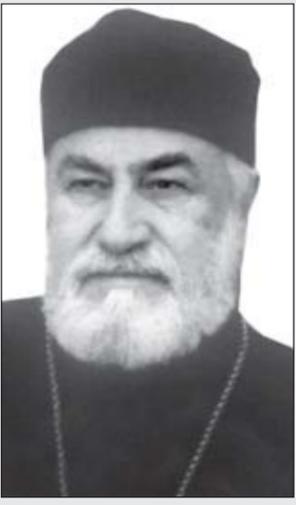
„ფაქტობრივად, ამის საშუალებას იძლევა დღევანდელი კანონმდებლობა. რამდენად სამართლიანია მსგავსი გადაწყვეტილება, ეს უკვე მორალური თვალსაზრისით უნდა შეფასდეს. სამწუხაროა, მაგრამ მსგავსი პრაქტიკა არსებობს, ეს ბევრ შეკითხვას ბადებს,“ — განგვიმარტა იურისტმა, ყოფილმა მოსამართლემ თამაზ ილიაშვილმა.

რაც შეეხება გვენცაძის მხარეს, რედაქცია დაუკავშირდა გვენცაძის ერთ-ერთ ადვოკატს — დიანა გვიშინას, რომლისგანაც ასეთი პასუხი მივიღეთ: „მე ადვოკატი ვარ და ჩემი კლიენტის ყველა ინფორმაცია კონფიდენციალურია, ამიტომ მობრძანდით და ოფისში დამხმარაქეთ.“ მაგრამ ჩვენი შეხვედრა არ შედგა, რადგან ადვოკატი შეხვედრის დროსა და ადვოკატს არ გვეუბნებოდა.

თუ გვენცაძის ადვოკატი თავისი პოზიციის დაფიქსირებას გადაწყვეტს, რედაქცია მზადაა, მასაც მოუსმინოს.

რა დაელოდება უკლებსა და ხელისუფლებას შორის

ეკლესიასა და სახელმწიფო ხელისუფლებას შორის დამოკიდებულება სწორად რომ წარმოვიდგინოთ, მათი პუნქტების სხვადასხვაობა კარგად უნდა გვესმოდეს; მნიშვნელოვანია, ვიცოდეთ, რა მიზნები ამოძრავებთ და რას ემსახურებიან. დღეს სწორედ ამ თემაზე გვესაუბრება დეკანოზი ამირან ამირანაშვილი — თბილისის სიონის წმიდა მარიამ ღვთისმშობლის მიძინების სახელობის ტაძრის მოძღვარი.

ბელად კეთილის მოქმედებით. რამეთუ ესრეთ არს ნება ღმრთისა კედელის მოქმედ-თათვის დადებულად უგუნურ-თა კაცთა უმცირესასა. ვითარცა აზნაურნი და ნუ ვითარცა საფარველად გაქუნ უკეთურებისა აზნაურები ეგე, არამედ ვითარცა მონანი ღმრთისანი ყოველთა პატივ-სცემდით, მათა ჰყვარობ-დით, ღმრთისა გემინოდენ, მეფეთა პატივ-სცემდით.

ნიფოთაგან დამოუკიდებლობა გააჩნია. იგი მსოფლიო ეკლესიის ნაწილს წარმოადგენს. — რა საშუალებებით ახორციელებენ თავიანთ მიზნებს ეკლესია და სახელმწიფო? — ბუნებთა განსხვავების გამო, ეკლესია და სახელმწიფო მიზნების მისაღწევად სხვადასხვა საშუალებას მიმართავენ.

არსებობს, ამიტომ მისი წევრები სახელმწიფოს წევრებიც უნდა იყვნენ და, აქედან გამომდინარე, როგორც საეკლესიო, ისე სამოქალაქო კანონებსაც უნდა დაემორჩილონ. — რაში ვლინდება ეკლესიის დამოუკიდებლობა? — სახელმწიფო ცნობს ეკლესიის კომპეტენციის ფარგლებს და სარწმუნოებრივ საკითხებზე ან ღვთისმსახურების ფორმებზე ავტორიტეტული აზრების გამოთქმის პრეტენზია არ აქვს და პირიქით, სახელმწიფო წყობილების ფორმითა და სამთავრობო ღონისძიებთა განსჯა პოლიტიკური მიზანშეწონილობის თვალსაზრისით ეკლესიის საქმე არ არის.

— ამ შემთხვევაში როგორ უნდა დავცვათ თავი ეკლესიამ? — დევნილ ეკლესიას თავის დასაცავად პოლიტიკური საშუალებების გამოყენების უფლება არ აქვს. მან დიდსულოვნად უნდა აიტანოს ყოველივე და სახელმწიფოსთან ლოიალურ დამოკიდებულებაზე უარი არ უნდა თქვას, მაშინაც კი, როცა ამ უკანასკნელისგან დევნას განიცდის.

როგორ უყურებს ეკლესია სახელმწიფო ინსტიტუტს?

— წმიდა წერილის სწავლებით, სახელმწიფო ღმრთივდადგენილი ინსტიტუტია. ადამიანთა საზოგადოების პირველად უფრედს ოჯახი წარმოადგენს. ისტორიული განვითარების შედეგად, რასაც ღმრთის განცხადება წარმოადგენს, ჩამოყალიბდა სახელმწიფოები. ამ ინსტიტუტის დაარსება საზოგადოებრივი კავშირების გართულებამ გამოიწვია.

რა ფუნქცია ენიჭება სახელმწიფოს ეკლესიური თვალსაზრისით?

— ეპისკოპოსი ნიკოდიმი (მილაში) ამბობს: „ეკლესიური კანონების იმ მიზნისკენ წარმართვისთვის, რაც ღმრთის განცხადებითა წინასწარდასახული, უზენაესმა, როგორც ოჯახის უფროსს, სახელმწიფოს უფლება მიანიჭა, ხალხი ღმრთის სახელმწიფო კეთილგზაზე ატაროს, სამართლიანობის მახვილით აღჭურვილმა“.

გამოდის, რომ სახელმწიფო ხალხს უნდა ემსახუროს და არა — პირიქით...

— ძველმა ალექსანდრემ სამი უმაღლესი მსახურება იცის: სამღვდელმთავრო, სანინასწარმეტყველო და სამეფო. ღმრთობა ისრაელის პირველი მეფე სული აკურთხა სამეფო მსახურებისთვის. მმართველობის ფორმის მიუხედავად, ამით მან ყოველი სახელმწიფოს ხელისუფლება აკურთხა. მეფე რაულს კურთხევა მიეცა ღვთის ნების აღსრულების პირობით.

სწორედ ამ პირობის დარღვევამ განსაზღვრა რაულის დედი...

— დედა, ანუ!.. როცა მეფე რაულმა უფლის მცნებები დარღვია, ღმრთობა იგი განაგდო და უბრძანა, სამეფოდ სხვა რჩეულისთვის, მდებრიო დავითისთვის, იესეს ძისთვის ეცხოზეთი, რომლისგანაც შემდგომ მაცხოვარი იშვა ხორციელად.

წმიდა წერილის მიხედვით, ზეცისა და ქვეყნის ხელმწიფე ქრისტეა...

— ჭეშმარიტად!.. უფალმა იესო ქრისტემ, ზეცისა და ქვეყნის ხელმწიფემ, ამქვეყნიური ცხოვრების ფაშს, თავი მიწიერ წესრიგს დაუქვემდებარა. იგი სახელმწიფოს ხელისუფალთა ემორჩილებოდა. მას, ვინც იესო ჯვარს აცვა — იერუსალიმში რომის პროკურორს, პილატეს, ქრისტემ უთხრა: „არა გაქუს ხელმწი-“

ფება ჩემი არცა ერთი, უკუეთუმიცა არა მოცემული იყო შენდა ზეგარდმო“. ამ სიტყვებით მან ყოველგვარი მიწიერი ხელისუფლების ზეციურ წყაროზე მიუთითა.

კეისრისათვის ხარკის გადახდა ხელისუფლების მორჩილებაზე მეტყველებს...

— ფარისეველის მზაკვრულ შეკითხვაზე — უნდა მიეცათ თუ არა ხარკი კეისრისთვის, მაცხოვარმა თქვა: მიეცით კეისრისაი კეისარსა და ღმრთისაი ღმერთსა, რაც სახელმწიფო ხელისუფლებასთან სწორად დამოკიდებულებაზე მიუთითებს. ამ საკითხთან დაკავშირებით, ქრისტეს სწავლებების საფუძველზე, მოციქული პავლე წერს: „ყოველი სული ხელმწიფეებსა მას უმთავრესისა დაემორჩილენ, რამეთუ არა არს ხელმწიფეები, გარნა ღმრთისაგან და რომელი იგი არიან ხელმწიფეები, ღმრთისა მიერ განწესებულ არიან. ამითგან რომელი ადგებოდის ხელმწიფეებსა, ღმრთისა ბრძანებასა ადგების, ხოლო რომელი იგი ადგებოდის, თავისა თავისა სასჯელი მიიღონ, რამეთუ მთავარი იგი არა არიან სამხელე კეთილის მოქმედთა, არამედ ბოროტის მოქმედთა. ვნებას თუ რაითა, არა გემინოდის ხელმწიფეებისა, არამედ გონებისთვისაც იჭვიხა, ამისთვის ხარკსაცა მისცემდით, რამეთუ მსახურნი ღმრთისანი არიან, ამისთვისაცა მოღვაწეობასა განკრძალულ არიან. მისცემდით უკუე ყოველთა თანა-ნადებსა. სახარკოსა — ხარკი, სახვერესა — ზვერი, საშინელსა — შიში, პატივისა — პატივი. იგივე აზრი გამოთქვა მოციქულმა პეტრემაც.“

საინტერესოა მისი სიტყვები...

— პეტრე წერს: „დაემორჩილენით უკუე ყოველსავე კაცობრივსა დაბადებულსა უფლისათვის: ვინა თუ მეფესა, რამეთუ ყოველთა ზედა არს; ვინა თუ მთავართა, ვითარცა მის მიერ მოვლინებულთა შორის მაძიებლად ბოროტის მოქმედთათვის, ხოლო მაქე-“

— ხელისუფალთა ეკლესიისადმი დამოკიდებულების მიუხედავად, მოციქულები ქრისტიანებს მათდამი მორჩილებას ასწავლიან. მოციქულთა საუკუნეში ეკლესია იდენებოდა იუდეველთა ადგილობრივი ხელისუფლების მიერ, მორწმუნეებს რომის სახელმწიფო მოხელეებიც დევნიდნენ.

მამ, რატომ ქადაგებდნენ მოციქულები მორჩილებას?

— სახელმწიფოს ღვთივდადგენილი ბუნებიდან გამომდინარე, ეკლესია თავის დამოკიდებულებაზე მიუთითებს. ამ საკითხთან დაკავშირებით, ქრისტეს სწავლებების საფუძველზე, მოციქული პავლე წერს: „ყოველი სული ხელმწიფეებსა მას უმთავრესისა დაემორჩილენ, რამეთუ არა არს ხელმწიფეები, გარნა ღმრთისაგან და რომელი იგი არიან ხელმწიფეები, ღმრთისა მიერ განწესებულ არიან. ამითგან რომელი ადგებოდის ხელმწიფეებსა, ღმრთისა ბრძანებასა ადგების, ხოლო რომელი იგი ადგებოდის, თავისა თავისა სასჯელი მიიღონ, რამეთუ მთავარი იგი არა არიან სამხელე კეთილის მოქმედთა, არამედ ბოროტის მოქმედთა. ვნებას თუ რაითა, არა გემინოდის ხელმწიფეებისა, არამედ გონებისთვისაც იჭვიხა, ამისთვის ხარკსაცა მისცემდით, რამეთუ მსახურნი ღმრთისანი არიან, ამისთვისაცა მოღვაწეობასა განკრძალულ არიან. მისცემდით უკუე ყოველთა თანა-ნადებსა. სახარკოსა — ხარკი, სახვერესა — ზვერი, საშინელსა — შიში, პატივისა — პატივი. იგივე აზრი გამოთქვა მოციქულმა პეტრემაც.“

როგორ უნდა იყოს სახელმწიფო და ეკლესიის შორის დამოკიდებულება?

— ეკლესიასა და სახელმწიფოს შორის დამოკიდებულება სწორად რომ წარმოვიდგინოთ, კარგად უნდა გვესმოდეს განსხვავება მათ ბუნებას შორის. ეკლესია უშუალოდ ღმრთის — ჩვენი უფლის მიერაა დაფუძნებული. მისი მიზანია ადამიანთა სულების გადარჩენა, ხოლო სახელმწიფოსი — მოქალაქეთათვის მინიერი კეთილდღეობის შექმნა. ეკლესია ერთადერთია და ერთიანი, იგი საზღვრებით არ იფარგლება, სახელმწიფო კი ბევრია, თითოეულს თავისი ტერიტორია აქვს. ტერიტორიული მასშტაბებით, სახელმწიფოს არა მსოფლიო, არამედ ადგილობრივი ეკლესია უნდა შევადაროთ, რომელსაც სახელმწიფოს მსგავსად, თავისი ტერიტორია აქვს. ადგილობრივი ეკლესიას სრული სუვერენიტეტი და სხვა სახელმ-

— საეკლესიო და სახელმწიფო საქმეები ერთმანეთში რომ არ აირიოს, სამღვდლო დას სახელმწიფო მმართველობაში მონაწილეობის მიღების უფლება კანონით ეკრძალება. მოციქულთა 81-ე კანონი გვაუწყებს: „არა უბნს ეპისკოპოსსა, ანუ ხუცესსა, რაითა არწმუნეს თავსა თავისა საერთო განგებანი, არამედ რაითა მოცალე იყოს საეკლესიოთათვის ზრუნვათა“. იგივე ნათქვამი მოციქულთა მეექვსე და მეთხუთმე მსოფლიო კრებების მეტადე კანონში.

სასულიერო პირს შეუძლია ხელისუფლების წარმომადგენლობით ორგანოებში მონაწილეობა?

— ისტორიიდანაც და თანამედროვე პოლიტიკური ცხოვრებიდანაც ცნობილია, რომ ეკლესია სასულიერო პირებს ხელისუფლების წარმომადგენლობით ორგანოებში მონაწილეობას არ უშლის, მაგრამ ადმინისტრაციულ სახელი-სუფლო უფლებამოსილებას, კანონების შესაბამისად, უპირობოდ უკრძალავს.

ეკლესია და სახელმწიფო ერთმანეთისგან დამოუკიდებელი არიან?

— ერთსაც და მეორესაც მოქმედების თავთავიანთი სფერო აქვთ და პრინციპულად ერთმანეთისგან დამოუკიდებელი არიან, ოღონდ ეს მედ ადგილობრივი ეკლესია უნდა შევადაროთ, რომელსაც სახელმწიფოს მსგავსად, თავისი ტერიტორია აქვს. ადგილობრივი ეკლესიას სრული სუვერენიტეტი და სხვა სახელმ-

— მართალი ხართ, არსებობს სფეროები, რომლებიც ეკლესიისთვისაც და სახელმწიფოსთვისაც მნიშვნელოვანია. ეს, უპირველესად, საზოგადოებრივი ზნეობაა, რაც ადამიანთა ხსნისთვის ეკლესიის საქმიანობას უკავშირდება და, ამავე დროს სახელმწიფოს მართვის მტკიცე შინაგან საყრდენსაც წარმოადგენს. გარდა ამისა, იგი სახელმწიფოში ეკლესიის უფლებრივი სტატუსია.

შესაძლოა, რომ ამ სფეროში ეკლესიისა და სახელმწიფოს ინტერესები ერთმანეთს დაუპირისპირდეს?

— ეკლესია ჭეშმარიტ სწავლებას ქადაგებს შეუცდომლად და ღმრთისაგან გამომდინარე ზნეობრივ მცნებებს ნერგავს მრევლში. მას თავის სწავლებაში არაფრის შეცვლა არ შეუძლია მაშინაც კი, როცა სახელმწიფო ინსტანციები სხვა სწავლებას ადგენენ და ავრცელებენ. ამ მხრივ ეკლესია სახელმწიფოსგან სრულიად თავისუფალია და გადაწყვეტილებას ცალსახად იღებს... როცა იუდეველთა სინედრონმა მოციქულებისთვის ქრისტეს სწავლების აკრძალვა მოინდომა, წმიდა პეტრემ დაწმიდა იოანემ განაცხადეს: „უკუეთუ სამართალ არს წინაშე ღმრთისა თქვენი სმენაი უფროის, ანუ ღმრთისაი, საჯჯეთ“.

მათი პოზიცია სახელმწიფოს მხრიდან ქრისტიანთა დევნის მიზეზი გახდა...

— ისტორიულად ეკლესიამ, ჭეშმარიტების ქადაგების გამო, არა ერთხელ განიცადა დევნა ქრისტეს მტრებისგან.

— რისი უფლება აქვს სახელმწიფოს ეკლესიის სამართლებრივი სტატუსის განსაზღვრის დროს? — მას შეუძლია, ეკლესიას მისცეს თავისი მისიის შეუზღუდავად აღსრულების შესაძლებლობა ან შეზღუდოს, რითაც მარადიული სიმართლის წინაშე თავის თავისთვის განაჩენი გამოაქვს და საკუთარ ბედს განსაზღვრავს, მაგრამ ეკლესიას მაშინაც კი, როცა სახელმწიფო მის დისკრედიტაციას ახდენს, მორჩილებაზე ხელის ალების უფლება არ აქვს.

რატომ?

— ლოიალობის მოთხოვნაზე მაღლა მისთვის მხოლოდ საღმრთო მცნება დგას, რომელიც ეკლესიას ადამიანთა ხსნისთვის მიეცა და ვალდებულია, ეს საქმე ნებისმიერ პირობებში, ნებისმიერ გარემოებათა დროს აღასრულოს. ეპისკოპოსი ნიკოდიმი წერს: „როცა სახელმწიფო ეკლესიის მიმართ სტრუქტურული დამოკიდებულება აქვს, ასეთ შემთხვევაში, ეკლესია გარემოებათა მიხედვით განპირობებულ მდგომარეობას ირჩევს, გულისყურს თავის თავს მიაპყროს და მოთმინებით იწყებს ლოდინს, სანამ ღმერთის სიმართლე არ გაიმარჯვებს, მაგრამ იგი თავისი სწავლების ქადაგებას არასოდეს წვევტს, ხოლო თუ ბრძოლაში გამოიწვიეს, თავისი სულიერი იარაღით შეუპოვრად და ბოლომდე იბრძვის; ათასობით ძეც რომ დაკარგოს, მაინც მტკიცედ იქნება დარწმუნებული, რომ, ადრე თუ გვიან, საბოლოო გამარჯვებას მაინც თვითონ მოიპოვებს. ეკლესიას, როგორც სულიერ და დამოუკიდებელ ძალას, სახელმწიფოს გარეშე შეუძლია არსებობა, მიზნის მისაღწევად საკუთარ სულიერ შესაძლებლობებს ისე გამოიყენებს, რომ სახელმწიფოს დახმარება მინიერი საშუალებებით არ დასჭირდება, მაგრამ სახელმწიფოს, როგორც მინიერ ძალას, დიდხანს არსებობა არ შეუძლია სულიერი და ზნეობრივი ძალების გარეშე“.

„არა გაქუს ხელმწიფეები ჩემი არცა ერთი, უკუეთუმიცა არა მოცემული იყო შენდა ზეგარდმო“.

გაზეთ „საქართველო და მსოფლიოს“ რედაქცია თანაუგრძნობს თანამშრომელს მაია გონაშვილს ბუბის რუიზან სპინაძის გარდაცვალების გამო.

ესაუბრა ნინო ბოკიაშვილი გაბრძლება შემდეგ ნომერში

რას ნიშნავს ეკლესიური სხოვრება

ტყაბრში სიარული, სინანულისა და ზიარების საიდუმლოთა აღსრულებაში მონაწილეობის მიღება — აი, ეს სამი რამ წარმოადგენს მართლმადიდებელი ქრისტიანისთვის ეკლესიური ცხოვრების საფუძველსა და საწყისს.

თუ გადწყვეტთ ეკლესიური ცხოვრების დაწყებას, იცოდეთ, რომ აუცილებელია: 1) ლოცვით მიმართოთ უფალსა და წმიდას, რომ სარწმუნოება სთხოვოთ, რომლის გარეშეც სული ვერ ცხონდება; 2) შეიძინეთ წმიდა წერილი და წაიკითხეთ ახალი აღთქმა უფლისა ჩვენისა, იესო ქრისტის; თავიდან ბოლომდე პირველად წაიკითხვის შემდეგ ნუ აჩქარდებით, შეეცადეთ, ყურადღებით განიხილოთ და ჩასწავლეთ ტექსტში ჩადებული აზრს; 3) შეიძინეთ „საღმრთო სჯული“, წიგნი, რომელშიც სარწმუნოებრივი სწავლების საფუძველებია განმარტებული; 4) შეაჩივრეთ წიგნები წმიდა მათა ცხოვრების შესახებ და მათი კითხვა სულიერი მოძღვრის ხელმძღვანელობით დაიწყეთ; 5) შეიძინეთ ლოცვანი, რათა ლოცვა დაიწყოთ, ეს უბრალო საქმე როდია. წაიკითხეთ წმიდა მამათა და იმ ადამიანთა მიერ შედგენილ ლოცვათა კრებული, ვინც მთელი ცხოვრების განმავლობაში ღმერთს ემსახურა და სული იმდენად განიწმინდა, რომ უფალმა მადლის ჭურჭლად გამოარჩია, ღმერთის შემეცნების საქმეში წინამძღოლად დაადგინა; 6) ევედრეთ ღმერთს, რომ მან სულიერი მოძღვარი მოგმადლოთ — ღვთის სამსახური, რომელსაც სულს მიანდობთ.

მათა ცხოვრების შესახებ და მათი კითხვა სულიერი მოძღვრის ხელმძღვანელობით დაიწყეთ; 5) შეიძინეთ ლოცვანი, რათა ლოცვა დაიწყოთ, ეს უბრალო საქმე როდია. წაიკითხეთ წმიდა მამათა და იმ ადამიანთა მიერ შედგენილ ლოცვათა კრებული, ვინც მთელი ცხოვრების განმავლობაში ღმერთს ემსახურა და სული იმდენად განიწმინდა, რომ უფალმა მადლის ჭურჭლად გამოარჩია, ღმერთის შემეცნების საქმეში წინამძღოლად დაადგინა; 6) ევედრეთ ღმერთს, რომ მან სულიერი მოძღვარი მოგმადლოთ — ღვთის სამსახური, რომელსაც სულს მიანდობთ.

საკუთარ თავზე ძვირფასი ქრისტიანს არაფერი გააჩნია

მადლობა შესწირეთ ღმერთს ყველაფრისთვის, რასაც გვგზავნი — სიხარულისა და მწუხარებისთვის, ჯანმრთელობისა და ავადმყოფობისთვის, სიმდიდრისა და სიღარიბისთვის, რადგან ყოველივე, რაც მისგან მოდის, კეთილად და მომადლებული. მწუხარებაც კი მწარე ნამალს ჰგავს, უფალი ჩვენი სულის სასიკვდილო წყლულების მკურნალია.

გახსოვდეთ, საკუთარ თავზე ძვირფასი ქრისტიანს არაფერი გააჩნია. თავს ნუ მისცემთ უფლებას, ამქვეყნიურ ღირებულებებს დახარბდეთ, რადგანაც დიდ დროს დაკარგავთ, სულს დაიცარიელდით, სასიკვდილოდ დაასუსტდით. ქრისტიანულ ცხოვრებას თუ შეუდგებით, ნუღარ იქნებით სულმოკლენი, დრტინვას ნუ მიეცემთ, „უძიეთ პირველად სასუფეველი ცათა და სიმრავლე მისი“... ყველაფერს, რაც თქვენთვის აუცილებელია, უფალი თავად მოგცემთ.

ნუ შეეკამათებით სექტანტებს და ნურც მოუსმენთ. იარეთ და ილოცეთ მხოლოდ იმ ეკლესიებში, რომლებიც საქართველოს საპატრიარქოს ექვემდებარება. ნუ გაგიტაცებთ პოლიტიკური ვენებათა დელეგა — ხალხს ისეთი მმართველი ჰყავს, როგორსაც თავისი სულიერი მდგომარეობით იმსახურებს. პირველ რიგში, ქრისტიანმა საკუთარი ცოდვილი ცხოვრება უნდა შეცვალოს. თუ ამას მოვახერხებთ და შევიცვლებით, გარემომცველი სამყაროც უკეთესი გახდება.

ნუგზარ ჩეკურიშვილი: ვისაც პატივების უნარი არ აქვს, ქრისტიანად ვერ ჩაითვლება

ნუგზარ ჩეკურიშვილი წარმართივით ცხოვრობდა, არავის არაფერს პატიობდა. „კბილი კბილის ნილ, თვალი თვალის ნილ“ — ეს მისი ცხოვრების კრედიო იყო. შესაბამისად, სულ ჩხუბობდა — ხან ვის „ურჩევდა“ საქმეს, ხან — ვის, მაგრამ ერთმა შემთხვევამ ნუგზარის მსოფლმხედველობა თავდაყირა დააყენა... საბედნიეროდ, მიხვდა, რომ ვისაც პატივების უნარი არ გააჩნია, ქრისტიანად ვერ ჩაითვლება.

— 5 წლის ვიყავი, მამამ რომ მიგვატოვა, დედა მას მერე აღარ გათხოვია. დღედაღამ მუშაობდა, წლებზე ფეხს იდგამდა, ბავშვს არაფერი მოაკლდეს, უმამოებით არ დამეჩაგროს... მოკლედ, სანახევროდ ქუჩამ გამზარდა, დაუნდობლობა იქ ვისწავლე. თავი მომქონდა, არავის არაფერს ვპატიობდი, სულ მუშტებზე ვიყურებოდი.
— რა მიზეზით ჩხუბობდით?
— პატარა საბავშვო მყოფნიდა, რომ მდგომარეობიდან გამომდინარე ვიყავი.
— დედა რას გეუბნებოდა?
— ძალიან განიცდიდა. მემუდარებოდა, წარმართივით ნუ ცხოვრობ, ქრისტიანი კაცი ხარ, ჩხუბი და აყალ-მყალი არ შეგეშენისო.
— რა ასაკში მოინათლეთ?
— მე მგონი, 7 წლისა ვიყავი, მაგრამ მას შემდეგ ეკლესიისკენ არც გამიხედავს.
— დედათქვენზე?
— შინაგანად საოცრად მორწმუნე და ღვთისნიერი ადამიანია, მაგრამ ტყაბრში სასიარულოდ ვერ იცლიდა, მოძღვარი არ ჰყავდა, ეკლესიურად არ ცხოვრობდა. საბრალო ქალს, 2-3 სამსახური ჰქონდა შეთავსებული და მუდამ გადარბენაზე იყო.
— რა შეგემთვინათ ისეთი, რამაც თქვენი მსოფლმხედველობა თავდაყირა დააყენა?

— უბანში ვიჩხუბე. მაშინ 19 წლისა ვიყავი და სისხლი მიდუღდა, ტოლს არავის ვუდებდი. ერთი გადაბრუნებული სიტყვის გამო შემეძლო ადამიანის გამეტება.
— ვის ეჩხუბეთ?
— ჩემი გავებით, ერთ „დედიკოს ბიჭს“, რომელიც სიტყვაზე წამოვიკიდე. კამათს შევეყვით და დავარტყი. თქვენ წარმოიდგინეთ, ხელი შემომიბრუნა.
— რატომ გავიკვირდათ, საკუთარი თავის დაცვაში რა არის უჩვეულო?
— ლადოსგან არ მოველოდი, რადგან ერთი უხერხემლო ინტელიგენტი მეგონა.
— იცნობდით?
— დიახ, ჩვენი უბნელია. მაშინ სამხატვრო აკადემიაში სწავლობდა, მამაც მხატვარი ჰყავს, დედა — ექიმი. სხვა განზომილებაში ცხოვრობდა. მისმა შეუპოვრობამ მოთმინებები გამომიყვანა და დანა მუცელში გაუყარა. მიმიღე დავეჭერი. სასწრაფო დახმარების მანქანა დროზე რომ არ მოსულიყო, ალბათ, ვერ გადაარჩებოდა. ლადო დედამისის საავადმყოფოში წაიყვანეს. დარწმუნებული ვიყავი, რომ დამიჭერდნენ, მაგრამ არავინ მომაკითხა...
— არ გიჩივლეს?
— ლადოს დედისთვის უთხოვია, პოლიციას ნუ გააგებინებთ, ცოდოა, უმამოდ გაიზარ-

და და მთელ ქვეყანაზე გულმოსული, საბრალო დედამისი დარდისგან მოკვდებო. მოკლედ, ლადომ და ქალბატონმა სოფომ, რომელმაც თავის კოლეგებთან „ჩააწყო“ საქმე, მაპატიეს უმძიმესი დანაშაული...
ვერც კი წარმოვიდგენდი, ლადო და დედა მისი ასეთი კეთილშობილება თუ გამოიჩინებდნენ ჩემ მიმართ. მაშინ მივხვდი, რომ პატარა კაცი ვიყავი, ბოლმით სავსე და საკუთარი თავი შემეძულდა... მას შემდეგ სხვა ადამიანად ვიქცევი და ეკლესიურად ვცხოვრობ.

სულითვის სასარგებლო ჩივილები

● შენი ცხოვრების ყოველი ჟამი ღმერთისთვის სათნოდ წარმართე. მუდამ გახსოვდეს, რომ აწინდელი დღის შემდეგ დრო აღარ მოგეცემა და განვლილი ცხოვრების ყოველი წუთისთვის პასუხი უნდა ავო. შეუფასებელია ჟამი, რომელიც ხელთ გაქვს და, თუ ამოვად გაფლანგავ, მოვა დრო, ძეხნას დაუწყებ, მაგრამ ვეღარ იპოვი.
● მოიღვანე ღვანლი იგი კეთილი, რამეთუ ხშირად მომხდარა, რომ ერთი საათის შრომას სამოთხე მოუპოვებია ადამიანისთვის და — პირიქით, დაუდევრებობის გამო ერთ საათში დაუკარგავთ.
● თუ ქრისტიანი დაიძინებს და არ იფიზილებს, განსაცდელში ადვილად ჩავარდება და თავის სულიერ საუნჯეს — სარწმუნოებას მოაკლდება.
● ქრისტეს მცნებათა აღსრულება ჩვენგან დაუძინებელ შრომასა და შეურყეველ მხნეობას მოითხოვს, რადგანაც ამ დროს ადამიანი მხოლოდ გარეგან განსაცდელს კი არა, საკუთარ თავსაც უნდა ებრძოდეს.
● იცოდეთ, თუ გონებით არ იმორქმდებ და არ შეებრძოლები სიმძიმის, სიძნელის შეგრძნებას, რომელსაც აღსასრულებელ საქმეთა გამო კაცობრიობის მტერი გიგზავნის, დაუდევრობა საბოლოოდ ხელს დაგრეწს და არა მარტო მამონ, როცა საქმე გაქვს გასაკეთებელი, არამედ იმ დროსაც, როცა მისი შესრულება ჯერ კიდევ შორსაა, ისეთი გრძნობა დაგეუფლება, თითქოს მთა განევს მხრებზე, დამძიმდები და დაიტანჯები, მოსვენების დროსაც კი არ გექნება სიმშვიდე და უსაქმოდაც თავს დამძიმებულად იგრძნობ.

კითხვა-პასუხი

შუაქლია თუ არა მონაზონს, სამოსელი განიხადოს და საერო ტანსაცმელი ჩაიცვას?
— მას შემდეგ, რაც მონაზონი ალკვეციის აღთქმას დადებს და მონასტერში წავა, მონაზვნის სამოსის გარდა სხვა სამოსის ტარება აღარ შეუძლია.

რა არის „სანაწილი“?
— სანაწილი არის ოქროს ან ვერცხლის ჭურჭელი წმიდა ნაწილების შესანახად და გამოიყენება სწულთა საზიარებლად, ასევე — პირველშენიერულის წირვისთვის. ის გვახსენებს ქრისტეს საფლავს და ძველი აღთქმის კოლოფს, რომელშიც ზეციური მანანა ინახებოდა.

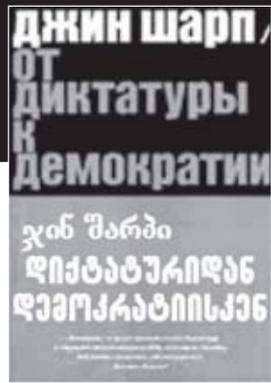
უნდა ენდოს თუ არა ადამიანი საკუთარ ბულისთქმას, ანუ შინაგან ხმას?
— რა თქმა უნდა, ყურადღება გვმართებს, მაგრამ აქაც სიფრთხილეა საჭირო. მთავარია, შეგეძლოს გარჩევა, რა არის ღვთისაგან, რა — ეშმაკისაგან. ამისთვის მეტი სულიერი გამოცდილებაა საჭირო.

როგორ შეეპოვოთ შურს?
— შური ფარული ცოდვითა და უმეტესად ადამიანები ვერც კი ამჩნევენ მის არსებობას. ასე რომ, ბრძოლის დასაწყისში უნდა გავაცნობიეროთ, რა სენით ვართ დაავადებულნი. როგორც წმიდა მამები გვასწავლიან, საკუთარ თავში ცოდვის დანახვით შეგვიძლია, ჩავთვალოთ, რომ ბრძოლის ნახევარი უკვე მოგებული გვაქვს. როცა ამ ვენების არსს გავიზარებთ, მის საშინელებას ჩვენდებით, მენრწმუნეთ, ბრძოლა გაცილებით გაადვილდება.

რატომ ანთია ჩაუძროვლად კანდელი სატაგის წინ?
— კანდელის ნათელი სიმბოლოდ ღვთიურ ნათელს განასახიერებს. თავად ზეთი, რაც იწვის, ღვთაებრივი მოწყალეობის სიმბოლოა. სატაგის წინ მუდმივად ანთებული კანდელი ღვთისადმი ჩვენს განსაკუთრებულ დამოკიდებულებას აჩვენებს. იგი ერთგვარი შესანიშნავი ღვთისსწავლისა, უფლისადმი თავგანწირვისა და ქრისტესადმი სიყვარულისა. ანთებულ კანდელს, რა თქმა უნდა, პრაქტიკული დანიშნულება აქვს. იგი ხატებს ანათებს და თავისი მკრთალი ნათელი ღვთისთვის განგვაწყობს.

გვერდი მოაზრდა ნინო პოპიაშვილმა

საქართველოს არაკალაქობრივი დახმობის 198 სერია

დასასრული. დასაწყისი
№ 38 (2009 წ.) - №2 (2010)

ჯინ შარპის სახელმძღვანელო შემადგენელი ნაწილი ადრე დაწერილი ერთგვარი კვინტესენციაა, უკვე ნათქვამის ერთგვარი გამოცდები ზოგიერთი დაზუსტებითა და დაკონკრეტებით. ამიტომ ჩვენი დასკვნითი პუბლიკაცია მნიშვნელოვანი და საყურადღებო აქცენტებით შემოიფარგლება.

წინააღმდეგობის ძირითადი ფრონტის ბრძოლისუნარიანობას გარკვეული პერიოდის განმავლობაში განსაზღვრავს მოსახლეობის ერთი ან რამდენიმე ფენა. შემდგომ კამპანიებში, რომლებიც სხვა მიზნებს დაისახავს, ძირითადი ფრონტი მოსახლეობის სხვა ფენებზე იქნება გადატანილი. მაგალითად, სტუდენტებმა შეიძლება მოაწყონ გაფიცვები სწავლების პრობლემების მიზეზით, რელიგიურმა ლიდერებმა და მორწმუნეებმა შეიძლება ყურადღება გაამახვილონ რწმენის თავისუფლებაზე, რკინიგზის მუშაკებმა მეთოდურად დააბრკოლონ ამ საკომუნიკაციო საშუალების ფუნქციონირება, ყურნალისტებმა უარი თქვეს ცენზურისადმი დამორჩილებაზე ცარიელი გვერდების გამოქვეყნებით, აკრძალული სტატეგების ნაცვლად, პოლიციამ შეიძლება ვერა და ვერ დააღვას თავი ძიებაში მყოფი ოპოზიციონერი დემოკრატების დაკავებას.

დემოკრატიული ძალების გავლენის გაძლიერების კვალზე სტრატეგებმა უნდა დაგეგმონ თანამშრომლობა და მორჩილებაზე უარის თქმის უფრო ფართო ღონისძიებები, რომლებიც მიმართული იქნება დიქტატურის ძალაუფლების წყაროების შეზღუდვისაკენ, საბოლოო ჯამში — დიქტატურის დამხობისაკენ.

პოლიტიკური დაუმორჩილებლობის სტრატეგებმა განუწყვეტლივ უნდა შეაფასონ გენერალური და კონკრეტული სტრატეგიების შესრულების ეფექტიანობა, საჭიროების შემთხვევაში შეიტანონ შესწორებები ამ სტრატეგიებში პრობლემის გარკვევის საფუძველზე და ახალი ამოცანების მოსახლეობის სხვა ფენებზე განაწილების გზით. გენერალური სტრატეგიის შემქმნელებმა წინასწარ უნდა განსაზღვრონ ბრძოლის წარმატებულად დამთავრების შესაძლო და უპირატესი შესაძლებლობანი და საშუალებები, რათა გზა გადაუღობონ ახალი დიქტატურის წარმოქმნას და უზრუნველყონ ხანგრძლივი დემოკრატიული სისტემის დამყარება.

დიქტატურის დამხობა მხოლოდ საწყისი ნერტილია დემოკრატიულ თავისუფლებათა გაფართოების, საზოგადოების სრულყოფისა და ადამიანების აუცილებელი მოთხოვნების უზრუნველყოფისათვის საჭირო პირობების შესაქმნელად.

ძველი რეჟიმის მთავრობის წევრები დიქტატურის დამხობამდე სახელმწიფო გადატრიალების ინსცენირებით შეიძლება შეეცადონ, წინ გაუსწრონ დემოკრატიისთვის ბრძოლას და სახალხო წინააღმდეგობის სათავეში მოექცნენ. მათ შეიძლება გამოეცხადონ კიდევ დიქტატურის დამხობა, ფაქტობრივად კი, ხალხს თავს მოახვიონ ძველი რეჟიმის ოდნავ შეფერადებული მოდელი.

გადატრიალების მოხდენისთანავე პუტჩისტები მოიხიზნებიან და ლეგიტიმურობის აღიარებას, ანუ ქვეყნის მართვის მორალური და პოლიტიკური უფლების აღიარებას. ლეგიტიმურობის აღიარებაზე უარის თქმასთან ერთად გადატრიალებისგან თავდაცვის მნიშვნელოვანი პრინციპია პუტჩისტებისთვის წინააღმდეგობის განწევა თანამშრომლობაზე უარის თქმისა და დაუმორჩილებლობის გზით.

გათავისუფლებულ ქვეყანას შეიძლება დაემუქროს სახელმწიფოს წინააღმდეგ საჭირო იქნება თავდაცვითი ძლიერების გამოყენება.

შიდა დემოკრატიის ინტერესების დასაცავად საჭირო იქნება ეროვნული თავდაცვის მიმართ პოლიტიკური დაუმორჩილებლობის ძირითადი პრინციპების გამოყენების საკითხების განხილვა. ახალმა თავისუფალმა სახელმწიფომ წინააღმდეგობის შესაძლებლობა შეიძლება უშუალოდ ხალხს გადასცეს და არ შექმნას თავდაცვის მნიშვნელოვანი ძალები, რომლებიც შეიძლება თვითონ დაემუქრონ დემოკრატიას და საჭიროებს დიდ ეკონომიკურ რესურსებს, რომლებიც სხვა მიმართულებისთვისაა აუცილებელი.

დასკვნით ნაწილში ავტორი მნიშვნელოვან ყურადღებას უთმობს ქვეყნის კონსტიტუციის შექმნას, რომელიც აუცილებელი პირობაა დემოკრატიული სახელმწიფოს ჩამოსაყალიბებლად.

ჯინ შარპი ასკვნის: **დიქტატურისგან გათავისუფლება შესაძლებელია; ამის მისაღწევად აუცილებელია უადრესად გულმოდგინე ანალიზი და სტრატეგიული დაგეგმვა; საჭიროა სიფხიზლე, შეუპოვარი შრომა და დისციპლინებული ბრძოლა, ხშირად — დიდი მსხვერპლიც კი.**

არაკალაქობრივი მოქმედების მეთოდები

არაკალაქობრივი პროტესტისა და დარწმუნების მეთოდები ოფიციალური განცხადებაში

1. საჯარო გამოსვლები;
2. საპროტესტო ან მხარდაჭერის წერილები;
3. ორგანიზაციებისა და დაწესებულებების დეკლარაციები;
4. ცნობილი ადამიანების მიერ ხელმოწერილი საჯარო განცხადებები;
5. ბრალდებისა და განზრახულობათა დეკლარაციები;
6. ჯგუფური ან მასობრივი პეტიციები.

ფართო აუდიტორიასთან ურთიერთობა

7. ლოზუნგები, კარიკატურები და სიმბოლოები;
8. დროშები, პლაკატები და საჩვენებელი საშუალებები;
9. ფურცლები, პამფლეტები და წიგნები;
10. გაზეთები და ჟურნალები;
11. მაგნიტოფირზე ჩანაწერები, ფირფიტები, რადიო, ტელევიზია;
12. წარწერები ჰაერში (თვითმფრინავებით) და მიწაზე (ნიადგის გადახვით, ნარგავებით, ქვებით).

ჯგუფური აქციები

13. დეპუტაციები;
14. სატირული დაჯილდოებები;
15. ჯგუფური ლობი;
16. პიკეტაჟები;
17. ფსევდოარჩევნები.

სიმბოლური საზოგადოებრივი აქციები

18. დროშების გამოფენა, სიმბოლური ფერების მქონე საგნების გამოყენება;
19. სიმბოლოების ტარება;
20. ლოცვები და ღვთისმსახურება;
21. სიმბოლური ობიექტები, გადაცემა;
22. პროტესტის ნიშნად გაყრა;
23. პირადი საკუთრების განადგურება;
24. ცეცხლის სიმბოლური დანთება (ჩირაღდების, ფარნების, სანთლების);
25. პორტრეტების გამოტანა;
26. ხატვა პროტესტის ნიშნად;
27. ქუჩის ახალი ნიშნებისა და სახელწოდებების გამოკვრა;
28. სიმბოლური ხმები;
29. მიწის „სიმბოლური“ ათვისება;
30. უხეში ჟესტები.

ცალკეულ ადამიანებზე ზემოქმედება

31. ოფიციალური პირების „კვალში ჩადგომა“;
32. ოფიციალური პირების დაცინვა;
33. ჯარისკაცებთან დაძმობილება;
34. ფზიზობა („ვახტზე დგომა“);

თეატრი და მუსიკა

35. პაროდები;
36. პიესების დადგმა და მუსიკალური ნაწარმოებების შესრულება;
37. სიმღერა.

პროცესიები

38. მარშები;
39. ალუმები;
40. რელიგიური პროცესიები;
41. მომლოცველობა;
42. ავტოკოლონები.

გარდაცვლილთა გასვენება

43. პოლიტიკური გლოვა;
44. სიმბოლური გასვენებები;
45. დემონსტრაციული გასვენებები;
46. სასაფლაოებზე პატივის მიცემა.

საზოგადოებრივი შიკრიკები

47. საპროტესტო ან მხარდაჭერის შეკრება;
48. საპროტესტო მიტინგები;
49. საიდუმლო საპროტესტო მიტინგები;
50. სემინარები.

თავის მიწებზე და უარის თქმა

51. დემონსტრაციულად თავის მიწებზე;
52. დუმილი;
53. დაფასებაზე უარის თქმა;
54. ზურგის შექცევა;

სოციალური თანამშრომლობაზე უარის თქმის მეთოდები ცალკეულ ადამიანების ოსტრაკიზმი

55. სოციალური ბოიკოტი;
56. ამორჩევითი სოციალური ბოიკოტი;
57. მეუღლის მოვალეობის

შესრულებაზე უარის თქმა („ლისისტრატეს მიხედვით“);
58. ურთიერთობაზე უარის თქმა;
59. რელიგიური მსახურე-დაცინვა.

საზოგადოებრივ მოვლენებში, ჩვეულებებსა და სამუშაოში მონაწილეობაზე უარის თქმა

60. სოციალური და სპორტული საქმიანობის შეწყვეტა;
61. საზოგადოებრივი მოვლენების ბოიკოტი;
62. სტუდენტური გაფიცვები;
63. საზოგადოებრივი დაუმორჩილებლობა;
64. საზოგადოებრივი ორგანიზაციების წევრობისათვის წინააღმდეგობის განწევა.

სოციალური სისტემიდან ჩამოცილება

65. შინიდან გამოსვლაზე უარის თქმა;
66. თანამშრომლობაზე სრული პიროვნული უარის თქმა;
67. მუშების გაქცევა;
68. თავმესაფარში დამალვა;
69. საცხოვრებელი ადგილიდან კოლექტიური წასვლა;
70. ემიგრირება პროტესტის ნიშნად.

ეკონომიკური თანამშრომლობაზე უარის თქმის მეთოდები

71. მომხმარებელთა ბოიკოტი;
72. ბოიკოტირებული საქონლის გამოყენებლობა;
73. ასეკტივისმი პოლიტიკა;
74. იჯარის გადასახადზე უარის თქმა;
75. იჯარაზე უარის თქმა;
76. საერთაშორისო სავაჭრო მხმარებლო ბოიკოტი;
77. საერთაშორისო სამომხმარებლო ბოიკოტი.

შუამავალთა აქციები

78. მუშათა ბოიკოტი;
79. მენარმეთა ბოიკოტი;

შუამავალთა აქციები

80. მიმწოდებელთა და მუშათა ბოიკოტი.

ფილოსოფია და მხარეთმცოდნეობა

81. ვაჭრების ბოიკოტი;
82. საკუთრების იჯარით გაცემაზე ან გაყიდვაზე უარის თქმა;
83. ლოკალური (მეპატრონის მიერ სანარმოს გაჩერება);
84. სამრეწველო დახმარებაზე უარის თქმა;
85. ვაჭრების საყოველთაო გაფიცვა.

ფინანსური რესურსების ფილოსოფია აქციები

86. საბანკო ანგარიშების გამოტანა;
87. პონორარების გადახდაზე უარის თქმა;
88. ვალების ან პროცენტების გადახდაზე უარის თქმა;
89. ფონდებისა და კრედიტების გამაცრეობა;
90. გადასახადებზე უარის თქმა;
91. ხელფასის მიღებაზე უარის თქმა.

მთავრობის მოქმედება

92. შიდა ემბარგო;
93. ვაჭრების „შავი სიები“;
94. მომწოდებელთა საერთაშორისო ემბარგო;
95. მყიდველთა საერთაშორისო ემბარგო;
96. საერთაშორისო სავაჭრო ემბარგო.

სიმბოლური თანამშრომლობაზე უარის თქმის მეთოდები

97. საპროტესტო გაფიცვები;
98. სწრაფი წასვლა („ელვა გაფიცვა“).

სასოფლო-სამეურნეო გაფიცვები

99. გლეხთა გაფიცვები;
100. სოფლის მეურნეობის მუშათა გაფიცვები.

განსაკუთრებული ჯგუფების გაფიცვები

101. იძულებით შრომაზე უარის თქმა;
102. პატივრების გაფიცვა;
103. ხელოსნების გაფიცვა;
104. პროფესიული გაფიცვები.

ჩვეულებრივი სამრეწველო გაფიცვა

105. ისტებლიშმენტის გაფიცვა;
106. სამრეწველო გაფიცვა;
107. სოლიდარობის გაფიცვა.

შეზღუდული გაფიცვა

108. ნაწილობრივი გაფიცვა;
109. „ბამპერული“ (ამორჩევითი, მორიგობითი) გაფიცვა;
110. სამუშაო ტემპის შენელება;
111. „ინსტრუქციის ზუსტი დაცვით“ მუშაობა;
112. „ავადმყოფობის“ გამო გამოუცხადებლობა;
113. გაფიცვა გათავისუფლების მეშვეობით;
114. შეზღუდული გაფიცვა;
115. ამორჩევითი გაფიცვა.

მრავალდარობრივი გაფიცვა

116. გავრცელებადი გაფიცვა;
117. საყოველთაო გაფიცვა.

გაფიცვისა და სანარკოტა ეკონომიკური დასუსტის შთაშვსება

118. სამუშაოს და ვაჭრობის შეწყვეტა („ხარტალი“);
119. მთელი ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტა.

პოლიტიკური თანაგრძობლობაზე უარის თქმა

120. ხელისუფლებისადმი ლოიალურობაზე უარის თქმა;
121. საზოგადოებრივ მხარდაჭერაზე უარის თქმა;
122. წინააღმდეგობისკენ მოწოდებულნი წიგნები და სიტყვები.

მოქალაქეთა მიერ მთავრობასთან თანაგრძობლობაზე უარის თქმა

123. საკანონმდებლო ორგანოების ბოიკოტი;
124. არჩევნების ბოიკოტი;
125. სახელმწიფო დაწესებულებებში სამსახურზე და სახელმწიფო თანამდებობების დაკავებაზე უარის თქმა;
126. სახელმწიფო დაწესებულებების, სააგენტოებისა და სხვა ორგანოების ბოიკოტი;
127. სამთავრობო საგანმანათლებლო დაწესებულებებთან წასვლა;
128. სახელმწიფოს მიერ მხარდაჭერილი ორგანიზაციების ბოიკოტი;
129. წესრიგის დამცველი ორგანიზაციების დახმარებაზე უარის თქმა;
130. საკუთრების აღმნიშვნელი და ქუჩის ნიშნების ჩამოსხმა;
131. ოფიციალური პირების დანიშნის აღიარებაზე უარის თქმა;
132. არსებული ინსტიტუტების დასაზღვევად უარის თქმა.

სამოქალაქო მორჩილებაზე უარის თქმა

133. უგულო და ნელი დამორჩილება;
134. დაუმორჩილებლობა უშუალო ზედამხედველობის არარსებობის პირობებში;
135. სახალხო დაუმორჩილებლობა;
136. შეფარული დაუმორჩილებლობა;
137. კრების ან მიტინგის დაშლის ბრძანების შეუსრულებლობა;
138. მჯდომარე გაფიცვა;
139. არმიში განწვევასა და დეპორტაციაზე უარის თქმა;
140. შეფარება, გაქცევა და ყალბი საბუთების დამზადება;
141. „უსამართლო“ კანონებისადმი სამოქალაქო დაუმორჩილებლობა.

სამთავრობო პარსონალის აქცია

142. მთავრობის წარმომადგენლებისადმი დახმარებაზე შერჩევითი უარის თქმა;
143. ბრძანებებისა და ინფორმაციის გადაცემის ბლოკირება;
144. დაწესებულებების საქმიანობის ხელშეშლა;
145. ადმინისტრაციულ თანამშრომლობაზე საერთო უარის თქმა;
146. სასამართლო თანამშრომლობაზე უარის თქმა;
147. წინასწარგანზრახული არაფექტიანი მუშაობა და აღმასრულებელ ორგანოებთან თანამშრომლობაზე ამორჩევითი უარის თქმა;
148. ამბოხი.

მთავრობის შიდა აქცია

149. ფსევდოლეგალური ხერხები და დაყოვნება;
150. მცირე სამთავრობო ორგანოების მიერ თანამშრომლობაზე უარის თქმა;
151. დიპლომატიურ და სხვა წარმომადგენლობებში ცვლილებების განხორციელება;
152. დიპლომატიური ღონისძიებების დაყოვნება და გაუქმება;
153. დიპლომატიური აღიარებისგან თავის შეკავება;
154. დიპლომატიურ ურთიერთობათა გაუარესება;
155. საერთაშორისო ორგანოებიდან გასვლა;
156. საერთაშორისო ორგანიზაციების წევრობაზე უარის თქმა;
157. საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან გარიცხვა.

მთავრობის საერთაშორისო აქცია

158. თავგანწირვა (თავის დაწვა, დახრჩობა და ა.შ.);
159. შიმშილობა
ა) შიმშილობა მორალური ზემოქმედების მიზნით;
ბ) მშვიტი გაფიცვა;

არაქალაქობრივი ჩარების მითოდარი ფსიქოლოგიური ჩარება

160. „საპირისპირო“ სასამართლო (ბრალდებულის მიერ სასამართლოს გამოყენება ბრალდებულთა დადანიშნულების მიზნით);
161. ოპონენტის არაქალაქობრივი ფსიქოლოგიური დაუძლურება.

ფიზიკური ჩარება

162. ჯდომა;
163. დგომა;
164. ტრანსპორტიდან გამოუსვლელობა;
165. სეგრეგირებული პლანების გამოყენება რასობრივი სეგრეგაციის პირობებში;
166. ადგილზე სიარული;
167. სეგრეგირებულ ეკლესიებში ლოცვა;
168. არაქალაქობრივი მარშები საკუთრების გადაცემის მოთხოვნით;
169. ოპონენტის მიერ კონტროლირებად ზონაში არაქალაქობრივი ფრენის განხორციელება;
170. აკრძალულ ზონაში არაქალაქობრივი შესვლა;
171. ოპონენტის მიერ ძალადობის გამოყენების ან სხვა ქმედების წინააღმდეგ არაქალაქობრივი დაბრკოლებების შექმნა საკუთარი სხეულით (ფსიქოლოგიური ზემოქმედება);
172. საკუთარი სხეულით არაქალაქობრივი დაბლოკვა (ფიზიკური ზემოქმედება);
173. არაქალაქობრივი ოკუპაცია.

სოციალური ჩარება

174. ახალი სოციალური წესების დადგენა;
175. შენობების გადატვირთვა;
176. გზების ბლოკირება;
177. სიტყვების გაუთავებლად წარმოთქმა;
178. თვითმკვლელობის წარმოდგენები ქუჩებში;
179. ალტერნატიული სოციალური ინსტიტუტების;
180. კომუნიკაციების ალტერნატიული სისტემები;

ეკონომიკური ჩარება

181. შეზღუდული გაფიცვა;
182. სამუშაოს დამთავრების შემდეგ ადგილზე დარჩენა;
183. მიწის არაქალაქობრივი მიტაცება;
184. ბლოკადაზე უარის თქმა;
185. ყალბი ფულის პოლიტიკურად მოტივირებული დამზადება;
186. სტრატეგიულად მნიშვნელოვანი საქონლის გამაფრთხილებელი მასობრივი შესყიდვა;
187. სიმდიდრეების ხელში ჩაგდება;
188. დემპინგი;
189. ფირმების, დაწესებულებების ამორჩევითი პატრონაჟი;
190. ალტერნატიული ბაზრები;
191. ალტერნატიული სატრანსპორტო სისტემები;
192. ალტერნატიული ეკონომიკური ინსტიტუტები.

პოლიტიკური ჩარება

193. ადმინისტრაციული სისტემის ზედმეტად დატვირთვა;
194. საიდუმლო აგენტების მხილება;
195. დაპატიმრებისადმი მისწრაფება;
196. „ნეიტრალური“ კანონებისადმი“ სამოქალაქო დაუმორჩილებლობა;
197. მუშაობა თანამშრომლობის გარეშე;
198. ორმაგი სუვერენიტეტი და პარალელური მთავრობის შექმნა.

ქართველი ქალი თურქეთში 10000 დოლარად გაყიდეს

თურქეთიდან ორკვირიანი შვებულებით საქართველოში ჩამოსულმა ესმა ტაბატაძემ, რომლისთვისაც ემიგრაციაში ყოფნა, დიდი ხანია, სასჯელად იქცა, მეტად უცნაური ამბავი მოგვიყვას. მისმა ნაამბობმა კიდევ ერთხელ მწარედ ჩაგვაფიქრა ჩვენს დღევანდელ ყოფასა და ემიგრაციაში მყოფ ქართველ ქალთა მდგომარეობაზე.

— გმადლობთ, ქალბატონო ესმა, რომ ჩვენთან სასაუბროდ დრო გამოხატეთ. რას გრძობთ ემიგრაციაში, როგორ ხართ?

— რამდენიმე წელია, რაც ვინწინე სამშობლოსა და ოჯახის გარეთ ცხოვრებისა და შრომის სიმწარე. ჭურჭელი მრევცხავდ ვმუშაობ ვინმე ქურთ უსტას ლოკანტოში (ასე ეძახიან რესტორნებსა და კაფეებს). უცნაური ხალხია თურქები, სიმდიდრეს დახარბებულნი ქანცის განყვეტამდე მუშაობენ, ოღონდ მხოლოდ მამაკაცები, თავიანთი ქალების მიმართ კი ისეთ მოკრძალებას იჩენენ, შური ვივსებით. ჩვენ კი მუშა-საქონელად მივანჩივართ. საქონელს, მართლაც, ვგავართ, დიდიური ტვირთით დამძიმებული, 18 საათი ფეხზე დგომით ფეხებასივსებულნი, მონური შრომით გაუხეშებულნი, ყოველგვარ ლაზათს მოკლებულნი.

თურქები გულწრფელად ინტერესდებიან თანამედროვე გურჯისტანით, უამრავი შეკითხვას გვვსვამენ. ელდა გეცემთ, ისე უპასუვებთ მთელი მოხსენიებენ ჩვენს მამაკაცებს. „არა, ხანაშ, შინი კაცი ლოგინა ნამოგორაპული გელოდება, როდის გაზაზანი ფულს ლუკაპ-პურისთვის?“ მიუხედავად ვეროპული ორინტაციისა, თურქები ნაციონალურ ნიადგაზე რჩებიან და პროვინციალიზმი სისხლში აქვთ გამჯდარი. გამორჩეულად წუნურაქები არიან. მათზე ნათქვამი: „ბატონს ყმა უნდოდა, ოღონდ უსმელი და უჭმელი“. უსტა, ჩემი ბატონი, ყოველწელს მირბის სამზარეულოში დამონტაჟებული ცხელი წყლის მრიცხველთან ყვირილთა და თავში ხელის ცემით — „ხანაშ, რას მიშვრები, დროზე გარეცხე, რად უნდა ამ ძვაპებსა და ტაფებს აბდანი რეცხვა-ხეხვა?“ გაკაპასებული, როდესაც ვეპასუხები, იბნევა. მიუჩვევლია ქალისგან შეპასუხება. ჩვენგან განსხვავებული სამზარეულო აქვთ. მათ კერძებს ვერ ვჭამ, რის გამოც თავს მურაცხყოფილად გრძობენ. უსტა ხშირად ამბობს: „გამაბრეცხე გურჯი ქალბი, როგორი ავები და ამაყები არიან. შიგვილით იხრებინა შეიარაღებული ბანკა უჭირავთ. ნაბავრი იქამაბინა და სისუფთავეზე თავს იტყაპენ“. თურქები ფეხაკრეფით, თითქმის ფეხშიშველად დადიან, ყოველ ნაბიჯზე გითვალთვალენ, ტელეფონის ზარებს აყურადებენ. ბუნებით ჯამუშები არიან.

ხშირად ლოკანტოში პატრონის ქირურგიული პირაკრული ქალები გვსტუმრობენ, მათ მართო თვალები უჩანთ. განსაკუთრებულად ვმასპინძლობთ. აღარაფერს ვამბობ

მათ მოკაზმულობასა და უძვირფასეს სამკაულებზე. ეს ქვეყანა ისეა მოწყობილი, შრომისმოყვარე ოჯახი კარგად ცხოვრობს. ოჯახში ყველა ეროვნულ ტანსაცმელს ატარებს, მაგრამ „კვიცი გვარზე ხტის“, ელევანტურობა აკლიათ. ქართველი ქალების სამსახურს იქაური დიასახლისები ამრეზილად ხვდებიან. უზრუნველი მდგომარეობის მიუხედავად, ეჭვიანები არიან. ამის საფუძველიც აქვთ, რადგან ისტორიული მესხიერებით, თურქეთში ქართველი ქალი ყველაზე ძვირად ფასობს. ამბავს, რომელიც მოგიყვებით, ნამდვილია და ამაში დარწმუნდებით.

— ბრძანეთ, ქალბატონო ესმა, თუ ეს ქართველი ქალის ემიგრანტულ ყოფას ეხება, მით უმეტეს.

— ერთი თბილისელი, მშვენიერი გარეგნობის ახალგაზრდა ქალი, ორი შვილის დედა, თბილისელმა გაქნილმა სომხის ქალმა სამუშაოს დაპირებით თურქეთში ჩამოიყვანა. სტამბულში ჩამოსულ ლამაზ ქალს თურქი მამაკაცი მუშტრის თვალთ უყურებდნენ. სულგაყიდულ სომხის ქალს ამ ქალის მომხიბვლელი გარეგნობით ფულის გაქვითების იდეა მოუვიდა თავში და, სამსახურის ნაცვლად, ქალი ერთ თურქ მამაკაცს 10000 დოლარად მიჰყვია, 4 წლის ვადით, თვითონ კი გაუჩინარდა.

თურქმა ქალს საბუთები დაუპალა და უთხრა, რომ იგი მოსაშენებელი კი არა, მხეველად უნდოდა.

მოტყუებული ქალი შეცბა, რომ იტყვიან, სულ სისხლის ცრემლები ღვარა, თურქის სურვილს ვაჟაკურად გაუძალანდა, მისი მხეველობა არ ისურვა, თუმცა თურქი ფულითა და ძვირფასეულობით ქალის გულის მოსყიდვას არაერთხელ შეეცადა. ქალი მხოლოდ მის ოჯახში მოსამსახურის ადგილს ითხოვდა და მიიღო კიდევ. კაცი ფიქრობდა, ამით მისი გულის მოსანადირებლად დროს მოიგებდა. ქართველმა ქალმა თურქი შავ დღეში ჩააგდო, აიძულა განეული შრომის სახალსურის გადახდა და მისი მომუშავეებული ფული თვეში ერთხელ ქალის შვილებისათვის, თბილისში გამოეგზავნა. ქალი გასამრჯელოსთვის დიდიან საღამომდე მონურად მუშაობდა და თანაც თვითმკვლელობის მუქარით თავიდან იცილებდა თურქ მამაკაცს. წარმოიდგინეთ, რა ძნელია ასეთი ყოფა და ეს ყველაფერი ხდება XXI საუკუნეში. ამბობენ, ქალის სიმტკიცე თურქი მოაჯადოდა და ეს ქალი უკვე შეუყვარდა და მი-

სი ცოლად მოყვანა სურს, მაგრამ ქალს ამის გაგონებაც არ უნდა. თურქი აცხადებს, რომ ქალი მას ეკუთვნის ტრადიციის თანახმად, რადგან მასში სოლიდური თანხა გადაიხადა. ეს ამბავი სტამბულში გახმაურებულია და ლეგენდასავით დადის. თვით მუსლიმანი თურქები მონივნებას გრძობენ ტანჯვაში მყოფი გურჯი ქალის ერთგულებისა და პატიოსნებისადმი; სტამბულში მყოფმა ქართველმა ემიგრანტებმა იციან ეს ამბავი.

— ქალბატონო ესმა, რატომ არ ცდილობთ, ეს ამბავი ქართველ საკონსულარე მითხროთ და ქალს დაეხმაროთ?

— ქალი თურქეთში სამუშაოდ წამოვიდა და ამას მიაღწია კიდევ. თუ ვინმემ მასში ფული გადაიხადა, ეს მისი გადასახდელი არაა. ის კეთილსინდისიერად მუშაობს და საქართველოში დუხჭირ მდგომარეობაში მყოფ ოჯახს ინახავს, თან 4 წლის გასვლას ელოდება. თურქმა კი, დიდი ხანია, დაკარგა მასზე ზენოლის ბერკეტები. ხუმრობენ, ნეტავი თურქია ქალის ტყვე თუ პირიქითო. ამასთან, ქართველმა ემიგრანტებმა, დიდი ხანია, დავკარგეთ ნდობა საკონსულარეების მიმართ. ვთქვით, ქალი დავგარუნეთ საქართველოში... რა ელის მის ოჯახს? — სილატაკეში ჩაძირვა.

ჩვენი ქვეყნის ხელისუფლება კი პასუხისმგებლობას არ გრძობს თავისი ერის ქალბატონებისადმი. არ აინტერესებს, ემიგრანტ ქალთათვის რა ტრიალებს; ვერ ამჩნევს, როგორ ცარიელდება ქვეყანა; მინა-წყალი მტკაველ-მტკაველ დაჩეხილია, ჩვენი სულიერება — შერყვენილი, ენა — გავერანებული. აი, სადამდე მივყავართ. სააკაშვილის სასახლის ან თვითმფრინავის ფასად მილიონი ქართველის დასაქმება შეიძლება. მთავრობის მოხელეთა ვიიარებითა და საზღვარგარეთის ბანკებში შენახული ფულით, საზღვარგარეთ შექმნილი ფუნქციონალური ვითებით კიდევ ერთი მილიონი ქართველი გაიჭანდა თავს... რომელი ერთი ჩამოვთვალა? ახალ წელს ამ ფონზე ხელისუფალთა ზარ-ზეიმი შემოსეულ მტერთა ყეფა-გნასს უფრო ჰგავდა, ვიდრე ტრადიციულ ლხინს.

ესაუბრა ლალი შაჰიაჰილი

ეთნიკური ლობი აშშ-ში

ახლა მოდურია იმაზე ლაპარაკი, რომ მსოფლიომ „პოსტამერიკანიზმი“ ეპოქაში შეაბიჯა. ცოტას თუ ესმის ამის მნიშვნელობა, მაგრამ ძირითადი იდეა ისაა, რომ აშშ-ის გავლენა მსოფლიო მოვლენებზე განუხრელად შემცირდება, ხოლო მსოფლიოს წამყვანი სახელმწიფოს კვარცხლბეკზე ადრე თუ გვიან სხვა, სავარაუდოდ, ჩინეთი ავა. თუმცა ამას დრო გვიჩვენებს, ჯერჯერობით კი ძნელი წარმოსადგენია მსოფლიო მასშტაბის მეტ-ნაკლებად მნიშვნელოვანი პრობლემა, იქნება ეს განვითარებადი ქვეყნების დახმარება თუ გლობალურ დათბობასთან ბრძოლა, რომლის გადაჭრა, თუნდაც აშშ-ის ფინანსური მონაწილეობის გარეშე, შესაძლებელი იქნებოდა. ცხადია, არავინ ეჭვობს, რომ აშშ-ს, თუკი მოისურვებს, ისეთი „ალიაჰოთის“ ატეხა შეუძლია, არავის რომ არ მოლანდებია.

ამიტომაც ვაშინგტონი დღემდე რჩება მრავალრიცხოვანი ეთნიკური ლობის ძალთა თავშესაფრის ადგილად, მსოფლიო მოვლენების მსვლელობის წარმართვას თავიანთი „დედასამშობლოების“ საკეთილდღეოდ რომ ცდილობენ. დადგენილია, რომ ამერიკის საგარეო პოლიტიკაზე ზეგავლენის მოხდენას მსოფლიოს 100 სახელმწიფო ღამობს და ამისათვის აშშ-ში მცხოვრებ თანამემამულეთა მიერ შექმნილ ორგანიზაციებს იყენებს.

როგორც ზიგნევი ბუჟინსკი აღნიშნავს, **ეთნიკური ლობის ზეგავლენა აშშ-ის მთავრობაში იმ ერთიანი ორგანოს არარსებობას ეფუძნება, რომელიც ამერიკის საგარეო პოლიტიკას დაგეგმავს და კოორდინირებს გაუკეთებს.** თეორიულად ეს როლი უსაფრთხოების ნაციონალურმა საბჭომ უნდა შეასრულოს, მაგრამ რეალურ ცხოვრებაში ის იმდენადაა დაკავებული მიმდინარე მოვლენებით (ინფორმაციის გაცვლა-გამოცვლით პრეზიდენტის ადმინისტრაციას, სახელმწიფო სამხედროსა და ცსს-ს შორის), რომ სტრატეგიული დაგეგმარებისთვის დრო და ძალები არ ჰყოფნის. შედეგად, საგარეო პოლიტიკური გადაწყვეტილებების მიღების პროცესი დეცენტრალიზებული, ფრაგმენტირებული და გარე ზემოქმედებისადმი დაქვემდებარებული ხდება.

ამას გარდა, არსებობს აშშ-ის კონგრესიც, რომელიც არასდროს გაუმეგბს ხელიდან საგარეო პოლიტიკის ფორმირების პროცესში ჩარევის შესაძლებლობას (რაც, ტრადიციულად, თეორიულად სავსებით უნდა უნდა ჰქონოდა). თავად კონგრესის სტრუქტურა მას განსაკუთრებით მგრძობიარეს ხდის მრავალრიცხოვანი სპეციალური ჯგუფების, მათ შორის, ეთნიკური ლობის გავლენისადმი. ეს უკანასკნელნი სწრაფად გაერკვნენ საქმის არსში და თავიანთი მიზნების მისაღწევად ერთობ წარმატებით მიმართავენ კონგრესმენთა საარჩევნო კამპანიების დაფინანსებას.

შედეგად, კონგრესი ყოველწლიურად იღებს მრავალრიცხოვან რეზოლუციებსა და მიმართვებს, რომლებიც უც-

ხო სახელმწიფოთა ინტერესების გამტარებელი ლობისტების მიერაა დაწერილი. გარდა ამისა, საერთო პრაქტიკად იქცა „საბჭოები“ (დასურული ნერვები სხვადასხვა ეთნიკურ ჯგუფებს წარმოადგენენ. ერთ-ერთი ასეთი დიდი წარმონაქმნია კონგრესის საბჭო ინდოეთის საკითხებში, რომელიც 150-ზე მეტ წევრს ითვლის (და როგორც ამბობენ, წარმოშობით ინდოელი მათგან არავინაა). სენატის ანალოგიური საბჭოს თანათავმჯდომარე იყო თავის დროზე ჰილარი კლინტონიც.

ეთნიკური ლობის ყოველდღიური საქმიანობა მდგომარეობს შემდეგში: ჯერ ერთი, ინფორმაციას აწვდიან კონგრესისა და მთავრობის წევრებს; მეორეც, მონაწილეობს კონგრესის იმ კანონპროექტებისა და რეზოლუციების შემუშავებაში, რომლებიც საგარეო-პოლიტიკურ საქმიანობას ეხება; მესამეც, ორგანიზებას უკეთებენ აშშ-ის საზოგადოებრივი აზრის მიზნობრივი ჩამოყალიბებისკენ მიმართულ პიარ-სა და მედია-კამპანიებს. განსაკუთრებული მნიშვნელობა, რასაკვირველია, თავიანთი პოლიტიკოსების საარჩევნო კამპანიების დაფინანსებას ეთმობა. ხოლო თუ მაგანნი, ლობის აზრით, პრობლემებს ქმნიან, მაშინ „უანგარო“ და დაუყოფნელი ჯგუფები დახმარებას მათ კონკურენტებს აღმოუჩენენ.

საგულსხმოა, რომ აშშ-ში მცხოვრები ყველა ეთნიკური ჯგუფი როდი ქმნის თავის პოლიტიკურ ლობს. ამ საკითხში ერთ-ერთი წამყვანი სპეციალისტის — ჯეიმს ლინდის განსაზღვრებით, არსებობს რიგი პირობებისა, რომლებიც იმიგრანტთა ჯგუფს ეთნიკურ ლობად აქცევს. მაგალითად, ამერიკაში პოლიტიკური თავშესაფრის მაძიებელი იმიგრანტები (მაგალითად, კუბელები) ეთნიკურ ლობს უფრო ხშირად ქმნიან, ვიდრე „ეკონომიკური“ მოსახრებებით აქ თავშესაფრებული იმიგრანტები (მაგალითად, იტალიელები); მეზობელ ქვეყნებთან კონფლიქტში მყოფი სახელმწიფოს იმიგრანტები (ისრაელი, სომხეთი) „დედა-სამშობლოს“ ინტერესებს უფრო ხში-

რად ლობირებენ, ვიდრე „ეკონომიკური“ მყოფი ქვეყნებიდან (ნორვეგია, შვედეთი, გერმანია) ჩამოსული იმიგრანტები; განსაკუთრებით ძლიერი პოლიტიკური ლობი ყალიბდება ეკონომიკურად წარმატებული ეთნიკური ჯგუფებისაგან (ებრაელები, სომხები, ინდოელები, ბერძნები); ეთნიკური ლობი განსაკუთრებით წარმატებულია საქმიანობს, როცა მის მიზნებს მხარს უჭერს ამერიკული პოლიტიკური ელიტა და პირიქით, ეთნიკური ლობი, როგორც წესი, მიზანს ვერ აღწევს, თუ ისინი აშშ-ის ნაციონალურ ინტერესებს არ ესადაგება.

რასაკვირველია, ვერც ერთი ლობი აშშ-ში თავისი სიძლიერით ვერ შეედრება ებრაულს. მას ამერიკული ლობიზმის ისეთი ტიტანების გვერდით მოიარაღებენ, როგორიცაა იარაღის მფლობელი ნაციონალური და პენსიონერთა ამერიკული ასოციაციები.

სწორედ ებრაული ლობის ძალისხმევის წყალობითაა, რომ ისრაელი ამერიკის სამხედრო და ეკონომიკური დახმარების (150 მლრდ დოლარზე მეტად შეფასებული) უდიდესი რეციპიენტია მეორე მსოფლიო ომიდან მოყოლებული. ყოველწლიურად აშშ ისრაელს 3 მლრდ დოლარს გამოყოფს (იმ 18 მილიარდიდან, რომელიც აშშ-ს უცხო ქვეყნების დასახმარებლად აქვს გათვალისწინებული). ამგვარად, თითოეული ებრაელზე 500 დოლარი მოდის. ურიგო დახმარება როდია იმ ქვეყნისათვის, რომელიც ერთ სულ მოსახლეზე მიღებული შემოსავლით მსოფლიოს ყველაზე მეტად განვითარებული ქვეყნების პირველ სამ ათეულში შედის! ეკონომიკური დახმარების გარდა, აშშ ისრაელს სიმდიდრედიპლომატიურ საფარველსაც უქმნის: 1972-2006 წლებში აშშ-მა ვეტო დაადო ებრაელთა 42 რეზოლუციას, რომლებიც ისრაელს აკრიტიკებდა.

რამი მდგომარეობს ებრაული ლობის ასეთი შთამბეჭდავი წარმატების მიზეზები? ჯერ ერთი, ის უაღრესად დისციპლინირებულია და შედარებით ერთიანიც თავისი მიზნებისა და მათი მიღწევის გზების დასახვაშიც; მეორეც, მნიშვნელოვან ფინანსურ რესურსებს ფლობს და მათი სწორად განკარგვის უნარ-

იც შესწევს. ბოლო ორი ფაქტორი განსაკუთრებით ძლიერ კომბინაციას ქმნის: **ზოგიერთი გათვლით, სხვადასხვა ებრაული ჯგუფის მიერ გაღებული შენატანები დემოკრატიული პარტიიდან აშშ-ის პრეზიდენტობის კანდიდატურის შენარჩუნის კამპანიებისთვის შენარჩუნის თანხების 60 პროცენტს შეადგენს.** გარდა „თაფლაკერისა“, ისინი რეგულარულად იყენებენ „მათნებს მხარს უჭერს ამერიკული პოლიტიკური ელიტა და პირიქით, ეთნიკური ლობი, როგორც წესი, მიზანს ვერ აღწევს, თუ ისინი აშშ-ის ნაციონალურ ინტერესებს არ ესადაგება.“

ებრაული ლობის იდეოლოგიური ერთიანობა მკვეთრად განასხვავებს მას, მაგალითად, არაბული ლობისგან, რომელიც მუდამ იქსაცხება ნაციონალურ და რელიგიურ საფუძველზე წარმოქმნილ წინააღმდეგობათა გამო. ამასთან, საგულსხმოა, რომ ებრაული ლობის წარმატებას ხელს უწყობს ის ფაქტიც, რომ მის საქმიანობას პრაქტიკულად არავითარი წინააღმდეგობა არ ხვდება, რადგან (სხვა საკითხია კანონზომიერად თუ არა) ისრაელის ინტერესები თითქმის ყოველთვის ემთხვევა აშშ-ის ნაციონალურ ინტერესებს.

ბოლო 10 წლის განმავლობაში მკვეთრად გაიზარდა ინდური ლობის გავლენა, რომლის წარმატებებმაც, ბერის აზრით, შესაძლოა მისი ებრაული კოლეგის დონესაც მიადლოს. გასაკვირიც არაფერია: ეს ეთნიკური ჯგუფები მრავალწლიანი ერთმანეთის ჰგავს. ებრაელები ინდოელები არაჩვეულებრივად განათლებულები არიან და, როგორც წესი, შესამჩნევ ფინანსურ სიმდიდრეებს ატარებენ. ინდოელებს პოლიტიკური აქტივობაც ახასიათებთ, რაც გასაკვირი როდია, თუკი პაკისტანისა და ჩინეთის მხრიდან ინდოეთის უსაფრთხოების წინააღმდეგ მიმართულ რეალურ და პოტენციურ მუქარებს გავითვალისწინებთ.

ინდური ლობის წარმატებები განსაკუთრებით შესამჩნევია ეკონომიკური სფეროში, რაც მწარმეთა ამერიკულ-ინდურ საბჭოსთან მისი მჭიდრო თანამშრომლობით აისხნება. ეს საბჭო ინდოეთთან დაკავშირებულ 200-

მდე ორგანიზაციას აერთიანებს (ამასთან დაკავშირებით აღსანიშნავია, რომ ინდური წარმოშობის ამერიკელები კარიერის სიღრმის სიღრმის ველზე მდებარე კომპანიათა 20 პროცენტს ფლობენ).

ინდური ლობის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი მიღწევა აშშ-ის კონგრესის მიერ (2008 წლის შემოდგომაზე) მშვიდობიანი ბირთვული ენერჯის სფეროში თანამშრომლობის ინდურ-ამერიკული შეთანხმების რატიფიკირებაა (ე. წ. „შეთანხმება 123“). მაშინ ამერიკელმა ექსპერტებმა გამოთქვეს ვარაუდი, რომ ამ ხელშეკრულების დადება ინდური სამხედრო პროგრამების შემდგომ განვითარებას გამოიწვევდა. ამერიკულ კანონმდებელთა შეშფოთების გასანეიტრალებლად საქმეში ჩაერთო ინდური ლობი და აშშ-ის სავაჭრო პალატი და ბირთვული რეაქტორების მწარმოებელი ორი კომპანიის მხარდაჭერით, შეთანხმების რატიფიკაციას მიიღწია.

წარმატებულ ეთნიკურ ჯგუფებზე საუბრისას არ უნდა გამოვტოვოთ კუბისა და სომხეთის ლობებიც.

კუბის ლობის ლეგენდარული აქტივობა ვაშინგტონში მით უფრო გასაოცარია, რომ კუბელებს იშვიათად შეხვდებით ქალაქ მაიამის მიღმა, ფლორიდის შტატში. თუმცა ფლორიდის არაორდინალურმა გავლენამ აშშ-ის პრეზიდენტის არჩევნების პროცესში საშუალება მისცა რამდენიმე ათეულ აგრესიულსა და ხმაურთან ანტიკავსტროულად განწყობილ იმიგრანტს, თითქმის 50 წლის განმავლობაში მონოპოლიურად განესაზღვრა აშშ-ის პოლიტიკა კუბის მიმართ.

სომხეთის ლობის მიღწევათა რიცხვს განეკუთვნება ის ფაქტი, რომ სომხეთი ამერიკული ეკონომიკური დახმარების ერთ-ერთ უდიდეს ერთ სულ მოსახლეზე გათვლილ რეციპიენტად იქცა. ამისათვის სომხებმა, უწინარესად, მაღლობა უნდა გადაუხადონ სენატში რესპუბლიკური უმცირესობების ლიდერსა და უცხო ქვეყნებისათვის დახმარების განაწილებაზე პასუხისმგებელ სენატის კომიტეტის გავლენიან წევრს, სენატორ მიტჩ მაკ-კონელს.

სომხეთის ლობი ჯერჯერობით ვერ მოახერხა თავისი საოცნებო პრიზის — აშშ-ის კონგრესის რეზოლუციის მიღება, რომელიც თურქეთს 1915 წელს სომხების გენოციდისთვის გაკიცხავდა. არადა, გამარჯვება ახლოს იყო: 2007 წელს, წარმომადგენელთა პალატის სპიკერის, ნენსი პელოსის მხარდაჭერით, ლობი თითქმის მიიღწია კენჭისყრაზე რეზოლუციის წარმოდგენას, მაგრამ თეორიულად ჩარევი, ეს საქმე გადაიდო. ნათელია, რომ თეორიულად

მოსალაპარაკებლად თურქებმა ამერიკული პოლიტიკური ბომონდის მალაჩინოსან წარმომადგენელთა რიცხვიდან თავიანთი ლობი დაიქირავეს.

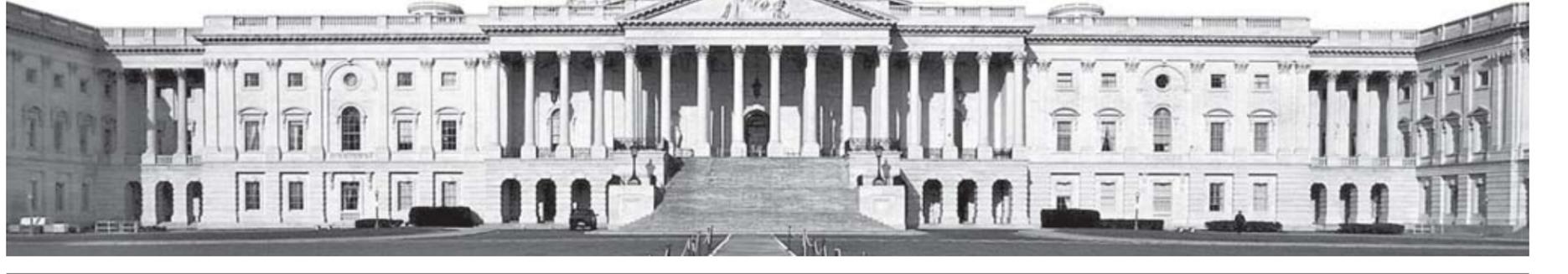
თავიანთი ინტერესების ლობირების პოტენციურ შესაძლებლობებს ფლობენ ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნების წარმომადგენლებიც. ასე, მაგალითად, აშშ-ში მცხოვრები 10 მლნ პოლონეთის გარკვეულ წონას სძენს პოლონურ ლობის, რომელიც პოლონულ ამერიკელთა კონგრესის ეგიდით მოქმედებს. თუმცა პოლონური ლობის სისუსტე ფინანსური რესურსების უქონლობაში მდგომარეობს, რის ნაკლებობასაც მისი ებრაელი და სომეხი კოლეგები არ უჩივიან.

მიუხედავად ამისა, პოლონურ ლობის საამაყოც აქვს: მისმა ძალისხმევამ ხელი შეუწყო პოლონეთის ნატოში გაწევრებას 1999 წელს. უნდა დავამატოთ, რომ ნატოში ესტონეთის, ლატვიისა და ლიტვის გაწევრებას 2004 წელს წინ უსწრებდა ბალტიისპირეთის ლობის მიზანმიმართული აქტივობა. **არავითვისა საიდუმლო არ წარმოადგენს, რომ პოლონური და ბალტიისპირეთის ლობის მიერ გაღვივებული ანტირუსული ისტერია, მნიშვნელოვანწილად განაპირობებს აშშ-ში რუსეთის ნეგატიურ იმიჯს.**

სპეციალისტთა შეფასებებით ეთნიკური ლობების როლთან დაკავშირებით აშშ-ში სხვადასხვაგვარია. ზოგიერთი მათგანი მათ წარმოქმნას აშშ-ის ნაციონალური პოლიტიკის „გლობალიზაციის“ ერთგვარ ანარეკლად მიიჩნევს და იმედოვნებს, რომ ეთნიკური ლობები ხელს შეუწყობს „ამერიკული ლიბერალიზაციის“ გავრცელებას მთელ მსოფლიოში. სხვა ავტორები ასე ოპტიმისტურად როდი არიან განწყობილი და მიიჩნევენ, რომ აშშ-ის საგარეო პოლიტიკის „პრივატიზაცია“, ჯორჯ ნიუჰაუსის გამოთქმით, ამერიკის პოლიტიკური სისტემის კორუმპირებას ახდენს და მსოფლიო თანამშრომლობის თვალში ხიბლს აკარგვინებს. მიერ შეიმეორისა და ვოლტი არ მიიჩნევენ, რომ ისრაელისა და აშშ-ის ინტერესები ახლო აღმოსავლეთში ყოველთვის თანხვედრილია.

ამერიკელი პოლიტიკოსები კი დუმან — როგორც ჩანს, გასაკიცხს არაფერს ხედავენ იმაში, რომ ეთნიკური ლობების შემოწირულობები მიიღონ. და მართლაც, განა ამ ფულს განსაკუთრებული სურს?

ვეპნეი ივანოვი (აშშ)

მონაგვლი პროდუქტები სუპერმარკეტებსა და კაფეებში სადღეს?

ყველა ხედავს, ახლა საქართველოში რა მიმდინარეობს ეკონომიკური და სოციალური ვითარება. სადაც რაიმე ტიპის ცალკეული მეპატრონეები და ხელმძღვანელები სარგებლობენ ამ მდგომარეობით და ყოველ ფეხს ნაბიჯზე აბურთ იგდებენ მომხმარებელს, არადა ადგებიან „მომხმარებელთა უფლებების დაცვის შესახებ“ კანონის მოთხოვნებს და არც თუ იშვიათად მათ ჯანმრთელობას შეგნებულად თუ შეუგნებლად სერიოზულ საფრთხეს უქმნიან. გამოცდილებამ გვიჩვენა, რომ ასეთ პირობებში მყიდველი საკმაოდ დაკვირვებული უნდა იყოს და ასევე, კარგი იქნება, თუ ისინი სპეციალისტთა რჩევებს გაითვალისწინებენ. საკითხთან დაკავშირებით, ვესაუბრეთ საქართველოს მომხმარებელთა და ადგილობრივ მენარმეთა უფლებების დაცვის ეროვნული ასოციაციის პრეზიდენტს, პროფესორ ლევან ბაღდაშვილს.

საკვებით მონაგვლის საშიშროებისა და მისი დაუცვაობა?
— თქვენთვის ყველაზე უფრო ხელშემშლელი მონიტორინგის ჩასატარებლად რა არის?
— ხელს გვიშლის ის, რომ გათავხედებული მენარმეები ისე არიან უკონტროლოებას მიჩვეულნი, რომ შემომხმარებელთა კატეგორიული წინააღმდეგნი არიან. ავიღოთ თუნდაც 2010 წლის 21 იანვრის შემომხმარებელთა შედეგი: შპს „კახეთი მწვადი კალამზე“ საზოგადოებრივი კვების

წარმოება და რეალიზაცია — სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობას! როგორც გამყიდველი, ისე პროდუქციის დამამზადებელი ვალდებულია, მომხმარებელს მიაწოდოს აუცილებელი, უტყუარი და სრული ინფორმაცია სარეალიზაციოდ გამოცხადებული პროდუქციის შესახებ.
— რას ითვალისწინებს პროგრამა „მომხმარებელთა და მენარმეთა უფლებების დაცვის მდგომარეობის შემოწმებისას“, ხომ ვერ გვეტყვი, რას უნდა მიაქციოს საზოგადოებამ ყურადღება, რომ არ მოტყუდეს?

(საგადასახადო ინსპექციისთვის), აქვს თუ არა მას სახელმწიფო საგადასახადო რეგისტრაციის მონაგვლი?
2. აქვს თუ არა დამამზადებელი ინფორმაცია მისი საქმიანობისა და ორგანიზაციის ფორმის, საფორმო სახელწოდებისა და მუშაობის რეჟიმზე ინფორმაციის შემცველი აბრეშვილი?
3. მიწოდება თუ არა დამამზადებლის მიერ მომხმარებელს უტყუარი და სწორი ინფორმაცია ისეთ საკითხებზე, როგორცაა:
ა) პროდუქციის დასახელება;
ბ) პროდუქციის დამამზადებლის საფორმო სახელწოდება და მისამართი, იმ ქვეყნის დასახელება, სადაც დამამზადებელია პროდუქტი;
გ) იმ საქონლის ვარგისიანობის ვადა (საქონლის გამოყენების ბოლო თარიღი), რომლის სამომხმარებლო თვისებები უარესდება დროთა განმავლობაში;
დ) საქონლის წონა და მოცულობა;
ე) იმ სტანდარტის დასახელება, რომლის მოთხოვნებსაც შეესაბამება პროდუქტი;
ვ) პროდუქციის ძირითადი სამომხმარებლო თვისებების ნუსხა, საკვები პროდუქტებისათვის — ასევე კალორიულობა, ჯანმრთელობისათვის მავნე ნივთიერებების შემცველობისა, მათ შესაძლო უკუჩვენებზე მითითება, ცალკეული დაავადების დროს გამოყენების შემთხვევაში;
თ) პროდუქციის ფასი და შედგენის სხვა პირობები;
ი) დამამზადებლის მიერ საგარანტიო ვადა ან სხვა ვალდებულებები;
ე) საქონლის ვარგისიანობის ვადის გასვლის შემდეგ მომხმარებლის მიერ განსახორციელებელი მოქმედებები და მოსალოდნელი შედეგები;
ლ) მომხმარებელთა პრეტენზიის მისაღები ადგილის რეკვიზიტები;
მ) პროდუქციის სერტიფიკაციის შესახებ ინფორმაცია, თუ მოცემული პროდუქტი სავალდებულო სერტიფიცირებას ექვემდებარება;
ნ) სამუშაოს შესრულების პროცედურები.

— ბატონო ლევან, ვიცით, რომ თქვენი ასოციაცია ბევრს აკეთებს იმისათვის, რომ მომხმარებელთა უფლებები არ დაირღვეს, ამიტომ ხშირად ამხელთ იმთა, ვინც დღემდე ჩვენს მოქალაქეებსა და მათ ჯანმრთელობას და სიცოცხლეს საფრთხეში აგდებს, გთხოვთ, მოგვითხროთ ბოლო დროის შემომხმარებელთა უფლებების დაცვის მიზნით.

წარმოებული პროდუქციის ვარგისიანობისა, ხალხის ჯანმრთელობა კი მათ არადა უღირს.
— ხომ შეიძლება ასეთმა პროდუქტებმა ადამიანის სიკვდილი გამოიწვიოს?
— რასაკვირველია, შეიძლება. ზაფხულში ვახსოვთ, ალბათ, ნაყინით ერთი ადამიანი გარდაიცვალა, მეორე კი ძლივს გადაარჩინეს. ისიც ფაქტია, რომ ასეთი ობიექტებში ჯერ კიდევ ხშირია ისეთი შემთხვევები, როდესაც მომხმარებელზე არ გაიცემა ქვეთარი, რეალიზებულ საქონელზე კი არ არის ინფორმაცია ქართულ ენაზე, უარყოფილია სანიტარულ-ჰიგიენური მოთხოვნები, გასაცემი საქონელზე კი არ არის ფასის მაჩვენებელი. პროდუქციის ხარისხს არავინ აკონტროლებს და აქედან გამომდინარე, პასუხსაც არავინ აგებს, ხელისუფლებას, რომელიც მსოფლიოში პირველ დემოკრატიას ჩემულობს, ეს საკითხი არ აღელვებს.

ბუცხრიკიძე, იყიდებოდა 10 დასახელების პური, რომელთაგან ექვსზე, არ ჰქონდათ მითითებული საცალო ფასი და ნონის მაჩვენებელი, გამოშვების თარიღი. აქვე სარეალიზაციოდ იყო გამოტანილი რუსული და უკრაინული ნარმეების კანფეტები, მოკოლადები, ხილის ნვენები. ყველზე, აჯიკაზე, ბრაზილიურ ქათმებზე არ გააჩნდათ ვარგისიანობის დამადასტურებელი დოკუმენტები. შეიძენ პროდუქტებს ასეთ მარკეტში და არავინ მოგცემს იმის გარანტიას, რომ ხევალ გადარჩები!

— პროგრამა შედგენილია „მომხმარებელთა უფლებების დაცვის სახელმძღვანელო პრინციპებისა“ და საქართველოს ადგილობრივი და მომხმარებელთა უფლებების დაცვის ეროვნული ასოციაციის წესდების შესაბამისად, რომლის შესაბამისადაც კონტროლის ახორციელებენ საგადასახადო ორგანოები, კონტროლი ჩატარებინათ, გამოავლინა უხეშობა, არ გაამხილა საკუთარი გვარი და სახელი, რითაც დაარღვია საქართველოს კანონი მომხმარებელთა უფლებების დაცვის შესახებ.
— იქნებ, ამ მენარმეებმა არ იცან, რომ მათ კანონი დაარღვიეს? იქნებ, შევახსენოთ ზოგიერთი რამ, რაც აუცილებლად უნდა იცოდნენ?
— საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა და საგადასახადო კოდექსით მენარმე სუბიექტების მიერ ვაჭრობის (მომსახურების) წესების მომხმარებელზე ინფორმაციის მიუწოდებლობა ან არასწორი ინფორმაციის მიწოდება, საკვებად უვარგისი პროდუქტებით ვაჭრობა, მომხმარებელთაგან ანგარიშსწორებისას საკონტროლო საღარო აპარატების გამოყენების წესების დარღვევა, პრეისკურანტის გამოუკვრელობა, სანიტარულ-ჰიგიენური და სანიტარულ-ეპიდემიოლოგიური წესების დარღვევა და უგულებელყოფა ინვესტორების დასახე სიდიდის საჯარიმო სანქციებს! ხოლო ფალსიფიცირებული პროდუქტების

ინფორმაცია მომხმარებელს უნდა მიწოდდეს ქართულ ენაზე და განთავსდეს პროდუქციის შეფუთვაზე ან იარლიყზე!
ესაუბრა
ეთიარ კასრაილიშვილი

— მომხმარებელთა უფლებების დაცვის ჩვენმა ასოციაციამ გადამწყვეტილია, რომ დამრღვევი ობიექტების წინააღმდეგ გამოიყენოს კანონით გათვალისწინებული მოთხოვნები — ამხილოს და დაგმოს მათი საქციელი, შექმნას საზოგადოებრივი აზრი, რომელიც მათ მომავალში მომხმარებელთა აბურთ აგდების საშუალებას აღარ მისცემს. მოვიყვან მაგალითებს და მკითხველს ვთხოვ, შემდგომში კარგად გაითვალისწინოს ეს შემთხვევები.

ვაჟა-ფშაველას №54-ში მდებარეობს შპს „ციცინათელა“ (ხელმძღვანელი ნუნუ ფირცხალავა). ასოციაციის ექსპერტებმა — გურამ ილურიძემ და ჯემალ მუქერიაძემ „ციცინათელაში“ აიღეს (იყიდეს) კრემიანი ხილის ტორტი და ნამცხვარი „ნაპალეონი“, რომელთა სინჯები ჩაბარდა შპს „მომავალი საუკუნის“ აკრედიტებული ტესტირების ლაბორატორიას მიკრობიოლოგიურ და ფიზიკო-ქიმიურ გამოკვლევაზე, მათი ხარისხისა და ვარგისიანობის დასადგენად.

— იქნებ, სხვა შემთხვევებზეც მოგვიყვით, რათა საზოგადოებამ ამ ობიექტებს მოერიდოს...
— მოგახსენებთ, დედაქალაქის დედაქუჩაზე — რუსთაველის გამზირის №14-ში განთავსებული შპს „307-ის“ კაფე „ჯორჯიაში“ ჩვენი ასოციაციის ექსპერტებს პროდუქციის შემომხმარებელთა უფლება არ მისცეს, იცოდნენ, რომ ისინი აუცილებლად აღმოუჩენდნენ მათ ვადაგასულ, ჯანმრთელობისათვის საშიშ ალურცივას, უდოკუმენტო პროდუქციას.

გაიკვია, რომ გეზოფილური და აერობოლური ფაკულტური მიკროორგანიზმები კრემიან ტორტში (ხილით) 1,6-ჯერ, ხოლო ნამცხვარ „ნაპალეონში“ 6,5-ჯერ მეტი აღმოჩნდა!
ეს იმას ნიშნავს, რომ ისინი საკვებად უვარგისია და ჯანმრთელობისათვის საშიში! ხოლო ყველაზე საშიშხარო კი ის იყო, რომ დასახელებული ობიექტში „ციცინათელას“ ხელმძღვანელმა ასოციაციის ექსპერტებს განმეორებითი ექსპერტიზის ჩატარების უფლება აღარ მისცეს!

— ჯავახეთის ქუჩის №7-ში მდებარე მარკეტში (ხელმძღვ. რამაზ გიგიაშვილი) აღმოჩნდა პური „ძირის“ და „ქართული“, რომელთაც არ ჰქონდა დოკუმენტაცია, ხოლო იქვე სარეალიზაციოდ გამოტანილ შემწვარ თევზს, ქათმის ბარკლებს, კოტლეტს, აჯიკას, მოკოლადებსა და ნამცხვრებს საერთოდ არ იყო მითითებული მენარმეებელი, პროდუქტის წონა და სხვ. ასევე, რაც უნდა საოცრად მოგეჩვენოთ, სადაც რაიმე ობიექტების მუშაკებს არ ჰქონდათ ჯანმრთელობის დამადასტურებელი დოკუმენტები!

— კახა ბენდუქიძემ თავის დროზე ისე ააყროლა ხელი-სუფლებამო იქაურობა, რომ ქვეყანაში სიტუაცია მისი ნასვლის შემდეგაც არ დაწყნარდა. სწორედ იმისი ბრალია, ის არის „ფუძემდებელი“ იმისა, რომ თავისი რეფორმებით მან ბევრი მაკონტროლებელი ორგანო გააუქმა და დღეს ამ შედეგს ვიმკით! **საპაპოვილი რომ გაიკარგული სანაღმინი და-იპაროვა ალვაღინეთო, რამდენად რეალური ანატი ბანცხადაპაპის გაკეთება ისეთ ძველანაში, სადაც ადამიანები**

თითქმის იგივე გააკეთა სუპერმარკეტ „დეკას“ ინდემნარმე ნათელა ქართულიშვილიმ. მან ექსპერტებს უფლება არ მისცა, განეხორციელებინათ მონიტორინგი, პროდუქციის ხარისხისა და უსაფრთხოების დამოუკიდებელი ექსპერტიზა, რადგანაც იმედი არ ჰქონდათ მათ მიერ

უკეთესი მდგომარეობა ექსპერტებს არც შპს „არგვეთში“ (მდებარეობს ლეონიძის ქ. №7-ში) დახვდათ. მარკეტში, რომლის მეპატრონეც ბადრი

პროდუქტების დასახელების პური, რომელთაგან ექვსზე, არ ჰქონდათ მითითებული საცალო ფასი და ნონის მაჩვენებელი, გამოშვების თარიღი. აქვე სარეალიზაციოდ იყო გამოტანილი რუსული და უკრაინული ნარმეების კანფეტები, მოკოლადები, ხილის ნვენები. ყველზე, აჯიკაზე, ბრაზილიურ ქათმებზე არ გააჩნდათ ვარგისიანობის დამადასტურებელი დოკუმენტები. შეიძენ პროდუქტებს ასეთ მარკეტში და არავინ მოგცემს იმის გარანტიას, რომ ხევალ გადარჩები!

— პროგრამა შედგენილია „მომხმარებელთა უფლებების დაცვის სახელმძღვანელო პრინციპებისა“ და საქართველოს ადგილობრივი და მომხმარებელთა უფლებების დაცვის ეროვნული ასოციაციის წესდების შესაბამისად, რომლის შესაბამისადაც კონტროლის ახორციელებენ საგადასახადო ორგანოები, კონტროლი ჩატარებინათ, გამოავლინა უხეშობა, არ გაამხილა საკუთარი გვარი და სახელი, რითაც დაარღვია საქართველოს კანონი მომხმარებელთა უფლებების დაცვის შესახებ.
— იქნებ, ამ მენარმეებმა არ იცან, რომ მათ კანონი დაარღვიეს? იქნებ, შევახსენოთ ზოგიერთი რამ, რაც აუცილებლად უნდა იცოდნენ?
— საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა და საგადასახადო კოდექსით მენარმე სუბიექტების მიერ ვაჭრობის (მომსახურების) წესების მომხმარებელზე ინფორმაციის მიუწოდებლობა ან არასწორი ინფორმაციის მიწოდება, საკვებად უვარგისი პროდუქტებით ვაჭრობა, მომხმარებელთაგან ანგარიშსწორებისას საკონტროლო საღარო აპარატების გამოყენების წესების დარღვევა, პრეისკურანტის გამოუკვრელობა, სანიტარულ-ჰიგიენური და სანიტარულ-ეპიდემიოლოგიური წესების დარღვევა და უგულებელყოფა ინვესტორების დასახე სიდიდის საჯარიმო სანქციებს! ხოლო ფალსიფიცირებული პროდუქტების

ინფორმაცია მომხმარებელს უნდა მიწოდდეს ქართულ ენაზე და განთავსდეს პროდუქციის შეფუთვაზე ან იარლიყზე!
ესაუბრა
ეთიარ კასრაილიშვილი

პ.ს. მიგვარჩია, რომ, თუ მყიდველი ინფორმირებული იქნება ყოველივე ამის შესახებ, იგი უვარგისი და საეჭვო პროდუქტს მოერიდება.
უახლოეს ხანში მკითხველს შევთავაზებთ ერთობლივი რეიდების შედეგებს, რომელშიც გახვითი „საქართველო და მსოფლიო“ მიიღებს მონაწილეობას.

ყურადღება უნდა მიამცემს შემომხმარებელს:
1. რეგისტრირებული თუ არა სანარმო ადგილობრივი მისხვედით რეგისტრაციაზე უფლებამოსილ ორგანოებში

ინფორმაცია მომხმარებელს უნდა მიწოდდეს ქართულ ენაზე და განთავსდეს პროდუქციის შეფუთვაზე ან იარლიყზე!
ესაუბრა
ეთიარ კასრაილიშვილი

მსურს, გააზიაროთ თქვენი მოსაზრებები? დაგვიკავშირდით: 38-41-97, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

საქართველო

ნარსულში ჩაპარბული სოფლები ქსიის ხრამი

ძვინა, ანუ იგივე ხრამი ქვემო ქართლის დედამდინარეა, მაგრამ სკვირეთის, ალგეთის, ბერდუჯის, შულავის, მამავერას, გეტის და ფოლადაურის ხეობები თავისებურ მიკროქვეყნებს ქმნიან. ასე განსაჯეთ, თავად ქციის სათავეებიც ცალკე ისტორიულ-გეოგრაფიულ ერთეულს — თრიალეთს განეკუთვნება.

მას შემდეგ, რაც სკვირეთის, ალგეთის, შულავისა და ბერდუჯის ხეობები შეძლებისდაგვარად შემოვიარეთ, უშუალოდ ქციის სანახებში უნდა გადავიხედოთ, რომელსაც ვახუშტი ბატონიშვილი **ქციის ხრამის** სახელწოდებით წარმოგვიდგენს.

მარნეულიდან ბოლნისისაკენ მიმავალ ცენტრალურ გზაზე გასულნი, სანამ ხრამზე გადავხედოთ, მდინარის მარცხენა სანაპიროზე მდებარე სოფელში უნდა შევჩერდეთ.

უძველესი ცურტავის ძიებაში, გასული საუკუნის მიწურულს, ეს სახელი ძალზე გაბედულად სწორედ ამ სოფელს დაარქვეს, რაც მეცნიერთა შორის დღემდე საკამათოა (სოფელს ადრე ალაგირი და ქოლაგირი ერქვა). ვახუშტი ბატონიშვილს ცურტავი ბერდუჯის მარჯვენა სანაპიროზე, ახალიდან აღმოსავლეთით ეგულებოდა, ნიკო ბერძენიშვილი კი ცურტავად უშუალოდ გაგის ციხეს მიიჩნევს. არის მოსაზრებაც, რომ ცურტავი უფრო სამხრეთით, წოფის სიახლოვესაც კი იყო.

ასეა თუ ისე, დღეს ცურტავი ქოლაგირს ჰქვია. ერთი წლის წინათ ეს სანახები, მთელ მარნეულის რაიონთან ერთად, ბოლნისის ეპარქიას გამოეყო და ცურტავის ალდგენილ ეპარქიაში შევიდა.

ქოლაგირ-ცურტავის შესახებ შემონახულია ცნობა, რომ აქ 1788-1798 წლებში ერეკლე II-ის მეუღლემ დარეჯან დედოფალმა დიდი ციხე-გალავანი ააგო და **„უცხოო ქვეყნიდან ქრისტიანნი მოიყვანა და დაასახლა 55 კომლი“**. მაშინ სხვა გამოსავალი არ ყოფილა, რადგან ქვემო ქართლში ქართული მოსახლეობა ძალზე ცოცხალი იყო.

„არადა, იმჟამად ახალციხის ფაშა ჩვენზედ აშლილი იყო და დაღესტნის დიდი ჯარები ჰყვანდა. — წერს დარეჯან დედოფალი, — დიად, მრავალჯერ მოინდინა ფაშამ და ჯარები გამოუსია ამ ციხის მუშაობის მოსამუშაოდ, მაგრამ მეც წავაგვირეთ და ულუფით ჯარები დავაყენე“.

ციხე-გალავნის აგება დარეჯან დედოფალს 5 ათასი თუმანი დაუღობია, მაგრამ 2 ჰექტარი ტერიტორიაზე აგებული ეს სიმაგრე, თურმე, რეგულარულ გარნიზონსაც იტევდა და, საჭიროების შემთხვევაში, შეშინებულ მოსახლეობასაც.

გალავნის შიგნით დგას ეკლესიაც. ამჟამად აქ დედათა მონასტერი მოქმედებს.

მონახვენებს სამეურნეო საქმიანობაში დახმარებას უწევს ზუგდიდელი ყმანვილი ჯუანშერ კეზუა, რომელმაც მეზობელ სოფელში, ნახიდურში, გაგვიჩვენა მეგზურობა.

ქცია-ხრამის მეორე ნაპირზე შეფენილი ნახიდურის სოფლის ეკლესიები შორიდანვე მოჩანს.

ეს დაახლოებით ის ადგილებია, რომელთა შესახებ ვახუშტი ბატონიშვილი წერს:

ხუშტი ბატონიშვილი წერს: **„ჭაპალის ჩრდილოთ, ქციის კბოდეზედ, არს არქევანი. ამას ეწოდა ქაოზინი, სადაც არის დიდ-დიდი ნაშენები; ესევე არს გაჩიანი“**. აქ საუბარია ეთნარქ ქართლის მე-5 შვილის გაჩიოს მიერ ბიბლიურ ხანაში აგებულ გაჩიანზე, რომელსაც სანადირო ქალაქი რქმევია მანამდე.

სოფლის ძველი უბნის თავზე მართლაც ჩანს ვახუშტის მიერ დასახლებული დიდ-დიდი ნაგებობების კვალი. მაგრამ არის თუ არა ეს უძველესი გაჩიანი, ძნელი დასამტკიცებელია. ჯუანშერ კეზუასათვის საქართველოს ისტორია არავის უსწავლელია, ამ ადგილებს ვიზუალურად კარგად იცნობს, მაგრამ რას წარმოადგენს ამ უზარმაზარი ლოდების ქვაყრილები, წარმოდგენა არ აქვს. მე შეძლებისდაგვარად მოკლედ ვუხსნი ნახიდურ-გაჩიანის ისტორიას და უძველესი ქალაქის საგარეუდო საზღვრებზე მივანიშნებ.

ამავე ადგილებში დგას ნახიდურის მთავარი ეკლესიაც — ღვთისმშობლის სახელობის დარბაზული საყდარი,

ცურტავის (ქოლაგირის) კომალეძის

ნახიდურის ტერიტორია

ნახიდურის ტერიტორია

ნახიდურის ტერიტორია

რომელიც ხუროთმოძღვრული ნიშნებით გარდამავალ ხანის — XI-X საუკუნეების მიჯნისა უნდა იყოს. ბაზალტის ვეება კვადრებით ამოყვანილი კედლები დღესაც მტკიცედ დგას, მაგრამ საბურავში აქაიქ სინათლე ატანს. საკურთხეველის აფსიდში, ჩრდილოეთის დიდი ნიშიდან სამალავში ვინრო ხვრელი ადის.

ეს რომ ქვემო ქართლის ერთ-ერთი საკვანძო ალაგი იყო, ამაზე აქ გადატანილი ბრძოლებიც მოპარაკობენ.

ამბავი პირველი:

1118 წელი. ვიდრე ლორეში გადავიდოდა, ბზობა დღეს, ღანუხიდან წამოსულმა დავით აღმაშენებელმა ზატიცი სწორედ ნახიდურში გადაიხადა და აქვე მიიღო გადაწყვეტილება, რომ რახსის (არაქსის) ნაპირებზე დაბანაკებული თურქ-სელჩუკები ელვი-სებური თავდასხმით გაენადგურებინა. აღმაშენებელმა გაიმარჯვა.

მაგრამ ნახიდურთან ორი ცუდი ამბავიც მოხდა.

ამბავი მეორე:

1407 წელი. თემურ-ლენგი მკვდარია, მაგრამ საქართველოს მეფე გიორგი VII თათარ მონღოლებთან ბრძოლას აგრძელებს, რათა ისინი სრულიად განდევნოს ქვეყნიდან.

ლოკალურ ბრძოლებს იგი წარმატებით აწარმოებს და გათამამებულია. სწორედ ეს არის მიზეზი იმისა, რომ ლაშქრის სრულ შეკრებას არ ელოდება და ნახიდურთან მდგარ მტერს მცირერიცხოვანი სპით ეკვეთება. გიორგი VII სწორედ ამ უთანასწორო ბრძოლაში იღუპება.

ამბავი მესამე:

1600 წელი. ფარცხისთან მდგარმა ქართლის მეფემ სვიმონ I-მა, გიორგი VII-ის მსგავსად, წინდაუხედაობა გამოიჩინა. იგი ნახიდურის ეკლესიასთან, დაზვერვის მიზნით, ათიოდ მცველით და მექანარით მივიდა, რათა ჯავარ-ფაშას მეთაურობით დაბანაკებული ოსმალოს ლაშქრის მზადყოფნა შეემოწმებინა. შესაძლოა, რომ სვიმონს მტრის გატყუებაც სურდა, რადგან მექანარეს ბუკი დააკვრევინა. სვიმონი ფარცხისისაკენ გაიქცა და მტერიც გამოეკიდა. მაგრამ მოხდა გაუთვალისწინებელი ამბავი — სვიმონმა ფარცხისთან მდგარ საკუთარ ლაშქარამდე ვერ მიაღწია, რადგან ღრმა ტალახში ჩაეფლო. ჯავარ-ფაშამ სვიმონი ტყვედ ჩაიგდო და ლორეს ციხეც თითქმის უბრძოლველად დაიკავა.

***
ხრამის პირას, ნახიდურიდან დასავლეთით, მდინარის მარცხენა მხარეს არის დასახლება ქოსალარი, სადაც წინა წყაროს გადასახვევიდან შეიძლება მოხვედრა. ქოსალარი ახალი დასახლებაა. ძველად აქ სოფელი ქცილა უნდა ყოფილიყო. ქოსალარიდან კიდევ უფრო დასავლეთით შემონახულია ანდრიას, კარას, მუგუთისა და თაფანის ნასოფლარ-ნასახლარები.

ქოსალარში გვეუბნებიან, რომ ამ ნასოფლარებში, ყველაზე მეტად კი ანდრიასში შესვლა ზაფხულობით დაუშვებელია დიდი რაოდენობის გახელებული გიურზეების გამო. არ ვიცი, რამდენად სანდოა მათი ნათქვამი, რომ ანდრია სწორედ გიურზეების გამო დაიცალა თავის დროზე, მაგრამ ახლა ამის შემოწმება ნამდვილად უაზრობა იქნება. ამდენად, ანდრიას ძალიან ძველი ნაეკლესიარის ნახვაზე უარი ვთქვით და დაღვთისაკენ გავიქცით. დაღვთში ახლა სულ სომხობა ცხოვრობს. 1721 წელს აქ 30 გამომღები და 13 ბოგანო კომლი იყო, რომელთაც ციციშვილების სახით 10 მებატონე ჰყავდათ. ერთ-ერთ აქაურ მოსახლესთან მიმა პოლოსიანთან

ამ ადგილას ვახუშტი ბატონიშვილი ქსიის ხრამს უნოდას

ჩვენს ხელთ არსებული ამ მწირო ინფორმაციის გარდა, თაფანის ნანგრევები დიდ საიდუმლოებას უნდა ფარავდეს, რასაც მხოლოდ არქეოლოგიურმა გათხრებმა შეიძლება მოგვინოს ნათელი.

საბედნიეროდ, გიურზეების მოგვრება არ მოგვიწია. შესაძლოა, ისინი მანქანის ხმამ დააშინა. ამიტომ ფეხი მოვიწაცვლეთ და ხეობის დასათვალიერებლად კლდის თავზე დავდექით. ჩვენს თვალწინ საუცხოო პანორამა გადაიშალა.

მდინარე ქცია აქ ღრმა ხევი მოედინება... არ, რატომ ჰქვია მას მეორე სახელი — ხრამი. ხელმარცხნივ, ე.ი. აღმოსავლეთით მუგუთის ციხისა და ნაეკლესიარის ნანგრევებია, შორს, დასავლეთით სამშვილდეა ჩაკარგული მწვანეში, სამხრეთით, მდინარის გაღმა კი ლამის ხელის განვდენაზეა დისველის და თაფანის ჭალა-ბორცვები, ზედ შემოდგმული ნაეკლესიარებით.

ჩვენი მომავალი მოგზაურობა სწორედ ხრამის გაღმა სანახებში მოქმედებს.

გალა ქოქიაშილი ავტორის ფოტოები

თაფან-სოფლიანას ნაშთები

პოლიტიკური ვითარება XVII საუკუნის პირველ ნახევარში

გაგრძელება. დასაწყისი №2

ქართველი ხალხი, ვახტანგის სამეფო კარის ქართლიდან რუსეთს ნასვლის შემდეგ, საკუთარი ძალ-ღონით იცავდა მამულს. ბაგრატიონთა სახლის გამაჰმადიანებულ წარმომადგენლებსაც კი უჭირდათ, რაიმე სიკეთეს გამოიჩინებინათ სულთნის სამსახურს — ფაშებთან შეთანხმებას. კონსტანტინე კახთბატონი ერთხანს თანამშრომლობდა თბილისის ფაშასთან, შეელოდა და უდავლებდა მას ურჩი მოსახლეობის მოთხოვნას, მეტადრე თავადების აჯანყებათა ჩაქრობას, მოთარეშე აბრავების განიარაღებას. მაგრამ თურქებმა იცოდნენ კონსტანტინეს ერთგულება ირანელთადმი და ამიტომ მოკლეს იგი.

თანდათან ირან-ოსმალეთის ომის სასწორი ისევ ირანელთა მხარეზე გადაიხარა. სახელმწიფოებრივად სარდალმა ნადირ-ყულიმ ირანში ხელთ აიღო ძალაუფლება, რის შემდეგმაც მალე, 1735 წელს, შაჰის წოდებაც მიითვისა. ნადირ-შაჰი მტკიცედ მართავდა ქვეყანას. ოსმალეთის ბატონობა იმდენად საშიში და დამაზარალებელი გამოდგა მათ მიერ დაპყრობილი ქვეყნებისათვის, რომ ამიერკავკასიაში თავისუფლებების მებრძოლი ხალხები ნადირის ოსმალურ გამარჯვებას ერთგვარად თანაგრძნობითაც კი შეხედდნენ.

რაკი ოსმალეთი მარცხდებოდა და კასპიის სანაპიროზე მისი გაბატონების საშიშროება ქრებოდა, რუსეთი შედარებით ადვილად მოულოდნელად ირანს და ნანილ-ნანილ დაუთმო მას კასპიის სანაპირო, რომელიც რუსთა ლაშქარმა 1723 წელს და მის მომდევნო ხანებში დაიჭირა. ამას გარდა, რუსებმა წინასწარ მიიღეს ირანის თანხმობა, რომ ოსმალთა უკუქცევის შემდეგ ქართლში ისევ ვახტანგი გამეფდებოდა. ასეთ ვითარებაში ქართლისა და კახეთის მმართველი წინააღმდეგულად დაუკავშირდნენ ირანს.

ვახტანგ VI პოლიტიკური ორიენტაციის კიბაზი
კარგად ცნობილია, რა მდღევარულ წლებში ჰქონდა ვახტანგის ქართლის მეფე ვახტანგ მეექვსეს ირანში,

რამდენი ზრუნვა და ფიქრი გადაუტანია მას იქ — თუ თავისი ქვეყნის პოლიტიკური ბედის ძიებაში, თუ საკუთარი ოჯახის, ნათესავ-მეგობრების, მოძმეების ირანელ მტარვალთაგან სახსნელი გზების რჩევაში; რამდენი შიში და ტერორი უგემნია მას ისპაანს, ქირმანს ქართველი ხალხის თვითმყოფობის, სარწმუნოების, კულტურის დაცვისათვის გადაგებული სპარსულ მიძინე ტყვეობაში. ამის შესახებ ჩვენ საკმაოდ (თუმცა არა სრულად) გვაუწყებენ სხვადასხვა წყაროები, უცხოური და ქართული საბუთები, ისტორიები ვახუშტი ბაგრატიონისა და სეხნია ჩეიძისა, ჩანაწერები სულხან-საბა ორბელიანისა, დაბოლოს — საკუთრივ ვახტანგის ლიტერატურული შემოქმედებაც.

ვეცნობით რა ამ უკანასკნელს, წინამდებარე წერილისათვის ჩვენ იქ გამოვარჩევთ სწორედ ისპაანში ვახტანგისაგან შექმნილ ერთ ლექსად გაფორმებულ სათავგადასავლო, უკეთ — ავტობიოგრაფიულ ნაწარმოებს, რომელიც მწერლობაში იცნობა სათაურით „სალბუნად გულითა“.

ჩვენ ხაზგასმით აღვნიშნავთ ამ ნაწარმოების საქმიანს, ერთგვარად დოკუმენტურ ხასიათს, ვანვით რა მის ცალკეულ ადგილებს მკითხველს, ჩვენმიერი კომენტარით — ვანვით დაჯერებულნი, რომ იგი, „სალბუნად გულითა“, შეძლებს, ვახტანგისდროინდელი საქართვლოს საგარეო პოლიტიკის ტრადიციულ დახასიათებაში შეიტანოს ზოგი ახალი მომენტი. ჯერ წყაროს გარეგანი კრიტიკის ორიოდ ძირითადი მოთხოვნა დავაკმაყოფილოთ — აღვნიშნოთ, ანუ, უფრო ლუსტად, მოვიგონოთ დიდ ლიტერატურაშიც დამოწმებული ფაქტები, რომ ჩვენი დამაინტერესებელი მცირე ძეგლი შექმნილია ვახტანგის ხელით 1712-1714 წლებს შუა, მაშასადამე, — როდესაც ავტორი ქალაქ ისპაანს იმყოფებოდა და იქ უცდიდა თავისი დინასტიური უფლების უარყოფას ან აღიარებას შაჰის კარზე. ლექსის მკითხველს თვალში ეცემა, კერძოდ, ერთი დეტალი. იქ ნიშანდობლივ

ვახტანგ VI

ნაჩვენებია, რომ ისპაანს (ე.ი. ირანის შაჰების მაშინდელ საჯდომ ქალაქში) მყოფი ვახტანგი ბინადრობდა ვინმე ქუჩუქასთან (არ ქუჩუქოვის სახლში). აქ მდინარედა მისი ტყვეობის უფრო ადვილ „ასატანი პირველი ეტაპი“ (იგი მერმე გრძელდება შორს მის ცალკეულ ადგილებსა და მკითხველს, ჩვენმიერი კომენტარით — ვანვით დაჯერებულნი, რომ იგი, „სალბუნად გულითა“, შეძლებს, ვახტანგისდროინდელი საქართვლოს საგარეო პოლიტიკის ტრადიციულ დახასიათებაში შეიტანოს ზოგი ახალი მომენტი. ჯერ წყაროს გარეგანი კრიტიკის ორიოდ ძირითადი მოთხოვნა დავაკმაყოფილოთ — აღვნიშნოთ, ანუ, უფრო ლუსტად, მოვიგონოთ დიდ ლიტერატურაშიც დამოწმებული ფაქტები, რომ ჩვენი დამაინტერესებელი მცირე ძეგლი შექმნილია ვახტანგის ხელით 1712-1714 წლებს შუა, მაშასადამე, — როდესაც ავტორი ქალაქ ისპაანს იმყოფებოდა და იქ უცდიდა თავისი დინასტიური უფლების უარყოფას ან აღიარებას შაჰის კარზე. ლექსის მკითხველს თვალში ეცემა, კერძოდ, ერთი დეტალი. იქ ნიშანდობლივ

დებში. საკმარისია, აღინიშნოს, რომ იმ ხანებში რუსთა ხელისუფლება ჩრდილო კავკასიის სხვადასხვა ღირსების ადგილობრივ მფლობელთა შორის თავის ერთგულ, მაშასადამე, გავლენიან გვარად განსაკუთრებით ქუჩუქოვის გვარს მიიჩნევდა. მკვლევარს არ იქნება თავში არ გაუღელვოს კითხვამ, თუ რა შემთხვევამ დააკავშირა ვახტანგი ქუჩუქოვებთან, რა პირობებში დაბინავდა იგი ქუჩუქოვების სრა-სახლში (სახლსა, სარებსა). ამ გვართან მისი ნაცნობობა იქნებ ჯერ კიდევ ქართლში ან „მთებში“ გაიბა. ჩვენ შევიძინოთ სხვაც ნარმოვიდგინოთ ქუჩუქოვისა სარებსა“.

აქვე შევნიშნავს, რომ ამ ვილაც ქუჩუქოვის „პასპორტი“ თუ არ ჩანს, სამაგიეროდ, გვარის რუსული დაბოლოება მაინც ერთგვარ საორიენტაციო ცნობას გვანდის მისი ვინაობის განსაზღვრებად. ქუჩუქოვის გვარ-სახელი კარგად ცნობილია ჩრდილო კავკასიის რუსობის ხანის ისტორიაში, რუსული წარმოშობის ქალღ-

ღევედ მარჯვე თავშესაფარს ისპაანში გარედან ჩასულ დიდ სტუმრებს. იქნებ იქვე იყო რუსი ელჩების ბინაც. მაგრამ მთავარი კითხვა ის არის, თუ რას აკეთებდა იქ ვახტანგი, რას ფიქრობდა, რა აზრებს ამუშავებდა. ამის პასუხსა, რომ ჩაკვირებული მკითხველი მკაფიოდ გაარჩევს ჩვენს დამაინტერესებულ მცირე მოცულობის ვახტანგისეულ ნაწარმოებს.

გავიმეოროთ ზემოთ მოყვანილი ტაეპი: ბედმაო — „ან დამსვა მარტო, გასჭვრიტეთ, ქუჩუქას სახლსა, სარებსა“. ქუჩუქოვის სახლი სახლად დარჩეს. ჩვენ გვინდა, განვცვირიტოთ უფრო საგულსხმო ფაქტი: მიძინე ფიქრებს მოუთავს მარტოობაში ვახტანგი, მას თვალწინ უდგას სამშობლო, თითქოს „კოჯრის ნიავსაც“ უშუალოდ განიცდის („რა სჯობს მისში ტფილისსა“, 27,1). თან გულს ძლიერად ეჭიდება მწუხარება, მოგონებები პოლიტიკურ აღრევაზე ქართლში, რომელსაც „დღესაც“ აღვივებენ „თვისტომიც“, „საყონიც“, „მოყვრებიც“, „რჯულთ ძმებიც“, „ძმებიც“, „ამხანაგებიც“.

„სულ გამიძტერდენ მოყვანნი, ან მითხარ, კარგი ვინ არ ეს?“ (ესე იგი: „კარგი რომელია ა?“).

ქართლში შექმნილ სიტუაციაში ვახტანგს თავი სრულეებით იზოლირებულად ჩაუთვლია. ასე დაჰბადებია მას სურვილი — მკაცრად შეეფასებინა თავისი მდგომარეობა, კარგად ჩაჰკვირებოდა საგარეო პოლიტიკას, მის მიმართულეებს. არ უნდა ვიფიქროთ, რომ ვახტანგისაგან მანამდე განვილილ გზაზე ეს პირველი შემთხვევა იყო მსგავსი უკუ მიხედვისა. მაგრამ ასე ცხადად, ასე უშუალოდ, თუ არ ჩვენს ძეგლში, არსად სხვაგან საკითხის მისმიერი კრიტიკა ჩვენ არ შევიძინებთ.

აი, ამ კრიტიკის, თვითკრიტიკის ხმა უღერს ტაეპში: „რა მწვე მიჯობდა სიბრძნითა თავი სხვარიგად მეცადა!“.

სხვარიგად, და არა ისე, როგორც დღემდე გამოუცადა, რადგან ადრეული ცდების და ღონისძიებების შედეგი, აგერ, სავალალოა:

„ბედი, სვე და სპა და ჯარი — ყველა მექმნა განახადად“, — განაცხადა ისე, როგორც რამე სამოსელი, რომელიც კაცისათვის ბორბოტოქმედებს გაუძვრიათ.

ვახტანგი აქვე იძლევა ცნობას, მაინც, კონკრეტულად, რომელი, მისი ცდა, პოლიტიკური ხაზი ეჩვენება მას ფუჭი და უშედეგო:

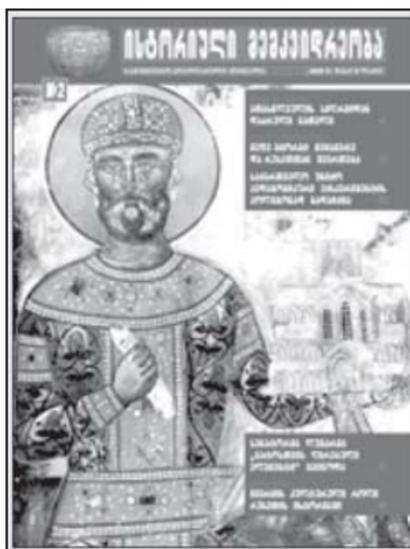
„ბედი, სვე და სპა და ჯარი — ყველა მექმნა განახადად“.

ხედავთ, ვახტანგს რაღაც სხვა გზაზე დადგომა მოსდის ფიქრად. როგორც მისი რედაქციით მაშინ დაბეჭდილ „ვეფხისტყაოსანში“ იკითხება როსტომის შესახებ:

„სხვაგან ქრის მისი გონება, მისმა თავისა წონამან“.

მკითხველი იჭერს ვახტანგის მეტად მნიშვნელოვან სახელმწიფოებრივ ჩანაფიქრს. მისგან ნახსენები დეალი (დევალეთი) და ხადა საქართველოს მთიანეთის ისტორიულად კარგად ცნობილი თემებია არაგვის ხედა ნელხე (ხადა, ძველი მართლწერით, „ხადა“) და დიდი ლიხვის სათავების, მამისონის გადასავლის გარემოში და მომიჯნავე მხარეში (დევალეთი). საქართველოს თავისუფლებისათვის მებრძოლთა ხელმძღვანელობას აქვე უღელვოდა თავისი ზურგი და საფარი — დეალთა, ოვსთა, ჩერქეთთან, ყაბარდოელთა გარემოცვაში. ქართლის თავგადასავალში არაერთხელ იჩენს ეს თავს. მაგალითად, 1695 წელს ერეკლე პირველისა და მისი ირანელი მცველის ქალბალი-ხანის წინააღმდეგ აჯანყებული არაგვის ერისთავი და ამილახვარი „ნარვიდნენ დეალეთს და მუნიდამ იმერეთს“. თვითონ ვახტანგის ნამსახურობის სიაში ირცელება 1711 წელს შესრულებული ლაშქრობის ფაქტები, რომელნიც ეხებოდნენ იმ ვრცელ ზურგს. მაშინ მან, ოსეთში მოლაშქრემ, დააქცია იქ 80 კომპი, დეალეთს „ჩავლო ზრამაგა და შემოვლო ჟღელის-ხევი — და გარმოვლო კედელასა ზედა და მოვიდა კუდაროს“, „დაიპყრა დეალეთი“.

გარალა დონდა დასასრული შემდეგ ნომერი

გამოვიდა საგზიარო-პოპულარული ჟურნალის «ისტორიული მემკვიდრეობა» მეორე ნომერი
ჟურნალი დღევანდელი აქტუალურ საკითხებსაც ეხმიანება და ქვეყნის ახლო თუ შორეულ წარსულსაც ვრცლად მიმოიხილავს. პრობლემები, რომლებზეც „ისტორიული მემკვიდრეობის“ ფურცლებზე მსჯელობენ, უთუოდ მიიქცევენ მკითხველთა ყურადღებას, რადგან „ისტორიული მემკვიდრეობა“ საქართველოს წარსულსა და აწმყოს ობიექტურად ასახავს. ჟურნალის რედაქტორია თემურ ძორიძე.

არასამთავრობო ორგანიზაციამ — „ისტორიული მემკვიდრეობა“ — გამოსცა ისტორიული დოკუმენტების კრებულით სარია, რომელიც XVII-XIX საუკუნეების საქართველოს ისტორიის უნივერსალურად მოვლენას ეხება. კრებულში გათვალისწინებულია მკითხველთა ფართო წრისათვის, რამეთუ პოლიტიკური კონსტრუქციის გარეშე, მხოლოდ ისტორიულ ფაქტებზე დაყრდნობით ასახავს წარსულ სინამდვილას. თუკი გავითვალისწინებთ ისტორიული ფაქტებით განიკუთრების გარეშე და სპიხ ტანდენციას, გამოვიყვანოთ წინააღმდეგობა და აქტუალური. მსურველებს კრებულის შექმნა შეუძლიათ წინააღმდეგობის დასაბუთებით ინფორმაციისათვის დაკავშირებით: 38-41-97.

მსურთ, გაგზავნათ თქვენი მოსაზრებები? დაგზავნეთ: 38-41-97, ან მოგზავნეთ: info@geworld.net

საქართველო

რა მოხდა მსოფლიოში სხვადასხვა წელს 27 იანვრიდან 3 თებერვლამდე

27 იანვარი

დღის ციტატა:

„დეპოტის ქვეშევრდომებს სამშობლო არ გააჩნიათ.“
ჟან დე ლა ბრუიერი

- 1302 წელს** ფლორენციის ხელისუფლებამ დანტე ალიგიერის პოლიტიკური დევნა გამოუცხადა და სამოქალაქო უფლებები ჩამოართვა.
- 1671 წელს** ინგლისელი მეკობრის — ჰენრი მორგანის რაზმმა ქალაქი პანამა დაიპყრო და გააძარცვა.
- 1756 წელს** დაიბადა ავსტრიელი კომპოზიტორი ვოლფგანგ ამადეუს მოცარტი.
- 1832 წელს** დაიბადა მათემატიკოსი, მწერალი და ფოტოგრაფი ლუის კეროლი.
- 1897 წელს** პეტერბურგში გაიმართა პრემიერა პეტრე ჩაიკოვსკის ბალეტისა „გედების ტბა.“
- 1915 წელს** ამერიკის ჯარებმა ჰაიტის ოკუპაცია მოახდინეს.
- 1926 წელს** მსოფლიოში პირველი ტელევიზორი წარმოადგინეს.
- 1927 წელს** მიუნხენში გაიმართა ნაცისტების პარტიის — გერმანიის ნაციონალურ-სოციალისტური მუშათა პარტიის პირველი კონგრესი.
- 1945 წელს** საბჭოთა ჯარებმა ოსვენციმის საკონცენტრაციო ბანაკის ტყვეები გაათავისუფლეს.

28 იანვარი

დღის ციტატა:

„საშიშია იყო მართალი, როცა ხელისუფლება ცდება.“
ვოლტერი

- 1596 წელს** თავისი ხომალდის ბორტზე დიზენტერიით გარდაიცვალა ინგლისელი მეკობრე ფრენსის დრეიკი.
- 1611 წელს** დაიბადა პოლონელი ასტრონომი, მთვარის რუკების პირველი შემდგენელი იან გეველი.
- 1644 წელს** ფრანგმა მსახიობმა ჟან პოკლენმა პირველად მოანერგა ხელი თავის ნაწარმოებს მოლიერის ფსევდონიმით.
- 1738 წელს** ლონდონში დაიწყო ვესტმინსტერის ხიდის მშენებლობა.
- 1820 წელს** ბელისნაჰუენისა და ლაზარევის რუსულმა ექსპედიციამ ანტარქტიდა აღმოაჩინა.
- 1841 წელს** დაიბადა აფრიკის ინგლისელი მკვლევარი ჰენრი სტივონი.
- 1884 წელს** დაიბადა შვეიცარიელი ფიზიკოსი, სტრატოსფერებისა და ბატისკაფების შემქმნელი ოგიუსტ პიკარი.
- 1874 წელს** შეიქმნა მონრეალის სავაჭრო ბირჟა.
- 1932 წელს** იაპონია თავს დაესხა მანხაის.

29 იანვარი

დღის ციტატა:

„ადამიანს რომ ადამიანი შეექმნა, თავისი ნამოქმედარის თვითონვე შერცხვებოდა.“
მარკ ტვენი

- 1613 წელს** გალილეი თვალყურს ადევნებდა პლანეტა ნეპტუნს, მაგრამ ვერ გაიგო, რა იყო ეს.
- 1635 წელს** დაარსდა ფრანგული აკადემია.
- 1688 წელს** დაიბადა შვედი ფსიქოლოგი, ანატომი, თეოსოფიისტიკოსი ემანუელ სვედენბორგი.
- 1856 წელს** ინგლისში დანესდა მთავარი სამხედრო ჯილდო — ვიქტორიას ჯვარი.
- 1860 წელს** დაიბადა რუსი მწერალი და ექიმი ანტონ ჩეხოვი.
- 1861 წელს** კანზასი აშშ-ის 34-ე შტატი გახდა.
- 1866 წელს** დაიბადა ფრანგი მწერალი, ნობელის პრემიის ლაურეატი რომენ როლანი.
- 1896 წელს** ამერიკელმა ფიზიკოსმა ემილ გრუბემ პირველად გამოიყენა რადიოაქტიური დასხივება სიმსივნის სამკურნალოდ.
- 1920 წელს** უოლტ დისნეიმ მხატვრად დაიწყო მუშაობა ფირმაში „კანზას-სიტი სლაიდ კომპანი“, სადაც მისი ანაზღაურება კვირაში 40 დოლარს შეადგენდა.

30 იანვარი

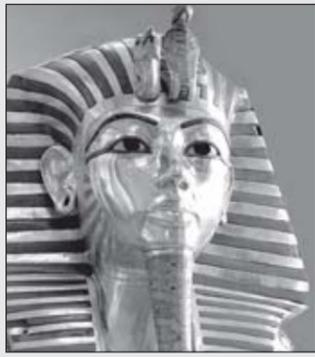
დღის ციტატა:

„პოლიტიკა გაცილებით რთულია, ვიდრე — ფიზიკა.“
ალბერტ აინშტაინი

- ჩგ. წ. აღ-მდე 9 წელს** რომში, მარსის მოედანზე, ავგუსტუსის ბრძანებით მშენებლობის სამსახურებო აკურთხეს.
- 1489 წელს** პირველად დამყარდა დიპლომატიური ურთიერთობა მოსკოვის სახელმწიფოსა და რომის წმინდა იმპერიას შორის.
- 1628 წელს** დაიბადა ინგლისელი ჰერცოგი, კარლ II-ის ფაფორიტი ჯორჯ ჰეინგემი.
- 1649 წელს** სიკვდილით დასაჯეს ინგლისის მეფე კარლ I.
- 1661 წელს** ინგლისის რევოლუციის ლიდერის ოლივერ კრომველის გვამი ჩამოაბრწყინეს და თავი მოჰკვეთეს.
- 1731 წელს** პეტრე I-ის არმიამ ფრიდრიხშტადტთან (ჩრდილოეთ გერმანია) ბრძოლაში შედეგი დაამარცხა.
- 1730 წელს** უმაღლესმა საიდუმლო საბჭომ რუსეთის ტახტზე ანა ივანოვნა აიყვანა.
- 1790 წელს** მსოფლიოში პირველად ინგლისში სამაშველო კანჯო გამოიყენეს.
- 1882 წელს** დაიბადა ფრანკლინ დელანო რუზველტი.

ტუტანჰამონი აპიაკატასტროფაში დაიღუპა?

ისტორიკოს უილიამ დეივის აზრით, ფარაონი ტუტანჰამონი 3300 წლის წინათ, შესაძლოა, ავიაკატასტროფაში დაღუპულიყო. ასეთი დასკვნა მკვლევარმა ქაიროს მუზეუმში დაცულ ქანდაკებაზე ჩატარებული ექსპერიმენტის შედეგად გააკეთა.

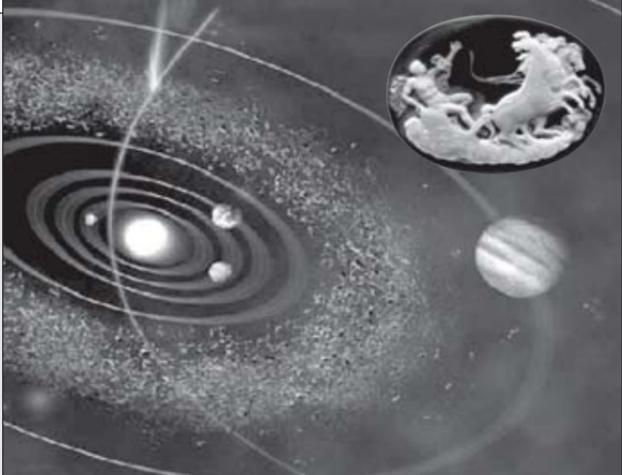

რიმენტო ნიშნის გამოცდაც. დეივისმა საქმეს სწორედ ეს მასალები დაურთო. მისივე განცხადებით, ძველი ეგვიპტის მმართველი ოჯახების ბევრ წევრს მრავლობითი მოტეხილობა აღენიშნება, რაც სიმალლიდან ვარდნის შედეგი შეიძლება იყოს. მეცნიერის მტკიცებით, იმ დროს პრინციული პლანეტების არსებობა საეგვიპტო დასაშვებია.

ზოგი ექსპერტის აზრით, მათ ხელთ ჩავარდნილი მოდელი პლანეტის პროტოტიპს წარმოადგენს. საფრენი მახასიათებლები ურიგო როდი აქვს, — ამბობენ ისტორიკოსები, რომლებმაც თავიანთი ჰიპოთეზა აეროდინამიკური მილის მეშვეობით შეამოწმეს. აღსანიშნავია, რომ წარმატებით დასრულდა არა მარტო მინიატიურული პროტოტიპის, არამედ საგანგებოდ ამ გამოკვლევისთვის ავებული სრულზომიანი საქვსებე-

გაურინარკოზული ფაეტონის საიდუმლო

მილიონობით წელია, ვარსკვლავებით მოჭედული ცა თავისი იდუმალებით ადამიანების ყურადღებას იზიდავს. დროთა განმავლობაში ადამიანებმა წიგნივით ისწავლეს ვარსკვლავებიანი ცის კითხვა, მაგრამ კოსმოსის უამრავი საიდუმლო დღემდე ამოუხსნელი დარჩა. ერთ-ერთი მათგანი კი პლანეტა ფაეტონის გაურინარებას უკავშირდება.

ოდრავა. მათ გაერთიანება ველარ შეძლეს და პროტოასტეროიდების ნაწილმა მზის სისტემა დატოვა, მეორე ნაწილი კი დროდადრო კომეტების სახით დედამიწაზე ბრუნდება. ოლბერსის თეორიას ეჭვქვეშ აყენებს ბევრი თანამედროვე მეცნიერიც. XX საუკუნის 70-იან წლებში გავრცელდა მოსაზრება, რომ ფაეტონი საერთოდ არ არსებობდა. იყო მხოლოდ პროტოპლანეტის ნისლეულის პირველადი ნივთიერების ნარჩენები, რომლისგანაც მარსსა და იუპიტერს შორის ასტერიოიდული სარტყელი წარმოიშვა.

საქართველოში ინახება 1561 წლის დოკუმენტი, სადაც ნახსენებია, რომ მარსის მახლობლად კიდევ ერთი ვარსკვლავია. უძველესი შუამდგომლობის თიხის ფორფიტებზე (ჩგ.წ. აღ-მდე IV საუკუნე) მოიპოვება ცნობები, რომელთა თანახმადაც მარსისა და იუპიტერის ორბიტებს შორის ადამიანებმა „უჩინარი პლანეტა“ შენიშნეს. ასეთივე ცნობას ძველჩინურ ჟამთააღმწერლობაშიც შეხვდებით.

1766 წელს გერმანელმა ასტრონომმა, ფიზიკოსმა და მათემატიკოსმა იოჰან ტიტციუსმა ჩამოაყალიბა, ხოლო მეორე გერმანელმა ასტრონომმა იოჰან ბოდენმა დაასაბუთა პლანეტათა შორის მანძილზე რიცხობრივი კანონზომიერება. ამ კანონზომიერების მიხედვით, მარსსა და იუპიტერს შორის უნდა ეარსებოდა „პლანეტა №5“-ს. ტიტციუს-ბოდენის წესის გამოთვლები დაადასტურა მოგვიანებით ურანის, ნეპტუნისა და პლუტონის აღმოჩენამ. XVIII საუკუნის ბოლოს გერმანის ქალაქ კატემში გამართულ კონგრესზე გადაწყდა მოსაკლისებული პლანეტის ძებნის დაწყება. თუმცა არც ერთ ასტრონომს, რომელსაც ეს დაევა, არ გაუშარტა. პლანეტა 1801 წელს პალერმოს ობსერვატორიის დირექტორმა ჯუზეპე პიაციმ აღმოაჩინა. როცა ამა კოსმოსური სხეულის ორბიტა გამოითვალეს, აღმოჩნდა, რომ ის მზიდან ზუსტად იმ მანძილზე მოძრაობდა, რომელსაც ტიტციუს-ბოდენის წესი წინასწარმეტყველებდა. სიცილიის მფარველი ღმერთქალის საპატივცემოდ მას ცერერა უწოდეს. მოკლე ხანში მეცნიერთა სიხარული ახალი აღმოჩენების ჯაჭვმა დაჩრდილა. 1802 წელს იუპიტერსა და მარსს შორის კიდევ ერთი პა-

ტარა პლანეტა — პალადა აღმოაჩინეს, 1804 წელს მესამე — იუნონა, ხოლო 1807 წელს — ვესტა. ამგვარად, იმ ადგილას, სადაც ერთი დიდი პლანეტის აღმოჩენას იმედოვნებდნენ, ოთხ პატარა ციურ სხეულს მიაკვლიეს. ამასთან, პატარა პლანეტების აღმოჩენის (მათ ასტეროიდებსაც, ანუ „ვარსკვლავების მსგავსსაც“ უწოდებენ) ნაკადი არ შემწყდარა და 1890 წელს 300-ზე მეტი ასეთი ციური სხეულის შესახებ იყო ცნობილი. ასტრონომებმა მტკიცედ ირწმუნეს, რომ მარსსა და იუპიტერს შორის მზის გარშემო ორბიტებზე მცირე პლანეტათა მთელი ორობიერა იდგა. დღეისათვის ცნობილია 2000-მდე ასტეროიდი; ზოგიერთი მონაცემით, მათი რაოდენობა, შესაძლოა, 7000-საც აღწევდეს. ყველა მათგანი მზიდან დაახლოებით იმავე მანძილზე მოძრაობდა, რაზეც ცერერა — 2.8 ასტრონომიული ერთეულზე (ერთი ასტრონომისა და პლუტონის აღმოჩენამ. XVIII საუკუნის ბოლოს გერმანის ქალაქ კატემში გამართულ კონგრესზე გადაწყდა მოსაკლისებული პლანეტის ძებნის დაწყება. თუმცა არც ერთ ასტრონომს, რომელსაც ეს დაევა, არ გაუშარტა. პლანეტა 1801 წელს პალერმოს ობსერვატორიის დირექტორმა ჯუზეპე პიაციმ აღმოაჩინა. როცა ამა კოსმოსური სხეულის ორბიტა გამოითვალეს, აღმოჩნდა, რომ ის მზიდან ზუსტად იმ მანძილზე მოძრაობდა, რომელსაც ტიტციუს-ბოდენის წესი წინასწარმეტყველებდა. სიცილიის მფარველი ღმერთქალის საპატივცემოდ მას ცერერა უწოდეს. მოკლე ხანში მეცნიერთა სიხარული ახალი აღმოჩენების ჯაჭვმა დაჩრდილა. 1802 წელს იუპიტერსა და მარსს შორის კიდევ ერთი პა-

აგზა. ცხვენებმა იგრძნეს, რომ ათ მტკიცე ხელი არ მართავდა და აიწყვიტეს. როცა ორთავალა დედამიწას სახიფათო მანძილზე მოუახლოვდა, ჩვენს პლანეტას ცეცხლი მოედო. დედამიწის გადასარჩენად მეხთამტყორცნელმა ზევსმა ორთავალს ელვა სტყორცნა. ფაეტონი მინას დაენარცხა და დაიღუპა. ამგვარად, ლამაზმა ლეგენდამ რეალური მეცნიერული დასაბუთება პოვა. მართალია, ოლბერსის ზოგიერთი თანამედროვე (ე. პერმელი, ლავერი, პ. ლალასი) ასტეროიდათა წარმოშობის შესახებ განსხვავებულ მოსაზრებას გამოთქვამდა, მაგრამ მეტი პოპულარობით მაინც ოლბერსის თეორია გავრცელდა. მისი ჰიპოთეზა იმდენად დამაჯერებელი ჩანდა, რომ ფაეტონის არსებობას საყოველთაოდ აღიარებდნენ 1944 წლამდე, ო. შმიდტის კოსმოლოგიური თეორიის შექმნამდე, რომელმაც ასტეროიდების წარმოშობას სხვაგვარი ახსნა მოუძებნა. ამ თეორიის თანახმად, ასტეროიდები ფაეტონის ნამსხვრევები კი არა, რომელიცა ბოლომდე წარმოუშობი პლანეტის მატერიაა. პლანეტების წარმოშობის გაირიყაზე, დაახლოებით 4 მლრდ წლის წინათ ახალგაზრდა მზე გარშემოტყვული იყო აირისებრი მტვერებიანი ღრუბლით, რომლის დაშლის შედეგად წარმოიქმნა თანამედროვე ასტეროიდების ზომის კოსმოსური სხეულები. ყველაზე სწორად ეს პროცესი ამჟამინდელი იუპიტერის ორბიტის რაიონში მიმდინარეობდა, სადაც ყველაზე დიდი პლანეტა წარმოიქმნა. მზარდმა იუპიტერმა დროთა განმავლობაში პროტოასტეროიდები თავისი ზონიდან განდევნა და ქაოტურად აამ-

მეცნიერთა ერთი ნაწილის აზრით, ფაეტონი ვულკანური აქტივობის შედეგად დაიღუპა, ხოლო მეორე ნაწილი მიიჩნევს, რომ პლანეტა ბრუნვის სინრაფის ცენტრიდანულმა ძალამ დაფლითა. ზოგიერთის თვალსაზრისით, ის საკუთარ თანამგზავრს შეეჯახა ანდა იუპიტერთან სახიფათო მანძილზე მიახლოებამ განადგურა. ბევრი მეცნიერი ფაეტონის აფეთქებას დინოზორების დაღუპვასა და დედამიწაზე სიცოცხლის ახალი ფორმების ევოლუციური პროცესის დაწყებას უკავშირებს. დღეისათვის აქტიურად მუშავდება ჰიპოთეზა, რომლის თანახმადაც პლანეტა ფაეტონი არ დაღუპულა და არსებობას პლუტონის გარე ორბიტაზე აგრძელებს. განვითარების ახალ ეტაპზე გადასვლისად (პლანეტადან ვარსკვლავად გადაქცევისას), 4 მლრდ წლის წინათ, მან თავისი მასის 10 პროცენტი დაკარგა, რომელიც შემდეგში მზის სისტემის ასტეროიდული სარტყელად იქცა. დღევანდლამდე ფაეტონის აღმოჩენის ყველა მცდელობა უშედეგოდ მთავრდებოდა, თუმცა მზის სისტემაში უცხო გრავიტაციული ველის არსებობა, დიდი ხანია, შემწეულია. 1997 წელს ამერიკელმა ასტრონომებმა განაცხადეს, რომ მზის სისტემის პერიფერიაზე მომცრო პლანეტა აღმოაჩინეს. ის მზის გარშემო ელიპტიკურ ორბიტაზე ბრუნავს, მზათვის 35 ასტრონომიური ერთეულით უახლოვდება და 130 ასტრონომიული ერთეულით შორდება. იქნება, სწორედ ესაა პლანეტა ფაეტონი? იქნებ სწორედ ეს ვარსკვლავიდანახეს 2000 წლის წინათ აღმოსავლეთიდან მომავალმა მოგვემამა? ამ და „უჩინარი პლანეტის“ საიდუმლოსთან დაკავშირებულ სხვა მრავალ კითხვაზე პასუხის გაცემა მეცნიერებს მომავალში მაინც მოუწევთ...

«მფრინავი კოლანდილი» სოხალდი-მორვენიება

სოხალდი იმედის კონცხის სიახლოვეს შტორმში მოყვა. ღვთისმგობელმა კაპიტანმა ვან-სტრატენმა, რომლის გემები სტიქიამ ჩაშალა, დაიფიცა, რომ მიზნის მისაღწევად ემშაქსაც კი შეეკვრებოდა... მაშინ ცა გაიხსნა და იქიდან გემბანზე შავმა აჩრდილმა გადმოაბიჯა. „ნავსაყუდელს ვერსად ჰპოვებ და სამყაროს აღსასრულამდე ზღვებსა და ოკეანებს დალაშქრავ. წყეულმც იყავ, კაპიტანო!“ — წარმოთქვა აჩრდილმა.

ძირგამომპალი ხომალდი მას შემდეგ თანამედროვე კეიპტაუნის სიახლოვეს დაძრვის და შიშის ზარს სცემს გამოცდილ მეზღვაურებსა და ნორჩ იუნგებს, რომლებსაც „მფრინავი კოლანდილის“ გამოჩენისას თავის გადასარჩენად ჯადოსნური სიტყვების წარმოთქმას ურჩევდნენ, თუმცა თავად ეს სიტყვები არაფერ იცის...

ძულმალტას მიუახლოვდა ხომალდი, რომლის კაპიტანიც და ეკიპაჟის წევრებიც ციებ-ციხელებას შეეპყრო. როცა ამის შესახებ მალტის ორდენის დიდ მაგისტრს მოახსენეს, მან პორტიდან გემის გაძევება ბრძანა. მაშინ ხომალდმა ტუნისისკენ აიღო გეზი, მაგრამ ნავსაყუდელში იქაც არ შეუშვეს, ისევე, როგორც მოგვიანებით — ნეაპოლში, საფრანგეთსა და ინგლისში... ბოლოს და ბოლოს მიუსაფარი ხომალდი, რომელიც გვაშების მცურავ კუნძულად იქცა, თვალსაჩინოდან გაუჩინარდა.

— ხომალდი ვეებერთელა ღრუბელმა დაფარა და წელნელა ცისკენ აზიდდა ინყო. ინგლისური ქვემეხები დადუმდნენ, რადგან სამიზნე — ფრანგების გემი გაუჩინარდა. ჰოდა, მას შემდეგ უკვე არაერთი ასწლეულია ცხაბა და ზღვებზე ხომალდი-მორვენიება დასრიალებს. მეთევზეები ირწმუნებიან, რომ მისი ხილვა ყოველი შტორმის წინ შეიძლება.

„ზღვის ფრინველი“ და მისტიკა

1850 წლის ერთ მზიან დღეს როდ-აილენდის შტატის სანაპიროზე, ქალაქ ნიუპორტის მახლობლად გემი „ზღვის ფრინველი“ გამოჩნდა, რომელიც ვეება ტალღამ პირდაპირ ხმელეთზე გამოიჩინა. ხომალდზე კაციმხოლოდ არ ჭაჭანებდა, კამბუზში კი ჩაიდანი თუხთუხებდა და თამბაქოს სუნიც იგრძნობოდა, მაგიდაზე კი თევზები ელაგა. საგულდაგულოდ ჩატარებული გამოძიების მიუხედავად, ვერაფერ და-

ადგინა, სად გაქრა ეკიპაჟი. 1913 წელს ინგლისური თბომავლის „ჯონსონის“ სამაშველო ჯგუფი მოდრეფე ხომალდზე ავიდა, რომლის აფრებიცა და ანტიბიცი მომწვანო ობს დაეფარა, გემბანის ფიცრები დაშალა, ბორტზე კი სანახევროდ გადაცლილი წარწერა — „მალბორო“ ძლივდღივობით იკითხებოდა. მოგვიანებით გაირკვა, რომ „მალბორო“ 1890 წელს ახალი ზელანდიის პორტიდან გასულიყო. ბოლოს ის 1890 წლის 1 აპრილს, ცეცხლოვანი მიზნის მახლობლად დაინახეს. ხომალდი ზღვებში 23 წლის განმავლობაში დაცურავდა!

1997 წლის აგვისტოში ნახშირის მეფე დონალდ დუქსი საკუთარი იახტით მოგზაურობდა. ერთ დღესაც ჩრდილო-დასავლეთის ქარი ამოიწვია, რომელიც შტორმის დაწყებას წინასწარმეტყველებდა და თითქმის მაშინვე ჩადა. უცებ, ვახტაზე მდგარმა მეზღვაურმა დაიყვირა: „კაპიტანო, ხომალდი გვიახლოვდება!“ რამდენიმე წუთში აფრებიანი გემი ყველამ დაინახა. „საოცარია, — წამოიძახა კაპიტანმა, — ასეთ ხომალდებს უკვე 400 წელია აღარ აგებენ!“ როცა გემი მოახლოვდა, ეკიპაჟმა გემბანზე შეჯგუფული უძველესი დროის ტანსაცმლით შემოსილი ხალხი იხილა. ისინი პირდაღებული შეპყურებდნენ ამერიკელთა იახტას.

„მფრინავი კოლანდილის“ ფენომენი დღემდე აუხსნევია, თუმცა ის კვლავაც ლამპრავს ოკეანებს და მეზღვაურებს უწინდებურად შიშის ზარს სცემს...

რა მოხდა მსოფლიოში სხვადასხვა წელს 27 იანვრიდან 3 თებერვალამდე

31 იანვარი

დღის ციტატა: „დაე, შემინდოს ღმერთმა ომის უკანასკნელი დღე...“ ადოლფ ჰიტლერი

- 1197 წელს დაიბადა ინგლისის კანცლერი უილიამ ლონგჩემპი, რომელიც რიჩარდ I-ის ჯვაროსნული ლაშქრობის დროს ქვეყანას მართავდა.
- 1606 წელს პარლამენტის შენობის აფეთქების მცდელობისთვის ინგლისელი შეთქმული გაიფოქსი სიკვდილით დასაჯეს.
- 1714 წელს პეტრე I-მა დაქორწინება აუკრძალა დიდგვაროვანთა შვილებს, რომლებსაც განათლება არ ჰქონდათ მიღებული.
- 1769 წელს დაიბადა ფრანგი აერონავტი, პარაშუტების შემქმნელი ანდრე-ჟაკ გარნერი.
- 1839 წელს ინგლისელმა ფიზიკოსმა ჯონ ტოლბოტმა ლონდონის სამეფო საზოგადოებას წარუდგინა მოხსენება მის მიერ აღმოჩენილი ფოტოგრაფიის პროცესზე.
- 1865 წელს აშშ-ში მონობა გაუქმდა.
- 1884 წელს დაიბადა გერმანელი პოლიტიკოსი, გფრ-ის პირველი პრეზიდენტი თეოდორ ჰეისი.
- 1912 წელს გაზეთ „ნიუ იორკ ივინგ ჯორნალში“ მსოფლიოში პირველი კომიქსების გვერდი გამოქვეყნდა.
- 1915 წელს გერმანიის ჯარებმა პირველად გამოიყენეს მომწამლები გაზი რუსული არმიის წინააღმდეგ.
- 1919 წელს პეტრე-პავლეს ციხესიმაგრის ეზოში ოთხი დიდი თავადი რომანოვი დახვრიტეს.
- 1921 წელს დაიბადა ამერიკელი მომღერალი და მსახიობი მერი ლანცა.
- 1924 წელს მიიღეს საბჭოთა კავშირის პირველი კონსტიტუცია.

1 თებერვალი

დღის ციტატა: „ყოველთვის, როცა ადამიანი სისულელეს სჩადის, ამას საუკეთესო განზრახვით აკეთებს.“ ოსკარ შაილდი

- 1411 წელს ტორუნის ზავით დასრულდა ტევეტონთა ორდენის ომი ლიტვასა და პოლონეთთან.
- 1692 წელს ინგლისის მეფის — ვილჰელმ III-ის ბრძანებით დააპატიმრეს მკდონალდა მთელი კლანი, რომლის უფროსმა დადგენილ ვადაზე ხუთი დღის განმავლობაში შეპყვიცა ერთგულება მეფეს.
- 1788 წელს დააპატიმრეს პირველი ამერიკული თბომავალი.
- 1793 წელს რევოლუციურმა საფრანგეთმა ინგლისსა და პოლონეთს ომი გამოუცხადა.
- 1810 წელს ფრანგებმა სევილია დაიპყრეს.
- 1814 წელს ვულკან მაიონის (ფილიპინები) ამოფრქვევის შედეგად 2200 კაცი დაიღუპა.
- 1816 წელს ტეხასი აშშ-ის შემადგენლობიდან გავიდა.
- 1857 წელს დაიბადა რუსი ნევეროლოგი და ფსიქიატრი, რევოლუციონარის ფუძემდებელი ვლადიმერ ბეზტერევი.
- 1864 წელს პრუსიამ და ავსტრიამ დანიის წინააღმდეგ ომი დაიწყეს.
- 1893 წელს აშშ-მა შავის კუნძულების ანექსირება მოახდინა.
- 1893 წელს ნიუ-ჯერსიში თომას ედისონმა მსოფლიოში პირველი კინოსტუდია „შვი მარია“ შექმნა.
- 1901 წელს დაიბადა ამერიკელი მსახიობი, ოსკაროსანი კლარკ გებლი.
- 1918 წელს სრულიად რუსეთის პატრიარქმა ტიხონმა ანათემას გადასცა რუსეთის საბჭოთა ხელისუფლებას.

2 თებერვალი

დღის ციტატა: „ყველაფრის შეცნობა შეიძლება, საკუთარი თავის გარდა.“ სტენდალი

- 1033 წელს რომის წმინდა იმპერია ბურგუნდია შემოიერთა.
- 1238 წელს ბათო-ყაენის ჯარებმა დაიპყრეს და ნანგრევებად აქციეს მოსკოვი.
- 1461 წელს მარტიმერს-კროსესთან ბრძოლაში იორკების მომხრეებმა ლანკასტერების მომხრეები დაამარცხეს.
- 1530 წელს გამოცხადდა ჯვაროსნული ლაშქრობა.
- 1535 წელს ესპანელმა კონკისტადორმა პედრო დე მენდოსამ დააარსა ბუენოს-აირესი.
- 1556 წელს ცენტრალურ ჩინეთში პლანეტაზე დარეგისტრირებულ მიწისძვრათა შორის ყველაზე დამანგრეველი მიწისძვრა მოხდა (დაიღუპა 820 ათასი კაცი).
- 1665 წელს ქალაქ ნიუ ამსტერდამს სახელი გადაერქვა და იორკის შერცოვის საპატრიარქოლოდ ნიუ იორკი ეწოდა.
- 1709 წელს მას-ო-ტიერას კუნძულიდან ხომალდმა მეზღვაური ა. სელკირკი აიყვანა. ის რობინზონ კრუზოს პროტოტიპად იქცა.
- 1823 წელს ვენეციაში გაიმართა პრემიერა როსინის ოპერისა „სემირამიდა“.
- 1863 წელს ამერიკელმა მწერალმა სემუელ კლემენსმა ფსევდონიმად მარკ ტვენი აიღო.
- 1922 წელს პირველად გამოქვეყნდა ჯეიმს ჯოისის რომანი „ულისე“.

კოსმოსური ბაღიში უკუღმრთისათვის

ახლახან ნასამ უჩვეულო ექსპერიმენტი ჩაატარა — 10 მ სიმაღლიდან ჩამოაგდეს შევულმფრენი, რომელიც სპეციალური უსაფრთხოების ბალიშით იყო აღჭურვილი. ბალიშის გამოსაცდელად, რომელსაც სამეცნიერო ენაზე „ენერჯის შთანთქმელი“ ჰქვია, ნასამ მეცნიერებმა 72 მეტრი ბაგირებიანი სტენდი გამოიყენეს.

შვეულმფრენის ფუნქციონირებას კვლევაში გამოიყენებენ სპეციალურ კონსტრუქტორ სოტირის კელასის მიერ შემუშავებული ექსპერიმენტული ბალიში მიამარგეს, რომელიც სინთეტური მასალისგანაა დაზადებული და რომლის გამოყენებასაც კოსმოსურ აპარატებში

როჭანჭიკები გამოიყენებენ და შევულმფრენმა ისე დაინყო ვარდნა, როგორც ნამდვილი ავარიისას. კორპუსი 33-გრადუსიანი კუთხით დაეშვა მიწისკენ და საათში 53 კმ/სთ-ის სიჩქარით შეეჯახა.

ცემისას შევულმფრენის კავერი გაიღუნა, მაგრამ ბალიშმა კორპუსს ზედპირითათ კონტაქტი აარიდა.

შვეულმფრენის კორპუსსა და კაბინაში მოთავსებულ მანეკენებს 169 გადამცემი ჰქონდათ მიერთებული, რომლებიც გადატვირთვებსა და დეფორმაციებს აფიქსირებდა, ხოლო „ავიაკატასტროფას“ თვალყურს კამერები ადევნებდა. მართალია, მიწაზე და-

სახალი წლის შემდეგ ინჟინრები შევულმფრენის გამოცდას ბალიშის გარეშე გეგმავდნენ, რათა მიღებული შედეგები ერთმანეთს შეადარონ. ყოველწლიურად აშშ-ში შევულმფრენების ჩამოვარდნისას 200-ზე მეტი ადამიანი ტრავმირდება. თუ ბალიშის გამოცდა წარმატებით ჩაივლის, გამოვლენება უამრავი მგზავრის სიცოცხლეს იხსნის.

ვის იჩრავს სიკვდილი?

რა ელის „საიქიდან“ სასწაულით მობრუნებულ ადამიანს? რატომ ბრუნდებიან „იქიდან“ ერთეულები? რატომ, რომ სიკვდილის არჩევანი ამოუხსნელია? საუკეთესობის ის სულაც არ იჩრავს: იმქვეყნად მიდიან გენიოსებიცა და უბრალო მოკვდავებიც. მაშ, რაში მდგომარეობს ამ ფენომენის საიდუმლო?

გვეგვადნენ. ინჟინერ კარენ ჯეკსონის თქმით, მთანთქმელის გამოცდა რეალობასთან მაქსიმალურად მიახლოებული პირობებში მოხერხდა. „შვეულმფრენი 10,7 მ-დან ბაგირების საშუალებით ჩამოვარდებულ. როცა ის ძირს დაეშვა, ბაგირების მოსახსნელად პი-

მას სულით დაძაბუნებული ადამიანები სჭირდება! წარმავალი ხომ მხოლოდ მატერიაა, სული კი სამყაროს ეთერს მსჭვალავს, რათა კაცობრიობა კვლავაც განვითარდეს. ჰოდა, სიკვდილსაც აქვს თავისი ამოცანები და გეგმები. მისი ამოცანა მოკვდავთა შორის შესაფერის „კლიენტთა“ მოძებნაა და მიმშენებლობა არ აქვს მთავრება და რანგებს. მთავარი ისაა, რომ დაძაბუნებულ სულს აღარ შეუძლია სამყაროსული ეთერის ენერგიით გამჭვავება.

განაცოტაა ამქვეყნად ადამიანი, ვინც სიკვდილს ნატრობს, მაგალითად, უკურნებელი სენით შეპყრობილები, რომლებსაც გაუსაძლისი ტკივილი ტანჯავს, მაგრამ სიკვდილი ყურად არ იღებს მათ მუდარას; ანდა არამზადები, რომლებსაც სხვა ადამიანებისთვის ტანჯავა, სისხ-

ლისღვრა და ომები მოაქვთ, მაგრამ სიკვდილი არც მათ წაყვანას ჩქარობს. შთაბეჭდილება იქმნება, რომ მას თავისი „საკუთარი“ სია აქვს, რომლის მიხედვითაც მოქმედებს. მრავალწლიანმა დაკვირვებებმა ცხადყო, რომ სიკვდილი სულაც არ იჩრავს ფიზიკურად დაძაბუნებულებს,

როგორ იხადება კომეტა?

როგორც მეცნიერები ირწმუნებიან, დაახლოებით 250 მილიონი წლის წინათ გაჩენილი ორი მოზრდილი ასტეროიდი ახლახან ერთმანეთს შეეჯახა; შედეგად კოსმოსს კიდევ ერთი კომეტა — P/2010 შეემატა.

„ახალშობილი“ ძალზე უცნაურად იქცევა. ჯერ ერთი, ის აბსოლუტურად შეუფერებელ ადგილას — მარსისა და იუპიტერის ორბიტებს შორის მთავარ ასტეროიდულ სარტყელში მოკალათდა, მეორეც, კომეტისათვის აბსოლუტურად არატიპური ორბიტა აქვს — სხვა კომეტების ნაგრძე-

ლებული ელიფსისებური ნაცვლად მრგვალია. ასე რომ, P/2010 ასტრონომებს კარგა ხანს ეყოფათ თავსატეხად და, ალბათ, სულ ცოტა ხნის წინათ აღმოჩენილ კიდევ ერთ უცნაურ ასტეროიდს, კოსმოსური ხომალდის ნამსხვრევად მონათლულ 2010 AL30-საც დაავიწყებს.

რატომ გაჩყლიტა მიაჰ ქეარკი?

აშშ-ში სასამართლომ განაჩენი გამოუტანა ძალზე ორიგინალური დანაშაულის ჩამდენ ფუმფულა ქალს, რომელსაც თავისი ქმარი გაჩყლიტა.

ტრაგედია ოჰაიოს შტატის ქალაქ კლივლენდში მოხდა. სამართალდამცავთა ინფორმაციით, იმ საბედისწერო დღეს მია ლენდინგემ, რომელიც 160 კილოგრამს იწონებდა, ქმარს ეჩხუბა და ცხელ გულზე ზედ დააჯდა საბრალო მიკალ მიდლსტონს, რომლის 57-კილოგრამიანმა სხეულმა ამხელა სიმძიმეს ვერ გაუძლო და მოკვდა. იურისტებმა

რამდენიმე თვის განმავლობაში თავი იმტვირის ამ საქმეზე, ბოლოს კი ქალს რამდენიმე დღიანი საზოგადოებრივი შრომა დააკისრეს. მოსამართლე ქალბატონმა გაითვალისწინა მისი მრავალშვილიანობა და კიდევ მრავალი სხვა ფაქტორი. განაჩენის მოსმენის შემდეგ დამნაშავემ განაცხადა, რომ ნანობს საკუთარ საქციელს და ქმრის ნათესავებს პატიება სთხოვა.

ვის უკრალავენ ქეარტან სიხლოვანს?

ბრიტანეთის სასამართლომ განაჩენი გამოუტანა ქალაქ ნიუკასლში მცხოვრებ კეროლიან კარტრეიტს, რომელსაც ქმართან სიხლოვისას ხმამაღალ ყვირილში სდებდნენ ბრალს. ქალს რვაკვირიანი პირობითი სასჯელი და ერთწლიანი გამოსაცდელი ვადა მიესჯა.

მიუხედავად იმისა, რომ მსჯავრდებული, უკვე 24 წელია, გათხოვილია, ამ პერიოდში მისი გრძნობები ვერ განელა. ხმაურით შენუხებული მეზობლები ირწმუნებოდნენ, რომ, რასაც ისინი ყოველ ღამით ისმენდნენ, აუტანელი ნამებისაგან გამონვეულ გმინვას უფრო ჰგავდა. საბრალო კეროლიანს 515 ფუნტი სტერლინგი ჯარიმის სახით გადაახდევინეს, აუკრძალეს საკუთარ სახლში ყვირილი, სიმღერა, ბრაზუნა, მუსიკის მოსმენაც კი. ოთხი წლის მანძილზე მას უფლება არ აქვს, თუნდაც მეზობლებისგან შორს, სადმე სხვაგან დაკავდეს „ხმაურიანი“ სექსით საკუთარ ქმართან.

აშშ-ის საიდუმლო ისრაელი და ჰაიტის «ჰუმანიტარული ინტერვენცია»

ჰაიტში მიწისძვრა აშშ-ის სამხედრო-საზღვაო ფლოტის მიერ ჩატარებული გამოცდის შედეგია, — განაცხადა ვენესუელის პრეზიდენტმა უგო ჩავესმა და მას „აშშ-ის მიერ მოწყობილი სასენსორული მონიტორინგის“ უწოდა. შეგახსენებთ, საუბარია 12 იანვრის მიწისძვრაზე, რომელსაც, ზოგიერთი მონაცემებით, 200 ათასამდე ადამიანის სიცოცხლე შეეწირა.

უგო ჩავესის ბრალდება საკმაოდ რთული დასამტკიცებელია, სამაგიეროდ ნათელია, რომ ამერიკამ ამ მიწისძვრის შემდეგ ჰაიტი ფაქტურად მიითვისა. კადრებში დასახიჩრებული ჰაიტელების გარდა აუცილებელ ელემენტებად იქცნენ ამერიკელი სამხედროები, რომლებმაც ტრაგედიიდან რამდენიმე დღეში ფაქტურად გადააგდეს ამ უბედურ ქვეყნის დედაქალაქი. როგორც ერთ-ერთმა ამ სამხედროთაგანმა ტელეკამერების წინ განაცხადა, ისინი ძმურად მოეპყრობიან ჰაიტელებს, თუ, რა თქმა უნდა, ეს უკანასკნელები კარგად მოიქცევიან. კაპრალ-პარაშუტისტის ინტონაციას ეტყობოდა, რომ ამის იმედი არ უნდა ჰქონდეთ. ამდენად, ვერც ჰაიტელები დატყუებიან ამერიკელთა ძმობით.

ნის აეროპორტში დისპეტჩერების ფუნქციები მთლიანად ჩაიბარეს ამერიკელებმა, რომლებიც პრიორიტეტს აშშ-ის რეისებს ანიჭებენ, სხვა, თუნდაც სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი ჰუმანიტარული ტვირთით სავსე თვითმფრინავებს კი დაჯდომის უფლებას არ აძლევენ. საქმე ისაა, რომ ჰაიტის დედაქალაქის აეროპორტი ტრაგედიის შემდეგ სრული დატვირთვით ვერ მუშაობს, ის ასაფრენი ბილიკები, რომლებიც მწყობრშია, სამხედროებით, იარაღითა და სამაშველო ოპერაციებთან აბსოლუტურად არაფრით დაკავშირებული ალტერნატივებით დატვირთულმა ამერიკულმა სამხედრო თვითმფრინავებმა დაიკავეს.

ამერიკელების მიმართ ფრანგების ნამოყენებულ ბრალდებას მხარს უჭერს საერთაშორისო ორგანიზაცია „ექიმები საზღვრებს გარეშე“. მისი წარმომადგენლები აცხადებენ, რომ ამერიკელები უკან აბრუნებენ ჰუმანიტარული მიზნების თვითმფრინავებს, რითაც ასეულ ათასობით დაზარალებულის სიცოცხლეს აყენებენ საფრთხის ქვეშ. მათივე თქმით, ამ დროისათვის ჰაიტის შიმშილობის ზღვარზეა, ექიმები და მედიკამენტები დაზარალებულებს არ ჰყოფნიან.

შეგახსენებთ, ცოტა ხნის წინათ ვენესუელის პრეზიდენტი უგო ჩავესი იმასაც ამბობდა, რომ აშშ-მ მიწისძვრა ჰაიტის მცოცავი ოკუპაციისათვის გაამოიყენა: „ისე არიან შეიარაღებული, თითქოს ომში მიდიან“. ღმერთო ჩემო, იქიარაღის ნაკლებობას არ განიცდიან“. უგო ჩავესმა ჰაიტისთვის ჯარისკაცებისა და იარაღის ნაცვლად

ექიმები და მედიკამენტები ითხოვა. თავად აშშ-მა, რა თქმა უნდა, ათასჯერ განაცხადა, რომ ეს ოკუპაცია კი არა, მოსახლეობის უსაფრთხოებაზე ზრუნავს. საქმეში გაეროს ჩარევის შემდეგ კი იკისრა ვალდებულება, ჰუმანიტარული რეისებისათვის მიენიჭებინა უპირატესობა. სინამდვილეში ყველაფერი პირიქითაა. როდესაც ასობით ათასი ჰაიტელის სიცოცხლე ბენზე კიდა, აეროპორტში სამხედროების საველე საპირფარეშოების, სამრეცხაობისა და სახაპეების ჩამოტვირთვას ვერ აუდიან. არადა, სტიქიური უბედურების შემდეგ ოფიციალურად ქვეყნის უსაფრთხოებაზე პენიტაცია კი არა, გაერო აგებს პასუხს. ჰაიტელები, რომლებმაც ვერა და ვერ მიიღწია ასობით ტონა ჰუმანიტარულმა ტვირთმა, ქურდობასა და ყაჩაღობაზე გადავიდნენ. აგრესია დღითიდღე მატულობს. ამერიკელებმა ვერტმფრენები დაიხიეს ჰუმანიტარული ტვირთის ჩამოყრა. ყველა ამგვარი აქცია საკვებისა და წყლისათვის მოზნუბარი ჰაიტელების დასახიჩრებითა და მკვლელობებით მთავრდება.

გარდა ამისა, კუნძულის მოსახლეობის დიდი ნაწილი ევაკუირებას საჭიროებს, ამერიკა კი ცალსახად უარს აცხადებს ჰაიტელებისათვის თავშესაფრის მიცემაზე. ვაშინგტონში ჰაიტის ელჩმა რიჩარდ ფოლკმა თავის თანამემამულეებს მიმართა: „ნუ ცვდებით, ნავეებით გაიქცეთ თქვენი ქვეყნიდან ამერიკაში. არ გეგონოთ, რომ, თუ აშშ-მდე მიაღწევთ, იქ ყველა კარი ღია დაგვდებათ. ზღვაშივე შეგიპყრობენ და უკან დაგაბრუნებენ“.

უნდა აღინიშნოს კიდევ ერთი ფაქტი: აშშ-ში სასწრაფოდ ამზადებენ ციხეებს, რომლებშიც მოათავსებენ წესრიგის დაცვის ოპერაციებისას ამერიკელი სამხედროების მიერ გამოვლენილ დამრღვევებს. მათი დროებითი განთავსებისათვის საყოველთაოდ ცნობილ გუნტანამოს ციხეს გამოიყენებენ. ზოგიერთი ექსპერტი ირწმუნება, რომ კუნძულ-სახელმწიფოს „ჰუმანიტარული ინტერვენციის“ პროცესში აშშ სტიქიური უბედურებისა და უშიშმისი სოციალ-ეკონომიკური კრიზისის ფონზე მასობრივი გამოვლენის ჩახშობის სწავლებებს ჩაატარებს. გარდა ამისა, ჰაიტელებზე ამერიკელები უამრავი ტექნოლოგიის გამოცდას გეგმავენ. საიდენტოფიკაციო ჩიპების ინჰალანტაციის პირველი ობიექტები ჰაიტელები იქნებიან.

შეგახსენებთ, რომ საუბარია თურქეთისა და სომხეთის მიერ გასული წლის 10 ოქტომბერს ხელმოწერილ დოკუმენტებზე — „დიპლომატიური ურთიერთობების დამყარების პროტოკოლსა“ და „ორმხრივი ურთიერთობების დამყარების პროტოკოლს“. დოკუმენტებს ხელი მოაწერეს თურქეთისა და სომხეთის საგარეო საქმეთა მინისტრები. თურქეთის ხელისუფლებამ ამ საკითხის აღიარებას არ აპირებს. გენოციდის აღიარება ქვეყანას უამრავ პრობლემას გაუჩენს. ქვეყანაში შექმნილი საზოგადოებრივი

სომხურ-თურქული როგანი დაიბზარა

სომხურ-თურქული ურთიერთობების ნორმალიზაციის პროცესი საფრთხის ქვეშაა. თურქული პრესა იუნჯება, რომ თურქეთის პრემიერ-მინისტრმა რეჯეპ ერდოგანმა სომხურ-თურქულ პროტოკოლებთან დაკავშირებული სომხეთის კონსტიტუციური სასამართლოს გადაწყვეტილება სასტიკად გააკრიტიკა. მან ერევანი გააფრთხილა, რომ, თუ ეს უკანასკნელი საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილებას არ შეცვლის, დაახლოების პროცესი შეჩერდება.

რამ საკითხი ამით არ მოგვარებულია. სომხურ-თურქული ურთიერთობების კრიზისმა, ცხადია, აზერბაიჯანის დაუფარავი კმაყოფილება გამოიწვია. პოლიტოლოგმა ვუგარ სეიდოვმა განაცხადა, რომ „სომხეთში შიდა აუდიტორიაზე გათვალის და მის მეტ-ნაკლებად შეუირებელ ნაწილს დამამკვიდრებელი აზრები ესროლეს, მაგრამ აბსოლუტურად არ გაითვალისწინეს ანკარის შესაძლო რეაქცია. არადა, ეს რეაქცია პროგნოზირებადი იყო. სომხეთში ამაზე არ უფიქრობთ და თავად მიიტანეს პროტოკოლები ნავის ურნამდე, ამით კი აზერბაიჯანის ნისქილზე დაასხეს წყალი... საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილება, მართლაც, მკვეთრად სცილდება ხელმოწერილი პროტოკოლების შინაარსსა და ფორმას“.

აზრიც ხელისუფლებისას იზიარებს. მეორეს მხრივ, სომხეთის ხელისუფლებას მშვენივრად ესმის, რომ თურქეთთან ნორმალური ურთიერთობების დამყარება აუცილებელია, თანაც, უპირველეს ყოვლისა, ეკონომიკური მიმართულებით, მაგრამ არ შეუძლია არ გაითვალისწინოს თავისი მოსახლეობის აზრი და დამოკიდებულება აღნიშნულთან დაკავშირებით. სომხებისათვის 1915 წლის გენოციდის აღიარების მიღწევა ერთ-ერთ უმთავრეს ეროვნულ ამოცანად იქცა. ამის გამო ქვეყნის ხელისუფლებისათვის ძალზე რთულია, ისე მოურიგდეს თურქეთს, რომ საკუთარი ხალხის აღმფთვება არ გამოინვიოს.

12 იანვარს სომხეთის საკონსტიტუციო სასამართლომ სომხურ-თურქული პროტოკოლები ქვეყნის ძირითადი კანონის შესაბამისად მიიჩნია. მაგრამ გადაწყვეტილებაში აღნიშნულია, რომ პროტოკოლების გამოყენება არ შეიძლება იმგვარი ფორმით, რომ შესაძლებელი გახდეს საუბარი სომხეთის კონსტიტუციისა და სომხეთის დამოუკიდებლობის დეკლარაციის მე-11 პუნქტის დარღვევაზე. აღნიშნულ პუნქტში ნათქვამია, რომ „სომხეთის რესპუბლიკა მხარს უჭერს 1915 წელს ოსმალურ თურქეთსა და დასავლეთ სომხეთში სომხების გენოციდის საერთაშორისო აღიარების პროცესს“.

რასაკვირველია, საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილების ეს პუნქტი თურქეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს მხრიდან კრიტიკას გამოიწვევდა. ეს უკანასკნელი თვლის, რომ ამგვარი შინაარსი პროტოკოლების შინაარსსა და განწყობას ეწინააღმდეგება. „აღნიშნული გადაწყვეტილება ეჭვქვეშ აყენებს პროტოკოლების განხილვის აუცილებლობას და ეწინააღმდეგება ამ დოკუმენტების მთავარი მიზნის მიღწევას“, — აღნიშნულია თურქეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს განცხადებაში. ამავე დროს სომხეთში აცხადებენ, რომ საკონსტიტუციო სასამართლოს კომენტაჟები თავად დოკუმენტებში, რომლის რატიფიცირებაც პარლამენტმა უნდა მოახდინოს, რაიმე ცვლილებების შეტანას არ ითვალისწინებს.

თურქეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს წარმომადგენლის — ბურაკ ოზუგერჯინის თქმით, სომხური მხარის ინიციატივით ქვეყნების საგარეო საქმეთა მინისტრებმა ტელეფონით ისაუბრეს, მაგ-

თურქეთისა და სომხეთის მიერ გასული წლის 10 ოქტომბერს ხელმოწერილ დოკუმენტებზე — „დიპლომატიური ურთიერთობების დამყარების პროტოკოლს“ და „ორმხრივი ურთიერთობების დამყარების პროტოკოლს“. დოკუმენტებს ხელი მოაწერეს თურქეთისა და სომხეთის საგარეო საქმეთა მინისტრები — ახმეტ დავუტოვლუმ და ედვარდ ნალბანდიანმა. ცერემონიას აშშ-ის სახელმწიფო მდივანი ჰილარი კლინტონი ესწრებოდა.

აშშ ასალ ომს აგზადებს

აშშ თავგამოდებით ირწმუნება, რომ „ალ-ქაიდა“, რომლის გავლენაც მსოფლიოს მრავალ რეგიონს გადასწვდა, ინდოეთსა და პაკისტანს შორის ომის პროვოცირებას ცდილობს. ამით ამერიკა თანდათანობით ამზადებს მსოფლიოს ანტიტერორისტული ბრძოლის ახალი ეტაპისთვის. ექსპერტები ამერიკელებთან შეთანხმებას არ ჩქარობენ.

აშშ-ის სპეციალური ოპერაციების მეთაური ადმირალი ერიკ ოლსონი აცხადებს, რომ „ერაყში, არაბეთის ნახევარკუნძულზე, ჩრდილოეთ და დასავლეთ აფრიკაში, სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიაში ორ ათეულზე მეტი ჯგუფი დამკვიდრდა“.

ცოტა ხნის წინათ დამსახურებულმა ინდოელმა დიპლომატმა, ნარსულში საბჭოთა კავშირში, გერმანიაში, ავღანეთში, პაკისტანსა და თურქეთში ქვეყნის ელჩმა ბხადკუ-მარმა განაცხადა, რომ იემენში ამერიკის ახალი სტრატეგია სინამდვილეში ჩინეთის წინააღმდეგაა მიმართული.

გამოძიების ფედერალური ბიუროს დირექტორმა რობერტ მიულერმა კანონმდებლებს კიდევ ერთი საიდუმლო გაუმხილა. თურმე ტერორისტებს შორის ამერიკელები — სასჯელმთავარი და გაისლამის ტელევიზიის დამნაშავეები გაჩნდნენ. ციხიდან გამოსვლის შემდეგ ისინი საზღვარგარეთ გაემგზავრნენ და „ალ-ქაიდას“ ბანაკებში გაიარეს სწავლება. მაგალითად, ვითომ არაბული ენის შესასწავლად შარშან იემენში 36 ყოფილი პატიმარი გაემგზავრა.

მისი თქმით, იემენში ომში ჩაბმით აშშ რეგიონში საკუთარი პოზიციების გაძლიერებას — სტრატეგიულად მნიშვნელოვანი ადენის პორტის, ეგრეთ წოდებული აზიის კარიბჭის ხელში ჩაგდებას ცდილობს, რითაც ჩინეთს დაუმტკიცებს, რომ რეგიონში ამერიკული გავლენის დასასრულზე საუბარი ჯერ ძალიან ადრეა.

ამავე დროს ვაშინგტონში თვლიან, რომ ინდოეთიც ომის საფრთხის წინაშე დგას. ამ რამდენიმე დღის წინ პენტაგონის ხელმძღვანელი რობერტს გეიტსი თავად ეწვია ინდოეთს და განაცხადა, რომ „ალ-ქაიდა“ სამხრეთ-აზიის რეგიონის დესტაბილიზაციას ცდილობს. გეიტსის მტკიცებით, ტერორისტულმა ორგანიზაციამ ავღანეთისა და პაკისტანის „თალიბანისა“ და „ლშკარ-ე-ტაიბას“ განაშენიანა „სინდიკატი“ — დაჯგუფება, რომელიც პაკისტანშია ბაზირებული და რომელიც 2008 წელს ინდოეთის მუშ-

ბაის დაესხა თავს. თავდაცვის მინისტრის მტკიცებით, „სინდიკატი“ მთავარი მიზანი ინდოეთსა და პაკისტანს შორის კონფლიქტის პროვოცირებაა, ამიტომ ტერორისტები ინდოეთზე და რეგიონისათვის ახალ ობიექტებს ეძებენ. ამერიკელები თვლიან, რომ ამ პირობებში დეუს შეიძლება მოთმინების ძაფი გაუწყდეს და რეგიონში მასშტაბური საომარი კონფლიქტი განვითარდეს.

საერთოდ, ამერიკელი ოფიციალური პირები თვლიან, რომ იემენი ისლამისტიების დასაყრდენ ბაზად იქცა. ვაშინგტონმა და ლონდონმა განაცხადეს, რომ „ალ-ქაიდას“ ადგილობრივი დანაყოფების წინააღმდეგ ბრძოლას დააფინანსებენ. ქვეყნის სპეცსამსახურები უკვე მთელი ძალით შეეჭიდნენ ანტიტერორისტულ ოპერაციებს, რომლებშიც სამხედრო-საპაერო ძალების ბომბდამშენებლები მონაწილეობენ.

ექსპერტები ამ აზრს არ იზიარებენ. რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის მთავარი მეცნიერ-თანამშრომელი ფელიქს იონოვი თვლის, რომ ინდოეთს პაკისტანთან მიმართებაში ძალზე მოკრძალებული პოზიცია აქვს და ომი მისთვის ყოველგვარ აზრსაა მოკლებული. დელი ახლა გვალვისა და ფინანსური კრიზისის შედეგებთან ბრძოლითა დაკავებული და პაკისტანთან დაპირისპირება იქ არავის სჭირდება. ცოტა ხნის წინ ამერიკის სახელმწი-

ფო მდივანმა ჰილარი კლინტონმა განაცხადა, რომ იემენში შექმნილი მდგომარეობა მთელი მსოფლიოს უსაფრთხოებას ემუქრება და ხელისუფლება „ალ-ქაიდას“ მიმართ უყურადღებობაში დაადანაშაულა. მისი გამოცხადებით, კი გამოქვეყნდა დოკუმენტი, რომელშიც ნათქვამია, რომ „2010 ფინანსური წლის განმავლობაში პრეზიდენტმა იემენისათვის ფინანსური დახმარების მნიშვნელოვნად გაზრდა მოითხოვა. 2009 წელს ამ ქვეყნის განვითარებასა და უსაფრთხოებისათვის 40,3 მილიონი დოლარი დაიხარჯა, 2010 წელს კი პირდაპირი ფინანსური დახმარების სახით 52,5 მილიონი დოლარი გაიყენა... ვიქედოვნებთ, რომ მთლიანობაში დახმარება 63 მილიონ დოლარს შეადგენს“. ეს თანხა 56%-ით აღემატება შარშანდელს და 225%-ით — შარშანწინდელს. ასე რომ, რეგიონში ამერიკული ანტიტერორისტული მოღვაწეობა „ოქროს ხანაში“ შედის.

ჩრდილოეთ კავკასიის «მოთვიანიკება»

ჩრდილოეთ კავკასიის ველაშეკმენილ ფედერალურ ოლქს, რომლის ცენტრი ქალაქი პიატიგორსკი იქნება, ალექსანდრე ხლოპონინი უხელმძღვანელებს. იგი რუსეთის პრეზიდენტმა თავის უფლებამოსილ წარმომადგენლად დანიშნა და ჩეჩნეთის, ინგუშეთის, დაღესტნის, ყაბარდო-ბალყარეთის, ყარაჩაი-ჩეჩენეთის, ჩრდილო ოსეთისა და სტავროპოლის მხარის კონტროლი დაავალა. მისი მთავარი ამოცანაა, კავკასიაში ყველანაირი ბუნტი ჩააცხროს.

ლემის კონტროლიც ევალება. გარდა ამისა, პრემიერმა ბრძანა, რომ გეგმაში დეტალურად უნდა იყოს აღწერილი რა, როდის, რისთვის, რა დროში და რა სახსრების ხარჯზე უნდა გაკეთდეს.

როგორც უცხოური პრესა იუწყებოდა, ამ სვლით მოსკოვი ცდილობს, კავკასიაში სიტუაცია გააკონტროლოს და რუსეთის მთელ ტერიტორიაზე ისლამური ტერორიზმის გავრცელების საფრთხე თავიდან აიცილოს.

როგორც თავად პრეზიდენტმა აღნიშნა, რუსეთის შიდა პოლიტიკის ერთ-ერთი უმთავრესი პრობლემა იქ გამეფებული ძალადობაა. ამ მთავარი პრობლემის მოსაგვარებლად კი მედვედევმა ხლოპონინს მხოლოდ თავისი წარმომადგენლის უფლებამოსილება კი არა, ვიცე-პრემიერობაც მისცა, ეს კი პრეზიდენტის სხვა 7 წარმომადგენლიდან აქამდე არავის მიუღია.

ნელს — ალექსანდრე ხლოპონინს ოლქის განვითარების კომპლექსური სტრატეგიის შემუშავება დაავალა.

როგორც თავად პრეზიდენტმა აღნიშნა, რუსეთის შიდა პოლიტიკის ერთ-ერთი უმთავრესი პრობლემა იქ გამეფებული ძალადობაა. ამ მთავარი პრობლემის მოსაგვარებლად კი მედვედევმა ხლოპონინს მხოლოდ თავისი წარმომადგენლის უფლებამოსილება კი არა, ვიცე-პრემიერობაც მისცა, ეს კი პრეზიდენტის სხვა 7 წარმომადგენლიდან აქამდე არავის მიუღია. ახლა ხლოპონინმა, რომელიც პირდაპირ მთავრობის ხელმძღვანელს — ვლადიმერ პუტინის დაექვემდებარება, კავკასიაში კიდევ უნდა „მოათვინიეროს“ და იქ ეფექტური მედვედევების უნდა განახორციელოს.

ჩრდილოეთ კავკასიის ფედერაციული ოლქის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარება რუსეთის პრემიერის — ვლადიმერ პუტინის მიერ რამდენიმე დღის წინ პიატიგორსკში გამართული თათბირის მთავარ თემად იქცა. მთავრობის მეთაურმა განაცხადა, რომ ბანდოფორმირებებზე განხილვების შემდეგ საჭირო იქნება კიდევ ერთი, „არანაკლებ რთული“ საკითხის მოგვარება და პრეზიდენტის სრულყოფილი წარმომადგე-

ნელს — ალექსანდრე ხლოპონინს ოლქის განვითარების კომპლექსური სტრატეგიის შემუშავება დაავალა. პუტინმა აღნიშნა, რომ რუსეთის ძალიან ძვირად დაუჯდა საერთაშორისო ტერორიზმის აფრთხილის მოგერიება და „მთადაწინა პლანზე რეჟიმთან გამკლავება, ვინც ჩეჩნეთში ხელში ჩაიგდო ხელისუფლება და თავს ესხმოდან მეზობელ რესპუბლიკებს... სახელმწიფო ვალდებულია, დაამტკიცოს, რომ მას ხელეწიფება, უზრუნველყოს უსაფრთხოება, სამართლიანობა და კანონის პატივისცემა, გაამყაროს სტაბილურობა, სამოქალაქო მშვიდობა და ეროვნებათშორისი თანხმობა, მიიღოს გადაწყვეტილება გარდატეხის ჩრდილოეთ კავკასიის სოციალურ და ეკონომიკურ განვითარებაში“.

პუტინის თქმით, ჩრდილოეთ კავკასიაში მნიშვნელოვნად უნდა გაუმჯობესდეს სახლის ცხოვრების დონე, რასაც ქალაქებისა და სხვა დასახლებული პუნქტების კეთილმოწყობის პროექტები უზრუნველყოფენ.

როგორც ამბობენ, ჩრდილო კავკასიის ფედერალური ოლქის ახალი მმართველი მოუს-

ამასთანავე, პუტინმა დასძინა: „ჩვენ არასდროს დაუშვებთ ჩვენს სამინაო საქმეებში სხვის ჩარევას“. ხლოპონინს ახლა მხოლოდ კომპლექსური გეგმის შემუშავება კი არა, მისი განხორციე-

პრემიერის განკარგულებით საბიუჯეტო სახსრების ხარჯვაზე უმკაცრესი კონტროლი დაწესდება, სამართალდამცავი ორგანოების თანამშრომლებისათვის კი ცხოვრებისა და მუშაობის ნორმალური პირობები შეიქმნება.

დანიური ავიაკომპანია „Cimber Sterling“-ის ხელმძღვანელმა იაკობ კროგსგორმა ბოდიში მოუხადა ნორვეგიულ კონკურენტ ავიაკომპანია „Norwegian Air“-ს, რომელსაც მისმა თანამშრომლებმა ყალბ სახელებზე ასობით ბილეთი დაუკვეთეს.

„Norwegian Air“-მა მოახსოვებია, რომლის ფარგლებშიც კომპანია დაიწყო კარუბამდე ფრენა მხოლოდ ერთი კრონი ღირსად, მაგრამ პირველ რეისზე რეგისტრაცია მხოლოდ 30-მა მგზავრმა გაიარა. დაჯავშნული ბილეთების სიის გადა-

მონუმენტისა გაირკვა, რომ ისინი შეკვეთილი იყო, ძირითადად, ფილმებისა და მულტიმედია გმირების სახელებზე; მაგალითად, დონალდ დაკის. ერთი ბილეთი თვით „Norwegian Air“-ის ხელმძღვანელისთვისაც არ დაინახეს.

ჩატომ გამოასახლეს თაგვები ბუნდესტაგში?

ბუნდესტაგში მოზინდრე თაგვები იმდენად გაათავებდნენ, რომ კანონმდებლებს საკუთარი სამსახურებრივი ავტოლობის შესრულებას აღარ მოვლდნენ.

სიცოცხლისთვის თავის დასაღწევად თაგვებმა ყველაზე საიმედო ადგილი სამთავრობო კვარტალში მდებარე პაულ-ლეხეს სახლის სარდაფში დეპუტატების მისაღებებისა და ბიუროს ქვეშ იპოვეს. მათგან

შენობის გასათავისუფლებლად სპეციალისტებს ცხოველთა უფლებების გათვალისწინება მოუხდათ და მუშაობისას მხოლოდ ის სათავურები გამოიყენეს, რომლებიც თაგვების სიცოცხლეს საფრთხეს არ შეუქმნიდა. ბუნდესტაგიდან გამოსახლებული 17 თაგვი ბერლინიდან ბრანდენბურგში გაამგზავრეს და მათთვის ხელსაყრელ გარემოში გაუშვეს. გადასახლების გადაწყვეტილებას თითო თაგვის გადასახლება 88,2 ევრო დაუჯდა.

ჩაბდენი კბილი აქვს ბერლუსკონის?

იტალიის პრემიერმინისტრმა სილვიო ბერლუსკონიმ განაცხადა, რომ გასული წლის დეკემბრის თავდასხმის შემდეგ მხოლოდ 35 კბილია დარჩა. პრემიერს ამ ამბის შემდეგ მხოლოდ ერთი კბილის ამოღება მოუხდა.

მართალია, 35 კბილის ამარა დარჩენილ ბერლუსკონის არ დაუკონკრეტებია, რამდენს მიიჩნევს ნორმად, მაგრამ მთელმა მსოფლიომ მშვენიერად იცის, რომ ზრდასრულ ადამიანს მხოლოდ 32 კბილი აქვს. ბერლუსკონის მილანში თავს დაესხა სულით ავადმყოფი მასიმო ტარტე-ლია და მილანის ტაძრის მასიური სტატუა-სუვენირი ესროლა. მაშინ იტყობინებოდნენ, რომ პრემიერს ცხვირი გაუტყდა და რამდენიმე კბილი ჩაემტკრა.

ვლადიმერ გოიაშვილის ახლანილი ოცნება

თბილისში, მდინარე მტკვარზე, აშენებულმა ჩელუსკინელის ხიდმა დაჩრდილა ბორანი, მაგრამ ვერ შეცვალა, იმიტომ, რომ მისი საშუალებით მტკვრის მარცხენა სანაპიროდან ქალაქელი ბიჭები ჩვენთვის საყვარელ ადგილს — „კუპალნიას“ ვუკავშირდებით. აქედან იწყება ჩვენი ურთიერთობა ცურვასთან, „კუპალნიასთან“ და ვერაგ მტკვართან.

სიტყვა „ვერაგი“ შემთხვევით არ მოთქვამს — მტკვარი ყოველთვის საშიში და დაუწოდებელი მდინარე იყო. უამრავი ახალგაზრდა შეენიარა ცურვის არცოდნას. სულმნათი ილია „გლახის ნაამბობში“ მტკვარს ასე მოიხსენიებს: „ხალხი და დედაკაცობა მგეროვილი იყო მტკვრის გადასახედზედ. იმათი ჟღავი-ულუვი, ალიაქოთი კაცს დააყრუებდა. დედაკაცების საცოდაობას კი, ნულარ მკითხავთ, სულ „ვიმ ვიმ“ გაჰქონდა. რომ დაინახეს მღვდელი მოდისო, ერთობ სიხარულით დაიგრიანეს: მღვდელი მოვიდა, მღვდელი! მადლობა ღმერთსა, ქრისტიანი სული აღარ დაიხრჩობაო“. თურმე მღვდელს ბევრი გადაურჩენია მტკვარში დახრჩობისაგან, რადგან კარგად ცურავდა და ამავე დროს კეთილი ადამიანი იყო.

ზოგჯერ პირიქითაც ხდებოდა, მაშველი განარულს გადაარჩენდა და თვითონ იღუპებოდა. ამის ნათელი მაგალითია მიხეილ თამარაშვილი და გურამ რჩეულიშვილი. მოგონებებმა შორს რომ არ წაგვიყვანოს, როგორც იტყ-

ვიან, საქმესთან ახლოს მივიდეთ. ბორანზე, მტკვარში ცურვისას თუ „კუპალნიას“ ახლომახლო ტერიტორიაზე გავიცანი ერთი ნალდი ქალაქელი ბიჭი — ვოვა. ამ დროს აუზი ძალზე მარტივი და პრიმიტიული იყო. ფიცრებით შემოლობილი და გრძელი სკამებით განწყობილი. შევსება მტკვრის წყლით, საქარის საშუალებით ხდებოდა.

ბორანიდან გადმომხტარმა ბიჭებმა ვიცოდით, ადვილად შესაძრომი ადგილები სად იყო. შევძვრებოდით თუ არა, პირდაპირ აუზში ამოვყოფდით თავს. ეს გზა გამოიარეს პეტრე მშენებელმა (მომავალში მსოფლიო მნიშვნელობის წყალბურთელმა, საბჭოთა კავშირის ნაკრების უცვლელმა კაპიტანმა 14 წლის განმავლობაში) და მასზე ასაკით უმცროსმა ცნობილმა წყალბურთელმა ბორია მეგედმა და ამჟამად „ლაგუნა-ვერეს“ დირექტორმა ვლადიმერ გოიაშვილმა.

ვლადიმერ გოიაშვილი და ვერაგ მტკვართან ერთად

საინტერესოა, საიდან იწყება ახლანდელი აუზის ისტორია და ამ აუზთან დაკავშირებული ვლადიმერ გოიაშვილის მოღვაწეობა?

იგი საწყლოსნო სპორტზე მთელი არსებით იმდენად იყო შეყვარებული, რომ იქვე ახლოს, „კუპალნიას“ ეზოში, კრივის სექციაში ჩაენერა. მცემდნენ და აუზისკენ ვიყუებოდით, ღიმილით იგონებს

ვოვა. ჰოდა, როგორც იქნა ცურვის სექციაში მიიღო მწვრთნელმა ნასკოვმა. ასე დაიწყო პატარა ვოვას აკვანი საწყლოსნო სპორტი. მისთვის აუზის კარი კანონიერად გაიღო. ბორანიდან აუზის კედელზე გადაძრომაც ისტორიას ჩაბარდა. ცოტა ხანში სპორტის თანრიგოსანი გახდა და სამკერდე ნიშანიც მიიღო. ახალთახალი პერანგი გახვრიტა და დაიბნია, რის გამოც დედამ ორივე ყური აუწია.

გავიდა დრო, ბორანი მტკვარმა წაიღო, საყვარელი „კუპალნია“ დაანგრეს და მის ადგილას პრესტიჟული რესტორანი „არაგვი“ ააშენეს. საწყლოსნო სპორტი და, რა თქმა უნდა, საცურაო აუზი უყურადღებოდ არ დარჩენილა. თბილისში 1965 წელს დაიწყო გმირთა მოედნისა და საცურაო აუზის სპორტული კომპლექსის მშენებლობა. თბილისის კომიტეტის დადგენილებით ორივე ობიექტი №1 მშენებარე ობიექტებად გამოცხადდა, მაგრამ რაღაც მიზეზების გამო შეფერხებები მიიწვი იყო.

კომპლექსის მშენებლობის დირექტორად ვლადიმერ გოიაშვილი დაინიშნა. აქედან იწყება მისი დაუღალავი, თითქმის 24-საათიანი მუშაობა. ბევრჯერ მინახავს, როგორ ათვალიერებდა ფუნდამენტს მზისგან გარუჯული თუ სიცხისგან გათოშილი. როგორც იქნა, გრანდიოზული მშენებლობა 1978 წლის 13 ოქტომბერს დასრულდა. „ლაგუნა-ვერეს“ გენერალურ დირექტორად ვლადიმერ გოიაშვილი დაინიშნა. იოლი არ იყო 150-კაციანი კოლექტივის ხელმძღვანელობა და გამუდმებული ზრუნვა კომპლექსზე, ყოველდღიური ურთიერთობა მწვრთნელებთან, სპორტსმენებთან, სხვადასხვა ორგანიზაციების ხელმძღვანელებთან, ახალგაზრდა მოცურავეებთან, ბავშვებთან და მათ მშობლებთან. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ „ლაგუნა-ვერე“ ძნელბედოგენილებით ორივე ობიექტი №1 მშენებარე ობიექტებად გამოცხადდა, მაგრამ რაღაც მიზეზების გამო შეფერხებები მიიწვი იყო. საწყლოსნო სპორტული

ვერ არავინ გამოსულა უკმაყოფილო. ქველმოქმედება მისთვის მონოდება და შედეგების დაგვარად ყველას დახმარებას ცდილობს, ან გარდაცვლილი სპორტსმენების ოჯახის წევრებს აფასებს.

საინტერესოა, მის მიერ ათი წლის ასაკში ჩადენილი „დანაშაული“: „მე და ჩემი ბავშვობის მეგობარი, ეროვნებით ბერძენი სერაფიმიდი, — იგონებს ვოვა, — ჩვენი ბავშვური გადაწყვეტილებით ფრონტზე წავედით. 1945 წელია, საბჭოთა არმია უკვე ბერლინშია. დედები გვეძებენ, მამები რკინიგზაზე მუშაობდნენ. სამამულო მომის დამთავრებამ არმავიერში მოგვისწრო. დაგვიჭირეს და თბილისში ეტაპით ჩამოგვიყვანეს“.

1935 წელს თბილისში, სვანეთის უბანში, დაბადებული პატარა ვოვა შემდგომში ვლადიმერ გოიაშვილი დაინიშნა. აქედან იწყება მისი დაუღალავი, თითქმის 24-საათიანი მუშაობა. ბევრჯერ მინახავს, როგორ ათვალიერებდა ფუნდამენტს მზისგან გარუჯული თუ სიცხისგან გათოშილი. როგორც იქნა, გრანდიოზული მშენებლობა 1978 წლის 13 ოქტომბერს დასრულდა. „ლაგუნა-ვერეს“ გენერალურ დირექტორად ვლადიმერ გოიაშვილი დაინიშნა. იოლი არ იყო 150-კაციანი კოლექტივის ხელმძღვანელობა და გამუდმებული ზრუნვა კომპლექსზე, ყოველდღიური ურთიერთობა მწვრთნელებთან, სპორტსმენებთან, სხვადასხვა ორგანიზაციების ხელმძღვანელებთან, ახალგაზრდა მოცურავეებთან, ბავშვებთან და მათ მშობლებთან. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ „ლაგუნა-ვერე“ ძნელბედოგენილებით ორივე ობიექტი №1 მშენებარე ობიექტებად გამოცხადდა, მაგრამ რაღაც მიზეზების გამო შეფერხებები მიიწვი იყო.

რაღაც შეეხება „ლაგუნა-ვერეს“, იგი ცნობილია ქველმოქმედება და მამულოშვილმა ბიძინა ივანიშვილმა შეიძინა.

ნიკოლოზიფანაძის მინიატურაში „იყიდება საქართველო“ დანალვლიანებული მწერლის გულისტკივილი მთაბეჭდავად არის გადმოცემული. თუმცა, ალბათ, ძნელად მოიძებნება ადამიანი, ვისაც იმგვარად ექნება გათავისებულის ანდერძი — „მოუარეთ საქართველოს!“ — როგორც სამშობლოზე უსაზღვროდ შეყვარებულ მეცენატს, ბატონ ბიძინა ივანიშვილს.

შანი სინარულია

ავტორი მშენებარეობისთან ერთად

მსოფლიოში პირველი ჩაპროდუქციული ჯანმრთელობის სანტარი —

ი. უორდანიას სახელობის ადამიანის ჩაპროდუქციის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი

გთავაზობთ საპედიტორ დახმარებას

- უნაყოფო წყვილების სრულყოფილ გამოკვლევას და მკურნალობას უახლესი, თანამედროვე მეთოდებით;
- ჰორმონული, გენეტიკური, იმუნოლოგიური, ექსოკოპიური, ენდოსკოპიური გამოკვლევებს;
- სასქესო ინფექციების დადგენას, მათ შორის, დნმ-დიაგნოსტიკით;
- სპერმის კომპიუტერულ ანალიზს;
- ხელოვნური ინვიტრო განაყოფიერებას; რეპროდუქციული მასალის გაყინულ მდგომარეობაში შენახვას;
- ქალებს და მამაკაცებში სასქესო ორგანოების ანთებითი დაავადებების სქესობრივი და ენდოკრინული დარღვევების დადგენასა და მკურნალობას, მათ შორის, ენდოსკოპიური მეთოდებით;
- ორივე სქესის მოზარდებში ენდოკრინული და გინეკოლოგიური პათოლოგიების დიაგნოსტიკასა და მკურნალობას;
- სქესობრივი ანომალიების დიაგნოსტიკას, ქირურგიულ კორექციას;
- კლიმაქტერული დარღვევების მკურნალობასა და პროფილაქტიკას;
- ორსულობის თვითნებური შეწყვეტის მიზეზების დადგენას; შობადობის რეგულაციას — მედიკამენტური კონტრაცეფციას;
- ულტრასონოგრაფიულ, ბიოქიმიურ, ჰორმონულ, ციტოგენეტიკურ გამოკვლევებს.

მისამართი: კოსტავას ქ. 43. ტელ. 93-11-45; 99-61-97; 99-54-77

მედიაანიუსი

საინფორმაციო სააგენტო

<http://www.medianews.ge>

პირველი

საინფორმაციო სააგენტო

pirweli.com.ge

საქართველო

ესტუბრით ჩვენს სიბს

<http://www.geworld.net>

მთავარი რედაქტორი ირაკლი თოდუა
 მთავარი რედაქტორის მოადგილეები:
 არმაზ სანაბლიძე, გონდო მკინარაშვილი
 ტექნიკური რედაქტორი ლევან ზანდუაშვილი
 ვებრედაქტორი გორა ხაბთაძე
 რეალიზაციის მენეჯერი ღმრთი შუაქაძე, ოფისმენეჯერი თათია ვაშაქაძე,
 რეკლამის მენეჯერი ეთარ კასრაიშვილი (899 110 200)
 გაზეთის ხელმძღვანელოვს თავისუფალი პრესის პრინციპებით.
 მისამართი: თბილისი, ამბროლაურის ქ. №166/5
 ტელ.: 38-41-97; e-mail: info@geworld.net

www.fact.ge

ACM Group